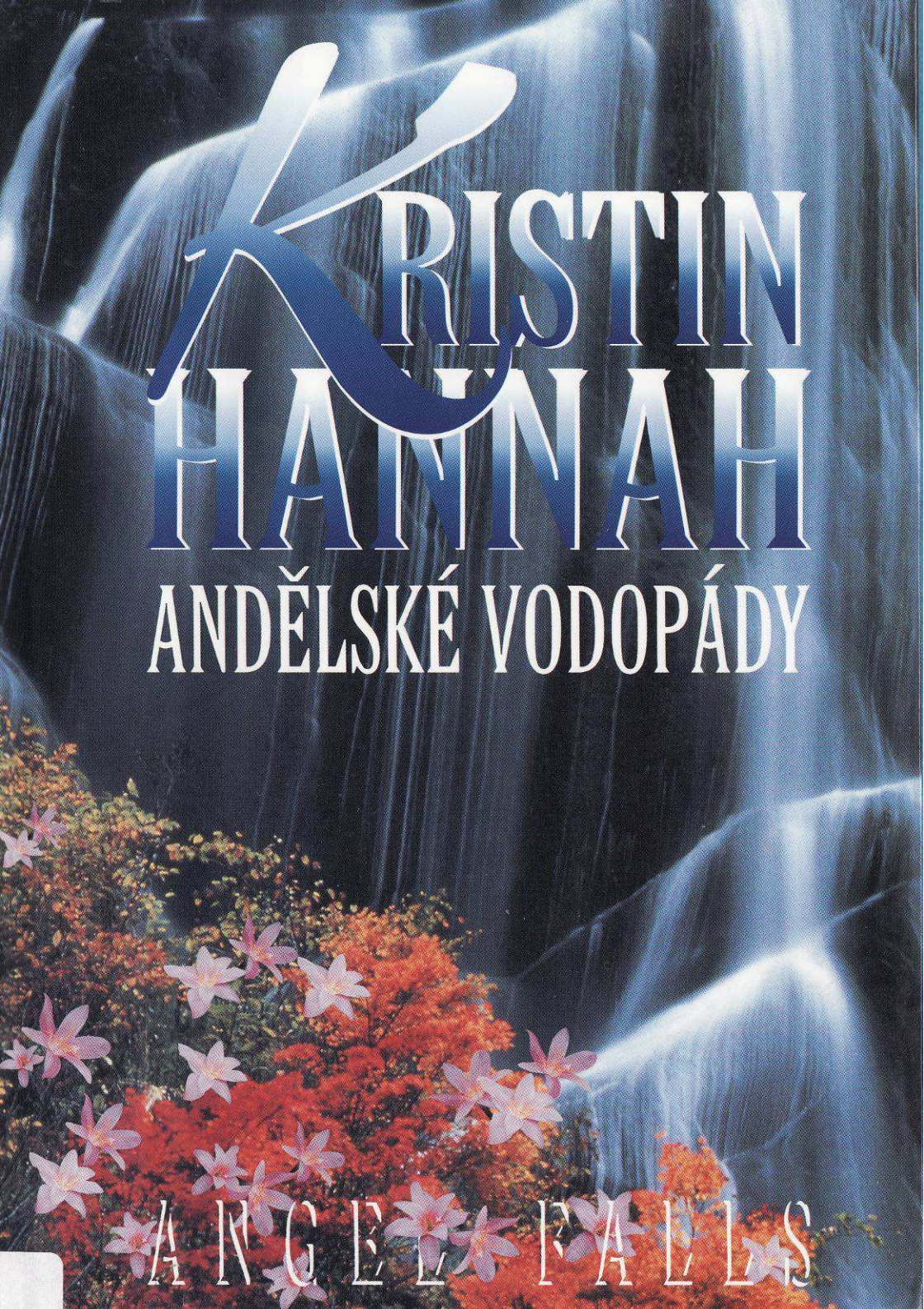

KRISTIN
HANNAH
ANDĚLSKÉ VODOPÁDY
ANGEL FALLS

KRISTIN HANNAH

ANDĚLSKÉ VODOPÁDY

BIGL

Copyright © 2000 Kristin Hannah
Translation © Šárka Ševčíková
Copyright © ARADAN

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít nebo jakýmkoli
způsobem reprodukovat bez písemného souhlasu držitele práv,
s výjimkou krátkých citací nebo odkazů, které tvoří součást kritického zhodnocení.

Z anglického originálu ANGEL FALLS
Přeložila Šárka Ševčíková
Redakční úprava Zuzana Holubcová
Grafická úprava Dana Wisiorková
vydal Aradan v edici Bígl, 2000
Vytiskl FINIDR s. r. o., Český Těšín
Vydání první

ISBN 80-86469-03-4

ČÁST PRVNÍ

Co mohlo být a co bylo
Namiř na jeden konec, je to vždy přítomnost.
Ozvěny kroků v paměti
Procházejí pasáží, po níž jsme nikdy nešli
Ke dveřím, které jsme nikdy neotevřeli…

T. S. ELIOT, ZE SBÍRKY „BURNT NORTON“

1. KAPITOLA

Na severozápadě státu Washington sahají drsné skalnaté hory až k mlhavé obloze. Jejich vrcholky jsou však nepřístupné i helikoptérám a dobrodruhům vyzbrojeným tou nejlepší technikou. Stromy v této části země vyrůstají do mohutnosti vousů starce, ale také brání průchodu i těch nejprudších slunečních paprsků. Pouze v nejzářivějších letních měsících se turistům daří najít cestu zpátky k autům, zaparkovaným podél silnice.

Hluboko v tmavé zeleni hustého lesa leží malé městečko Last Bend. Pro návštěvníky – tady nejsou žádní cizinci – je to místo, jaké si člověk dokáže představit jen v těch nejbujnějších snech. Když lidé poprvé procházejí uličkami, přísahali by, že slyšeli zvuky, které se dají popsat jedině jako smích. Pak následují vzpomínky, některé pravdivé, jiné upravené podle různých starých filmů či představ z časopisů *Život.* Vybaví se v paměti chuť babiččiny citrónové limonády… nebo skřípavý zvuk zahradní houpačky pokojně se pohybující na samém konci letní noci dozadu a dopředu, dozadu a dopředu.

Městečko Last Bend bylo založeno před padesáti lety, kdy se urostlý, statný Skot jménem Ian Campbell vzdal svého po předcích zděděného domu v Edinburgu a šel hledat dobrodružství. Někde v průběhu cesty – rodinná legenda tvrdí, že prý to bylo ve Wyomingu – začal šplhat po skalách a následujících deset let se pak toulal od jedné hory ke druhé a přitom hledal dvě věci: nejstrmější stoupání a zároveň vhodné místo, kde by po sobě mohl zanechat nějaké stopy.

To, co hledal, našel ve washingtonském severním horském pásmu North Cascade. V oblasti, kde Sněžný muž je více než pouhou smyšlenkou u táborových ohňů a kde se ledové kry vznášejí celý rok po hladinách jiskřivě modrých řek. Tam si tedy okolíkoval svůj pozemek. Došel co nejtěsněji k mohutné hoře Mt. Baker a zakoupil 40 hektarů nejlepší kvetoucí pastviny. Pak ještě přikoupil parkovací plochu na vyštěrkované cestě, která se později stane hlavní tepnou k Mount Baker.

Postavil své městečko podél původně kamenitého břehu Andělského jezera a nazval je Last Bend, neboť jediný domov, který hledal a našel, se nacházel právě až za poslední zatáčkou serpentinové cesty.

Nějaký čas mu trvalo, než získal ženu ochotnou žít v mechem obrostlém dřevěném srubu, bez elektřiny a bez tekoucí vody. Nakonec ji přece jen objevil – mladou, zanícenou Irku, jejíž sny se plně vyrovnaly jeho dobrodružné povaze. Společně pak vytvářeli město podle vzájemně propojených představ; ona třeba vysadila podél Hlavní třídy mladé japonské javory a také nastartovala spoustu tradic – Dny ledovce, soutěže Sněžného muže a také velké oslavy Halloweenu v turisty vyhledávaném Strašidelném domě na rohu Hlavní třídy a Kaskády.

Ve stejném roce, kdy skupina Righteous Brothers ztrácela fanoušky, Ian a Fiona zahájili stavbu svého vysněného domova, obrovského, půlkruhovitého dřevěného srubu umístěného na malém vršku v samém středu jejich pozemku. V některých dnech, za jasné, ocelově modré oblohy, se ledovcové špičky hor zdály téměř na dotyk blízko. Vysoké cedry a douglasovy jedle lemovaly pečlivě kosený trávník a chránily sad před mrazivým dechem zimy. Západní hranici jejich území

tvořil Andělský potok, bystřina tiše bublající v létě, kdy horké slunce stojí hodně vysoko nad obzorem. V zimě pak mohli Ian a Fiona vycházet na verandu v průčelí srubu a naslouchat ozvěnám Andělských vodopádů, vzdálených jen pár mil od stavení.

Nyní žila v tomto domě již třetí generace Campbellových. Těsně pod ostře klopenou střechou byla vtěsnána ložnice malého chlapce. Nijak se nelišila od jiných klukovských pokojíků ve věku řízeném médii – postel korveta, podobná menšímu válečnému plavidlu, plakáty Batmana, připevněné porůznu na trámových stěnách, knihy nahánějící husí kůži, rozházené po huňatém koberci, a k tomu haldy plastických dinosaurů, umělých hadů a bojových figurek z *Hvězdných válek.*

Devítiletý Bret Campbell ležel tiše v posteli a pozoroval ve tmě červeně blikající displej digitálních hodin. 5:30. 5:31. 5:32.

Je ráno. Slaví se Halloween.

Bret si chtěl původně na toto nevšední sobotní ráno připravit budík, jenže nevěděl, jak ho natáhnout, a kdyby se ptal, celé překvapení by mohlo krachnout. A tak ležel schoulený pod prošívanou dekou a čekal.

Přesně v 5:45 odhodil přikrývku a vyskočil z postele. Dával pozor, aby nedělal rámus, když tahal zpod postele tašku a začal ji rozbalovat.

Neměl sice rozsvíceno, ale světlo ani nepotřeboval. Celé týdny si každou noc důkladně prohlížel své oblečení. Kostým na Halloween. Nablýskaný pár laciných kovbojských bot, které sehnali ve speciálním bazaru, vesta z nepravé kůže, koupená v obchodě s levnými oděvy, kožené nohavice chránící kalhoty jezdce, ty ušila maminka sama, kostkovaná flanelová košile a značkové kovbojské džíny, pořízené ve farmářském obchodě. Ze všeho nejlepší byla ovšem zářící šerifská hvězda a opasek s pistolí, zakoupené v obchodě s hračkami. Táta mu dokonce udělal dětské laso, které se dalo přivázat k opasku.

Bret si stáhl pyžamo a vklouzl do výstroje, zatím nechal ležet opasek s pistolí, kožené nohavice, laso i široký kovbojský klobouk na posteli. Nic z toho teď přece nebude potřebovat.

Měl *pocit,* že je opravdový kovboj. Sebral lístek s instrukcemi – pro každý případ. U dveří pokojíku se zastavil. Pak vykoukl do tmavé chodby.

Po špičkách vyšel ven a podíval se k dalším dvěma ložnicím. Oboje dveře byly zavřeny, žádné světlo pod dveřmi vidět nebylo. Samozřejmě, starší šestnáctiletá sestra Jacey spí. Je přece sobota a zároveň den po fotbalovém utkání středoškoláků, to sestřička usíná vždycky až někdy po půlnoci. Tatík byl zase celou noc s pacientem v nemocnici, tak teď musí být pěkně unavený. Jenom maminka bývá brzo vzhůru – určitě se chystá, aby byla ve stáji v 6:00.

Bret zmáčkl tlačítko světla na svých hodinkách značky Darth Maul. 5:49.

„Jejda.“ Zvedl si límec flanelové košile a seskákal z posledních schůdků. Po paměti prošel přes temnou kuchyň, stiskl vypínač u konvice na kávu další překvapení a zamířil k hlavnímu vchodu. Pomalu otevíral dveře.

Na verandě ho málem vyděsila černá postava muže, ale jen co spatřil profil tváře, tak si vzpomněl. Je to přece hlava farmáře, vydlabaná z dýně, včera večer na tom s mamkou dělali. Čerstvá sláma ještě pořád – i druhý den – silně voněla.

Bret minul slavnostní výzdobu, seskočil z verandy a rozběhl se nahoru po příjezdové cestě. U prázdného domku pro hosty zahnul doprava a protáhl se plotem mezi druhým a třetím brlením. Dýchal ztěžka, když šplhal po kluzkém travnatém porostu.

Osamělý kužel světla zářil na obrovskou dvoupatrovou hospodářskou budovu, kterou také postavil děda. Bret cítil posvátnou úctu před skvělým dědou – sám ho sice nepoznal – ale děda dal jméno ulicím, budovám i horám, z nějakého důvodu prostě pochopil, že Last Bend patří právě sem.

Pokud si Bret dobře vzpomíná, příběhy o dědových dobrodružstvích se vyprávějí stále, a v různých podobách. Vždycky si přál být jako děda. Proto teď, na svátek Halloweenu, tak brzy vstal. Chystal se, že přesvědčí příliš starostlivou mámu, že už přece zvládne noční výšlap lesní stezkou až k Andělským vodopádům.

Chopil se chladné železné závory na vratech a s vervou je otevřel. Miloval vůni staré stáje; vždycky mu připomněla mámu. Když byl někdy mimo domov a ucítil něco podobného – třeba seno nebo kůži či paznehtový olej – musel si na ni vzpomenout.

Koně lehce zaržáli a začali se v kotcích hýbat. Nejspíš si mysleli, že nastává doba krmení. Bret rozsvítil a širokou vybetonovanou boční chodbou spěchal ke skladišti s jezdeckou výzbrojí. S námahou stáhl z dřevěné kostry mámino jezdecké sedlo. Dvakrát ho převážilo, než přišel na to, jak se dá na rameni vyvážit. Řemeny cinkaly a Bret mířil k boxu stříbrné klisny Bullet.

Tady. Zůstal stát. Páni, Bullet vypadá dneska ráno nějaká větší…

Děda by se nikdy *nevzdal*, Bret se zhluboka nadechl a otevřel vrátka u stání.

Potřeboval moc pokusů – *spoustu* pokusů – ale nakonec se mu podařilo přehodit sedlo na vysoký hřbet koně. Dokonce stáhl sedlový řemen. Možná ne úplně dokonale, ale přece jen se dal nakonec řemen zapnout na přezku.

Bret odváděl Bullet doprostřed arény. Neviděl vůbec svoje boty – celé se nořily do mazlavého bláta. Stropní světla vrhala na Breta a na Bullet přímo tajemné stíny, ale ty klouzavé černé klikyháky se Bretovi docela líbily. Připomněly mu, že je Halloween.

Bullet sklonila hřívu a odfrkla, přitom začala kopytem hrabat o zem.

Bret stáhl pevněji oprátku. „Prr, holčičko," řekl měkce a snažil se zahnat strach. Takto vždycky máma mluvila s dobytkem. Říkala, že člověk dokáže zklidnit i to nejdivočejší a nejbláznivější zvíře, když sám je klidný a vyrovnaný.

Vrata stáje se zatřásla, pak se ozval dlouhý, lehce skřípavý zvuk. Dřevo zápasilo proti cementu, vrata se otevřela.

U vchodu stála máma. Za ní první paprsky vycházejícího slunce vydávaly krásnou červenofialovou barvu, až se zdálo, že má hlavu v narůžovělém ohni. Bret sice neviděl mámin tvář, ale černou postavu proti té záři poznal a taky zcela zřetelně uslyšel pevné klap-klap-klap máminých podpatků. Pak se zastavila, jednou rukou si clonila oči. „Brete? Miláčku, jsi to ty?"

Bret dovedl Bullet k mámě. Na kraji arény stála s rukama v bok. Měla na sobě dlouhý hnědý svetr a černé jezdecké kalhoty; boty už byly zaprášené. Upřeně

pozorovala Breta – tím typicky máminým pohledem – a přitom si tak moc přál, aby se usmívala.

Prudce zatáhl za oprátku a přinutil klisnu na místě zastavit – přesně tak, jak ho to učili v kursu pro čtvrťáky. „Osedlal jsem ji sám, mami.“ Poplácal Bullet po sametově hebkých nozdrách. „Akorát jsem ji nepřemluvil, aby nejančila, ale sedlo jsem jí utáhl, jak nejvíc to šlo.“

„Tys vstal tak brzy – na Halloween, to je tvůj třetí nejmilovanější svátek – a osedlal jsi mi koně. No ne.“ Sklonila se dolů a zlehka mu rozcuchala vlasy. „Nemáš rád, když jsem dlouho sama, co, Bretstere?“

„Já vím, jak samotu překonáváš.“

Zasmála se a pak si klekla do bláta. To byla přesně ona, jeho mamča. Nikdy jí nevadilo, že se zašpiní – ráda se dívala svým dětem přímo do očí. Aspoň tak to říkala. Stáhla si z pravé ruky obnošenou černou koženou rukavici a nechala ji tak. Dopadla na její stehno, ale zdálo se, že tomu máma nevěnuje pozornost, když dávala Bretovi vlasy pryč z obličeje. „Tak, mladý Pane Chovateli koní, o co vám vlastně jde?“

To byla další taková věc s mámou. Člověk ji *nikdy* nemohl podvést. Jako by měla rentgenový pohled. „Chtěl bych letos s tebou na noční jízdu k Andělským vodopádům. Loni jsi říkala: možná později, až budu starší. No, a teď jsem starší o celý jeden rok a byl jsem letos fakt dobrý na střelnici, *jiný* devítiletý kluk těžko získá modrou stuhu, jo, a taky mám pořád svůj box čistý a Scotty taky pořád udržuju v čistotě. A teď jsem dokázal sám osedlat i velkého plnokrevníka. Kdybysem byl v Disneylandu, tak bysem *určitě* dosáhl myšákovi Mickeymu až k rukám.“

Máma si sedla na paty. Trochu špíny se jí muselo dostat do obličeje, protože jí nějak slzely oči. „Ty už nejsi můj malý chlapeček, že ne?“

Svalil se na její ohnuté nohy a předstíral, že je malý kluk, který se uklidní až v mámině náruči. Máma jemně vzala Bretovi jezdecký bičík a obtočila si jeho paže kolem krku.

Políbila ho na čelo a silně přitiskla k sobě. Takové políbení měl Bret nejraději. Máma mu ho dávala každé ráno u stolu při snídani.

Miloval chvíle, kdy ho objímala právě jako teď. Od té doby, co začal chodit do čtvrté třídy, se změnil ve velkého kluka. Proto ani nemohl dovolit mámě, aby ho držela za ruku, když šli po chodbě ve škole… a jednoznačně mu nesměla ani dát pusu na rozloučenou. Takže zbyly jenom okamžiky jako teď, kdy si zase mohl hrát na malého chlapečka.

„No, řekla bych, že dítě, které je už tak velké, že osedlá dospělého koně, by už mohlo být připravené i na noční stezku. Jsem na tebe hrdá, kluku jeden šikovný.“

Vyhrkl hlasitě *ejchuchu* a mámu obejmul. „Díky, mami.“

„No, však se nic neděje.“ Uvolnila se z Bretova sevření a vstala. Když teď tak oba stáli proti sobě, mámina ruka v rukavičce nějak visela v prostoru mezi nimi, Bret si rychle do té dlaně vsunul svoji ruku.

Stiskla mu ji. „Teď se musím pustit tak na hodinku do práce s Bullet, než se objeví Jeanine, aby odčervila koně. Musím ještě dneska do večera udělat spoustu

věcí. Potom začnou chodit děcka na koledu a zpívat tu svou: Když nám nic nedáte, tak to od nás schytáte…“

„Jeanine bude dávat injekce?“

„Tentokrát ne.“ Máma mu znovu lehce rozcuchala vlasy a pak se sehnula pro rukavičku. „Můžu zůstat a dívat se na tebe, jak jezdíš?“

„Pamatuješ na pravidla?“

„Jú, mami, asi ne.“

„Dobrá, ale žádné mluvení a žádné vycházení z ohrady.“ Ušklíbl se. „Ty mi prostě *musíš* ty pravidla zopakovat, že jo?“

Zasmála se. „Přestaňte protestovat a posaďte se, Jime Carrey.“ Otočila se k Bretovi zády, přitáhla klisně sedlový řemen a uzdu. „Jdi a přines mi přílbu, jo, Bretstere?“

Bret slezl ze zídky arény a běžel zpátky ke skladišti. Natočil bednu označenou *Mikino nářadí* a zvedl víko. Chvíli se prohraboval mezi různými spreji, kartáči, jezdeckými bičíky, kbelíky a ostatními věcmi, než našel zaprášenou černou helmu se sametovým polstrováním. Vsunul si ji pod paži, víko zavřel a běžel zpátky do arény.

Máma už seděla na Bullet, obě ruce v rukavicích spočívaly koni lehce na kohoutku. „Díky, zlato.“ Natáhla se dolů pro helmu.

Zatímco Bret šel zpátky ke svému oblíbenému místu na zídce arény, máma už uvolnila Bullet a mířila s ní k dráze podél zdi. Bret vyšplhal po laťkách a posadil se až na vrchol mantinelu.

Sledoval, jak máma projíždí kolem dokola. Nutila Bullet k rychlé chůzi, aby se klisna zahřála: chůze, poklus, důkladný klus a pak drobný klus ve stylu houpacího koně. Bret pozoroval, jak se kůň s jezdkyní mění v pohyblivou, trochu rozmazanou čmouhu.

Poznal okamžitě, kdy máma rozhodla, že je čas vhodný ke skokům. Viděl to už mnohokrát, poznal ta znamení, i když by je asi popsat nedokázal. Prostě jenom *věděl*, že se schyluje k prvnímu skoku.

Jako by tušil, že je něco v nepořádku.

Nahnul se dopředu. „Počkej, mami. Ta překážka je na špatném místě. Někdo s ní musel pohnout…“

Jenže máma ho neslyšela. Bullet s ní vedla boj, hlasitě ržála a jankovitě vyhazovala zadkem, když se jí matka snažila přitáhnout uzdu a trochu zkrotit v ovladatelný cval.

„Prr, holčičko, zpomal. Uklidni se…“

Bret slyšel ta slova, když ho máma míjela. Měl chuť seskočit ze svého místa na bidýlku, ale pravidla to nedovolovala – rozhodně ne ve chvíli, kdy máma nacvičuje s koněm skoky do výšky.

Stejně by už bylo pozdě křičet. Máma je na překážce. Bretovi srdce buší jako na poplach.

Něco je špatně. Ta slova se mu zadírala do mozku, každým dechem ještě rostla a začínala být nesnesitelná. Chtěl to říct nahlas, křičet, ale ústa odmítala poslušnost.

Stříbrošedá klisna Bullet se nahrbila, pak se zvedla a lehce přeskočila imitaci cihlové zídky.

Bret uslyšel mámino triumfální zavýsknutí a smích.

Pomalu začal cítit úlevu.

Pak ale Bullet náhle a nečekaně zastavila.

V jedné vteřině se máma smála, a v další už letěla z koně. Hlavou narazila do sloupu tak silně, až se celá ohrada zachvěla. A pak tam v té špíně zůstala ležet, tělo zmačkané jako kus starého papíru.

Ve velikém koridoru arény nebylo slyšet jediný zvuk, jen Bretovo hlasité dýchání. Dokonce i kůň stál teď bezelstně vedle své jezdkyně, jako by se nic nestalo.

Bret sjel bleskově z ohrady a běžel k mámě. Klekl si vedle ní. Pod helmou stékala krev a potřísnila její krátké černé vlasy.

Bret se dotkl mámina ramene a trochu do ní strčil. „Maminko?“

Stáhl jí zakrvavené vlasy z tváře. Tehdy uviděl, že mámino levé oko zůstalo otevřené.

Sestra Jacey byla první, kdo slyšel Bretovo volání. Přiběhla do arény, přes sebe měla tátův velikánský kabát. „Bretstere –“ Pak uviděla mámu, jak tam leží. „Ach, Bože! *Nesahej na ni*“ křičela na Breta. „Jdu sehnat tátu.“

Bret by se nepohnul, i kdyby chtěl. Bezmocně seděl na bobku a zíral na svoji polámanou mámu, přitom se pořád jenom modlil, aby vstala. Své modlitby však neříkal nahlas; nedokázal vydat jediného hlásku.

Konečně přiběhl do stáje táta.

Bret rychle vyskočil a napřáhl k němu ruce, ale táta kolem jenom proběhl.

Bret klopýtl rychle dozadu, že se zachytil ohrady. Nemohl se ani pořádně nadechnout, aby se nerozplakal. Nehnuté tam stál a pozoroval červeň, tu rudou krev, co stékala mamince po tváři.

Táta si klekl vedle mámy a položil černou doktorskou tašku do bláta. „Drž se, Mikaelo,“ šeptal. Jemně sundal mámě helmu – neměl to už udělat Bret? – pak jí otevřel ústa a strčil prsty mezi zuby. Máma začala kašlat a prskat a Bret viděl na tátově prstě krev.

Tatínkovy ruce byly vždycky tak čisté… a teď jsou celé od maminčiny krve, dokonce má táta krev i na rukávu u pyžama.

Drž se, Miki, táta opakoval pořád, a znovu a znovu: *Drž se. Jsme tady všichni… zůstaň tu s námi…*

Zůstaň tu s námi. To znamená, neumři… to znamená, že *by mohla* umřít.

Táta pohlédl na Jacey. „Volej 155, *okamžitě.*“

Zdálo se, že tu stáli v chladu a tichu celou věčnost. Konečně se ve tmě objevila blikající červená světla s kvílící sirénou; ambulance se blížila po štěrkové cestě, která se vinula vedle pásu pro koně.

Zdravotníci v modrých uniformách přiběhli do stáje, za sebou táhli drnčící skládací lůžko na kolečkách. Bretovi začalo srdíčko tlouct tak hlasitě, že téměř vůbec nic neslyšel.

Chtělo se mu vykřiknout *zachraňte ji!*, ale když otevřel pusu, vyšel z ní jenom hustý černý oblak. Pozoroval, jak se dým mění v hejno malých černých pavoučků a odplouvá pryč.

Stiskl rty a nesnažil se už nic říkat, narazil na ohradu, jak se mu točila hlava. Zakryl si uši a zavřel oči. Modlil se ze všech sil.

Umírá.

Vzpomínky jí rychle probíhají hlavou bez zvláštního řádu, některé mají sladkou příchuť růží po vlahém dešti, jiné voní jako písek u jezera, kde okusila první opravdové políbení. Některé vzpomínky – a je jich příliš mnoho – vypadají jakoby utopené v duhové, lepkavé pavučině žalu.

Teď ji nesou, řemenem přitahují tělo k nějakému divnému lůžku. Světla svítí tak ostře, že ani nedokáže otevřít oči. Motor startuje. Ten přesun bolí. Ach, bože, to bolí…

Poznává hlas manžela, jeho měkký, laskavý, tichý hlas, který ji provázel posledními deseti roky života, a třebaže neslyší ani jedno z dětí, těch jejích zlatých děťátek, ví, že jsou tady a že ji pozorují. Úplně nejvíc jim chce něco říct, i kdyby to měl být třeba nějaký zvuk, povzdech, něco…

Horké slzy jí stékají z koutků očí, zvolna klesají až někam za uši a zvlhčují tuhý, nepříjemně páchnoucí polštář pod hlavou. Chce zadržet slzy, polknout je, aby se na ně děti nemusely dívat, jenomže takové sebeovládání je pryč, neuvěřitelně daleko, stejně tak jako schopnost zvednout ruku a naposledy zamávat.

Ale vlastně to možná vůbec nepláče ona, třeba to její duše vychází z těla po kapkách, které nikdo ani nespatří.

2.KAPITOLA

Liam Campbell jako mladý nedokázal dostatečně rychle odejít z Last Bendu. Městečko se zdálo malé a tísnivé stejně jako když v něm ještě vládla slavná otcova ruka. Kamkoliv Liam přišel, byl porovnáván se svým legendárním tátou, a tak raději všechny zdaleka míjel. Dokonce i doma se stával neviditelným. Rodiče byli do sebe tak zamilovaní… zkrátka nebylo tam dost místa pro kluka, který četl knihy a toužil stát se koncertním klavíristou.

Sám žasl, když ho přijali ke studiu na Harvardskou univerzitu. Těsně před ukončením studia došel k názoru, že není dost dobrý na to, aby byl koncertním mistrem. Nejlepší hráč v Last Bendu, dokonce i nejlepší na Harvardu, to ještě neznamená být dost dobrý. Učitelem hudby v nějaké drahé soukromé škole, to by snad šlo. Liamovi k talentu chyběla potřebná síla nebo hlad či náruživá posedlost po tom být nejlepší z nejlepších. A tak klidně odsunul stranou svůj mladický sen a zaměřil pozornost na medicínu. Jestliže mu chybí dostatek talentu, aby bavil lidi svýma rukama, věřil, že má v sobě dostatek starostlivosti, aby je léčil.

Studoval ve dne v noci. Věděl, že takový nenápadný člověk jako on, tak rezervovaný a průměrný, musí být lepší než ostatní.

Studia ukončil jako nejlepší student ročníku a přijal místo, které omráčilo a konsternovalo všechny spolužáky na alma mater. Klinika AIDS v Bronxu. To bylo ještě v prvních dnech epidemie a lidé se této nemoci děsili. Ale Liam věřil, že tam, uprostřed skutečného utrpení, objeví v sobě člověka, jakým toužil být.

Na chodbách, kde bylo cítit smrt a zoufalství, ovlivňoval sice životy pacientů, ale ani jedenkrát nepokročil tak daleko, aby mohl říct: *Bude vám dobře. Jste vyléčený.*

Místo toho rozděloval léky, které stejně neúčinkovaly a svíral ruce, které byly stále slabší a slabší. Skláněl se nad novorozenětem, jemuž nebylo dáno, aby jednou mohlo snít o životě třeba v Paříži, vypisoval úmrtní listy a nedokázal už držet pero v ruce bez pocitu hrůzy.

Když mu zemřela máma na náhlé srdeční selhání, přijel domů a ošetřoval otce, který tehdy, poprvé, potřeboval svého jediného syna. Liam stále uvažoval, že znovu odjede a najde si své vlastní místo ve světě, ale pak poznal Mikaelu…

Miki.

S ní našel, konečně, své místo ve světě.

Teď je Liam v nemocnici a čeká, až uslyší, zda jeho milovaná bude žít…

Jsou tam teprve pár hodin, ale Liamovi to připadá jako celá věčnost. Děti zůstaly v čekárně – dokázal si představit, jak se asi tisknou k sobě, pláčou oba, ale Jacey otírá slzy svému malému bratříčkovi – a třebaže Liam moc toužil být s nimi, věděl, že kdyby se teď podíval na své děti, zlomilo by ho to a slzy, které by se mu řinuly z očí, by pak pálily všechny.

„Liame?“

Otočil se za hlasem. Bokem narazil s lomozem do vozíku pro pacienty. Rychle se natáhl a vrátil zařízení na místo.

Před Liamem stál doktor Stephen Penn, šéf neurologie. Třebaže byl Stephen v Liamově věku – těsně okolo padesátky – vypadal nyní staře a unaveně. Léta spolu hrávali golf, ale nic v jejich vztahuje nepřipravilo na takovou chvíli.

Stephen chytil Liama za rameno. „Pojď se mnou.“

Kráčeli vedle sebe strohou chodbou, pak zabočili k jednotce intenzivní péče. Liamovi neuniklo, že sestra z traumatologie nenašla odvahu, aby se něho jen podívala. Bylo téměř pokořující vědět, jak ho teď všichni vnímají, když je „nejbližším příbuzným“.

Konečně vešli do soukromého pokoje s prosklenými stěnami. Mikaela ležela na úzké posteli za světlým závěsem, který jí poskytoval jakés takés soukromí. Vypadala jako polámaná panenka, napojená na různé přístroje – ventilátory, nitrožilní kapáky, monitory, které sledovaly vše, od výkonu srdce až po nitrolebeční tlak. Ventilátor za ni dýchal, každý nádech a výdech vydával v tiché místnosti pravidelně zbluňkavý zvuk.

„Ten… *její* mozek funguje, jenom nevíme, díky lékům, na jaké úrovni.“ Stephen vytáhl obyčejný špendlík a píchl Mikaelu do bosé drobné nohy. Nekomentoval, když nereagovala. Provedl několik dalších testů, o nichž věděl, že

je Liam může hodnotit zároveň s ním. Rozvážně pak prohlásil: „Povolali jsme spěšně do služby neurochirurga, pro každý případ, zatím jsme ale neidentifikovali nic, co by vyžadovalo chirurgický zákrok. Dáváme jí hyperventilaci, kontrolujeme tlak a teplotu. Ledaže by nějaké krvácení… no, však víš, děláme vše, co je možné.“

Liam přivřel oči. Poprvé v životě si přál, aby nebyl lékařem. Nechtěl rozumět jejímu skutečnému stavu. I kdyby měli to nejmodernější lékařské centrum, nejlepší lékaře z celého severního San Franciska, pravda je bohužel taková, že neexistuje nic, absolutně nic, co by se teď dalo pro Mikaelu udělat.

Liam původně nechtěl nic říkat, ale cítil, že se nemůže udržet. „Nevím, jak budu bez ní žít…“

Když se Stephen k Liamovi otočil, měl oči plné smutné účasti. Na malý okamžik tu nestál jako odborný lékař, nýbrž jako člověk, jako manžel, a tak chápal. „Zítra budeme vědět víc, jestli…“ Větu nedokončil; nebylo třeba.

Jestli zvládne noc.

„Díky, Steve,“ Liamův hlas byl sotva slyšitelný mezi bzučícími přístroji a pravidelným odkapáváním nitrožilní infúžf.

Stephen se chystal k odchodu, ale mezi dveřmi se Ještě zastavil. „Cítím s tebou, Liame.“ Aniž by čekal na odpověď, rychle vyšel z pokoje. Když se pak znovu vrátil, bylo už s ním několik zdravotních sestřiček. Společně odvezli Mikaelu na další testy.

Odvaha, pomyslel si Liam, nemusí být jenom žhnoucí, nadšená emoce, kterou třímají v rukou tvrdí muži ze speciálních ozbrojených jednotek při seskocích z letadel, nebo když dobývají bezejmennou horu. Může jít také o tichou záležitost, spíše ledově chladivou nežli opačně; poslední kousky odvahy člověk sbírá, když myslí, že ztratil vše. Odvahou je i postavit se tváří v tvář dětem, držet je za ruce, otírat jim slzy ve chvíli, kdy víte, že k tomu ani nemáte sílu. Cožpak není statečnost spolknout vlastní zármutek, občas se hořce nadechnout a jít dál?

Liam odložil svůj vlastní strach. Kam přesně, to by nedokázal říct, ale nějak jej prostě zabalil a schoval. Soustředil teď pozornost na vše, co bylo třeba udělat. Tragédie, jak se kdysi učil, se schovává v detailech – formuláře z pojišťovny, které je třeba vyplnit, zavazadla, která je třeba sbalit *pro případ*, pracovní program, který je zapotřebí změnit. Nezhroutil by se, všechno by zvládl, jen kdyby se nemusel potkávat s žádnou jinou lidskou bytostí. Zavolal Rose Luně – mámě Miki, která bydlela na východě státu – a nechal jí na záznamníku urgentní zprávu „zavolejte mi“. Pak už nemohl nic odkládat. Sešel dolů a zamířil rušnou chodbou k velké nemocniční hale.

Jacey seděla na červené židli z umělé hmoty, hned vedle obchodu s dárky, a četla si nějaký časopis. Bret seděl na podlaze a nepřítomně si hrál s nějakými hračkami, které nemocniční personál ukládal do plastové krabice.

Liamovi se začaly třást ruce. Zkřížil pevně paže a zůstal stát. Zaváhal. *Pomoz mi, Bože,* modlil se, pak si dal ruce v bok a velkými kroky vykročil do haly. „Ahoj, děcka,“ řekl tlumeně.

Jacey vyskočila ze židle. Časopis spadl na zem. Zarudlé oči měla pořádně nateklé, ústa stažená do rozechvělé nitky. Na sobě měla ještě to své růžové saténové pyžamo s červenými srdíčky na límečku a kapsách. „Tati?“

Bret ani nevstal. Odhodil hračky stranou, otřel si uplakané oči a zvedl jen svoji malou bradu. „Umřela, že jo?“ ptal se hlasem plným beznaděje a zmaru. Liam ucítil, jak v něm znovu narůstá hoře a zármutek.

„Neumřela, Bretstere,“ odpověděl a cítil, jak ho začínají pálit slzy. *Zatraceně.* Sliboval si přece, že nebude brečet, alespoň ne před dětmi. Ty přece teď potřebují jeho sílu; strach musí snášet sám. Nutil se otevřít oči doširoka, štípl se do kořene nosu a pak si klekl na zem vedle syna, chytil ho do náruče a silně objal. Kdyby tak dokázal něco říct, nějaké zázračné, kouzelné zaklínadlo, které by zahnalo dětský strach. Ale nic jistého nebylo ve slovech „čekat a pak se uvidí“, byla to jen chabá útěcha.

Jacey si přiklekla k Liamovi a bradou mu tlačila do ramene. Ovinul si paži také okolo ní.

„Teď je na tom maminka dost špatně,“ sděloval pomalu, neboť hledal každé slovo. Copak se dá říct vlastním dětem, že jejich máma může umřít? „Utrpěla hodně vážné poranění hlavy. Potřebuje, abychom se za ni modlili.“

Bret se ještě více přitulil k Liamovi. Jeho tělíčko se roztřáslo; slzy smáčely Liamův bílý plášť. Když pak vzhlédl, cucal si paleček.

Liam nevěděl, co dělat. Bret si už dávno přestal cumlat palec, a teď se tady choulí do klubíčka a tlačí se na tátu jak pětiletý chlapeček, který hledá a zoufale potřebuje útěchu.

Liam věděl, že od této chvíle si už děti budou navždy pamatovat chmurnou a hrůznou pravdu, před kterou se je s Miki snažili chránit: Svět může být místo nahánějící strach. Někdy krátký okamžik všechno zásadně změní; a lidé – bez ohledu na to, jak moc je máte rádi – mohou umřít.

Hodiny jejich vigilie odkapávaly jedna do druhé, až utvořily den.

Nakonec tu byl večer. Liam seděl v čekárně se svými dětmi, každý sledoval pomalý, krouživý tanec ručiček nástěnných hodin. Dlouho nikdo nepromluvil. Slova, jak se Liam kdysi učil, mají tíhu olova. Každé jako by člověka ještě více skličovalo. A tak tady seděli, sice společně, ale zároveň každý sám.

V 8.00 uslyšeli nějaké kroky přicházející z haly. Liam v tu chvíli ztuhl a naklonil se dopředu. *Prosím, nedovol, aby to byly špatné zprávy…*

Tiše vešel Mark Montgomery, přítel Jacey. Přinesl s sebou do tiché místnosti potřebnou dávku energie. „Jace?“ promluvil hlasem až příliš zvučným. Stál mezi dveřmi a vypadal docela zajímavě v sytě červenobílém sportovním svetru s iniciálami školy a vyboulenými černými tepláky. „Právě jsem se dozvěděl…“

Jacey se mu vrhla kolem krku a rozvzlykala se. Nakonec se trochu stáhla zpět a pohlédla vzhůru. „My… ještě nám nedovolili se na ni jít podívat.“ Mark ji vzal kolem ramen a dovedl k pohovce. Společně se posadili. Jacey se opírala o přítele. Jejich tiché šeptání se neslo místností.

Liam přišel za Bretem, chytil syna do náruče a odnesl si ho do křesla. Dál pak spolu v tichosti sledovali hodiny.

Těsně před devátou vstoupil do místnosti Stephen.

Liam postavil Breta na zem. Pak vstal a šel ke Stephenovi.

„Stále stejné," promluvil Stephen tiše. „Nemůžeme pro ni dneska nic udělat. Musíme jenom vyčkávat." Hluboký hlas vyjadřoval přítelův zájem. „Vezmi děti a jeďte domů, Liame. Snaž se trochu spát. Promluvíme si zase ráno. Kdyby se něco… stalo, zavolám ti."

Věděl, že má Stephen pravdu. Měl by vzít děti a jet domů, ale když si jenom pomyslel, jak vejde do toho prázdného, šíleně prázdného domu…

„Vezmi je domů, Liame," opakoval Stephen.

Liam si povzdychl. „Dobrá."

Stephen jej poplácal po rameni, pak se otočil a odešel.

Liam se zhluboka nadechl. „Jdeme, děti. Nejvyšší čas jít domů. Zítra ráno se sem vrátíme."

Jacey vstala. „Domů?" Vypadala vystrašeně. Liam pochopil, že ani ona nechce jít do toho domu.

Mark se podíval nejprve na Jacey, pak na Liama. „Naše parta šla do Strašidelného domu. Možná… možná bys tam taky chtěla zajít?"

Jacey vrtěla hlavou. „Ne, musím zůstat –"

„Jdi, Jace," řekl Liam měkce. „Jenom si vezmi s sebou pager. Zavolám ti, kdyby se něco dělo."

Jacey k němu zamířila. „Ne, tati –"

Objal ji, přitiskl k sobě a zašeptal: „Jdi, Jace. Aspoň budeš hodinku nebo dvě myslet na něco jiného. Takto mamince stejně nemůžeme pomoct."

Stáhla se zpátky. Liam viděl boj, který v sobě svádí; chtěla by jít, a zároveň chtěla i zůstat. Nakonec se otočila k Markovi. „Dobrá. Ale třeba jenom na pár minut."

Mark vzal Jacey za ruku a odvedl ji z místnosti.

„Tati?" Ozval se Bret, když odešli. „Já mám hlad."

„Ježíši, Bretstere, promiň. Tak jedem domů."

Bret si dal znovu palec do pusy a vstal. ‚Vypadal až dojímavě malý. Teprve teď si Liam všiml, jaké oblečení má syn na sobě. Károvaná flanelová košile, imitace kožené vesty s cínovou šerifskou hvězdou připnutou na hrudi, tuhé džíny značky Wrangler a kovbojské boty. Kostým. Strašidelný dům.

Do prdele.

Bylo něco po deváté večer. V tuto dobu už pár hodin v celém městě děcka, převlečená za různé astronauty, agenty a princezny, lezou dovnitř a zase se hrabou ven z malých přepravních vozů. Rodiče jsou už docela unavení, hlava je bolí ještě dřív, než ten mumraj začne. Pouštějí ale hudbu – většinou povzbuzující rock and roll z dob jejich mládí – a směřují pak do zvlášť vyhrazeného přístřešku v Last Bendu. Ve městě, kde nejbližší sousedé bývají zpravidla půl míle daleko, se musí radovánky Trick-or-Treating velmi pozorně naplánovat.

Liam pohlédl na syna. Najednou si vzpomněl – Miki byla vzhůru dlouho do noci, jenom aby stačila došít kožené kalhoty pro Breta. „Nechceš jet na koledu za Angelou Glenovou?"

Bretovi sklapla pusa, když náhle vytáhl palec z pusy, pak pomalu vrtěl hlavou.

Liam rozuměl. Halloween vždycky organizovala maminka. „Dobrá, hochu. Jdem.“

Vyšli ven do chladné, jasné říjnové noci. Vzduch voněl spadaným listím a úrodnou hlínou.

Nastoupili do auta a zamířili domů. Garáž jako by plačtivě vzlykla, když otevírala svůj ochranný plášť.

Liam vzal syna za ruku a vedl ho do domu. Občas něco řekli – ale co, to by už Liam nedokázal opakovat. Rozsvítil všechna světla, až se dům topil ve falešném lesku.

Jenom kdyby ten barák nebyl tak zatraceně hluchý.

Udělat Bretovi večeři.

Soustřeď se na to.

Zazvonil telefon. Liam zamumlal něco k Bretovi a nejisté klopýtal do kuchyně k telefonu. „Ahoj, Liame. Tady Carol. Právě jsem slyšela… promiň…“ A tak to začalo.

Liam se opřel o dřevěnou stěnu, slyšel sice hlas ve sluchátku, ale neposlouchal. Sledoval, jak Bret vchází do obývacího pokoje a lehá si na pohovku. Bere žlutou chlupatou deku – Mikinu nejoblíbenější – a přehazuje si ji přes útlá ramínka. Pak se ozval zvuk zapnutí televizoru. Rugrati. Děsně to řvalo. Bret hleděl suchýma očima na kreslený film, který jako malý chlapec miloval. Před týdnem ovšem tvrdil, že to je pořad „pro mimina“. Teď si schoulený do klubíčka cucal palec.

Liam zavěsil. Až pak si uvědomil, že Carol ještě něco říkala, ale v duchu se jí omluvil.

Pak stál v prázdné kuchyni a přemýšlel, co ksakru připravit Bretovi k večeři. Otevřel ledničku a zíral na různé sklenice a krabice. V plastové nádobě viděl nějaký zbytek omáčky na špagety, ale vůbec neměl ponětí, jak je to asi staré. V mrazničce našel spoustu podobných misek, každá byla popsaná a označená i datem, ale nikde žádné instrukce na vaření.

Telefon zazvonil znovu. Tentokrát to byla Marion z místního klubu. Vychrlil ze sebe trochu zmatené vysvětlení, poděkoval za účast a zavěsil.

Neušel ani pět kroků a další telefon. Tentokrát si vyzvánění nevšímal a zamířil do obýváku. Přiklekl si k synovi. „Co bys řekl tomu, kdybychom si objednali pizzu?“

Bret si vytáhl palec z pusy. „Jerry na Halloween nerozváží. Po tom, co mu loni občurali dodávku.“

„No ne.“

„Navíc dneska večer by se mělo péct jídlo na ohni. S mamkou jsme už včera naložili kuře do takové omáčky. Do marinády.“

„Péct na ohni.“ Kuře se zeleninou. Bude to složité? „Nechceš mi s tím vařením pomoct?“

„Ty nevíš, jak se to dělá.“

„Dokážu lidem naříznout břišní dutinu, vyjmout slepé střevo a zpátky zašít. Tak určitě taky zvládnu uvařit večeři pro jednoho malého kluka.“

Bret se zamračil. „Nemyslím, že bys to všecko při pečení na ohni potřeboval.“

„Tak proč teda nevyskočíš na jednu z našich sedaček v kuchyni? Mohli bychom to dělat spolu.“

„Jenomže ani *já* nevím, jak se to dělá.“

„Nějak to zvládnem. Bude aspoň legrace. Pojď, jdem na to.“ Pomohl Bretovi z pohovky a šel za ním do kuchyně. Bret se usadil na vysoké stoličce. Liam vytáhl z ledničky plastové sáčky se zeleninou a v marinádě naložené kuře. Chvíli mu trvalo, než našel dřevěné prkýnko a velký nůž.

Začal houbami.

„Mamka tam houby nedává. Já je nemám rád.“

„Aha.“ Liam vrátil žampiony do sáčku a natáhl se pro květák.

„Ani nápad.“ Bret vypadal dost vyděšeně. „Říkal jsem ti, že to neumíš…“

„Jo, já –“ Zazvonil telefon.

„Sakra!“ Liam prásknul nožem a čekal, až zvonění přestane.

Pak se ozval Bret tichým hlasem. „Co když to byla nemocnice… nebo Jacey?“

Liam sebou trhnul. „Od teďka už budu brát telefon.“ Popadl brokolici. „To je dobré?“

„Hmm. *Moc* toho nahoře.“

Liam začal krájet.

„Menší!“ křičel Bret.

Liam nevzhlédl od práce. Krájel brokolici na malé kousky, ale tvar zeleniny mu to dost komplikoval. „Musíš dát olej na wokovku.“

Zazvonil telefon. Liam neochotně zvedl sluchátko. Mikina přítelkyně Shaela z jezdeckého klubu, ptala se, jestli může něco udělat.

Liam přitom našel elektrickou pánev wok. „Děkuji, Shaelo,“ přerušil uprostřed věty – *Bože, já tomu nemůžu uvěřit* – nebo něco podobného, a zavěsil.

Poté zapnul pánev a nalil hrnek oleje.

„To je moc oleje,“ volal Bret a zamračil se, když začal znovu vyzvánět telefon.

„Já to mám rád křupavé.“ Liam se představil – Mabel z programu na záchranu koní – a zopakoval, co už předtím říkal ostatním. Když Mabel prohlásila už asi po čtvrté: *to je mi líto,* Liam málem hystericky zařval. Byl sice za jejich volání vděčný – opravdu – ale až příliš mu připomínaly realitu. A teď navíc ten pitomý olej začíná prskat a kouřit.

„Tati –“

Ukončil tedy hovor s Mabel uprostřed věty. „Promiň Bretstere. Promiň.“ Vložil na rozpálený oheň kuřecí kousky i s marinádou. Jídlo prskalo na všechny strany. Maličké kapky vřelého oleje mu stříkly na tvář a začaly nepříjemně pálit.

Zaklel a zároveň sáhl po brokolici.

Znovu zvonil telefon, Liam se řízl do prstu. Krev tekla na zeleninu a červeně otečkovala i pracovní desku.

Bret ječel: „Tati, ty krvácíš!“

Zvoníí… zvoníí…

Detektor kouře spustil své *bzzzzzz*. Liam se natáhl k telefonu a přitom bokem srazil pánev. Kluzké kuře s horkým olejem létalo na všechny strany, k tomu všude šílené množství dýmu.

U telefonu byla Myrna. Z kuželek. Zajímala se, jestli není něco, co by mohla udělat.

Když Liam zavěsil, točila se mu hlava a těžko dýchal. Viděl Breta. Opíral se o ledničku, třásl se po celém těle a v puse si cumlal palec.

Liam nevěděl, jestli má křičet, brečet nebo utéct. Nakonec si však přiklekl k Bretovi. Kouřové poplašné zařízení jako zvuková kulisa stále mečelo, krev z ukazováčku Liamovi stále kapala. „Promiň, Bretstere. Už je to v pořádku."

„To není takové, jako když maminka vaří."

„Já vím. Doufám, že se to naučím."

„Umřem hladem."

Liam dal ruce Bretovi za hlavu a upřeně hleděl synovi do očí, jako by v tom upřímném pohledu měl Bret cítit bezpečí. „Neumřem hladem. Teď si zajdem do města na večeři. Co ty nato?"

Bret k němu vzhlédl. „Jdu se převlíct, jo?" Liam chlapce znovu objal. Nic víc ho nenapadlo. Bret poplakával, teď již tlumeně, tiše, a Liam měl pocit, jako by mu z těch dojemně tichých slz pukalo srdce.

3.KAPITOLA

Jacey se vrátila domů, dřív než Liam očekával. Byla bledá a unavená. Téměř nepromluvila; místo slov mu dala pusu na tvář a zamířila nahoru do svého pokoje.

Když si byl Liam jistý, že už obě děti spí, vešel do Mikaeliny pracovny. Otevřel dveře, pak rozsvítil světlo.

První věc, které si všiml, byla vůně; jemná a sladká jako čerstvý déšť. Na pracovním stole ležely všelijak pohozené hromady papírů. Přivřel oči a dokázal si Mikaelu představit, jak sedí za stolem, v ruce šálek s kouřící francouzskou praženou kávou, pohled upřený k obrazovce počítače, a píše jeden dopis za druhým ve prospěch zanedbávaných zvířat.

Za normálních okolností by se teď na Liama podívala s koutky svěšenými a nádhernýma očima plnýma soucitu. *Ve Skykomish je jedna klisna ták podvyživená, že nemůže ani stát… Nemohli bychom si vzít ještě jednu?*

Liam teď přistoupil blíž ke stolu a odsunul hromadu novin ze židle. S bouchnutím spadly na zem. Zapnul počítač a pokusil se dostat na internet. Tam vyhledal „Zranění hlavy".

Následující hodinu si pak četl o bolestech jiných lidí. Popsal dva žluté bločky spoustou informací – o knihách, specialistech, o lécích. Nic, a zároveň vše, co by mohlo změnit situaci. Nakonec však věděl to, co na začátku. Nedá se s tím nic dělat, jenom čekat…

Vypnul rovnou přístroj, aniž by předtím zavřel počítačový program, a opustil místnost.

Dole v přízemí si pak nalil dvojitou dávku ostré, čisté tequily – něco takového udělal naposledy před dvěma roky v létě, při vesnické tancovačce v Sále legionářů na texasko-mexické hranici. Jedním lokem vypil připravený drink. Nespokojený proto, že svět i nyní vypadal až příliš stabilně, nalil si a hodil do sebe ještě jednu dávku. Tentokrát alkohol mysl lehce otupil, konečně mu vyhrkly slzy.

Přešel k velkému oknu, kde se dole jako v zarámovaném obraze zjevily potemnělé pastviny. Koně teď uprostřed černé noci nebylo vidět, ale zcela určitě tam byli. Přes deset koní, které Mikaela zachránila; pocházeli ze všech koutů západní části státu, od různých skupin, jednotlivců i bankrotujících farem. Koně se sem dostávali zranění, vyhladovělí a zanedbaní, ale Miki jednoho za druhým vyléčila a pak předala nějakým dobrým lidem. Měla tak měkké srdce. Tuto vlastnost miloval Liam na Miki úplně nejvíc.

Ale kdy jí to vlastně řekl naposledy? Teď si zrovna nevzpomíná, bylo to už sakra dávno.

Neuměl nikdy moc dobře mluvit. Znovu a znovu jí *předváděl* prakticky svoji lásku, jenže občas jsou i slova důležitá.

Urputně se snažil vzpomenout, kdy řekl Miki naposledy, že je jeho slunce i měsíc, zkrátka vše, celý svět.

Nalil si další dávku a svalil se na nízkou pohovku.

Mohla by umřít…

Ne. Nesmí mozku dovolit toulat se takovou cestou. Miki by se měla brzy probrat, možná každou minutou bude vzhůru a pak se společně zasmějí tomu, jak moc se o ni bál.

Ale ta horší cesta ho i tak vábila. Cítil drásavé zoufalství, které jej pálilo, okolo šelestily neviditelné stromy.

Zavřel oči a připomněl si Miki. Když pak oči otevřel, byla tam, seděla vedle kanapi. Na sobě měla umolousané staré levisky – kolikrát vyhrožoval, že je vyhodí – a obrovský černý svetr s lodičkovým výstřihem. Ten by seděl dámě nejméně o tři čísla silnější a vyšší, než byla Miki. Zaklonila se a pohlédla na Liama.

Chtěl si na ni sáhnout, dotknout se měkké vlny oblíbeného svetru, políbit plný spodní ret, ale uvědomil si, že tu vlastně Miki není. Byla jenom v něm, tak moc ho zaplnila, že musela ven. „Smála by ses mi, kdybys mě dneska večer viděla v kuchyni, holka.“

Liam už déle ten smutek v sobě nedokázal nosit; nebyl tak silný. Konečně se opřel o pohovku a pořádně se rozplakal.

„Tati?“ Slabý, váhavý hlásek se snášel dolů od schodiště. „S kým to mluvíš?“

Miki se náhle rozplynula.

„Já? S nikým nemluvím.“ Utřel si oči a nejisté vstal z pohovky. Přešel pokoj a zamířil ke schodišti.

Nahoře stál Bret v náhradním pyžamu – červeně žhnoucím triku a flanelových boxerkách. Někde v neuspořádaném prádelníku bylo několik pyžam, ale pouze Miki by je dokázala v tom zmatku najít.

„Nemůžu spát, tati.“

Liam ho vzal do náruče a zanesl do velké ložnice. Položil synka do postele, která se zdála být bez Miki až příliš veliká. Objal chlapce.

„Dívala se na mě, tati."

Stiskl Breta ještě silněji. Zvláštní, ale zrovna asi před týdnem Liama napadlo, že Bret až příliš rychle vyrostl. Teď mu ten chlapeček, kterého choval v náručí, připadal až neskutečně malý, jako by se od rána ještě zmenšil. S tím by se mělo něco udělat… ale později.

„Když ses podíval na maminku, měla oči otevřené. To jsi chtěl říct?"

„Dívala se přímo na mě, ale… jako by tam nebyla. To nebyla maminka."

„Utrpěla příliš velké zranění, aby mohla zavřít oči, a teď je zase nemůže otevřít."

„A můžu ji zítra vidět?"

Liam si teď připomněl, jak Miki vypadala – nateklá a bledá rozdrcená tvář, nazogastrická sonda protažená nosní dírkou, k tomu různé jehly vsunuté do žil, přístroje… Mohlo by to u dítěte vyvolat hrůzou. Liam ví, co jsou takové vzpomínky – sám měl podobné na svého otce. Existují věci, které člověk uvidí a už na ně nikdy nedokáže zapomenout, a ty pak jednou pro vždy zatíží mysl.

„Ne, hochu, myslím, že ne. Bylo by to proti nemocničním zásadám, aby šlo nějaké dítě na oddělení intenzivní péče. Uvidíš maminku… hned, jen co ji přestěhují na běžné oddělení."

Bret řekl tiše: „Ale to vypadá jako ty mrtvoly ve filmech."

„Jenomže maminka *není* mrtvá. Ona jenom… chvílí odpočívá. Jako Šípková Růženka."

„A zkusil jsi ji políbit?"

Liamovi trvalo chvíli, než odpověděl. Nikdy na tento moment nezapomene, dlouho bude bolet. „Ano, Bretstere. Zkusil jsem to."

Liam zůstal v posteli, dokud Bret neusnul, pak se opatrně vymotal z přikrývek a sešel dolů. Tentokrát si připravil šálek čaje. Bůhví proč tequila neúčinkovala.

Zkusil jsi ji políbit?

Liam se zaklonil a pohlédl vzhůru na dřevěný strop. „Slyšelas to, holka. Zajímalo ho, jestli jsem se ti snažil dát pusu." Zazvonil telefon.

Liam si ho nevšímal. Ozval se záznamník. A Liam v tu chvíli nebyl připravený, že uslyší měkký, chraptivý hlas Miki. Přivřel oči. *Dovolali jste se do domu Campbellových a do zimní úřadovny Whatcom County, programu na záchranu koní. Právě není nikdo na dosah…*

Tato zpráva zaklapla a ozval se jiný hlas. „Haló, doktore Liame. Tady Rosa. Právě jsem se vrátila –"

Liam zvedl okamžitě sluchátko. „Haló, Roso."

„Liame? Jste to vy? Omlouvám se, že jsem nevolala dřív, ale měla jsem pořádnou směnu s večeří dneska v no –"

„Miki měla nehodu," rychle a nervózně hledal vhodná slova. Nadechl se zhluboka a všechno své tchyni pověděl.

Ticho klouzalo po drátech. „Zítra jsem u vás."

„Děkuji,“ v tu chvíli si Liam ani neuvědomil, jak hodně pomoc potřebuje. „Pošlu vám letenku.“

„Ne. Bude rychlejší, když pojedu autem. Všechno odložím stranou a hned ráno vyjedu. Myslíte, že…“

Přežije tu noc.

„Doufáme, že ano,“ odpověděl na nedokončenou otázku. „To ráno je… skvělé. Díky, Roso.“

„Doktore Liame?“ Další pomlka, pak měkký hlas: „Modlete se za ni. Více než léky a přístroje teď bude potřebovat Boha. Modlete se za ni.“

„Modlím se. Každou chvíli, Roso. Každou minutu.“

Zavěsil a odešel do ložnice. Neměl ani sílu překročit práh. *Sem* patří Mikaela; do jejich ložnice, kterou kdysi vymalovala na červeno, jen tak z legrace; patří do pokoje, kde je teď na bílých stěnách namalován měsíc, hvězdy a slunce. Miki tvrdila, že spolu s nadýchanou postelí se tu cítí jako Alenka v říši divů. Bohužel i on se tu cítil jako Alenka v říši divů, ale co na tom? Miki jejich pokoj milovala, a tak každou noc uléhal do jejich postele a děkoval Bohu, že tam přijme i jeho. Obyčejného mužského, jehož jedinou mimořádnou chloubou byla hluboká láska k ženě.

Rosa Elena Luna přešla k malému oltáři v obývacím pokoji a opatrně zapálila dvě votivní svíčky. Slabý bod světla konejšivě zářil skrze křišťálové červené sklo.

Žena klesla na kolena na rozpraskané linoleum. Sepjala ruce, přitom prosebně hleděla k Panně Marii a začala se modlit. Nejprve Otčenáš.

Avšak známá slova jí nijak neuvolnila bolest a tíhu na hrudi. Slzy zastřely zrak, ale netekly. Rosa došla k názoru, že slzy jsou vlastně jenom voda, která nemá sílu hojit rány.

Opřela se o nohu rozvrzaného stolu a vstala. Po dlouhé noci kolena vydávala zvuky jako vystřelující pražená kukuřice.

Poprvé po mnoha letech cítila potřebu zatelefonovat Williamu Brownlowi. Toužebně pohlédla na telefon.

Nebyl by žádnou pomocí, samozřejmě. Neviděla ho řadu let. Sunville je sice malé městečko, ale dokonce i na tak malém místě se jejich cesty míjely. William vlastnil skromný jabloňový sad – nebyl nijak zámožný, podle soudu jiných – ale v porovnání s Rosou byl Kennedy. A třebaže zplodil Mikaelu, nikdy jí otcem nebyl. Měl jinou rodinu, kterou miloval a kde se choval jako lilium. Mohl by s Rosou strávit v posteli třeba patnáct roků, ale každá chvíle by byla utajovaná před manželkou a legitimními dětmi.

Nemůže přece přijít na pomoc své nemanželské dceři.

Rosa stála ve ztemnělém obývacím pokoji. Tu a tam bledý měsíční svit nakoukl přes opotřebované, potrhané závěsy a osvítil pohovku z výprodeje, drsné okraje dřevěného stolu a na stěnách obrazy svatých. Mikaela a Liam se mnohokrát snažili přimět Rosu, aby se z tohoto domu odstěhovala, také jí nabízeli peníze na vylepšení bydlení, ale ona pokaždé jejich nabídku odmítla. Bála se totiž, že kdyby odešla, zapomněla by na chyby, které jí takto Bůh připomínal.

Všechno začalo tady, v tomto domě zažila největší ponížení. Nejprve to vypadalo docela neškodně, prostě dárek od muže, který ji miloval. Tehdy ještě stále věřila, že od své manželky odejde.

Světlo svíčky ozařovalo kapky páry stékající po příliš tenkých okenních tabulkách.

Mikaela jako malé dítě tu páru moc ráda pozorovala. Často volala na Rosu: *Podívej, mami, doma prší.*

Rosa pochybovala, zda Mikaela někdy pochopila, proč se matka nikdy nepostavila k tomu oknu vedle ní. Rosa viděla totiž slzy, a ne kapky deště. Byla přesvědčená, že starý dům pláče bolestí nad smutkem, kterého byl svědkem.

Pochybná láska.

Ta je srdcem tohoto domu; je v každém hřebíku a zaplacená tou největší bankovkou. Vryla se i do malby. Pochybná, bolavá láska vyrostla v příliš vysoký živý plot; štěrkem sypanou cestičku k přednímu vchodu, jako by ta láska měla být před všemi, kteří by ji chtěli rozebírat, utajená. Byla vetkána i do látky závěsů zakrývajících okenní skla.

Rosa věděla, že za svoji vinu bude jednou tvrdě platit. Žádná, ani ta sebevětší zpověď nemohla očistit její duši, ale tohle… tohle si přece jen nikdy nepředstavovala.

„Prosím tě, Bože," šeptala, „zachraň *mi hija…"*

A další odmlka. Rosa moc dobře věděla, že kdyby teď vyšla ven, uslyšela by šelest holé vrby, zvuk připomínající pláč staré ženy.

S unaveným vzdychnutím odešla do malé ložničky, vytáhla ze skříně svůj jediný kufr a začala balit.

4.KAPITOLA

Následujícího rána zazvonil telefon u postele v šest hodin. Liamovi se právě zdál hezký sen – seděli spolu s Mikaelou na houpačce a poslouchali vzdálený smích dětí. Na chviličku ucítil ve své dlani teplo její ruky… pak spatřil vedle sebe spícího chlapce a všechno na něho znovu padlo.

Když se natahoval k telefonu, srdce mu bušilo jako opotřebovaná sekačka na trávu.

Volala Sarah, sestra z nemocnice. Mikaela přežila noc.

Liam se opatrně naklonil přes Breta a zavěsil sluchátko. Pomalu vstal z postele, osprchoval se – až teprve venku si uvědomil, že zapomněl použít mýdlo či sprchový šampon – pak šel vzbudit děti.

Během hodiny už všichni tři ujížděli k nemocnici. Liam nechal děti v čekárně a šel sám na jednotku intenzivní péče.

Přistoupil k pelesti, přitom doufal – absurdně – že tu najde sedící, usměvavou Mikaelu…

Jenomže pokoj byl mrtvolně tichý; Miki se nehýbala.

Vypadala ještě hůře než včera. Pravou tvář měla až k nepoznání nateklou. Obě oči byly skryté pod nafouknutou bezbarvou kůží.

Průzračná plastická trubička jí procházela levou nosní dírkou, ústa byla zcela ochablá. Tenký pramínek slin stékal po bledé tváři a utvořil na polštáři vlhkou našedlou skvrnu. Tenkou přikrývku měla Miki přitaženou až k hrudi; byla složená s takovou profesionální precizností a tak těsně utažená k tělu, že Liam musel pomyslet na smrt.

Dorazil tým specialistů. Prohlíželi pacientku, testovali ji a rozmlouvali mezi sebou. Liam tiše čekal vedle a pozoroval, jak jeho milovaná žena prochází jedním testem za druhým.

Je pravda, Liame, že nevíme, proč se neprobouzí.

Jsou tu jedni z nejlepších lékařů, a nedokážou vám říct více. Zkrátka nevědí, proč se Mikaela neprobírá.

A tak jenom čekej a doufej. Modli se, že přežije další den, pak další a další. Modli se, aby se sama probudila…

I když Liam opravdu lékařský zázrak nepředpokládal, něco přece jen čekal. Dokonce i radikální operace by byla lepší než tohleto… nicnedělání.

Liam se podíval na hodinky, bylo jedenáct hodin dopoledne. Štěrbinou pootevřeného okna mezi závěsy viděl narůžovělý pruh dopoledního slunce.

Nejvyšší čas dětem říct… něco.

Pomalým krokem šel k čekárně.

Docela vtipné. Jako by se při čekání mělo sedět ve vymezeném prostoru. Liam už ví a ještě pozná, že každá místnost může být čekárnou. Nepochybně i doma uvidí prázdná místa, stejně jako zůstanou prázdné jejich ruce. Neobsazené místo u stolu při večeři, prázdné místo na pohovce.

Dopřál si krátké zastavení, než zabočil kolem recepce přijímací sestry.

Čekárna byla docela veliká – dost i na velkou rodinu, aby se tu shromáždila ve smutku nebo oslavě. Všechno bylo antisepticky bílé. Nugátově hnědé byly jen židle a stoly se zrnitým povrchem, na nichž ležely rozházené časopisy a pár pečlivě uložených biblí. Jako všechny podobné pokoje, i tuto místnost zdobily černé nástěnné hodiny.

Jacey stála u okna zády k Liamovi. Zdálo se, že napjatě pozoruje parkovací plochu, ale jen stěží tam viděla něco jiného kromě obrazu své mámy, zraněné a krvácející na špinavé podlaze cvičné arény.

Bret ležel na žluté pohovce, malé nožky měl skrčené do polohy lidského embrya, oči násilně zavřené. Bůhví, co *on* právě vidí. Dneska si zase cucal paleček.

Kéž Liam najde v sobě dostatek síly, aby vydržel. Možná že od této chvíle už to tak zůstane; překoná to „tak akorát“.

„Ahoj, děcka,“ promluvil konečně hlasem tichým, že si na okamžik nebyl jistý, zda ho děti slyšely.

Jacey se otočila k Liamovi. Dlouhé černé vlasy – obvykle dokonale upravené podle vkusu dospívajícího děvčete – teď jen zplihle visely podél ramen. Byla v károvaných flanelových kalhotech na zdrhovací šňůru a k tomu měla na sobě

obrovský pletený svetr. Lesklé slzy jí stékaly po bledých tvářích. V zarudlých a oteklých očích Liam viděl jedinou mučivou otázku. „Stále žije," řekl.

Jacey si rozechvělou ruku položila na ústa. Bylo vidět, jak moc se snaží, aby se nerozplakala před mladším bratrem. „Díky Bohu."

Liam šel k pohovce a vzal si Breta na klín. Chlapeček byl tak zticha, vypadal, jako by ani nedýchal. „Posaď se, Jace," vyzval ji Liam.

Sedla si na židli vedle nich a natáhla ruce do Liamovy dlaně.

Bret se přitiskl k otci ještě více, oči měl stále zavřené. Slzy mu stékaly po narůžovělých tvářích. „Uvidíme ji dneska?"

Liam se potřeboval pořádně nadechnout. „Ještě ne. Včera jsem ti říkal, že má poraněnou hlavu, ale ve skutečnosti existuje… ještě něco víc. Maminka je v hlubokém spánku. Říká se tomu koma, tělo si tak samo pomáhá k uzdravení. Vzpomínáš, když jsi měl tu těžkou chřipku, jak jsi pořád jenom spal, a pak ti bylo líp? Tak s maminkou je něco podobného."

Bezbarvé Jaceiny rty se chvěly. „A probudí se?"

Liam sebou trhl. Každou odpověď cítil jako lež. „Doufejme, že ano."

Pohlédl na Jacey a spatřil v jejích očích smutné, zoufalé poznání.

Byla přece doktorské dítě; moc dobře věděla, že ne každý se z komatu probere.

Bůh mu pomáhej, ale Liam nedokázal říct nic, co by dcerku ochránilo před pravdou. Mohl nabídnout naději, ale nebyl to lékařský předpis, který by zodpovědně podepsal. „Maminka teď potřebuje, abychom jí věřili," řekl, „aby jí naše naděje dodávala sílu k životu. Až bude připravená, tak se probudí."

Bret si otřel slzy. „Pomoz jí, tati."

„Doktoři dělají, co se dá, Bretstere, jenomže ona spí…"

„Jako ta Šípková Růženka," dodala Jacey směrem k malému bratříčkovi.

Bret se rozplakal. „Šípková Růženka spala strašně moc roků!"

Liam objal Breta a pevně ho k sobě přitiskl. Jacey se k nim přidala a oba dva objala.

Jen Liam ucítil Bretův lehký třes a dceřiny horké slzy, sám raději zabořil tvář do chlapcových rozcuchaných nazrzlých vlasů.

A modlil se.

Na parkovišti u nemocnice bylo příliš moc aut. To byla trapně první myšlenka, která Rosu napadla, když dojela toho odpoledne k Lékařskému centru lana Campbella.

Zhluboka se nadechla a zároveň uvolňovala z volantu jeden prst po druhém. Potom zjistila, že je zpocená, i když už léta topení nefungovalo a venku určitě nebylo více než pět stupňů.

Rosa pohlédla k Panně Marii připevněné na béžové palubní desce. Pak vystoupila z auta a vydala se směrem k nemocnici.

Elektronické dveře se automaticky, zprudka otevřely; nahořklá, svíravá vůně nevětraného vzduchu smíšeného s léky na Rosu zaútočila.

Zapotácela se. Černou kabelku si přitiskla těsně k hubenému tělu a upřeně hleděla dolů pod nohy. Byl to už takový její starý zvyk, kterého se nedokázala

zbavit. Když byla nervózní, vždycky počítala každý krok, jako by odměřovala vzdálenost mezi tím, kde je a kde by chtěla být.

U přijímací kanceláře se zastavila, musela zvednout hlavu, když ji sestra pozdravila.

„Přišla jsem za doktorem Liamem Campbellem," pronesla.

„Pošlu pro něho," odpovědělo děvče. „Prosím, posaďte se v hale."

Rosa souhlasně přikývla a odcházela. Sklopila hlavu a dál počítala kroky, až došla k řadě šedých židlí z umělé hmoty. Bylo to přesně čtrnáct kroků.

Uslyšela v hale ozvěnu jména jejího zetě. O pár minut později už viděla, jak k ní kráčí.

Vypadal přesně, jak očekávala, unavený a vyčerpaný. Byl vysoký ten její zeť, ačkoliv si to člověk většinou ani neuvědomoval. Existovalo pár příležitostí, kdy Rosa vytočila hlavu, aby promluvila s Liamem nebo mu něco podala, a vždycky se ohromně podivovala jeho ohromné výšce. Většinou nevypadal, že by vyžadoval nějak příliš velký prostor. Ale srdce měl jako lev. Rosa nepoznala jiného muže, který by tak neskonale miloval, jako její zeť.

„H*ola,* doktore Liame," zvolala a vstala ze židle.

„Zdravím vás, Roso."

V trapné situaci čekala, až jí něco poví. Civěla na něho. Viděla v zelených očích mučivý žal, vypovídající o všem, co potřebovala vědět.

„Žije ještě?" Téměř šeptala.

Přikývl.

„Ach… díkybohu. Dovedete mě teď k ní, abych ji viděla?" ptala se a přitom si prsty nervózně pohrávala s mosazným uzávěrem na kabelce.

Liam uhnul pohledem. Pískově plavé vlasy měl slepené, jako by si je zapomněl umýt. „Kéž bych…"

Jeho hlas, vždycky tak klidný a pečlivě modulovaný, zněl nyní slabě jako hedvábná nit. Z toho tichého tenoru ji mrazilo v zádech.

„Kéž bych vás toho mohl ušetřit, Roso," dokončil větu a pokusil se dokonce o nepatrný úsměv. Tento dokonalý nezdar Rosu vyděsil víc než slova.

„Tak jdem," bylo jediné, co dokázala říct.

Prošli jednou chodbou, pak další. Celou cestu měla Rosa hlavu skloněnou k zemi a počítala každý krok. Liamovo tělo vedle bylo jako ochranné zábradlí, které jí dovolovalo držet správný kurs.

Konečně Liam zastavil u zavřených dveří.

Pak udělal něco pozoruhodného – dotkl se Rosina ramene. Byl to jen krátký, povzbuzující dotyk, ale Rosu překvapil. Nikdy se ti dva k sobě nechovali příliš otevřeně. Těžko by si vzpomněla, jestli se jí Liam *vůbec kdy* dotkl.

A teď ji chtěl, uprostřed své vlastní bolesti, povzbudit. Hluboce ji to dojalo.

Chtěla se na něj usmát, nebo ještě něco víc, na oplátku ho pohladit, ale prsty se jí příliš třásly a v krku ji svědilo.

„Miki nevypadá moc dobře, Roso. Chcete jít dovnitř sama?"

Chtěla souhlasit, *představovala si*, že řekla ano, ale sama sebe slyšela říct ne. Liam chápavě přikývl a šel do pokoje s ní.

Jakmile Rosa spatřila dceru, zůstala stát a prudce nabrala dech. *„Dios mío.“*

Mikaela ležela na úzkém lůžku – v jakési dětské postýlce s chromovaným zábradlím. Všechny přístroje okolo ní různě syčely a pípaly. V místnosti bylo šero; díkybohu. Rosa nevěděla, jestli by vydržela pohled při nelítostném plném světle.

Devět kroků. Tolik potřebovala, aby došla k lůžku své dcery.

Mikaelina krásná tvář byla samá modřina, šrám a podlitina, oči zůstaly schované pod černými opuchlinami.

Rosa se naklonila přes hrazení a dotkla se dceřiny tváře. Kůže byla odulá, příliš tvrdá na dotyk, jako přefouknutý balónek. Matka zůstala chvíli tiše stát. „Moje malá holčičko,“ konečně ze sebe vypravila. „Viděla jsem tě už, když jsi vypadala líp, *sí?* To musel být pořádný pád.“ Odstoupila dozadu. Ruka se jí chvěla, až se bála, že Mikaela uslyší, jak jí vibrují prsty o zábradlí postele.

„Nevíme vlastně, kolik toho slyší… zda vůbec něco slyší,“ podotkl Liam. „Nevíme ani… jestli se probudí.“

Rosa k němu vzhlédla. Poprvé se jí jeho slova nepříjemně dotkla, jenže pak si uvědomila, že prostě Liam už je takový. Nemohl sám sebe změnit, stejně jako ona. Je to muž vědy; věří důkazům. Rosa je naopak žena věřící a dlouhý, tvrdý život ji naučil, že pravda se lidskému zraku málokdy odhalí. „Pamatujete si, když jste loni v létě jeli všichni na Havaj?“

Zamračil se. „Ovšem.“

„A když jste se vrátili domů, volala mi Jacey. Ona tam surfovala, *sí?*“

„Ano.“

„A dostala se do nějakých problémů. Prkno ji bouchlo do hlavy. A když zůstala pod vodou, byla pěkně vyděšená. Neměla ponětí, jak se dostat nahoru.“ Rosa postřehla, jak Liamovy prsty sevřely tyčku zábradlí, a porozuměla. „Nebojte, doktore Liame. Mikaela je teď jako Jacey. Ztracená v prostoru, kterému nerozumí. Bude nás potřebovat, abychom ji dovedli zpátky domů. Máme k tomu jenom naše hlasy a naše vzpomínky. Musíme je používat jako… maják, který jí svým světlem ukáže cestu.“

Liamův pohled změkl. „Jsem rád, že jste tady, Roso.“

„*Sí.* Je těžké být osamělý při něčem takovém.“

Trhl sebou při slově – osamělý – a Rosa věděla, na co myslí – že bez ženy by to byl opravdu osamělý život. Má sice děti, *sí*, které miluje, ale i tak zůstává pocit osamělosti, který jen milovaná osoba dokáže zmírnit. To Rosa znala až moc dobře.

Věděla o Liamovi jednu věc – poznala ji, jen ho poprvé uviděla téměř před dvanácti lety – miloval svoji Mikaelu. Miloval ji hlubokou láskou, o jaké většina žen toužebně sní, ale jen hrstka ji skutečně najde.

Rosa přemýšlela, jestli to vůbec Mikaela ví, jestli pochopila svůj šťastný osud. Nebo se tam někde v nejtajnějším koutku srdce ještě krčí vzpomínka na tu dávnou, pochybnou lásku?

Věděla moc dobře, jak hluboce ta láska zakořenila do dceřina srdce, a taky až moc dobře věděla, že první láska někdy dozraje do takové síly a prudkosti, že už nezbývá místo pro něco jiného – nebo pro někoho jiného.

Rosa strávila u své dcery téměř hodinu, pak nechala Liama s Mikaelou a sama se vydala hledat svá vnoučata.

Jacey a Bret seděli v čekárně vedle sebe na pohovce a drželi se okolo ramen.

Na chvíli ztratila hlas. „Děti?“

Jacey se s pláčem vytrhla Bretovi a vrhla se k Rose.

„Bude dobře, *niňa,*“ Rosa opakovala ta slova stále dokola a držela vnučku v náručí.

Bret seděl tiše na pohovce a cumlal si palec.

Rosa se uvolnila od Jacey a klekla si před Breta. „H*ola,* můj malý muži.“

Bretovy krhavě rudé oči vypadaly obrovské v tom pobledlém, slzami zmáčeném obličejíčku. „Je mrtvá, babičko.“

„Je živá, Brete, a moc nás teď potřebuje.“ Rosa chytila Breta za pravou ruku a něžně mu vytáhla paleček z pusy. Pak si vzala obě jeho ruce do svých dlaní a tiskla je k sobě. „Tyto naše ruce jsou určené k modlitbě.“

Jacey přiložila také své dlaně nahoru.

Rosa sklonila hlavu a začala se modlit. „Otče náš, jenž jsi na Nebesích…“ Dovolila, aby jí ta slova zaplnila rozbolavělé srdce. Byla to modlitba, kterou nabízela Bohu každý den od prvních okamžiků, kdy se naučila mluvit, a to už bylo před více než pěti desítkami let.

Nakonec se i děti svými hlásky k modlitbě přidaly.

Dům byl tichý, ne jak by měl vypadat o tomto čase kolem půl desáté večer, ale to se tak už někdy stává.

Jacey seděla v mámině pracovně u počítače, surfovala po internetu. Hledala nějaké zprávy ze školy. Liam stál za ní.

„Jak to jde?“ ptal se a přitom jí jemně stiskl rameno.

Vzhlédla. Oči měla stále trochu oteklé; Liam věděl, že stejně jako ostatním, také jí okamžitě vhrknou slzy do očí. „Dobře, řekla bych.“

„Neměli bychom přenést počítač do obýváku, když –“

„Ne. Já… jsem ráda v mámině pracovně. Cítím ji tady. Někdy se zapomenu a mám pocit, že strčí hlavu do dveří a řekne: ‚To by stačilo, holčičko, teď potřebuji počítač já.‘“ Jacey se pokusila o úsměv. „Je to lepší než ticho.“

Liam rozuměl, co tím míní. „Dobrá, ale nebuď vzhůru moc dlouho.“

„Neboj.“

Nechal Jacey v místnosti, ve které zůstala Mikina přítomnost stejně jako její oblíbená vůně, a zamířil do pokoje k Bretovi.

Zaťukal na dveře. Zevnitř se ozvalo nějaké cupitání, pak klid: „Dále.“

Liam otevřel dveře. Pokoj byl temný, až na malou lampičku s Batmanem. Vrhala kužel světla jen na postel. Střešní okno oddělilo strop do ostrého trojúhelníka a odkrývalo hvězdnou oblohu. Pokoj vypadal jako kabina astronauta.

„Ahoj, chlapče.“

„Ahoj, tati.“

Ze tmy vycházel hlas malinkého dítěte, a ne devítiletého kluka, který si už na jaře poprvé vyšel sám z domu. Nějaký zvuk Liama bezděky přinutil, aby se zastavil.

Uvědomil si, že se nesmí pohnout, a tak se nezřetelně zasmál. „Promiň. Zdálo se mi, že jsem právě zašlápl Han Sola.“

„Ten už nemá nohy. Joe Lipský mu je v létě ukousnul.“

Liam se trochu nemotorně složil na úzkou postel. Stáhl zrzavý pramen vlasů Bretovi z očí. „Víš, že můžeš jít kdykoliv spát ke mně.“

Bret přikývl, ale neříkal nic.

„Vždycky jsi chodíval k nám do ložnice, když se ti něco ošklivého zdálo. Můžeš to dělat dál… i kdybys neměl žádný špatný sen, a třeba se ti jenom chtělo být se mnou.“

„Já vím.“

Asi by je to bůhvíjak nesblížilo. To vždycky jenom Miki dokázala, že si s ní děti o všem povídaly; Liam si nebyl vůbec jistý, jak to všechno zvládne.

„Maminka tam není.“

Ovšem. Královská postel s nebesy teď připadá tak veliká a prázdná nejen Bretovi, ale i Liamovi. „Ale já jsem tam pořád, Brete, a víš co?“

„Co?“

„To je taková tajnost. Slíbíš mi, že to nikomu nepovíš?“

Bretovy oči vypadaly neuvěřitelně veliké v jeho malé tvářičce. „Slibuju.“

„Někdy se fakt bojím… hlavně v noci, když jsem sám. Hrozně moc by mi pomohlo, kdybych se mohl s tebou pomazlit. Tak přijď, kdykoliv se ti bude chtít. Jasný?“

Bret si položil hlavu Liamovi na rameno a zavrtal se k němu co nejblíž.

Leželi takto spolu dlouho a dlouho, až se hvězdy začaly mihotat a jedna po druhé pomalu slábly. Liam se kousek odsunul, myslel, že už Bret určitě spí, ale jen se pohnul, syn promluvil: „Nechoď, tati…“

Liam se nehýbal. „Nikam nejdu.“ Otočil se doprava a vytáhl tenkou brožovanou knížku ze zadní kapsy džínů. „Myslel jsem, že bych ti mohl začít číst každý večer, tak jako to měla ve zvyku ma… maminka. Sice už jsi veliký na to, aby se ti předčítaly knížky, ale třeba by se ti to mohlo líbit. A taky by ti to mohlo pomoct usnout.“

„To by mohlo.“

„Přinesl jsem jednu z mamінčiných nejoblíbenějších knížek. „*Lev, čarodějka a kostýmy*.“

„Není to nic děsivého?“

„Ne.“ Liam se opřel o čelo postele a přitáhl si Breta k sobě. Otevřel knihu, obrátil na první stránku a začal nahlas číst. „Kdysi žily, byly čtyři děti. Jmenovaly se Peter, Susan, Edmund a Lucy…“

Slova otce i syna spojila a odvedla je do světa, kde děti vešly do brnění a objevily zázračnou zemi.

Konečně Liam dočetl první kapitolu a zavřel knihu. Hodiny u postele ukazovaly 22:30; nejvyšší čas, aby šel Bret spát. „Konec kapitoly. Pro dnešek končíme. Zítra budeme pokračovat, kde jsme dneska přestali.“

Bret se podíval na otce. „Věříš na zázraky, tati?“

Liam se usmál. „Kdykoliv se podívám na tebe, nebo na Jacey, nebo na maminku, tak *vím*, že to je zázrak.“

„Povídej mi zas o tom, jak jsem se narodil.“

To už byla otřepaná legenda, tisíckrát opakovaný příběh, který by je zahřál i v té nejchladnější noci. „Plakala,“ začal Liam, „maminka plakala a tvrdila, že jsi to nejdokonalejší a nejkrásnější miminko, jaké kdy viděla.“

Bret se usmál. „A tys přece říkal, že vypadám, jako bych ještě nebyl úplně hotový.“

Liam lehce pohladil chlapce po hebké tváři. „Byl jsi takový malinký…“

„Ale měl jsem velké plíce, a když jsem měl hlad, tak jsem řval, až se okna třásly.“

„A sestřičky si musely zakrývat uši.“

Bretův upřímný úsměv hřál Liama u srdce.

„Tati, a ty děcka, co přežijou takovou… zbraňovou válku. Vrátí se zpátky?“

Liama nepřekvapilo, že Bret chtěl mít jistotu šťastného konce. „Ano, vrátí. Občas sice zabloudí, ale nakonec se vrátí zpátky do skutečného světa.“

„Budeš mi zítra zase večer číst? Slibuješ?“

„Na to můžeš vzít jed.“ Sklonil se a zlehka Breta políbil na čelo. Přitom si okamžitě vzpomněl na „Maminčinou hubičku“. Vymyslela ji Miki, když byly Bretovi tři roky. Zázračné políbení, které zabrání nočním můrám. „Nezačneme s Tatínkovou hubičkou? Umím čarovat, však víš.“

„Žádné takové.“

Liam rozuměl. Bret si chtěl schovat to políbení pro svoji mámu. Kdyby s ním začal kupčit, mohl by mít pocit, že se už maminka nikdy domů nevrátí.

Bretovi se slzy draly do očí. „Pořád na ni myslím.“

„Já vím, zlato,“ přitáhl si Breta blíž. „Já vím.“

Na chviličku, možná ne déle než najeden úder srdce, vypadal život zase bezstarostně. Liam ucítil sladkou vůni chlapcových vlasů, vnímal měkké spojené paže kolem krku, a to mu úplně stačilo. Vrátilo i mnoho drahocenných představ, vzpomínek, které během společného života nasbíral. A v těch vzpomínkách našel i sílu, aby se modlil za to, co bude.

5.KAPITOLA

Rosa se nastěhovala do malé chatky vedle hlavní budovy. Svých pár osobních věcí si uložila do růžově vykachlíkované koupelny, ledničku zásobila ledovým čajem a bochníkem pšeničného chleba. Nebylo třeba dělat více; měla v úmyslu trávit všechen čas s dětmi nebo u Mikaely.

Následujícího rána, potom co Liam odjel do nemocnice, Rosa připravila dětem teplou snídani a pokoušela se je zavést do školy.

Ještě ne, babi, prosím…

Neměla to srdce odmítnout jejich přání. Uznala touhu být ještě jeden den v nemocnici – ale pak už se do školy jít musí, tvrdila. Čekárna není zrovna moc příjemné místo pro děti, aby tam měly trávit denně hodiny a hodiny.

Jeli několik mil do Lékařského centra, tam pak Rosa usadila děti v čekárně.

Sama spěchala rušným koridorem s hlavou svěšenou, kabelku pevně přitisknutou k tělu, napočítala tři sta jedenáct kroků až k Mikaelině pokoji na JIPCE.

Malý pokoj se závěsy jí stále naháněl hrůzu – bylo tam tolik neznámých zvuků a přístrojů. U postele pohlédla na své krásné, polámané dítě. „Myslím, že nezáleží na tom, kolik máš roků, ani že máš sama své vlastní děti, vždycky budeš moje malá holčička, *sí, mi hija?*“ Jemně poplácala Mikaelu po nepohmožděné části tváře. Kůže byla nateklá a ztuhlá, ale Rosa měla dojem, jako by pokožka místy přece jen vypadala trochu měkčeji než včera.

Vzala z nočního stolku kartáč a začala česat Mikaeliny krátce ostříhané vlasy. „Chtěla bych ti dneska umýt hlavu, *hija.*“

Snažila se vyloudit na rtech úsměv a mluvila, dál a dál. „Ještě jsem si nezvykla na tvoje krátké vlasy, i když už jsi ostříhaná tolik roků. Přivřu oči a pořád vidím svoji holčičku, které vlasy krásně splývaly až na záda.“

Rosa si vzpomněla na smutné dny, kdy byla dcera tak nešťastná, že si náhle obyčejnými nůžkami sama vlasy ostříhala. Mikaela tenkrát čekala na *něho.* Čekala a čekala na muže, který se už nikdy neobjevil, a když konečně pochopila, že nemá v úmyslu vrátit se k ní, tak prostě své nádherné vlasy ostříhala. Ty míval na ní totiž nejraději.

Nemůžeš se přece sama tak hyzdit, poznamenala Rosa, když viděla, co Mikaela provádí, ale chtěla jí vlastně říct, *nestojí za to, aby ses trápila.* Neřekla to tak; byla totiž poslední, kdo by se mohl opovážit zlehčovat lásku ženy k nedobrému muži.

Rosa věřila, že až Mikaela překoná smutek a ze všeho se vzpamatuje, pak si nechá znovu narůst dlouhé vlasy.

Jenže Mikaela má vlasy pořád krátké jako kluk.

„Ne,“ řekla Rosa nahlas. „Nechci na něho vzpomínat. Není hoden ani jediné naší myšlenky, ani mých slov. Chci raději vzpomínat na svoji holčičku. Bylas tak vtipná, krásná a veselá. Vždycky jsi mě dokázala rozesmát.

A mělas velké sny. Pamatuješ? Jak sis vždycky dávala na stěny v pokojíku všecky ty *fotky,* všecky ty obrázky dalekých míst? Snila jsi o tom, že jednou pojedeš do Londýna, do Francie a do Číny. Vždycky jsem ti říkala: ‚*Qué donde,* máš takové velké sny, *Mikito?*‘ A pamatuješ si na svoji odpověď?“

Jemně pohladila dceru po vlasech. „Tvrdilas: ‚Musím mít velké sny, mami… mám je za nás obě.‘“

„Bylo mi smutno z těch tvých slov.“ Rosa nepohnula rukou. Musela vzpomínat, jak se dceřiny bombastické sny a touhy scvrkly pod horkým kalifornským sluncem.

Událo se to už hodně dávno, všechno by mělo být vlastně pryč, a ne viset pořád ve vzduchu.

„Teď jsem to já, kdo má velkou touhu, *querida*. Představuju si, že se tady v posteli posadíš a otevřeš oči… že se vrátíš zpátky k nám.“

Hlas se jí zlomil a přešel v chraptivý šepot. „Teď já fantazíruju a sním. Přesně tak, jak jsi to vždycky chtěla. Teď jsem já ten listonoš svých snů… a taky tvých, *Mikito*. Sním o nás dvou a za nás obě.“

Pozdě odpoledne si Stephen zavolal Liama a Rosu do své pracovny.

„Dobrá zpráva je v tom, že se nám podařilo Mikaelu stabilizovat. Už není napojená na ventilátor, dýchá sama. Nemusíme jí tedy dělat tracheotomii. Dál dostává výživu do žil. Stěhujeme ji z JIPKY – dáváme ji do soukromého pokoje v západním křídle, na druhém patře.“

Liam slova sotva vnímal. Věděl, že kdykoliv lékař začne větu: *Dobrá zpráva je*, následuje vzápětí nějaký pořádný háček.

Rosa stála poblíž dveří. „Dýchá sama. To znamená život, *si?*“

Stephen přikývl. „Ano. Problém je ovšem v tom, že nevíme, proč se neprobouzí. V podstatě je zdravá. Mozková činnost je dobrá. Podle všech měření by vlastně měla být při vědomí.“

Rosa se zeptala: „Jak dlouho může člověk spát?“

Stephen váhal. „Někdo se probere za pár dní a jiní… zůstanou v komatu roky a neproberou se třeba nikdy. Škoda, že vám nemohu říct více.“

„Díky, Stephene.“

Stephen se neusmál. „Leží na čísle 246.“

Liam vstal a došel k Rose, lehce ji vzal za ruku. „Tak, jdeme se na ni podívat.“

Rosa přikývla. Společně opustili Stephenovu pracovnu a zamířili k novému pokoji, kde ležela jejich Mikaela.

Jen co vešli dovnitř, Liam přistoupil k oknu a rázně je otevřel. Vystrčil hlavu ven do chladného odpoledního vzduchu. Pak se otočil a šel k posteli, na které ležela jeho žena, něžně ji pohladil po oteklé tváři. „Už je zima, miláčku. Usnula jsi na podzim a teď už je zima. Je možné, že to jsou teprve tři dny?“ Těžce polknul. Bleskla mu hlavou myšlenka na život, který ho teď čeká, na nekonečnou řadu rušných dní i prázdných, zoufale prázdných nocí. Mnoho dní a týdnů bez Miki. Den Díkůvzdání, Vánoce, Velikonoce.

Snažil se raději ani dál nepřemýšlet. *Věděl* totiž, že je ještě příliš brzy vzdávat se, byť jen zlomku naděje. Jenže občas slábnul.

Rosa stála vedle něho. „Nesmíte to vzdávat, doktore Liame. Mikaela bude jedna z těch šťastlivých a probudí se.“

Liam dával své tchyni dar nevědomosti. Poznamenal sice, že je možný i špatný výsledek, ale znělo to dost nepravděpodobně. Nyní neměl sílu na výmluvy. Poškozený mozek, ochrnutí, dokonce zbytek života prožitý v komatu; i takové možnosti existují. Liam věděl o sobě, že zítra ráno snad bude mít v sobě více síly a dokáže se pevně chytit své dnes rozkolísané víry. To bylo pro poslední dny charakteristické – pořádná dávka naděje přerušovaná chvílemi naprosto ochromujícího strachu.

Stál teď úplně klidný a snažil se nepředstavovat si, jaké to bude, čekat na Miki, den za dnem, týden za týdnem, jestli se vůbec probudí. Zdánlivě klidně se pořádně

nadechl a pak pomalu vydechl. „*Vůbec* to nechci vzdávat, Roso. Ale potřebuji… něco, do čeho můžu vkládat naději, a zrovna teď mí kolegové se mnou příliš nespolupracují.“

„Víra v Boha bude vaším posluchačem, doktore Liame. Nemějte strach řídit se vírou.“

Zvedl ruku. „Ne teď, Roso. Prosím…“

„Jestli nedokážete hovořit s Bohem, tak mluvte aspoň s Mikaelou. Je třeba, aby se jí stále připomínalo, že má život tady na tomto světě. Teď už ji jenom láska může vrátit zpátky.“

Liam se otočil k Rose. „Co když ji moje láska zpátky nevrátí, Roso?“

„Ta ji *určitě* vrátí.“

Liam záviděl Rose její jednoduchou víru. Hledal hluboko v sobě odpovídající jistotu, ale jediné, co nalezl, byl strach.

Rosa mu věnovala upřený pohled. „Mikaela vás potřebuje teď… a víc než jindy. Potřebuje vás, abyste byl jejím světlem, které ji dovede domů. To je to jediné, o čem byste měl teď přemýšlet.“

„Máte pravdu, Roso.“ A zopakoval ještě silněji. „Máte pravdu.“

„A o čem budete hovořit, to je velice *importante, si?* Mluvte s ní o důležitých věcech.“ Ústa se jí trochu chvěla, když řekla: „Já jsem svůj život prospala, doktore Liame. Nedovolte mé dceři udělat stejnou chybu.“

Bret se překonal, od poledne už neplakal, ale teď na něho přišly záchvaty vzteku a pěkně se v něm usadily. Nejprve byl pořádně mrzutý, pak utrhl hlavu své akční figurce vojáka a nové číslo oblíbeného časopisu *Lidé* vyhodil do odpadkového koše.

Byl unavený pobýváním v čekárně, unavený i z toho, že si ho nikdo nevšímal.

Zdálo se, že nikoho vůbec nezajímá, jak je Bret pořád sám v té odporné, nechutné místnosti. Kamarádi odešli s Jacey na oběd – mají už řidičák – a jí přitom vůbec nevadilo, že tu nechává svého mladšího bratra samotného, klidně si s „partou“ odešla do restaurace. Dokonce, jak se zdá, i babička a táta na Breta úplně zapomněli.

Jediný, kdo na Breta promluvil, byly sestřičky, jenomže kdykoliv se na něho podívaly, hned měly takový pohled, jako že, *ty chudáčku*, až se mu z toho dělalo zle.

Bret se vrátil zpátky k pohovce a chtěl se zabavit kreslením, ale moc se mu nevedlo. Měl takový divný pocit u žaludku a stále se to zhoršovalo. Brzo začne brečet.

Místo toho však chytil nejbližší pastel – černý – a došel ke stěně. Ani ho nenapadlo podívat se, jestli je v místnosti sám. Bylo mu to srdečně jedno. Ve skutečnosti *chtěl,* aby ho někdo viděl. Tučným písmem napsal přes celou nerovnou stěnu *Nenávidím tuto nemocnici.* Když skončil, cítil se líp. Otočil se a spatřil Sarah, vrchní sestru. Stála ve dveřích, v ruce držela svazek komiksů.

„Ale, Brete,“ řekla měkce a přidala k tomu známý pohled, *ty chudáčku.*

Čekal, že řekne něco jiného, že třeba vejde dovnitř a začne mu nadávat, ale ona se jenom otočila a odešla pryč. Pár minut nato uslyšel nemocničním systémem vyvolávat jméno svého otce.

Bret hodil pastel na zem a vrátil se k pohovce. Zvedl bezhlavou akční figurku a začal si s ní hrát.

„Bretstere?“ Tatínkův hlas.

Bretovi zrudly líce. Pomalu se otočil.

Táta tam stál, v ruce držel kbelík a houbu na mytí. Postavil nádobu na zem a několika kroky přešel místnost, pak si sedl před Breta na konferenční stolek.

„Já vím, tati.“ Bret se snažil nebrečet, ale nezvládl to. Jen, co se nadechl, ucítil slzy. „Promiň.“

Táta osušil Bretovi slzičky. „Ty mi promiň, že jsme tě tu nechali samotného, Bretstere. Tolik se toho událo… Promiň.“

Bret lapal po dechu. „Neměl jsem čmárat po stěnách, tati. Promiň.“

Táta se málem začal usmívat. „Vím, že bys chtěl vidět svoji maminku, chlapče. Jenomže… víš, ona nevypadá dobře. Má obličej samou modřinu. Myslel jsem, že bys z toho mohl mít potom ošklivé sny.“

Bret si pamatoval, jak vypadala maminka, když se na něho upřeně dívala jedním okem, a roztřásl se. Otřel si oči a šeptal. „Když mají mrtví otevřené oči, tak člověka vidí, tati?“

„Maminka *není* mrtvá, Brete. Přísahám.“ Zhluboka si povzdechl. „Chceš tam jít a podívat se na maminku?“

„Předpisy to nedovolují.“

„Můžeme směrnici porušit. Jestli chceš.“

Bret popotáhl a otřel si nudli u horního rtu. Představa zraněné maminky mu znovu projela myslí, až se mu z toho srdce trochu rozbušilo. „Ne,“ odpověděl tiše. „Nechci ji vidět.“

Táta ho objal a Bret cítil, jak se pomalu, pomalu začíná uklidňovat. Cítil se už téměř v bezpečí. Dlouho, dlouho se pevně táty držel.

Pak konečně táta promluvil: „Dobrá, kamaráde, myslím, že by bylo dobré, aby ses pustil do umývání stěny. Asi by nebylo správné, kdyby to dělal správce nemocnice.“

Bret bleskově uskočil. Postavil se na vratké nohy a šel pro kbelík. Když ho zvedal, mýdlová voda vystříkla přes okraj a smočila mu nohavice. Oběma rukama držel rukojeť. Šel s ním ke stěně a tam ho postavil na zem. Ponořil houbu do vody, vymačkal ji téměř do sucha a začal odstraňovat, co sám zničil.

Netrvalo ani minutu a táta si dřepl vedle něho. Sebral druhou houbu, namočil ji do vody a pořádně vyždímal.

Usmál se na Breta. „Řekl bych, že je to tak trochu rodinný nepořádek, nemyslíš?“

Nadešel čas večeře. Rosa vzala děti domů. Liam by sice mohl odjet s nimi, ale nechtělo se mu ještě opustit Mikaelu.

Shlížel dolů na svou manželku. Ležela teď na boku; sestřičky ji otočily. „Najal jsem Judy Monku, aby se starala o tvoje koně. Zdá se, že se všem daří dobře.

Dokonce i ta úžasná kobyla – jakže se jmenuje? Hrachorka? No, tak ta spořádala všecky zásoby i z horní ohrady, ale jinak je naprosto v pořádku. A veterinář říkal, že Scotty má už tračník úplně čistý.“

Liam se natáhl pro krabici, kterou přinesl z domu. „Přinesl jsem ti pár věcí.“ Zvedl papírovou krabici ze židle a dal ji k posteli. Stáhl stužku ze sáčku voňavého potpourri. „V obchodě Myrtle tvrdila, že prý máš tuto směs nejradši.“ Nasypal pestrobarevné kousky do malé skleněné misky. Měkká vůně vanilky se začala linout pokojem. Pak vytáhl sbírku rodinných fotografií a rozložil je na parapet – jenom tak pro případ, kdyby Miki otevřela oči a nikdo by tu nebyl.

Na další stolek pak postavil přehrávač a zasunul dovnitř kazetu. Madonna – s písničkou „Zblázněná do tebe“ – jako připomínka dávných časů. Nakonec vytáhl ještě jednu věc. Bretův svetr. Jeden z těch, ze kterých už chlapec dávno vyrostl. Urovnal jí ho okolo ramen a pak tu jemnou shetlandskou vlnu zastrčil i podél paží. Jestli si Mikaela na něco pamatuje, pak to může být jedině na tu nezapomenutelnou vůni svého chlapečka.

Do tichého pokoje jako by po špičkách vkráčely vzpomínky. Liam si vzpomněl na chvíli, kdy uviděl Mikaelu poprvé. Bylo to tady, přesně v této nemocnici. Přijel domů na matčin pohřeb a zjistil, že otec – ten veliký Ian Campbell – trpí Alzheimerovou chorobou. Nemoc pomalu, ale jistě likvidovala legendární Ianovu osobnost.

Když Ian směřoval k nevyhnutelnému konci, byl přemístěn do Lékařského centra jeho jména.

Tehdy Liam potkal Mikaelu. Byla mladounká – teprve pětadvacetiletá – a byla to nejkrásnější žena, kterou poznal.

„Vědělas, jak moc jsem toužil mluvit s tebou?“ zašeptal a naklonil se až k ní. „Seděla jsi tehdy u tátovy postele. Vzpomínáš na ten den? Neřekl jsem vůbec nic. Jenom jsem zůstal stát ve dveřích a poslouchal, jak mluvíš na mého otce.“

Liam si sedl na židli a přitáhl si ji co nejblíž k posteli. Chytil manželku za levou ruku a prsty jí ovinul celou dlaň. „Nikdy nezapomenu, kdy ses poprvé na mě *podívala.* Samozřejmě, žes mě viděla i předtím, ale nikdy sis mě moc nevšímala, dokud jsem ti neřekl, že je to můj táta.

Bylo to na jaře… vzpomínáš? Otevřela jsi okno, přinesla jsi mu malou, hodně rozkvetlou azalku. Já hned v tobě poznal smutek. Tak moc tě to trápilo? Teprve teď o tom vlastně přemýšlím. Myslel jsem, že to třeba vidím nějak divně, jako bychom oba byli vojáci v podobné válce. A svá zranění jsme si nosili v sobě. Myslel jsem jenom na to, jaké by to bylo, kdybych byl ten, kdo tě dokáže rozesmát. Pamatuješ, cos mi řekla?“ Liam si poposedl ještě blíž.

„‚Povídáte si s ním?‘ zeptala ses mě tenkrát. A já se zastyděl. ‚Ne, ani jednou jsem si se svým tátou doopravdy nepopovídal.‘

A tys mi řekla: ‚To byste ale měl. Nezáleží na tom, co říkáte… stačí jenom, že jste tady. Potřebuje vědět, že máte o něho zájem.‘“

Zájem. Tak jednoduché slovo. Stejně jako *láska* nebo *zlost.* A kolik se do těch pěti písmen vejde. Až do té chvíle Liam ani jeho otec neztráceli čas nějakým *zájmem.*

„Vrátilas mi ho, však víš. Nikdy jsem tátu doopravdy neznal v časech, kdy byl silný, smělý a sál energii ze slunce, ale jako starý, scvrklý a ustrašený dědulka byl konečně můj. Tys mě naučila povídat si s ním a během těch posledních týdnů přišly i chvíle, kdy mě viděl zřetelně a věděl, kdo jsem a proč jsem u něho. Den před smrtí mě vzal za ruku a poprvé, jedinkrát v životě, mi řekl, že mě má rád. To tys mi dala takový dar, Mikaelo, a já ani nevím, jestli jsem ti za to vůbec někdy poděkoval.“

Vstal a naklonil se přes hrazení postele. Pomalu uvolnil ruku a dotkl se oteklé tváře. „Mám tě rád, Miki, miluji tě úplně nejvíc. Budu tady čekat na tebe po zbytek našeho života. Děti a já… Vrať se k nám, miláčku.“ Hlas mu přeskočil. Potřeboval minutku, pak ji políbil na čelo a zašeptal do kůže: „Navěky.“

Pak se posadil zpátky na židli a dál držel svoji ženu za ruku.

ČÁST DRUHÁ

Kéž hvězdy světlo své tiše dávají Těm, kdo temnou nocí se toulají.

WILLIAM CARTWRIGHT

6.KAPITOLA

Už téměř čtyři týdny vidí Mikaela jenom tmu.

Na konci prvního týdne si Liam i děti uvědomili prastarou pravdu, že život jde dál. Stejně jako by chtěli kvůli svým problémům zastavit běh světa, prostě to nejde. Den co den je běžný život tlačil do jalového, bolestivého kruhu. Byl to náročný spurt. Překvapivě i bez Mikaely slunce dál vycházelo a několik hodin poté zase zapadalo. Den Díkůvzdání přišel a zase odešel a poslední týden v listopadu napadl první sníh.

Liam došel k názoru, že lze vypadat, jako že život jde kupředu, pokud člověk opravdu zůstává klidný. Bezvědomí se dál protahovalo, a tak vlastně ani nebylo jiné volby. Děti se vrátily do školy, Rosa upletla tolik svetrů a přikrývek, že by se jimi mohli přikrýt snad všichni obyvatelé městečka. Liam najímal lidi, aby se starali o koně; platil účty. A konečně začal opět přijímat i pacienty. Nejprve jich bral jenom pár, teď však už měl spousty práce na celý půlden. Vždy odpoledne ve dvě hodiny opustil pracovnu a seděl pak až do večera u nemocničního lůžka. Některý den se ukázala Jacey, jindy ne. Bret zatím nenašel odvahu navštívit mámu, ale Liam věděl, jak moc po tom touží.

Pacienti zaměstnávali Liama pár hodin denně a díkybohuza to, protože kdyby práci neměl, jenom by čekal a přitom bez ustání pozoroval svoji krásnou, milovanou manželku, která ležela na lůžku, jako by ji tam někdo už měsíc držel, a nejspíš bude držet i nadále.

Liam teď stál u okna své pracovny a díval se ven. Vedle, u paní Petersonové, už sníh začíná sahat až k první příčce sněhových zábran.

Brzy se děti ze základní školy, jen co zazvoní, začnou scházet na Turnagainském kopci. Potáhnou svoje sáňky a duše od pneumatik po kluzké, vyšlapané cestičce a pak bez dechu sjedou z kopce dolů až na sám kraj rybníku pana Robbina.

Tytéž děti budou určitě od zítřka vstávat brzy, aby se rozběhly nejdříve k oknům v naději, že najdou dvůr nádherně bílý. Zatímco děti se budou radovat, rodiče musísledovat ranní zprávy a jenom se tiše modlit, že autobus ještě zvládne svou pravidelnou trasu. Jejich modlitby však přehluší mladší a nadšenější hlásky – a škola bude zrušená. Od poledne pak začne paní Sanmanová na plotně vařit konvice mléka a zdarma nabízet horkou čokoládu každému, kdo najde dostatek odvahy a dojde až k jejímu rohovému domku, a hasiči pustí silný proud vody na konci ulice Sasquatch, aby vytvořili to nejlepší kluziště na světě.

Liam nehnuté sledoval padající sníh. Na okamžik zapomněl, co se stalo s jeho ženou. Cítil nutkání zvednout telefon a zavolat jí: *Haló, Miki, přijď rychle, sněží,* ale včas se vzpamatoval.

Mikaela zbožňovala sníh, milovala to křehké chroupání, čistou chuť sněhových vloček i drobný pramínek zmrzlé vody, který jí zůstával na tváři, když přišla z venku. Milovala dlouhé palčáky olemované umělou kožešinou i černou kapuci z angory, která proměnila obyčejnou hospodyňku v Grace Kelly.

Hrozně ráda pozorovala vlastní děti, když v kuchyni u stolu jedly polévku ze šálku a sníh se jim přitom rozpouštěl na krátce přistřižených ofinách a stékal dolů po zdravě růžových tvářích.

Liam stáhl závěsy a vrátil se k pracovnímu stolu, aby zlikvidoval poslední složku ze vzorně uspořádané hromady. Věděl, že je záležitostí několika málo minut, než sestřička Carol Audlemanová přijde, aby ho upozornila, kolik je hodin. Jako kdyby to sám nevěděl, jako kdyby celý den nečekal, ale zároveň se nebál právě této minuty.

Klepání na dveře. „Doktore?“ Carol pootevřela dveře a pak vstoupila do malé potemnělé místnosti. „Je půl třetí. Mariana byla dneska váš poslední pacient.“

Unaveně se usmál, věděl, že sestřička asi vidí v jeho tváři únavu, přál si, jen aby to mohl změnit.

„Kolem poledne volala Midge. Nechala vám prý lasagne a salát na kuchyňském stole.“

To byla další věc, kterou si Liam uvědomoval. Lidé nevěděli, jak mu mohou jinak pomoci – a tak prostě vařili. Obyvatelé městečka se přímo spolčili, jen aby pomohli Campbellovým překonat tu hroznou dobu, a vydrželi celý čas. Liam oceňoval jejich pomoc, ale někdy v noci, když psal děkovné odpovědi, zaplavila ho tak hluboká bolest, že kolikrát ani nedokázal udržet pero v ruce. Každé upečené jídlo i miska se salátem jako by jim doma připomněla, že tam Mikaela není… že nemůže dělat věci, které dělala kdysi.

„Díky, Carol.“ Liam zasunul židli a natáhl se k věšáku pro kožešinovou bundu. Svlékl si bílý plášť a pečlivě jej přehodil přes zadní opěradlo židle. Vyšel z pracovny za Carol, prošel prázdnou čekárnou a u dveří ještě sestřičce poklepal místo pozdravu na rameno. Pak vyšel ven do zimy.

Po cestě do nemocnice minul dřevěnou tabuli s nápisem psaným rukou: *Loučí se s vámi Last Bend. Domovské místo medvěda Grizzlyho a vítěz národní fotbalové ligy B-8 z roku 1982*. Přes cestu pak visel volně zavěšený transparent oznamující každoroční zimní festival Dny ledovce.

Přijdou brzy… nesmí zapomenout…

Dorazil k nemocničnímu parkovišti. U lékařského centra byl dnes nějak nezvyklý klid. Sníh pokryl vše, změnil automobily v bílé krabice. Liam zaparkoval na svém místě a sáhl dolů pod sedadlo pro dvě věci – album fotografií a malou zabalenou krabičku. Nechal kabát v autě, zvedl si límec u flanelové košile a zamířil k nemocnici.

Skleněné dveře řízené centrálně elektronikou se tiše otevřely. Uvnitř už objevil pár barevných mašlí – začínající vánoční výzdoba.

Liam se ve dveřích zastavil, pak si dodal odvahu a ponořil se do toho antiseptického prostředí, které ho obvykle vítalo přátelsky jako obývací pokoj, ale dnes ho náhle přivádělo k zoufalství.

Přikývl na pozdrav známým tvářím, ale ani dnes se nezastavil, nezpomalil krok. Příliš mnoho lékařů a sestřiček si nepřálo setkat se s Liamem z očí do očí.

Nikdo z nich už nevěřil, že by se mohla Mikaela probrat… A kdyby se tak i nakrásně stalo, pak si určitě všichni mysleli a špitali si o tom mezi sebou uprostřed nočních překvapivě klidných služeb, že to už stejně nebude *Mikaela.* V lepším případě si dovedli představit jakousi omezenou imitaci toho, co byla… a v horším případě… no, nikdo radši na tu nejhorší možnost nemyslel.

Prošel kolem místa staniční sestry a krátce zamával Sarah, vrchní sestře. Usmála se na něho, v jejích očích viděl naději, která zpětně odrážela jeho vlastní doufání. Sice trochu obnošené, s otřepanými konci, ale přesto očekávání.

Zastavil se u zavřených dveří Mikaelina pokoje, posbíral sílu a pak otočil knoflíkem u dveří, aby vstoupil dovnitř. Závěsy byly zatažené – pokaždé sice závěsy rozhrnul, ale ať sem přišel kdykoliv, našel je opět zatažené. Prošel kolem lůžka a stáhl tmavě modrou látku.

Konečně se obrátil ke své manželce. Jako vždy byl první pohled na ni velice obtížný; zároveň cítil, jak se mu nedostává dechu. Mikaela ležela na posteli opatřené kovovým zábradlím tiše a nehybně jako mrtvola. Pramínek vlasů jí padal přes oko a přilepil se na horní ret. Hrudník se jí zvedal a klesal se zdánlivou pravidelností; takže dýchala. Jediný znak života. Liam viděl, že má Miki čerstvě umyté vlasy – zůstaly trochu vlhké. Sestry měly Mikaelu v mimořádné péči; vždyť bývala jednou z nich. Dokonce jí vyměnily i obyčejný nemocniční župan za měkkou, ručně šitou verzi.

Liam se posadil na židli u postele. Tvrdá umělá hmota barvy zvratků se za poslední týdny zformovala podle jeho postavy a zdála se už málem pohodlná.

„Ahoj, Miki," Liam nasypal nové potpourri do misky u postele. Tento týden to budou bobule vavřínu, na připomínku, jak ubíhá čas. Aby věděla, že se blíží Vánoce.

Liam postupně plnil svůj každodenní rituál – potpourri, pečlivé uložení některé z košil dětí na Mikaelině hrudi, hudba tiše vycházející z kazetového magnetofonu v rohu pokoje. Největší hity skupiny Eagles jako vzpomínka na střední školu. „Fantom opery", připomínka časů, kdy si zajeli na tento muzikál do Vancouveru. Dokonce i soundtrack z televizního programu Rocky Horror Picture Show… jen tak pro zasmání. Dělal, co ho napadlo, jen aby upoutal její vědomí a připomněl jí, že tady stále pulzuje život, že *oni*, její milovaná rodina, stále žijí a čekají na ni, až otevře oči a zase se k nim přidá.

Do rohu pokoje umístil Liam malou elektrickou vodní nádržku na dřevěném podstavci, s čerpadlem, které vytvářelo zvuk vodopádu.

„Hele, Miki…" Chytil ji za nohu a začal s ní jemně manipulovat přesně tak, jak ho to naučil fyzioterapeut. Když prošel všechna cvičení s oběma chodidly, kotníky a všemi deseti prsty, sáhl po lahvičce s drahým, parfémovaným tělovým mlékem a začal Mikaele masírovat lýtka.

Pak se pustil do levé ruky. Začínal od palce. Pečlivé, pedantsky přesné pohyby, ohnout… natáhnout… ohnout… natáhnout.

Ke své činnosti přidal i hlas. „V ordinaci byl dneska docela klid," mluvil hrdelním hlasem, jiný ze sebe nedokázal vypravit. „Zase přišel Jimmy McCracken – tentokrát s pořádně nateklým nosem… a stará Jacobsenka měla další migrénu.

Samozřejmě, že si ve skutečnosti chtěla jenom popovídat. Od té doby, co se její Janine odstěhovala do Chelan, trpí pocitem samoty. Ale přinesla mi kus vynikajícího brusinkového koláče. Vzpomínáš, jak rychle jsi ho vždycky vyprodala na školních akcích?“

Na druhém konci pokoje klapl přehrávač, začala hrát jiná muzika. Barbra Streisand teď zpívala o tom, že tvor potřebuje tvora.

Stiskl Mikinu ruku. „Pamatuješ, Miki, kdy jsme spolu tančili na tuto písničku? Bylo to v hlavním sále na zlaté svatbě Minorových. A hrála tam taková místní kutálka. Vzpomínáš, jak jejich zpěvák pořádně komolil text a místo tvor zpíval otvor? Smáli jsme se, až jsme málem brečeli – a tys říkala, že jestli to slovo ještě jednou vysloví, tak se půjdem mrknout na otvor v tvých kalhotkách, pamatuješ?

Byla jsi ten večer krásná. Měla jsi na sobě džínovou sukni a kovbojskou halenu. Myslím, že si tam každý mužský přál, abys byla jeho. A když písnička skončila, líbal jsem tě dlouho, až jsi mě bouchla do zad a řekla: *Ježíši, Li, už nám přece není šestnáct,* ale já cítil, jak se chvěješ… aspoň na krátkou chviličku jsme *byli* zase jako puberťáci…“

Tak nyní Liam prožíval večery. V tichém proudu slov vléval do Miki sám sebe, své srdce a duši. Jako by byla usychající květinou, která potřebuje jenom trochu vody, aby se jí mohla vrátit síla, a dokázala se znovu zvedat za sluncem. Liam mluvil a mluvil a mluvil, celou dobu zoufale pátral po nějakém pohybu, mrknutí oka nebo zachvění ruky, které by napovědělo, že vzrušení v jeho hlase zasáhlo i chladivou temnotu jejího světa.

„Hele, Miki, určitě sis myslela, že jsem zapomněl na naše výročí.“ Sáhl po albu na nočním stolku, avšak v poslední chvíli stáhl ruku zpátky.

Byla to sbírka fotografií z minulých Vánoc, které prožili ve Švýcarech. Miki vybírala pečlivě každý snímek, když zachycovala jejich dovolenou.

Byl blázen, když si myslel, že by dokázal album otevřít a prohlížet si tu řadu obrázků. Teď v nich viděl otevřenou ránu, kterou by prosakovala infekce a způsobila ještě větší bolesti. A tak raději sjel pohledem na klín, kde držel tenkou, plochou krabičku.

Měl ji už téměř dva měsíce ve své ordinaci, zabalenou a schovanou hluboko v jedné zásuvce. Od toho dne, kdy se rozhodl, co dá Miki k desátému výročí manželství, byl přímo nadšený.

„Sehnal jsem pro nás let Concordem, Miki. Do Paříže…“ *na Nový rok.* Hlas se mu zlomil. Tolik roků spolu hovořili o Paříži, o Novém roce stráveném v hotelu Ritz. Proč mu trvalo tak dlouho, než ty letenky koupil? Nebylo to přece kvůli penězům, prostě nebyl čas. Spousta přátel se nabízela, že by se jim postarala o děti během dvou týdnů zimní dovolené. Důvod byl… samotný život. Mikiny aktivity v jezdeckém klubu a její tréninky koní. Jacein volejbal, lyžování či sólový houslový koncert, Bretova dětská hokejová liga a tréninky, Liamovi pacienti.

Prostě *život.* Lehkovážně znovu a znovu odhazovali řadu svých snů, přitom se jen točili ve ztracených šancích a promeškaných možnostech. Proč si neuvědomovali vzácnost každého okamžiku? Proč je ani nenapadlo, že jeden pád z obyčejného, mírumilovného koně jim dokáže sebrat budoucnost?

Vstal a chytil se ohrádky u postele, stáhl ji dolů. Ohrádka klesala s plačtivým řinčením, až klapla o spodní západku. Liam se pomalu vsoukal do postele vedle Miki. Zasunul si paži pod její hlavu a přitiskl si ji k sobě, přitom dával pozor, aby nevytrhl kapačku s nitrožilní výživou. Mikino tělo bylo ochablé, zdálo se příliš křehké, třebaže nezhubla více než o půl kila nebo maximálně kilo.

Držel jí ochablou ruku, tiskl lehce, aby Miki věděla, že je u ní. „Pomoz mi, Miki. Stiskni mi ruku nebo zamrkej. Udělej prostě *něco*. Ukaž mi, jak se mám k tobě dostat…“

Ležel tak téměř hodinu. Když se znovu pokusil promluvit, vyšel z něho jen jakýsi nakřáplý sten, který nesl její jméno.

„Tati?“

Na okamžik si Liam myslel, že to promluvila jeho manželka, avšak její ruka byla až mrtvolně poddajná, oči měla zavřené. Pomalu se otočil a ve dveřích spatřil Jacey. Na rukou nesla dort.

„Ahoj, zlato.“ Nemotorně se vyhrabal z postele a žuchnul na svoji židli.

Dcera došla k němu, dlouhé černé vlasy rozprostřené přes velikánskou flanelovou pracovní košili, která spolkla pružné tělo šestnáctiletého děvčete. V obličeji byla bledá, tu trochu červeně ve tvářích vysál pohled na matku. „Máte desáté výročí. Vždycky jste s mamkou z toho dělali velikánskou záležitost…“ Její slova se ztrácela a Liam poznal, že hledá posilu.

Bylo to těžké, ale dokázal přikývnout a usmát se. „Máš pravdu. Určitě by chtěla, abychom to oslavili.“

Jacey postavila dárek na stůl u postele. Byl to kulatý, dvouposchoďový dort, plněný růžovým máslovým krémem a zdobený ledovou polevou, přesně takový, jaký jim Suzie Sanmanová v cukrárně Lazy Susan každý rok připravovala. Pouze letos namísto obvyklého *Všechno nejlepší k výročí Miki a Liama*, byl horní povrch dortu prázdný. Liam přemýšlel, jak dlouho asi Suzie vymýšlela, co slavnostního a slibného napsat, až to nakonec vzdala.

Jacey se přiblížila k lůžku a předklonila se blízko nad matku. „Všechno nejlepší k vašemu výročí, mami.“ Natáhla rozechvělou ruku k pramenu vlasů a stáhla ho mámě z obličeje. „Zdá se ti to být možné, že už je to deset let, co jsme se spojily s Liamem?“

Usmála se na Liama. Na krátký okamžik byla opět tou malou šestiletou holčičkou s dírou místo předního zubu, který ztratila při pádu z dětské prolézačky, kdy si k tomu ještě přivodila i výron na ruce. Toužil připravit jí jenom to nejlepší, jenže teď by ji nerozesmál ani ten nejbarvitější a nejveselejší vtip.

„Jak se mamce dneska vede?“

Liam pokrčil rameny. „Pořád stejně.“

Jacey táhla prst podél dortu, až vytáhla velikánskou kapku narůžovělé polevy. Přisunula prst Mikaele pod nos. „Cítíš ten dort, mami? To je ten nejlepší Suzanin vanilkový krém s opravdovou ledovou polevou. Přesně takový, jaký jsi měla… jaký *máš* ráda.“

Nepatrné zakolísání v hlase bylo víc, než dokázal Liam unést. „Přisuň si židli. Jak bylo ve škole?“

Jacey si založila dlouhé vlasy za ucho. „Dobře. Byla jsem klasa při testu z matiky.“

„Ovšem.“

Pohlédla na Liama, pak se podívala stranou. Liam zaznamenal rychlý, nervózní pohyb dolního rtu – charakteristický znak zděděný po matce.

„Co se děje, Jace?“

Po minutě odpověděla. „Brzo bude zimní ples. Mark se mě ptal, jestli nechci jít.“

„Víš, že to je v pořádku. Všechno, co chceš udělat, je v pořádku.“

„Já vím, ale…“

Otočil se k ní. „Ale co?“

Nepodívala se přímo na Liama. „Povídaly jsme si hodně o plese s mamkou. Chtěly jsme zajít k Bellinghamovi koupit nějaké šaty. Ona…“ Hlas plný emocí začal šeptat. „Říkala, že sama nikdy nebyla na školním plese a že se moc těší, až mě tam uvidí jako princeznu.“

Liam si neuměl přestavit, že by jeho krásná manželka seděla doma, místo aby tančila na závěrečném školním plese. Jak to, že *on* to vůbec o ní nevěděl? To je další z mnoha manželčiných tajemství. „Netrap se, Jace. Maminku by moc mrzelo, kdyby zjistila, žes nešla.“

„To není fér, tati.“ Podívala se stranou a pak velmi měkce dodala: „*Pokud* se vůbec probudí.“

Liam dostal právě chuť obejmout Jacey a přiznat se: *Já mám taky strach. Co když je to… nebo co když se probudí a nepozná nás… nebo co když se vůbec nikdy neprobere.* Ale to byl jeho strach, on profesionálně musel udržovat a dál přenášet světlo na svou rodinu. „Jacey, maminka *se určitě* probudí. Nesmíme tomu přestat věřit. Potřebuje nás a naši stálou důvěru. Není čas na změkčilosti. Jsme přece rodina bojovníků a z boje neutíkáme. Je to tak?“

„Začíná to být… těžší.“

„Nebyla by to zkouška víry, kdyby byla snadná.“

Jacey pohlédla na Liama. „Slyšela jsem tě dneska v noci. Mluvil jsi s babičkou o mamce. Říkal jsi, že nikdo vlastně neví, proč se ještě neprobudila. Když potom babička odešla, viděla jsem tě jít ke klavíru. Už jsem se chystala, že ti něco řeknu, ale potom jsem slyšela, jak pláčeš.“

„Ach jo.“ Předklonil se na židli. Nemělo smysl lhát. Byla to špatná noc, jedna z těch, kdy cítil, jak z něj ten krunýř padá jako tenký celofán. Vzpomínky na společné výročí mu dodaly. Seděl v obývacím pokoji u elegantního křídla značky Steinway a toužil si zahrát, cítil potřebu prožívat zase hudbu, která v něm kdysi byla. Ale od Mikiny nehody se cítil úplně vyprahlý; hudba, která mu bývala celý život velkou oporou, se jednoduše rozplynula. Třebaže to Jacey neřekl, sama to poznala; možná si toho dokonce všimla dříve než on. Dům, který dříve býval plný Bacha, Beethovena a Mozarta, zůstával v těchto dnech tichý jako nemocniční pokoj.

V hudbě Liam vždycky nacházel úlevu. I v Bronxu, kde se cítil, jako by ztrácel vlastní duši, hrál hudbu zlostně dunivou, jíž křičel, že je svět nespravedlivý, i v bezútěšných dnech, kdy se jeho otec měnil v úplně cizího člověka, hrával tiché, elegické melodie připomínající sladké dny života plného nadějí a slibů. Jenom teď, kdy takovou útěchu potřeboval úplně nejvíc, zůstala v jeho duši bolavá prázdnota.

Liam předal Jacey jedinou pravdu, které byl schopen. „Je pravda, že mě to někdy chytí a drží potom tak silně, že ani nevím, jak se mám nadechnout. Abych řekl, tak nějak… propadám až na samé dno strachu, ale tady, u maminčiny postele, se vždycky vzchopím, když ji můžu držet za ruku, a cítím, jak ji mám rád."

Jacey pohlédla na matku. Dceři tentokrát slzy vyhrkly z očí a pomalu stékaly dolů po tvářích. Pak si otřela oči a pohlédla na Liama s takovým smutkem, jaký za těch pár posledních týdnů ještě neviděl. „Chtěla bych jí říct, že je mi moc líto, když kolikrát vypadala tak smutná, a mně to bylo úplně jedno."

„Maminka miluje tebe a Breta celým svým srdcem i duší, Jacey. A ty to *víš*. Až se probudí, bude chtít vidět fotky z plesu. Jestli tam nepůjdeš, tak budem jíst další měsíce makaróny se sýrem v krabicích. Nikdo je víc nenáviděl než tvoje máma." Usmál se jemně. „Hele, možná že toho vím málo o nakupování dívčích šatů u Bellinghama, ale něco o stylu vím, protože Miki má přece jedny okázalé šaty. Vzpomínáš si na ty máminy šaty, které měla na sobě vloni na policejním plese? Jela tehdy pro ty šaty až do Seattlu, a po pravdě řečeno, stály víc než moje první auto. Myslím, že v nich budeš vypadat bezvadně."

„Jo, ty šaty od Richarda Tylera. Úplně jsem na ně zapomněla."

„Máma k nim měla ještě i nádherně zářivou sponu do vlasů. Mohla by sis vlasy taky tak upravit. Babička ti určitě pomůže. Nebo by ti mohla pomoct Gertruda v Sunnyho salonu. Vím, že se v tom sice nevyznám tak dobře jako mamka, ale –"

Jacey ho chytila okolo ramen. „Nic by neudělala líp, tati. Namouduši."

Liam se otočil ke své ženě a přinutil se k úsměvu. „Vidíš, co se děje, Miki? Přinutilas mě, abych radil v módě naší šestnáctileté dámě. Hrome, a to jsem si naposledy vybíral oblek pro sebe, když byly v módě zvonové kalhoty."

„Tati, ty jsou už zase v módě."

„Vidíš? Jestli se brzo neprobereš, zlato, moh bych taky prohlásit za správné, až se bude ptát na piercing v obočí."

Povídali si pak společně i s ženou, která před nimi ležela bez hnutí v posteli. Hovořili, jako by šlo o běžný den, oba doufali, že část jejich konverzace, nějaké slovíčko nebo zvuk či dotyk, smete Mikinu potemnělou tvář a připomene jí, že není sama.

Byly už téměř tři hodiny odpoledne, když u postele zazvonil telefon a přerušil Jaceino vyprávění.

Liam se natáhl pro sluchátko a ohlásil se: „Haló."

„Nazdar, Liame. Omlouvám se, že tě obtěžuji. Tady je Dawnová, škola."

Liam chvilku naslouchal, potom řekl: „Hned jsem tam," a zavěsil. Otočil se k Jacey. „To je kvůli Bretovi. Má zase potíže. Musím jet okamžitě do školy. Chceš jet taky?"

„Ne! Babička si mě tu vyzvedne, až si vyřídí své pochůzky.“

„Dobrá.“ Liam rychle odtáhl židli, přitom si uvědomil, jak nenávidí ten příšerný zvuk kovových nohou židle sjíždějících po linoleu, jako když se nehtem škrábe po tabuli. Vstal a naklonil se nad manželku. „Musím odejít, Miki, ale vrátím se co nejdřív. Miluji tě, miláčku.“ Naklonil se ještě blíž, políbil ochablé rty a zašeptal: „Navěky.“

Hnusný život.

To si myslel Bret Campbell, když seděl na tvrdé lavici v místnosti zdravotní sestry. Pravé oko, do kterého mu dal ránu Billy McAllister, ho děsně bolelo. Dělal, co mohl, aby nezačal brečet. Každý přece ví, že brečí jenom holky a mimina, a on uz má devět roků.

Paní DeNormadie poklepala Bretovi po rameni. „Hele, boxere, nechceš si lehnout? Dám ti na to oko pytlík s ledem. Paní Downová právě volala tvýmu tátovi do nemocnice. Bude tu ráz dva.“ Otočila se k malé bílé ledničce umístěné pod oknem a vzala odtamtud balíček s ledem. Visel schlíple jako sáček s hráškem a měl stejnou barvu jako ten fluorid, co dává doktor Edwards vždycky Bretovi na zuby, když k němu jde na kontrolu. „Tak si lehni.“

Bret se opatrně opřel o drsnou stěnu. Ani ho nenapadne, aby si lehal. Co kdyby ho viděla třeba Mirinda nebo Káťa? Pořád se mu vysmívají a dělají si legraci, že nosí do školy svačinu v obrovské krabici. Dneska ráno byl rozhodnutý, že příště Káti poví něco o tom svém velikém sendviči, a taky se ji právě chystal štípnout do její tlusté paže. Samozřejmě, že to bylo ještě předtím, než se popral s Billym. Teď přemýšlel, že až začne všechno povídat tátovi, určitě nenajde odvahu, aby řekl i o tom štípnutí.

Zavřel oči a tlačil si pytlík s ledem na bolavé oko. Slyšel, jak paní D. chodí po místnosti, uklízí věci, zavírá a zase otevírá dveře. Znělo to úplně stejně, jako když maminka končila s přípravou večeře.

NEMYSLI NA TO.

Nezdálo se, že by Bret nějak *chtěl* myslet na svoji mámu. Když už se stalo… když si náhodou vzpomněl na něco, třeba jak ho drbala na zádech, když se společně dívali na televizi, nebo jak ječela, až příliš hlasitě, když chytil míč v zápase školní ligy, nebo jak si ho každý večer přitulila k sobě aspoň na deset minut, než musel jít spát… když na takové věci moc vzpomínal, bylo to špatné. Ale nikdy už tolik nebrečel – jako tehdy v tu noc, už nikdy. Teď prostě… jaksi ochladl. Někdy jen celé minuty bloudil někde mimo a vůbec nic nevnímal, dokud ho někdo nebouchl do zad nebo na něj nezakřičel, nebo tak něco. To potom zamžikal a cítil se jako úplný pitomec, jako by byl v jakémsi transu.

Právě to se mu přihodilo i dneska.

Vyšel ven na zasněžený dvůr a bylo to. Přesně tak. Vzpomínal.

Myslel jenom na to, jak máma milovala sníh. Pak si už akorát pamatuje, že stál před ním Billy McAllister a řval: „Máš nějakej problém, Brete?“

„Promiň, Billy,“ zamumlal odpověď, ale nebyl si jistý, co vlastně udělal, že Billyho tak naštval.

„Nechej ho, Billy," řekla Sharie Lindley, „nic přece neudělal. Kromě toho víš, že nám paní Kutková říkala, abychom se k Bretovi chovali pěkně. Zapomněl jsi?"

Billy se dál mračil. „No jo. Já zapomněl. Že jeho máma jenom vegetuje jak živá mrtvola. Promiň, Brete."

Bret si vzpomíná pouze na to, že zakřičel: *Moje máma není žádná živá mrtvola* a vrhl se na Billyho. Další věci se pak dověděl až od ředitele, pana Monieho, který ukončil bitku silným hvízdnutím. Teď je tedy Bret na ošetřovně, cítí se tu jako blbec a přemýšlí, jak se asi znovu postaví před kamarády.

„Bretstere?"

Bret sebou trhl a pomalu se otočil za známým hlasem. „Ahoj, tati."

Tatík stál ve dveřích. Byl tak vysoký, že musel mírně předklonit hlavu, a tak vypadal… trochu pokřivený. Stříbrně blonďaté vlasy měl už moc dlouhé – maminka mu je vždycky stříhala – a padaly mu i přes kovové rámečky brýlí. Jenže Bret se nenechá ošidit nějakým zbytkem brýlí. Už dávno zjistil, že tátovy zelené oči vidí všecko.

Paní DeNormadie vzhlédla od práce. Právě srovnávala ve skleněné nádobce lopatky na stlačování jazyka. „Ach. Zdravím vás, doktore Campbelle."

Jindy by se tatík na paní DeNormadii usmál a ona by mu úsměv oplatila, ale teď se tvářili oba vážně. „Zdravím, Báro," ozval se táta klidným hlasem, „mohla byste nás tu nechat chvíli o samotě?"

„Ovšem." Sestra vzala karton dřevěných destiček a bouchnutím dveřmi opustila místnost.

Padlo ticho; je protivné a znamená velké potíže.

„Tak, co oko?" zeptal se táta konečně.

Bret se natočil, aby tatík sám viděl. Odhodil pytlík s ledem na podlahu. „Ani to nebolí."

Tatínek se posadil vedle Breta. „Opravdu?" ptal se tím známým hlasem „v naší rodině se nelže".

„Tak jo, dobře. Bolí to víc, než když mi stoupla na nohu kráva na trhu." Bret viděl tátův dobrácký pohled a málem se znovu rozbrečel. Kdyby tu tak byla maminka –

NEMYSLI NA TO.

„Nejspíš jsi právě pochopil první bojové pravidlo. Že to bolí. Druhé pravidlo zní: Nic se tím nezmění. Kdo začal?"

„Já."

Tatínek se podivil. „To zní, jako bys to skoro ani nebyl ty."

„Ale, naštval jsem se." Bret se už chystal na ta děsná slova: *Zklamal jsi mě, synu.*

Málem začal natahovat moldánky, ale táta pořád nic neříkal.

A nic ani neřekl. Místo toho vzal Breta kolem ramen a přitáhl si ho k sobě. Bret se držel pevně tátova velkého, pohodlného klína. Tentokrát mu bylo jedno, jestli náhodou nevypadá jako malé mimino.

Táta stáhl Bretovi vlasy z obličeje. „Začíná se ti dělat pořádný monokl. Ještě větší, než měl Ian Allen 4. července při poslední oslavě vyhlášení nezávislosti. Proč jsi zaútočil na Billa?“

„Je to tyran.“

„Ale ty ne.“

Bret věděl, že to táta stejně prokoukne. Georgia, Shariina teta, je nejlepší kamarádka s Idou Mae, co připravuje v té malé restauraci každý den polední jídlo pro Carol, no a ta přece dělá u táty v ordinaci. V městečku, jako je Last Bend, to zase bude veliká senzace, že se Bret Campbell porval s Billym McAllisterem a přitom mu vyrazil přední zub. Každého bude akorát zajímat, proč to udělal. „Billy řekl, že naše maminka je živá mrtvola, že jenom tak vegetuje.“

Zdálo se, že táta potřeboval nějak dlouhý čas na odpověď. „Mluvíme o tom pořád dokola, Brete. Maminka je v komatu. Spí. Kdybys tam zašel a viděl ji –“

Bret sám sebe slyšel, jak řve: „N*echci* ji vidět.“

„Já vím.“ Táta si vzdychl. „Dobrá, nechme toho, sportovče. Jdeme. Může to tu potřebovat nějaké děcko s vážnějším zraněním.“ Pomohl tedy Bretovi do tlustého zimníku a pak ho zvedl na ruce. Bret se tlačil zrudlou, nervózní tvářičkou tátovi na šíji, když zamířili ze školy do lehce padajícího sněhu. U auta pak táta nechal Breta sklouznout na zledovatělý chodník.

Chlapec stál vedle automobilu a čekal, až tatík auto odemkne. Bylo mu zima na ruce, a tak si sáhl do kapes – jenže tam rukavice nebyly.

To vždycky jenom maminka dávala Bretovi palčáky do kapsy, *Jenom Pro Případ*, a tak teď zůstaly kapsy prázdné.

Táta došel ke své straně auta a zevnitř pootevřel dveře spolujezdce. Bret se usadil. S nastartováním motoru se ozvalo také rádio. Hrála nejkrásnější vánoční melodie – *Tichá noc.*

Táta rychle rádio vypnul.

Sníh pleskal o přední sklo a rozmazával celý okolní svět. Stěrače byly zapnuté a lenivě projížděly mezi dvěma velkými kopečky sněhu. Bret je pozoroval – všechno bylo lepší než se právě teď dívat na tátu. *Ka-žuch. Ka-žuch. Ka-žuch.* Stěrače kmitaly doleva a doprava, doleva a doprava, a přitom vydávaly stejný zvuk jako tlukot srdce.

Táta zařadil rychlost a pomalu vyjel ze školního parkoviště. Zamířili k Ledovcové, pak projeli Hlavní třídu a jeli dál po Kaskádové avenue. V tichosti minuli prázdné parkoviště u Beánovy restaurace, jeli okolo vylidněného kosmetického salónu a kadeřnictví Sunny a minuli také nabitý vchod do Zekeova smíšeného obchodu.

„Vsadil bych se, že je teď starý Zeke pilnější než jednoruký tapetář,“ prohlásil táta.

To bylo jedno z tátových oblíbených úsloví. Nikdo nemůže být jenom pilný. Každý musí být pilnější a zaneprázdněnější než jednoruký tapetář. Ať už šlo o cokoliv. „Jo,“ špitnul Bret.

„Spoustu lidí to počasí zaskočilo. Je dost brzo na takový sníh.“

Dalších pár mil táta neřekl ani slovo. Když vyjeli za město, dlážděná vozovka se proměnila v zasněženou cestu, kudy neprojelo jediné vozidlo. Táta zapnul řízení na všechna čtyři kola a zároveň snížil rychlost.

Bret si přál, aby táta jenom nepřipomněl návštěvu u maminky. Už při pouhém pomyšlení se Bretovi dělalo nevolno. Většinou si namlouval, jako že je mamka mimo město, třeba na výstavě koní někde v Kanadě.

Velice *nerad* si uvědomoval, že leží v nemocnici. Stačilo, když si vzpomněl na TEN DEN. Tiskl teď k sobě víčka, aby měl oči opravdu zavřené, avšak vzpomínky se mu i tak vracely. Takové vzpomínky, které tuze neměl rád, za ním každý večer přicházely, když ležel schoulený ve své korvetové posteli, jen co táta zhasl světlo a zavřel za sebou dveře.

Počkej, mami. Ta překážka je na špatném místě. Někdo s ní musel pohnout…

Bret se podíval na otce. „Můžeš *přísahat*, že se mamka probudí?“

Tatínek si zhluboka vzdychl. „*Nemůžu* přísahat, že bude v pořádku, synu. Nemůžu dokonce ani přísahat, že se probudí. Ale věřím tomu z celého srdce i duše. Maminka potřebuje, abys tomu věřil i ty.“

Bret se vzepřel o sedadlo. „Já tomu věřím.“

Řekl to až příliš rychle; táta poznal, že lže.

Potom si Bret opřel hlavu o boční okénko a zavřel oči. Nechtěl vidět maminku v nemocniční posteli. Líbilo se mu víc, když si mohl namlouvat, že je maminka živá a zdravá. Někdy jen tak přivřel oči a hned viděl maminku, jak si sedá k němu na postel, vlasy má nakrátko ostříhané a sčesané podél tváře a ruce vpředu překřížené. Usmívá se na něj a vypadá jako obvykle – nikde žádné modřiny ani škrábance. V těch jeho představách vždycky říká stejnou větu: *Jak se má můj ze všech nejmilejší chlapeček?*

Jenže to je jenom nesmyslný sen a nic neznamená. Bret je možná malý, možná občas neví, co dělat s celým tím problémem, ale rozhodně není pitomý. Moc dobře ví, že pohádky a kreslené filmy nejsou opravdové. Každý přece ví, že Wily Cayote nemohl *doopravdy* vypadnout z letadla a zůstat naživu, nebo taky ví, že princezna, co snědla to otrávené jabko a potom spoustu let spala ve skleníku, se ve skutečnosti nemohla probudit.

Ale maminky, které spadnou z koně a narazí hlavou do dřevěné stěny na konci arény, jsou opravdově mrtvé.

7.KAPITOLA

Liam zíral na poštu, kterou měl položenou na klíně. Téměř všechno bylo adresováno na Mikaelu. Účty z různých prodejen technického či smíšeného zboží, za krmivo pro domácí zvířata, od dvanácti rodin šeky za ustájení a poskytnutí stravy pro jejich koně, pohledy a různé letáčky. Taky tam byl pohled oznamující poslední výprodej v Nordstromu.

Za normálních okolností by teď šel do kuchyně, rozložil pohlednice na kuchyňský stůl a řekl by: *No ne, Vánoční trhy už začínají…* Miki by se bezstarostně zasmála, otočila se od sporáku či od ledničky nebo od pračky a řekla by: *Můžeme prodat jenom pár akcií Microsoftu, abych se dostala…*

„Tati, proč tu dřepíme u poštovní schránky?“

„Jo. Promiň mi to, Bretstere. Jenom jsem se nějak zamyslel.“ Hodil hromadu pošty do prostoru mezi předními sedadly, vyšlápl spojku a pomalu přidal plyn. Kola jejich auta značky Explorer se protáčela na kašovitém kraji cesty, pak zachytila štěrk a pohnula se dopředu. Před sebou teď měli pustou, jako řeka z napadlého sněhu se vlnící cestu. Mohutné jedle douglasky a vysoké cedry s bíle poprášenými svěšenými větvemi lemovaly klikatou cestu, kterou v rozsáhlém lese téměř před padesáti lety Ian Campbell prořezal. Cestu lemovalo ještě pár dalších obytných stavení, jejich nakloněné poštovní schránky tam stály na dřevěných kůlech v nerovném zástupu.

„Možná bychom mohli po večeři stavět sněhuláka,“ řekl zamyšleně Liam a zároveň přemýšlel, kam asi Mikaela schovávala palčáky a speciální vlněné ponožky. Věděl, že určitě existuje někde nějaká krabice, možná označená *zimní oblečení*, ale teď si nedokázal vybavit, kam ji loni schovali. Možná na půdu, za tu hromadu vánočních ozdob.

„Jo. Fajn.“

„Nebo bychom mohli zajet dolů pod Turnagainský kopec a tam si zasáňkovat. Pan Robins nás stejně zval, abychom někdy přišli na večeři.“

„Jo. Fajn.“

Liam nemohl přijít na téma, o čem jiném by se mohli bavit.

Oba moc dobře věděli, že nebude žádné sáňkování, žádné bruslení, žádný sněhulák, ani žádné horké kakao. Teď ne. Spíš budou o podobných věcech jenom přemýšlet, možná si i popovídají, ale nakonec, stejně jako pokaždé za poslední čtyři týdny, vejdou spolu do toho obrovského domu uprostřed sněhového pole a pak si půjde každý po svých. Společně povečeří; postupně každý načne nějaký hloupý, bezvýznamný hovor.

Po večeři zase všichni čtyři uklidí nádobí a pak se budou snažit společně sledovat televizi, nějaký pořad o přírodních úkazech nebo třeba nějaký sitkom, avšak pomalu se každý odsune někam pryč. Jacey se zavrtá do svého pokoje a tam si bude telefonovat. Bret se usadí před svůj počítač a bude si hrát své halasné bleskové hry, co vyžadují plné soustředění. Rosa bude plést.

A Liam? Ten bude těkat z jednoho pokoje do druhého, nic pořádného neudělá, jenom se bude snažit udržet si čistou hlavu. Téměř pokaždé skončil před velkým křídlem v obývacím pokoji. Hleděl na klaviaturu a jenom si přál, aby se mu hudba vrátila do srdce a do prstů, ale věděl, že je to všechno pryč.

Teď zařadil nižší rychlost a zabočil doleva. Projel pod kamenným obloukem, který kdysi jeho otec před lety vytesal, a vjel na příjezdovou cestu, lemovanou zasněženým zábradlím. Kdesi podvědomě slyšel mírné zvonění plechového domovního znamení, které viselo z příčného oblouku na cedru s oznámením *Ranč*

u Andělských vodopádů. Ale je možné, že ten zvuk byla jenom jeho představivost a ve skutečnosti slyšel jenom prázdné ticho, které vládlo mezi ním a jeho synem.

Liam vjel do garáže a vypnul motor. Bret si okamžitě odepnul pás, sebral svůj batoh a spěchal do domu.

Liam seděl dál s rukama položenýma na volantu. Nepodíval se ani na album, ani na dárek, který odhodil na zadní sedadlo, ale moc dobře věděl, že tam ty věci jsou.

Konečně vystoupil a zamířil do domu. Prošel předsíní. Na konci chodby svítilo mdlé oranžové světlo.

Bohudíky za Rosu.

Stále se v její blízkosti sice cítil trapně neohrabaný. Rosa byla až úděsně tichá, jako jeden špeh z Otevřené války, který se naučil chodit bez nejmenšího hluku. Někdy přichytil Rosu, jak ho upřeně pozoruje, a v jejích tmavých očích viděl nekonečný smutek.

Procházel domem a všude rozsvěcoval světla. Kolikrát říkal Rose, že je elektřina levná, přesto vždycky měla rozsvícené jenom nejnutnější světlo.

To není jako Miki. Ta nenáviděla tmu v domě.

Když došel do velkého pokoje, zastavil se ve stínu a sledoval Rosu s Bretem, jak si chystají kostky Yahtzee. Během chvilky hra mohla začít. Liam by byl raději, kdyby si nevšiml, v jaké tichosti si Bret s babičkou hraje. Neozýval se žádný potlesk ani hvízdnutí či zvolání „Dobře!“, což býval synův přirozený zvukový doprovod.

Zajímavá dvojice, ten tichý chlapeček s modřinou pod okem a jeho stejně vážná babička.

Rosa byla docela malinká, jenom ruce měla delší než její vnuk. To, jak se pohybovala – hlava skloněná, ramena ohnutá – ji dělalo ještě menší. Dnes večer byla jako obvykle celá v černém. Tmavá látka ještě více zdůrazňovala sněhově bílé vlasy a světlou pleť. Byla to žena ostrých kontrastů. Černá a bílá, chladná i srdečná, věřící i realistická.

Rosa vzhlédla a spatřila Liama. „H*ola,* doktore Liame.“

Tisíckrát ji prosil, aby mu tykala a říkala Liame, ale ona odmítala. „Kdo vyhrává?“

„Můj vnuk, samozřejmě. Využívá toho, že špatně vidím.“

Liam se usmál. „Nevěř, Brete. Tvoje babička náhodou všecko vidí.“

Rosa k němu znovu vzhlédla. „Asi se k nám chcete připojit, *sí?*“

„Myslím, že ani ne.“ Prohrábl Bretovi vlasy – výraz nahrazující důvěrnost, jak se kdysi učil – ale více nezvládl. Bret dal najevo zklamání. „A víš to určitě, tati?“

„Určitě, kamaráde. Možná později.“ Bret si vzdychl. „No jo, tak dobře.“ Liam zamířil ke schodům.

„Doktore Liame, počkejte.“ Rosa vstala a nejistým krokem šla za ním do jídelny.

Tam, v temném, tichém pokoji k němu vzhlédla. Její oči byly tmavé jako louže černého inkoustu, a také tak čitelné. „Děti… jsou dneska nějak moc potichu. Myslím, že něco je –“

„Je desáté výročí naší svatby,“ vychrlil ze sebe jedním dechem, pak ubral. „Ty děti… vědí, že jsem už dávno koupil Mikaele jako dárek letenky do Paříže.“

„Ach. *Lo siento.*“ Jako by se k němu chtěla natáhnout, ale pak se v posledních chvíli stáhla zpět. Kolem úst jí zahrál nepatrný úsměv, pak zmizel. „Je šťastná, že vás má, doktore Liame. Nevím, jestli jsem vám to vůbec někdy řekla.“

Hluboce ho dojala ta slova, ten prostý cit ženy, která promluvila jen vzácně. „Díky, Roso, já –“ Chtěl říct něco jiného – co, to ani nevěděl – ale úplně mu vyschlo v krku.

„Doktore Liame.“ Něžným hlasem protahovala samohlásky jeho jména a měnila tak řeč v hudbu. „Pojďte si s námi zahrát Yahtzee. To vám pomůže.“

„Ne. Já potřebuji…“ Špatně začal. Je spousta věcí, které potřebuje. „Musím něco udělat nahoře. Jacey si půjčí jedny šaty od Miki na zimní ples.“

Rosa se naklonila blíž. Liam měl nejistý pocit, že mu chce ještě něco říct, ale pak se beze slova vrátila zpátky ke kostkám.

Liam vešel do kuchyně a nalil si nějaký drink. Královský Crown Royal mu projel hrdlem a začal pálit v žaludku. S pitím v ruce šlapal po schodišti nahoru do patra. Slyšel nějakou hudbu, vycházející z Jaceina pokoje. Ovšem, hudba typická pro Jacey, řinkot a samé dunění bubnů a basových kytar.

Liam se ještě jednou podíval dolů a pak zamířil k ložnici. Rozsvítil. Pokoj, i když v současné době lehce neuklizený – rozházené přikrývky, boty, oblečení a ručníky poházené po podlaze – jej přivítal jako obvykle. Krémově světlé stěny, na nich namalovány hvězdy a měsíc, tenká nebesa, závěsy nad postelemi, béžový berberský koberec. Kdyby přivřel oči, dokázal by si představit, že ve francouzských dveřích teď stojí Miki a dívá se na poletující sníh. Měla by určitě na sobě dlouhou oranžovou hedvábnou noční košili, která jí elegantně obepínala pružné tělo.

Bránil se snít s přivřenýma očima, ale bylo to tak lákavé, tak vábivé. Liam však hleděl rovnou před sebe.

Dveře od velké Mikaeliny skříně se teď zdály být hodně daleko. Liam se neodvážil jít do šatníku od toho dne, kdy se stala nehoda a kdy jí pošetile balil do kufříku věci, které by mohla v nemocnici potřebovat.

Přešel pokoj a zastavil se u šatníku. Sáhl po knoflíku a otočil. Dubové dveře zaskřípaly a celkem lehce se otočily, jako by celé týdny čekaly právě na tuto chvíli.

V dlouhém zrcadle se odrážela Liamova podoba – vysoký, hubený mužský s neupravenými vlasy a pytlovitým oblekem neurčité barvy. Na jedné straně šatníku viselo oblečení na speciálních ramínkách z umělé hmoty. Vše bylo dokonale seřazeno podle barevných odstínů, jako v nějaké herecké kostymérně. Bílé šaty, navržené u Nordstroma visely ve skupině večerních šatů.

Liamovi chvíli trvalo, než se pohnul. Chytil uzávěr a začal otevírat jeden pytel za druhým. Hledal šaty, které měla Miki na policejním plese. Dostal se asi do šestého vaku, a místo aby našel dámské hedvábné nebo sametové šaty, jak očekával, narazil na nějaký povlak na polštář, pečlivě pověšený na ramínku na kalhoty.

Zamračeně povlak z vaku vytáhl. Byla to nějaká elegantní bílá hedvábná věcička, žádný obyčejný povlak na polštář, jaký měli doma. V jednom rohu se skrýval monogram: *MLT.*

Mikaela Luna… Něco.

Srdce se mu divoce rozbušilo. Ta věc patřila do Mikaelina *předešlého* života.

Měl to vrátit zpátky, zatáhnout zip u vaku a zapomenout, že něco takového existuje. To poznal podle toho, že se mu začaly potit ruce a nepříjemné šimrání mu procházelo podél páteře. Jenže to nedokázal udělat. Po tolika letech nasbíral spoustu otázek a pokaždé, když mu nějaká vytanula na mysli, Miki jenom řekla: *Na to se vykašli. Minulost mě teď vůbec nezajímá.* Pokaždé však uviděl, jak jí oči posmutněly. Věděl, že něco neznámého jí sebralo smích a přineslo mlčení. A Liama pokaždé zajímalo co a *proč.*

Minulost samozřejmě byla důležitá. Liam jenom předstíral, že není, protože miloval svoji ženu – a protože se bál někoho nebo něčeho, co by ji mohlo ještě více rozesmutnit – ale ve chvíli, kdy teď narazil na povlak na polštář ušitý z tak drahého materiálu, že ani sám neznal nikoho, kdo by si jej mohl dovolit – rozhodně ne Miki – a spatřil provokující, záhadný monogram *MLT,* byl úplně ztracený. Minulost, kterou tak ostentativně ignorovali, se tu náhle objevila; celé roky s nimi žila, schovaná uvnitř vaku od Nordstroma v manželčině šatníku. A stejně jako Pandora byl jenom zvědavý, prostě se musel podívat.

Jakmile chytil povlak do ruky, viděl jasně, že v sobě něco ukrývá. Liam cítil v sobě divnou lhostejnost, když se v ložnici posadil na královsky velkou výstavní postel a povlak na polštář si položil vedle sebe. Dlouho na něj hleděl, zvažoval nebezpečí. Tušil, že někdy není dobré hledat cesty a rozluštit, co se událo. Některá tajemství v sobě obsahují žíravinu a ta, když se jednou rozlije, může spálit křehkou vrstvu příbuzenských vztahů.

Avšak lákadlo, že konečně *pozná* to tajemství, bylo příliš silné, než aby se ho dokázal vzdát. Léta toužil otevřít zátku z láhve Mikina tajemství. Vždycky byl přesvědčený, že kdyby znal její bolest, mohl by jí porozumět. Určitě by jí dokázal pomoci.

Tohle všechno si nalhával, když otáčel povlak naruby a na prošívané pokrývce si začal nervózně prohlížet různé fotografie, výstřižky z novin a nějaké oficiální dokumenty. Všechno bylo svázané, lehce pokřivené a léty zažloutlé. Jako poslední vypadl z vaku snubní prsten s diamantem velikým jako stříbrný desetník. Dopadl na postel s mírným žuchnutím. Liam hleděl na prsten, až se mu dělaly před očima mžitky, a uviděl i jiný prsten, jenom tenkou zlatou obroučku. *Žádné diamanty, Liame,* říkala měkce, a třebaže měla tenkrát trochu stažený hlas, Liam tomu nevěnoval ani nejmenší pozornost. Jenom si pomyslel, jak je dobře, že Miki nemá o takové věci ani moc zájem.

Pravda byla taková, že už vlastně diamanty měla. Odtrhl oči od zářícího prstenu a spatřil lesklou, barevnou fotografii velikostí 10x13 cm. Byla částečně zakrytá; jediné, co uviděl, byla Mikaela ve svatebních šatech. Ženich byl zakryt pečlivě vystřiženým článkem z novin. Liam se jej snažil odsunout, ale ruce se mu hrozně třásly. Myslel si snad, jako šílený, že dokud se fotografie nedotkne a

neodsune pryč novinový papír, ten mužský na druhé půlce fotografie nebude existovat.

Jen stěží poznával Mikaelu. V dokonale učesaných, zvlněných dlouhých kadeřích se třpytily diamanty. Make-up ještě zdůraznil kočičí tvar jejích hnědých očí a změnil pobledlé plné rty v ústa, jež dokonale dráždila mužskou fantazii. Měkké hedvábné šaty bez rukávů hrály tisícerými světélky bílé barvy – naprosto nepodobné tomu konzervativnímu bílému kostýmku, který si oblékla na svou druhou svatbu. Tyhlety šaty s bohatou nášivkou perel měly přiléhavý střih a zdálo se, že byly ušité z rozdrcených diamantů a mramoru. Takového něco nemá ve světě obdoby.

Miki, jeho *manželka*, byla ženou, jakou předtím nepoznal, a to ho teď bolelo. Jenže tato bolest se nedala srovnat s tím, co cítil, když se díval na její úsměv. Bůh mu pomáhej; ale tak se na Liama nikdy neusmála, jako by byl svět jedinečný zářivý šperk, který právě ukryla do dlaně.

Pomalu zvedl fotografii. Novinový výstřižek upadl a Liam nakonec spatřil ženichovu tvář.

Julián True.

Sotva dechu popadal, hlava se mu zatočila. Srdce se mu sevřelo.

„Ježíši Kriste," zašeptal a nevěděl, zda jsou ta slova spíše kletbou, nebo modlitbou.

Ona si vzala Juliana Truea, jednu z nejznámějších filmových hvězd na světě.

8.KAPITOLA

„Tatíííí! Večeře je připravená!"

Liam vstal a nejistě odcházel od obrázků, které zůstaly ležet na posteli. Zavřel za sebou dveře a pohnul se vpřed, až uslyšel cvaknutí zámku. Nemělo smysl zůstávat nahoře. Věci, které viděl, stejně nic nezmění; tryznivé představy nosil v srdci celou dobu.

Teď se držel pevně hladkého dubového zábradlí, když scházel dolů po schodišti, a před vstupem do jídelny se ještě jednou pořádně nadechl.

Bret už seděl za hrubě otesaným stolem na podpěrách a vypadal jako trpaslík na té velké dubové židli, kterou jeho děd vlastnoručně vyrobil. Jacey seděla vedle něho a právě si jako správná dáma pokládala na klín červenomodrý ubrousek. „Ahoj, tati," usmála se.

Tak moc se podobala Miki, že Liam málem zakopl.

Rosa přicházela z rohu a nesla skleněnou mísu se salátem a pod paží jí čouhala láhev s dresinkem. Zastavila se, když uviděla Liama, a pak se mile usmála. „Dobře, dobře, že už jste tady. Posaďte se, doktore Liame," řekla jen, postavila mísu na stůl a sedla si na své místo.

Jako obvykle nikdo ani okem nezavadil o prázdnou židli na druhém konci stolu.

Liam se choval při večeři jako jeden z těch Disneyových robotů. Přinutil vyschlá ústa, aby se usmívala. Cítil, jak ho Jacey i Rosa upřeně pozorují. Snažil se předstírat, že jde o normální večeři — normální ve smyslu posledního měsíce – ale cítil se příliš unavený, a tak vnější maska byla nejspíš dost nepřesvědčivá.

„Tati?“

Zvedl zrak od kukuřičných tortill naplněných kuřecím masem a trochu pozdě si uvědomil, že si je na talíři nechutně skládá do oranžové čili omáčky. „Ano, Jacey?“

„Našel jsi ty šaty pro mě?“

„Ano, miláčku. Našel. Dám ti je po večeři. Snad s babičkou zvládnete i úpravu tvých vlasů.“

Usmála se. „Díky, tati.“ *Tati.*

To slovo bralo Liama za srdce, až se mu dělalo horko.

Jacey mu tak říkala téměř od samého počátku. Byla ještě malá, zubatá čtyřletá holčička s jantarově černými myšími ocásky a ušima, které se zdály být tak veliké, jako by do nich snad nikdy nemohla dorůst.

Moc dobře si Liam vzpomíná, kdy se Miki objevila na klinice i s Jacey. Bylo to pár měsíců po otcově smrti a Liam se pokoušel najít nějakou výmluvu, jak by mohl opět mluvit s Miki.

Jacey tehdy měla vysokou horečku; tělem jí škubaly křeče. Jednu chvíli ztuhla a celá se třásla, hned nato zase ochabla jako hadrová panenka, hnědé oči měla netečné a nesoustředěné.

„Pomozte nám,“ šeptala Miki.

Liam zrušil nenaléhavé návštěvy toho dne a spěchal s nimi na pohotovost. Stál v operačním sále a pozorně sledoval chirurga, jak Jacey jemně otevřel břišní dutinu a vytáhl zanícené slepé střevo. Byla to právě jeho tvář, kterou Jacey viděla jako poslední, než usnula v narkóze, ale také první, kterou spatřila na pooperačním pokoji. Přesunul své pacienty k doktoru Grantoví a následující tři dny trávil v nemocnici s Mikaelou a Jacey; společně sledovali z okna pokoje číslo 320 velký ohňostroj při oslavě vyhlášení samostatnosti.

Nekonečně dlouhé hodiny seděl Liam s Miki v nemocniční restauraci a naslouchal jejím neuspořádaným myšlenkám, přeskakujícím z jednoho tématu na druhé. Náhle se podívala na hodiny a rozplakala se. Liam se natáhl přes stůl, minul zbytky jejího nedojedeného jídla a chytil ji za ruku. *Zase bude v pořádku,* chlácholil ji. *Věřte mi…*

Miki se pak na něho dívala svýma uslzenýma hnědýma očima, ústa se jí chvěla. *Já vám opravdu věřím.*

A tak to začalo.

Jacey mu říkala tati už dlouho, málem zapomněl, že existuje někde nějaký jiný otec, jiný muž, který by mohl uplatňovat nárok na srdce jeho ženy i dcery.

„Tati. TATI.“

Bret ho upřeně pozoroval. Jeho malá tvář vypadala trochu zmateně s pohmožděným okem. „Vezmeš mě na vylučovací zápas v basketbalu, že jo?“

„Ovšem, Bretstere.“

Bret přikývl a začal se o něčem bavit s Jacey. Liam se snažil soustředit, ale moc se mu to nedařilo. Ta jednoduchá věta se mu stále vybavovala, zas a znova mu tanula na mysl. *Vzala si Juliana Truea.*

Zvedl zrak a viděl, že ho Rosa upřeně pozoruje. Tmavýma přimhouřenýma očima jako by Liama hodnotila.

„Máte něco, co byste mi chtěla říct, Roso?“

Zamrkala, viditelně ji překvapil tón jeho hlasu. Liam věděl, že by mohl mluvit trochu měkčím hlasem a předstírat, že je všechno v pořádku, ale tolik síly nenašel.

„*Sí,* doktore Liame. Ráda bych s váma mluvila… soukromě.“

Vzdychl si. Výtečně. Avšak nahlas řekl pouze: „Jistě. Až děti půjdou spát.“

Liam věděl, že už Rosa čeká na jejich „rozhovor“, ale ještě stále nebyl hotov.

Skoro hodinu strávil u Breta předčítáním z knihy, pak políbil Jacey na dobrou noc a dlouho, dlouho se sprchoval.

Jacey teď byla schovaná ve svém pokojíku, nejspíš telefonovala s některou ze svých kamarádek a přitom si zkoušela máminy šaty. Liam za ní nešel, bál se vidět ji v té nádherné róbě, tolik podobnou vlastní matce, která se mu pomalu ztrácí.

Momentálně měl chuť akorát tak zalézt si nahoru do své tiché postele. Kriste Ježíši, dal by cokoliv za to, kdyby dokázal sejít dolů, sednout si za klavír a hrát, hudbou vyjádřit kus svého smutku.

Přál si třeba být i zlý, křičet a nadávat, cítit opravdovou, nefalšovanou zuřivost. Jenomže on není takový typ. Jeho láska k Mikaele je víc než jen nějaký obyčejný cit; je to přímo podstata Liamova bytí.

To Liam ví moc dobře. Příliš miluje Mikaelu. A to je svým způsobem stejně špatné, jako nemít někoho dost rád. Pomalu scházel po schodech dolů.

Klavír stál uprostřed obývacího pokoje, osiřelý jako zapomenutá milenka.

Liam přivřel oči a ihned si vybavil jiné časy, kdy hudba tímto pokojem vířila každý večer… málem slyšel i ten rozvrzaný zvuk černé sedačky, když si Miki sedala vedle něho.

Spropitné je vítáno, řekl by, stejně jako říkal mnohokrát během mnoha večerů.

Zde je spropitné pro tebe, klavíristo: vezmi manželku do postele, jinak zmeškáš svoji příležitost.

Otevřel oči. Pokoj byl prázdný a tichý.

Nikdy o tichu příliš nepřemýšlel, ale teď už znal každou jeho podobu a projev. Ticho je levná skleněná nádoba, která chytá do pasti a udržuje jako svěží staré známé hlasy.

Liam došel až ke klavíru. Usedl na starodávnou stoličku pokrytou vyšívaným goblénem. Jedním prstem ťukl na jedinou klávesu. Ozval se hluboký dunivý tón.

Manželka Juliana Truea.

„Doktore Liame?“

Trhl sebou, rukou narazil do klávesnice. Ozval se pronikavý disharmonický shluk tónů.

Rosa stála v klenutém průchodu oddělujícím velký pokoj od jídelny.

Liam se předklonil, lokty nechal v klíně, když vzhlédl k Rose. Právě teď neměl vůbec chuť na rozhovor se svou tchyní. Jestliže už otevírá dveře k důvěrnostem,

pak by jí taky mohl položit jednu otázku, která ho tak bolí: *Milovala mě vůbec, Roso?*

A pomáhej mu bůh, ale rozhodně se necítil být na odpověď připraven.

„N*o siento,* promiňte, nechtěla jsem vás rušit.“

Pozorně si ji prohlížel a spatřil nervózní třes rukou a téměř neviditelné klepání pravé nohy. Náhle ho popadl strach, že Rosa poznala, co tam nahoře našel, že s ním chce mluvit o Mikaelině minulosti a prozradí mu víc, než by chtěl vědět.

Pomalu vstával a popošel až k ní. Při nevýrazném stropním osvětlení vypadala neuvěřitelně křehká a její vrásčitá kůže téměř průsvitná. Slabé modré žilky protínaly jinak hladké čelisti. „Ano, Roso?“

Vzhlédla k němu, tmavé oči skryté v hlubokém utrpení. Liam věděl, že tchyně rozumí bolesti, která ho teď svírá u srdce. „To výročí… je pro vás určitě tvrdé. Myslela jsem… třeba, pokud si nemyslíte, že pořád strkám nos do něčeho, po čem mi nic není, že bychom se mohli třeba dívat spolu na film. Děti si půjčily ‚Hlupáka Dumba a Dumbera‘. Říkaly, že se u toho pobavíme.“

Při představě, jak se Rosa dívá na „Dumba a Dumbera“, se musel Liam usmát. „Děkuji, Roso,“ odpověděl a cítil se zaskočen její ohleduplností. „Ale dneska večer ne.“

„Ještě něco jiného není v pořádku,“ řekla pomalu a upřeně ho pozorovala.

Pokusil se o další úsměv. „Co by ještě nemělo být v pořádku? Láska dosáhne k mé ženě, je to tak, Roso? To mi přece stále opakujete, že láska ji probudí. Jenomže už uplynuly tři týdny a Miki pořád spí.“

„Nevzdávejte to, prosím.“

Díval se na ni drahnou chvíli, pak tiše poznamenal: „Jsem úplně na dně.“

Byla to pravda. Jeho žena je spojená se životem pramínkem tenkým jako pavoučí síť a teď najednou ucítil, jako by jeho život visel těsně vedle ní.

„Ne, doktore Liame. Jste silný. Jste ten nejsilnější člověk, jakého jsem poznala.“

Ale necítil se silný. Vlastně ještě nikdy nebyl tak blízko zhroucení. Jestli tu ještě chvíli bude stát a ucítí od Rosy upřímný soucit, který působí jako ohýnek za chladného, velice chladného večera, potom se asi neubrání otázce: *Milovala mě vůbec, Roso?*

„Teď to nezvládám.“ Odsunul židli. Vrzala, když ji sunul po podlaze. Otočil se a přichytil sám sebe, jak se upřeně dívá do starodávného zrcadla. Uviděl řadu vrásek okolo očí a kalný pohled.

Vrásky od smíchu.

Tak jim říkala Miki. Liam si však stěží vybavil v mysli, kdy se naposledy opravdu upřímně zasmál.

Náhle mu probleskla před očima představa, že to není ani on, koho vidí v zrcadle. Spatřil nějakého mladšího, oslnivě krásného muže s úsměvem, za který se prodá milion lístků do kina. „Musím hned teď zajet do nemocnice.“

„Ale –“

Protlačil se kolem Rosy. „Hned teď,“ zopakoval a už si bral kabát z věšáku na stěně. „Potřebuji vidět svoji ženu.“

Pohotovost byla dnes večer plná lidí; na chodbách všude plno světla, lidí a kroků. Liam spěchal k pokoji za Miki.

Ležela tam jako zhroucená princezna v úplně cizí posteli, hrudník se jí pravidelně zvedal a zase klesal.

„Ach, Miki," zašeptal. Zašel blíž. Přitáhl si židli těsně k posteli. Pravidelná rutina, kterou si pečlivě uchovával – potpourri, polštáře, hudba – tentokrát byla nad jeho síly.

Upřeně Miki pozoroval.

Byla tak krásná. Někdy dokázal sám sobě namlouvat, že Miki jenom spí, že je obyčejné ráno. Každou chvíli by se měla Miki probudit a natáhnout k němu ruku. Dnes večer to však bohužel nefungovalo.

„Zamiloval jsem se do tebe od první chvíle, kdy jsem tě spatřil," Liam si položil dlaň na její ruku, přitom ucítil teplo její kůže. I tenkrát tušil, že Miki utíká před něčím… nebo před někým. Bylo to zřejmé. Ale copak ho to zajímalo? Věděl, co chce: Mikaelu, Jacey a nový život v Last Bendu. Lásku na věčné časy. Nevěděl, kdo vlastně Miki je – kým kdysi byla. Jak by taky mohl? Nikdy nečetl žádné časopisy o slavných celebritách, a kdyby i nakrásně ano, četl by vlastně o Kayle, o ženě, která by vůbec nic pro něho neznamenala.

Když se Jacey zotavila po operaci slepého střeva, začala se Miki od Liama trochu odtahovat. Viděl, že je unavená, vystrašená a vyčerpaná, a tak se jí vnutil.

Dovolte mi, abych se stal vaším tlumičem nárazů větrů, šeptal, *dovolte mi, abych vás opatroval jako v bavlnce.*

Liam věděl, proč po něm sáhla, proč s ním šla do postele a nechala se líbat. Byla jako křehké, osamělé ptáče a on pro ni stavěl hnízdo. Časem se naučila znovu i usmívat. A každý den, kdy byla s Liamem, byl pro něho požehnáním.

Přivřel teď oči a probíral se vzpomínkami, některé odmítal, jiné vychutnával. První polibek za jasného, slunečního dne u Andělských vodopádů… způsob, jakým vyrážela vzduch, když se smála opravdu nahlas, až jí z očí tekly slzy, třeba při dobré reklamě na Hallmarku… den, kdy se narodil Bret a Liamovi dovolili, aby si miminko pochoval v náručí, a Miki jen tiše šeptala, že život je krásný. Den, kdy ji požádal o ruku…

Ta vzpomínka zabolela.

Bylo to v roce, kdy Batman vletěl do všech kin a skupina Exxon Valdez přišla s nahrávkou Prince William.

Byli tenkrát spolu u Andělských vodopádů, natáhli se na deku vedle tiché, zelené tůňky a Miki měla v očích slzy, když Liamovi sdělovala, že je těhotná.

Uměl našlapovat ohleduplně. Bylo to sice dost obtížné ve chvíli, kdy měl sto chutí zaklonit hlavu a hlasitě se štěstím jenom smát. Místo toho však pohladil Mikaelu po tváři a tiše ji požádal o ruku.

Už jsem byla jednou vdaná, odpověděla a slza jí stékala po zrůžovělé líci.

V pořádku. Liam neřekl nic víc.

To je závažné.

Samozřejmě, že to věděl.

Milovala jsem ho celým tělem i duší, odpověděla, *mám strach, že ho budu milovat až do smrti. Chápu.*

Ale věděl, že bylo na ní, aby měla pochopení. Přece věděla, že Liamovi zlomila srdce. Klekla si vedle něho. *Existují věci, o kterých ti nemůžu povědět… vůbec nic. Věci, o kterých prostě nechci mluvit.*

„Vůbec mě to nezajímá, chápeš Miki? Jsem čtyřicetiletý mužský a viděl jsem věci, jaké by snad lidská bytost ani vidět nemusela.

Než jsem tě potkal, vzdal jsem se lásky, znáš to? Stal se ze mě jeden velký člověčí stín; věděl jsem, že každý, koho potkám, mě porovnává se slavným Ianem Campbellem. A vedle něho jsem byl achát, co hledá místečko vedle úžasného diamantu.

Ale pak jsem poznal tebe. Ty jsi ve skutečnosti mého otce neznala. Já si myslel, že jsem konečně našel někoho, kdo mě pořád nebude k někomu přirovnávat… jenomže tys už měla svůj diamant, co, Miki? A já jsem dál zůstal jenom obyčejný achát…“

Nic z toho jí však neřekl, když ji žádal o ruku a když se mu upřímně přiznala, že již našla – a zase ztratila – největší lásku svého života. Tehdy jí jenom řekl, že ji miluje, a jestli mu Miki dokáže na oplátku dát byť jen cípek jeho velikánské lásky, pak budou spolu šťastní.

Věděl, že moc chtěla, aby to byla pravda; přesně však poznal, že sama tomu úplně nevěří. *Nechci ti nikdy lhát, Liame, a nebudu ti nikdy nevěrná. Budu tou nejlepší manželkou, jakou jen dokážu být.*

Miluji tě, Miki, řekl a pozoroval její slzy.

A já miluji tebe.

Byl přesvědčený, že jeho láska stačí, že dokáže milovat dostatečně za oba dva. Po letech jejich láska dospěla v pevný a klidný svazek, a tak si dovolil zapomenout na Mikina prvního manžela.

Předpokládal, že už Miki zjistila, že Liama miluje… teď se ho však zmocnila velká nejistota. Možná ho měla svým způsobem ráda. Ale nic víc, jenom tohle.

„Měla jsi mi to říct, Miki,“ už v okamžiku, kdy ta slova vyslovil, sám v nich slyšel jako ozvěnu lež. Nemohla mu to přece říct. Přinejmenším měla pravdu. To poznání bylo nesnesitelné.

Rozhodně Liama velice milovala.

„Našel jsem ten povlak na polštář, Miki,“ naklonil se k ní blíž. „Ty fotky… a výstřižky. Vím už o… něm.“

Stiskl jí ruku. „Myslím, že už vím, proč jsi mi o něm nevyprávěla. Ale bolí mě to, Miki. Ježíši, to bolí a já nevím, co s tím vším mám udělat.“

Naklonil se až těsně k Miki. „Milovala jsi mě vůbec, Miki? Copak můžu jít dál bez toho, že bych znal odpověď na tuto otázku?

Mám pocit, že bych se neměl ani ptát,“ řekl. „Měl jsem ti to vidět na očích, možná jsem měl nějak poznat, že mě stále porovnáváš s tím druhým. Bůhví, že jsem měl dost zkušeností, abych něco takového poznal, tak proč jsem to nedokázal? A copak bych se vůbec mohl měřit s Julianem Truem?“

Najednou Miki zamrkala.

Liam seděl ztuhle, stiskl jí ruku tak silně, že jí málem rozdrtil křehké kosti. „Miki… slyšíš mě? Zamrkej, jestli mě slyšíš.“ Druhou rukou zatlačil knoflík pro sestru.

Sarah v mžiku téměř bez dechu vběhla do pokoje. „Doktore Campbelleje –“

„Mikaela zamrkala.“

Sarah přistoupila k lůžku, nejprve pozorně sledovala Miki, pak Liama.

Miki ležela nehybně, oči pevně zavřené.

Liam si ani neuvědomoval, jak křičí. „No tak, Miki, pojď. Zamrkej, jestli mě slyšíš.“

Sarah zkontrolovala postupně všechny přístroje, pak se postavila vedle Liama. „Myslím, že to byl jenom bezděčný reflex. Nebo možná –“

„To *nebyla* moje představa, krucinál. Ona opravdu zamrkala.“

„Asi bych měla zavolat doktora Penna.“

„Udělejte to,“ Liam ani nezvedl pohled.

Pustil Mikinu ruku jen na tak dlouho, než rozsvítil svíčku a zmáčkl knoflík u magnetofonu. Do místnosti pronikla krásná hudba, písničky Carole Kingové z alba Tapestry.

Liam chytil Miki znovu za ruce, tentokrát za obě dvě, mluvil na ni, stále znovu a znovu opakoval stejné věci. Ještě stále mluvil, naléhal a prosil, když vešel do pokoje Steven. Otestoval si Miki a pak tiše odešel.

Liam mluvil, až mu vyschlo v krku a došly veškeré prosby. Tehdy klesl zprudka zpátky na židli a sklonil hlavu. *Prosím, Bože, pomoz jí.*

Ale kdesi hluboko Liam věděl. To nebyl žádný Bůh, který pomohl Mikaele zamrkat. Bylo to jedno jméno. Zkrátka po celých těch týdnech jedno jméno. Když je uslyšela, zareagovala.

Julian True.

Právě se vznáší v moři šedých a černých skvrn… něco tu voní… květiny… hudba, kterou jako by znala.

Velmi si přeje dosáhnout na tu hudbu, jenže nemá ruce… nemá nohy… nemá ani oči. Jediné, co cítí, je tlukot srdce. Rychlý jako tep ptačího mláděte. Cítí kovovou chuť na samém vrcholu strachu.

„Měla jsi mi to říct.“

Ten hlas začíná rozeznávat. Je tak tichý a upřímný. Dřív ho určitě znala. Jenomže tady není žádné dřív, tady není ani žádné teď. Existuje tu jenom tma, strach, bezmocná touha po něčem…

„Julian.“

Julian. Zdá se, že to slovo do ní padá hlouběji a hlouběji; až jí z toho začíná srdce bušit rychleji, chce se po tom slovu natáhnout, chytit je a přitisknout si je na hruď.

Julian. V černé drti života je to slovo spojeno ještě s jiným slovem, které si taky pamatuje.

Láska.

9.KAPITOLA

Následujícího rána Rosa právě končila úklid nádobí po snídani, když zazvonil telefon… a zvonil… a zvonil. Nasupená došla pod schody a volala nahoru, aby si doktor Liam vzal telefon.

V místnosti cvakl záznamník a Rosa na okamžik ztuhla, když uslyšela hlas své dcery. Na malou chvíli v ní vyrostla naděje… jenže pak si uvědomila, že jde jenom o nahranou zprávu.

„Roso? Jste tam? Zvedněte ten telefon, sakra. To jsem já, Liam."

Rosa si přehodila vlhkou utěrku přes rameno a hnala se zpátky do kuchyně. Zvedla sluchátko. *„Hola,"* ozvala se trochu udýchaně.

„Šly už děti do školy?" zeptal se.

„Sí. Bretův autobus právě odjel."

„Dobrá. Přijeďte do nemocnice."

„Je Mikaela –"

„Je to pořád stejné. Jenom si pospěšte." Udělal pomlku, pak ještě dodal: „Prosím, Roso. Rychle."

„Už jedu."

Ani se nerozloučil. Rosa slyšela opět bzučivý oznamovací tón.

Sebrala z věšáku u telefonu klíče od vozu a nezapomněla ani na svoji kabelku.

Venku lehce sněžilo; ne příliš, ale dost na to, aby starší dáma jela velice pomalu. Celou cestu městem až k nemocnici živila v sobě naději. Jenomže doktor Liam měl tak nervózní hlas. Přitom je to silný a klidný člověk, takže podobné emoce jednoho přímo vyděsí. Zůstával klidný i při velmi špatných zprávách.

Rosa zaparkovala na volném místě pro návštěvníky nemocnice a natáhla se pro kabát. Až teď si uvědomila, že má pořád na rameni i tu mokrou utěrku… a že si dneska ráno ještě ani neupletla cop. Bude vypadat jako strašidlo v těch rozčepýřených bílých vlasech. Žena v jejím věku, stará a neprovdaná, si nemůže dovolit vypadat jak děsivá jedubaba.

Když přecházela parkoviště, aspoň si trochu vlasy stáhla. Bez sponky sice nebudou držet, ale přesto to bylo lepší než nic.

Rychlým krokem prošla nemocnicí. Před zavřenými dveřmi Mikaelina pokoje se zastavila a zhluboka se nadechla, krátce se pomodlila k Panně Marii a pak otevřela dveře.

Všechno vypadalo jako obvykle. Mikaela ležela v posteli, dnes ráno na zádech. Sluneční paprsek se prodíral poodhrnutými závěsy a zanechával na linoleu žlutý proužek.

Liam seděl na židli u postele. Měl na sobě stejné oblečení jako včera – zelené kalhoty a černý svetr. Teď však bylo oblečení zmačkané, vypadalo, jako by je někdo pošlapal. Liam měl hluboké černé kruhy pod očima.

„Vy jste tady dneska v noci spal," řekla zamračeně. „Proč –" Pohled v jeho očích byl chladný a cizí, že větu ani nedokončila. „Doktore Liame?"

„Julian True."

Rosa překvapením vyjekla. Chytila se kovového zábradlí u postele. Kdyby se něčeho nedržela, určitě by upadla. Nohy se jí podlamovaly. *„Perdóname?“*

„Slyšela jste mě. Vyslovil jsem jeho jméno.“

Položila si roztřesenou ruku na prsa. „Proč…“ V krku jí vyschlo; nedokázala se přinutit k dalším slovům. Pustila se zábradlí a opatrně se vydala k Liamovi. Natáhla se ke džbánku na nočním stolku a sama si nalila skleničku, obsah vypila na tři velké, k dámě se málo hodící hlty. Na Liama ani nepohlédla, když vracela sklenici zpátky na místo. „Proč jste to jméno vyslovil? Proč mi to jméno teď říkáte?“

„Včera večer, když jsem hledal Mikiny šaty, našel jsem v šatníku schovaný povlak na polštář. Byl plný fotek a výstřižků z novin… a taky tam byl ohromný prsten s diamantem.“ Liam vstal ze židle a zamířil k Rose. „Znal jsem jeho jméno, pochopitelně, každý ho přece zná, ale nevěděl jsem, že může mít ke mně nějaký vztah.“

Rosa promluvila velice tiše. „V-vy jste určitě miloval nějakou ženu před Mikaelou.“

„Ale ne Sharon Stoneovou.“

Konečně na něho pohlédla. „Zapomeňte na to, doktore Liame. To už je stará zpráva. Přece jste věděl, že už byla jednou vdaná.“

„Watergate je stará zpráva, Roso. Ale tohleto je něco jiného – a chcete vědět, podle čeho to můžu tvrdit?“

„Podle čeho?“

„Řekl jsem jeho jméno Mikaele. To je vše, jenom jeho jméno a ona zamrkala. Heleďte, třeba to nic neznamená, ale po celých těch dlouhých týdnech to je až zatraceně jednoznačné, nemyslíte?“

„Zamrkala?“

„Ano.“

A Rosa na krátkou chviličku zahlédla v očích svého zetě mizející zlost. Bez ní vypadal jako starý, unavený a vyděšený muž.

„Celou dobu,“ vysvětloval už klidně, „Jsem na ni mluvil, držel ji za ruku, hladil po vlasech a zpíval její oblíbené písničky. Proč? Protože jste mě přesvědčovala, až *jsem uvěřil*, že láska k ní doletí. Jenomže to nebyla moje láska, která ji zasáhla, Roso. Ani vaše. Bylo to pouze nějaké mužské jméno.“

„*Madre de Díos.*“ Znovu se chytila zábradlí u postele a pohlédla dolů na svou spící dceru. „Mikito, slyšíš nás, *querida?* Zamrkej, jestli slyšíš.“

Liam vzdychl. „Slyší nás. Akorát říkáme nesprávné věci.“

Rosa si chtěla zakrýt uši. Neměla chuť poslouchat, co Liam ještě dál řekne, nakonec se však přece jen musela zeptat. „Co si myslíte, že bychom jí měli říct?“

Liam si poposedl blíž k Rose, tak blízko, až cítila horko, které sálalo z jeho těla. Velmi jemně položil dlaň na její ruce. „Třeba to není o naší lásce k ní. Třeba to je všechno o její lásce… k němu.“

„Nemůžete –“

„Chci, abyste s ní hovořila o Julianovi. Řekněte jí všechno, co o nich víte. Připomeňte jí, jak moc ho milovala. Možná jí to pomůže vrátit se k nám.“

Rosa pohlédla vzhůru k Liamovi. Cítila, jak se jí chvějí koutky úst, stejně jako prsty, ale nedokázala tomu zabránit. „To je moc nebezpečné."

„Věřte mi, jestli se probere kvůli Julianovi…" Rychle si prohrábl rukou vlasy a zavřel oči.

Rosa si dokázala představit, jak je to pro Liama bolestivé. Jak to asi musí bolet toho dobrého, moc dobrého muže, který umí tak hluboce milovat. Zdálo se jí, že kdyby mu byla blíž, určitě by zaslechla tep jeho raněného srdce.

„Jde o její *život,*" prohlásil konečně. „Musíme udělat všechno, abychom k Miki pronikli."

Rosa si přála, aby mohla nesouhlasit. „Pokusím se jí říct, co byla a koho měla ráda, ale jenom pod jednou podmínkou: vy si musíte zapamatovat, že se vdala za *vás.*"

Zdálo se, že Liam chce něco namítat; nakonec se však otočil a šel k oknu.

Podívala se na něho pozorně. „V-vy asi kvůli tomu nezůstanete v pokoji, doktore Liame? Asi by to moc bolelo."

Neotočil se. Když našel svůj hlas, byl tichý a trochu nakřáplý, jako by vůbec nepatřil jemu. „Zůstanu. Myslím, že je načase, abych poznal ženu, kterou miluji."

Rosa stála u postele. Svírala na krku malý zlatý medailonek svatého Kryštofa. Pomalu přivírala oči.

Šestnáct let si nedovolila vzpomenout na zašlé časy. Pamatovala si ty dny – kdy *on* přinesl svěží vítr do jejich zatuchlého života. A všechno změnil.

Teprve nyní si uvědomila, jak bezprostředně blízké to byly vzpomínky. Některé věci se nedají nikdy zapomenout, a s lidmi je to stejné.

Dávala si dohromady představu tehdejší Mikaely – jednadvacetileté dívky s veselýma očima, rozevlátými černými vlasy, citlivé květinky v žhavém, polorozpadlém a bezútěšném městě, kde migranti bydleli po osmi v jedné místnosti chatrčí bez kanalizace. Tam tvořil dělicí čáru mezi těmi „dobrými" a Mexičany cement. A Mikaela – nemanželské dítě, napůl Mexičanka – nebyla příliš vítána ani v jednom z obou světů.

Uprostřed horkého léta jednoho dne prostě vstoupil do jejich života. Mikaela právě končila druhý a zároveň i poslední rok studia na místní dvouleté přípravce na vysokou školu. Dostala už stipendium ke studiu na Západowashingtonské univerzitě v Bellinghamu, avšak Rosa věděla, že její dcera touží po něčem větším.

Cambridge. Harvard. Sorbonna. To byly univerzity, o které by měla Mikaela zájem, jenže obě moc dobře věděly, že dívka jako ona by na takové škole neuspěla.

Byla to Rosina chyba, že se Mikaela jako mladá dívka cítila osamělá. Dlouhé roky čekala na svého otce, aby se k ní veřejně přihlásil. Přišly černé, zlostné roky, kdy ho nenáviděla i s jeho bílými, nadutými dětičkami. Roky šly dál a Mikaela psala o něm po všech dívčích záchodcích ve městě, jaký je to lump, v naději, že právě jeho modrooká, blonďatá dceruška pozná, jak taková věc chutná. Časem i tato fáze přešla a zanechala v Mikaele jen pocit samoty.

Snila o tom, že jednou odejde někam, kde už nikdy nebude nemanželské děcko nějaké mexické číšnice. Často Rose říkala, že už ji unavuje dívat se pořád přes špinavá okna a sledovat životy jiných.

Pracovaly s Mikaelou v malé restauraci u silnice, blížil se právě konec zdlouhavé dopolední směny. Bylo šílené horko…

„Mikito, jestli budeš ještě dál umývat ten stůl, tak se úplně rozpustí.“

Mikaela odhodila hadr. S čvachtavým plácnutím přistál na dolíčkovaté umakartové desce stolu. „Víš moc dobře, mami, jak má rád pan Gruber svůj stůl čistý, a *každou chvíli přijde na oběd. Přinutím Joa, aby mu už začal chystat masový sendvič –“*

Mikaelina slova zněla hlasitě, jako by věštila bouři, snad něco jako první dunění před zemětřesením. Vzadu za pultem, v *malé restaurační kuchyňce, Joe zvedl pohled od grilu. „Co je hernajs todle?“ zahřímal a utřel si hřbetem ruky ústa.*

Mikaela došla k oknu, které vedlo do Brownlowy ulice. Bylo pravé poledne v prvním týdnu měsíce července a průčelí všech obchodů jako by praskala únavou z vedra. Bylo příliš velké horko na to, aby byl někdo venku.

Odněkud přicházely neznámé zvuky. Sílily. Venku na pusté ulici se zvířil oblak hnědého prachu a sfoukával listí spirálou do vzduchu.

Tři stříbrné helikoptéry se řítily nad střechami jako střely proti modré obloze, pak přistály na cíl za Bennetovým dragstorem. Nastalo tajuplné ticho, okna se zklidnila.

Nějaká limuzína projela bouří prachu jako koráb z bájného snu. Elegantní, černá, až neuvěřitelně lesklá v tom špinavém vedru. Žádné auto se nedostane do Sunvillu takhle čisté, rozhodně ne po cestách z Yakimy. Kouřová okna zachycovala a zpátky odrážela obraz unaveného městečka.

Rosa se nakláněla dopředu a tiskla se co nejvíce ke sklu. Oranžová uniforma z umělého vlákna se jí lepila na kůži. Dřevěný ventilátor nad hlavou se točil pomalu a jen dál vháněl do místnosti zápach připalující se slaniny.

Tři limuzíny dojely k radnici a zaparkovaly. Nikdo z žádného vozu nevystoupil, všechny motory běžely. Šedý dým líně unikal z výfuků.

Lidé ze všech obchodů postupně vyšli ven, postávali teď na chodníku, diskutovali mezi sebou, ukazovali si na krásné automobily, v tomto městě naprosto neobvyklé a stejně neočekávané jako kosmická loď.

Rosa s Mikaelou se tísnily v úzkých dveřích restaurace.

Zvuk zámků zanikl v hluku. Otevřely se dveře, všechny najednou, jako by ohromné množství černých brouků rozevřelo své krovky. Cizinci, jeden za druhým, v černých oblecích a slunečních brýlích, se vynořili z vozů. A pak se objevil on.

Dav se zachvěl poznáním.

„Ach, můj bože, to je přece Julian True,“ zašeptal kdosi. Stál tam jen tak v nedbalé přirozené eleganci člověka, který si zvykl na zvědavé pohledy neznámých lidí. Vysoký a hubený, sluncem lehce vybělené vlasy zakrývaly část tváře, vypadal jako vzpurný anděl, který slétl dolů rovnou z nebe. Měl na sobě volné černé triko s

kapsičkami a otřepané levisky s dírami na kolenou. Látka, kdysi dávno modrý denim, se již odbarvila na bílo.

Dav se zavlnil směrem k němu, někteří nadšeně vykřikovali. Z chumlu vycházelo jedním hlasem jedno jméno.

Julian True… To je on… Julian True je v Sunville.

Pak přišly na řadu požadavky: Tady! Podepište se mi na košili… do mého bloku… na ubrousek.

Rosa chtěla něco Mikaele zašeptat, ale slova jí uvízla v krku. Dcera vypadala jako… zhypnotizovaná. Ustoupila dozadu do restaurace a přelétla pohledem všechno kolem sebe. Rosa věděla, že hodnotí popraskanou podlahu, rozbitá světla na zdi i všudypřítomnou vrstvu mastnoty. V tu chvíli viděla restauraci jeho pohledem, a moc se styděla.

Rosa se vrátila k práci. Mikaela zamířila k pultu a začala ze sklenice dosypávat cukr.

Náhle se ozval zvonek nad dveřmi a v nich stál on, v malém denním baru U Joea, a nevšímal si nejistého mručení fanoušků.

Mikaela vysypala na pult půlku sklenice s cukrem. Tváře se jí prudce rozpálily.

Usmál se na Mikaelu takovým způsobem, jaký Rosa nikdy nezažila. Bylo to jako známé, otřelé klišé – sluneční erupce protrhla mraky, blesk modrého elektrického světla vyšlehl z černé oblohy. Oči barvy tyrkysové modři hleděly na Mikaelu, jako by byla jediná žena na světě.

„M-Můžu vám nějak pomoct?“

Jeho úsměv nesl známky vyčerpání. „No, drahoušku,“ odpovídal pomalu tím známým texaským protahováním samohlásek, hutným a sladkým jako kukuřičný sirup, „cestovali jsme pěknejch hodin po tý nejzasranější, nejzaplátovanější cestě, když jsem vyjel z Lubbocku. A všecky vchody odsud až po Spokane byly plný pubertálních třináctiletejch holek. Doufal jsem, že tady taková malá a pěkná, jako jsi ty, by mi mohla podat aspoň pivko a nějakej sendvič, a zároveň mi poskytnout místo, kde se můžu v klidu najíst.“ To byl začátek.

Rosa otevřela oči. Cítila Liama za sebou, slyšela jeho pravidelný dech a věděla, že už byla potichu příliš dlouho.

„Hola, Mikito,“ zavolala měkkou španělštinou, *„mama está aquí.“* Zhluboka se nadechla a spustila. „Pamatuješ si na ten první den, kdys ho potkala, *querida*, toho svého Juliana Truea?“

Mikaela nasála zřetelně dech; oční víčka se jí zachvěla.

Rosa ucítila příval naděje, stejně čirý a chladivý jako pramenitá voda. „Byly jsme spolu v restauraci, obě jsme měly odpolední směnu a připravovaly obědy. Tenkrát bylo takové dusno, jaké jsem do té doby nepamatovala. Helikoptéry v našem městečku. No a pak se objevil *on.* Ach, jak se na tebe díval, jako bys byla jediná ženská na světě. I já jsem vnímala jeho kouzlo. Nikoho takového jsme do té doby nepotkaly… a nikoho podobného už ani nepotkáme.

Myslela sis, že jsem příliš stará na to, abych pochopila, co sis tehdy myslela, moje Mikaelo, ale já jsem ti to četla v očích. Představovala sis, že jsi Popelka, celá od sazí a prachu, a najednou sem… přišel Princ.

Říkal ti drahoušku, pamatuješ? *Dios*, nikdy jsem tě neviděla tak vesele se smát. A hned ti dal jméno Kayla. Kayla s půlnočními vlasy, to byla jeho přezdívka pro tebe, *recuerdes? Moc* se mi nelíbilo, že ti dává takové americánské jméno, takové *gringa*, jak se u nás říkalo, a že tys na to přistoupila… ale nic nezáleželo na tom, co si myslím já, a vůbec už ne od chvíle, kdys ho poznala.

Když tě poprvé políbil, přiznalas mi, že jsi měla pocit, jako bys právě skákala z mrakodrapu. Já jsem tě varovala, že takový pád může děvče i zabít. Pamatuješ, cos mi odpověděla? ‚Ale, mami, někdy stojí za to se vznášet.'"

Rosa se naklonila a zlehka se dotkla Mikaeliny bledé tváře. „Pozorovala jsem, jak ses zamilovala do toho muže s tváří anděla. Věděla jsem, že na začátku bude blýskat ohňostroj – jak by taky mohlo být jinak? Věděla jsem taky, že nakonec přijde bolest. Dost veliká, aby trvala celý život.

Tvrdila jsem ti, že to není mužský pro tebe, ale ty ses jenom smála a uklidňovala mě, ať si prý nedělám starosti. Jako kdyby se máma mohla lehce přestat trápit."

Rosa nechala prsty ležet na dceřině chladné, propadlé tváři. „Myslela sis, že tě nechápu, jenomže já byla snad jediná, kdo ti mohl rozumět."

Smutně se na dceru pousmála. „Slibovala jsi, že neuděláš stejnou chybu jako já. Ale já jsem to věděla, *querida*, viděla jsem ti to v očích. Přece jenom jsi tu chybu udělala."

10.KAPITOLA

Bolest každé nové věty byla nečekaná a ostrá, jako kámen hozený do okna. Liam seděl naprosto tiše na židli a při každé pomlce se snažil srovnat si myšlenky. Chtěl vyslechnout příběh, který se moc lehce ani nevyprávěl.

Nebyla to obyčejná láska, kterou Mikaela cítila k Julianu Truemu. Už se stalo. A není se co divit. Copak může být s tímto mužem něco obyčejné?

Opět diamanty a acháty.

Přemýšlel, proč dovolil, aby Mikaela nosila v sobě takové tajemství. Nebyl to jenom Julian sám, nýbrž mnoho dalších maličkostí. Závěrečný školní ples, na který přece nešla, vzpomínky, o něž se nemohla s nikým rozdělit. To byla *ona. A* Liamovi stačilo málo. Domníval se, že je důležité, když má Miki rád, že ji dokázal rozveselit, až se znovu začala usmívat, a dokonce nahlas smát. Proč se nikdy nezeptal sám sebe, co asi podporuje její zasněnost?

Pravděpodobně se někde ve skrytu duše odpovědi bál. A tak ze strachu před pravdou chodil okolo v tichosti, uklidněný nevýraznou jemností slov nevyřčených, otázek nežádaných.

Ale co teď s tím, co se dověděl? Nebyl si jistý, jestli dokáže ještě její lásce věřit. Teď, kdy poznal, co všechno Miki tajila. Nevěděl, jestli její tělo vedle jeho těla ještě dokáže vzbudit nějaký žár.

Rosa se najednou otočila a Liam si uvědomil, že už přestala vyprávět. V pokoji bylo hrobové ticho, jediné pravidelné zvuky vydávalo bzučení monitorů. „Znovu už nezamrkala, doktore Liame."

Liam vstal a ušel krátkou vzdálenost k lůžku. Tentokrát když pohlédl na svoji manželku, viděl tam ležet cizí ženu. *Kaylu.* Zvedl její ruku a jemně ji sevřel do dlaně. „Nikdy mi o tom nic neříkala, Roso. Proč jsem jí jenom dovolil, aby to tajila?"

Rosa stála vedle, sněhově bílé vlasy se naklonily k Liamově rameni. „Vy pocházíte z bohaté rodiny," řekla prostě. „Vy jste doktor – vystudovaný na Harvardu. Vy nemůžete rozumět, jaký je život takových lidí, jako jsme my. Mikaela měla jeden velikánský sen, ale neznala způsob, jakým ho uskutečnit. Ani její vlastní *papa* jí neprojevil vůbec žádnou lásku." Rosa se otočila k Liamovi. „Poprvé jsem přijela do Sunville na sběr jablek jako malá holka. *Mi padre* umřel, když mi bylo jedenáct. Na obyčejný opar. Nebyly peníze na léky a nenašel se ani doktor, který by mu pomohl. Občas si ještě vzpomenu na ty sběrné tábory – zvlášť když je ve vzduchu přezrálé ovoce. Cítím tu plechovou střechu chatrče, co neměla vevnitř ani žádnou kanalizaci a kde jsme žili – deset lidí v tak veliké místnosti, jako je tato. Vzpomínám si, jak vypadaly ty staré matrace i na to strašné horko. To si pamatuju úplně nejvíc ze všeho, to strašlivé vedro.

Dostala jsem nápad, že odejdu s jedním mužským. Nebyl to můj muž – v tom byl můj veliký hřích – ale to mi nevadilo. Milovala jsem ho. *Madre de Dios*, milovala jsem ho zoufale, náruživě, jak takové ženy jako já pokaždé milují manžele jiných žen." Naklonila se přes zábradlí u postele a podívala se dolů na Mikaelu. „Mám strach, že jsem svoji dcerušku naučila, že žena musí celý život čekat na muže, kterého miluje."

Liam poznal ze smutné poznámky, že Rosa skončila. Pomalu se otočila a znovu k němu vzhlédla.

„*Lo siento,*" omlouvala se neobratně a přitom si stáhla vlasy z tváře. „Určitě je toho víc, než byste rád věděl. Možná si teď o mně nebudete myslet nic dobrého –"

„Ale, Roso, nemyslíte, že znám moc dobře, jaké to je, milovat někoho, kdo patří jinému?"

„Ale ona si vás *vzala.*"

„Ano, a zůstala se mnou a něco jsme společně vybudovali. Časem jsem zapomínal… na věci, které jsem si měl pamatovat. Ale vždycky jsem to tušil, bylo to ve mně kdesi hluboko, ale bylo. Věděl jsem, že k části Mikina srdce jsem já přístup neměl. Ale hrozně moc jsem ji miloval, stejně tak Jacey a pak i Breta. A Miki vypadala šťastně. Možná i dokonce šťastná byla, pokud si řekla – ztratila jsem všecko a toto mi vlastně zůstalo."

„Měla víc důvodů ke štěstí než jen toto. To já náhodou vím."

Liam shlédl na svou krásnou manželku. „Vlastně jsem tě neznal." Rosa nic neříkala.

„Miki?" vyslovil její jméno bez obvyklé něžnosti. Tentokrát k ní mluvil jako někdo cizí. „Tak už dost. Vrať se zpátky k nám. Máme si spolu hodně co povídat."

„*Nada,*“ Rosa sepjala ruce. „Možná jsme se spletli z tím mrkáním. Třeba to bylo jenom zbožné přání.“

„Věřte mi, že bych si moc *přál,* aby otevřela oči, když uslyší mé jméno.“ Naklonil se blíž. „Julian True. Julian True. Ju-lian True.“

„*Nada.*“

„Mluvte na ni dál, Roso. Přestala jste v místě, kdy se do něho zamilovala.“

Rosa se mračila. „Zbytek příběhu je pro ni moc bolestivý. Může se zhoršit její koma.“

„Bolest je silný stimulátor. Možná dokonce silnější než láska. Nemůžeme to ještě vzdávat, Roso. Mluvte na ni.“

Rosa se zhluboka nadechla. Hovořit o těch věcech bylo úplně proti jejímu instinktu – a zvlášť před doktorem Liamem. Pak však pomyslela na to, jak oči dcery zamrkaly. Sice jenom trošinku, třeba to vůbec nic neznamenalo, ale možná…

„Milovala jsi ho hrozně moc, moje malá *Mikitko.* Milovala jsi ho tak, jak jenom nevinné děvčátko dokáže milovat. Ale potom…“ Nutila slova těžce ze sebe. „Zamotal ti hlavu – nebylo to těžké, když tys tak moc chtěla vyletět z hnízda. Vzal si tvé srdce a panenství… a pak tě opustil.“

Rosa něžně odsunula dceři vlasy z čela a konečky prstů nechala ležet na bledé, teplé části těla. „Dívala jsem se na tebe, jak na něho každý den, noc co noc čekáš. Stávala jsi u zachmuřeného okna restaurace a čekalas, až dorazí jedno auto.“

Rosa si vzpomínala na ty dny v nesnesitelných detailech. Pokaždé když se podívala své dceři do očí, viděla v nich pobledlý odlesk své vlastní minulosti. Věděla moc dobře, co se může stát; pomalu, aniž by se tomu Mikaela bránila, začala se krčit, jako by se zmenšovala. Její dcera začala při chůzi klopit hlavu, už tiše ustupovala stranou, když někdo přišel až příliš blízko. Rosa věděla, že bude pokračovat to pomalé ztrácení sebedůvěry, až nakonec zůstane jenom stín z Mikaely. Rosa to všechno viděla příliš jasně, ale neuměla tomu zabránit.

Snažila se jí poradit. *Bolest,* řekla *přebolí, když se dokážeš odreagovat.*

Mikaela se na ni otočila a pomalu sjela pohledem Rosiny pevně stažené vlasy, vrásky kolem úst, které byly vším, jenom ne vráskami od smíchu, až skončila na nevzhledné polyesterové uniformě číšnice v bufetu. *Ty by sis to přála, mami? Opravdu?*

„Když ses mě zeptala, tak jsem ti řekla, že se vám ta vaše láska může vytratit. Ale obě jsme věděly, že to je lež. Pozorovala jsem na tobě, jak se mi pomalu začínáš podobat. A pak se to stalo. *Milagro,* zázrak. Přišel si pro tebe.“

Po nějakém čase Rose přišlo zvláštní, že ji nevarovaly některé věci, jako že nikdo nesypal Mikaele sůl pro štěstí, žádné slunce se mezi mraky neukázalo. Rosa byla tehdy v restauraci, ukládala nádobí do myčky – Joe již odešel domů, jídelna byla večer zavřená. Rosa měla co dělat, aby udržela až do konce směny oči otevřené. Sice na Mikaelu neviděla, ale slyšela ji v jídelně, jak uklízí židle na místa a skládá na hromadu popelníky.

Pak uslyšela něco naprosto nepatřičného. Cinkání mincí padajících do hudební skříně. Byl to zvláštní zvuk, u Joea si nikdy nikdo hudbu nepouštěl. Bzučivý stroj

projížděl po malých gramofonových deskách, pak začala hrát hudba. Hlavní milostná melodie z filmu *Důstojník a džentlmen.*

Rosa odložila mokrý hadr a bokem zavřela myčku na nádobí. Podrážděně prošla kolem plynového sporáku. U zavřených dveří se ještě zastavila, zaklonila hlavu a poslouchala. Pak pomalu otevírala vrzající dveře. Nejprve neviděla nic než tmu. Světla byla zhasnutá. Do místnosti vnikalo jenom slabé modré světlo z venkovní neonové upoutávky.

Potom uviděla Juliana. Stál v nejvzdálenějším rohu místnosti. Mikaela proti němu.

Rosa věděla naprosto jistě, že v restauraci všechny sny právě hoří plným plamenem a že Mikaela tak jako tak dá v sázku svoji duši, jen aby další dny strávila s ním.

„Nemohla jsem tomu ani uvěřit, že chtěl, aby sis právě *jeho* vzala, *mi hija*. Věděla jsem, že jsi mířila vysoko až ke hvězdám – či ještě hůř – až ke slunci – a tam když se člověk dívá moc dlouho, může oslepnout. Ten člověk tě vytáhl ze Sunville a ukázal tě světu. V té době jsi byla považována za důležitou osobu.

Byla jsi ve všech novinách, každou chvíli ses objevila i v televizi. To všecko z tebe udělalo ženu, jakou jsem dřív neznala – prostě Kaylu s půlnočními vlasy. Když jsem přijela na vaši svatbu, cítila jsem se jako na Měsíci – lidi se za tebou táhli úplně všude. Tak moc jsem si přála sama ti ušít šaty – snily jsme o tom moc roků. Jenomže ty by nebyly, samozřejmě… pro Kaylu.“

Hlas se jí vytratil. Otočila se k Liamovi. „O následujících letech nic nevím. Tajila to i přede mnou. Četla jsem v bulvárním plátku, že Julian hodně pije a že má i jiné ženy, ale Mikaela mi o tom neřekla ani slovo. Já si jenom pamatuji, když mi zavolala – bylo to den po oslavě prvních narozenin malé Jacey. Ta moje holčička měla hrozně unavený hlas, mluvila dost nesouvisle, když mi oznamovala, že je po všem.“ Rosa si vzdychla. „Mikaela měla třiadvacet roků, ale podle hlasu jsem věděla, že už má mládí za sebou. Láska k Julianovi v ní něco zlomila, a bylo toho víc, ne jenom její srdce.“

Liam vydal zvuk, napůl povzdech, napůl sten plný sklíčenosti…

Kéž by Rosa teď dokázala přijít k Liamovi a obejmout ho v té chvíli, kdy mu srdce krvácí. „Promiňte, Liame…“ řekla jen a prsty kolem ohrádky u postele obtočila pevně, až jí kůže zbělala.

Liam se zvedl ze židle a šel k lůžku. „Pomoz nám, Miki,“ prosil. „Dej nám vědět, že jsi ještě pořád tady. Všem nám chybíš – mně, Rose, Jacey, Bretovi… Julianovi.“

Zdá se jí, že něco vidí plout v *temné vodě. Je to malé, kulaté a bílé. Houpe se to na hladině, zvedá se to a klouže po vlnách. Zvuk moře narážející na její tělo je tak hlasitý, že nic jiného ani neslyší. Kdesi vzadu v podvědomí se vznáší představa, že slyší ptáky, mořského racka nebo snad kachny, avšak ticho je nekonečné a nepřerušované.*

Kdyby se tak dokázala uvolnit, nechala by se unášet na hladině a bylo by to plutí tiché, plné pohody. To se kdysi naučila, když pobývala měsíce na moři.

Teď cítí známou a povzbuzující skořici a borovici – je tu však ještě nějaká nová vůně. Zhluboka se nadechuje a místo moře cítí ženskou vůni, takovou, na niž si matně vzpomíná. Soustředí se jenom na ten konkrétní obraz z minulosti, ale paměť nic nezachytila.

„Pomoz nám, Miki. Dej nám vědět, že jsi tady ještě pořád."

Ten hlas, důvěrně známý a zároveň i cizí, ji pořád o něco žádá, a ona nedokáže odpovědět, jinými slovy mu vlastně ani nerozumí.

Jeden zvuk tu však je zase.

„Julian."

Zoufale se pokouší vymačkat ze své paměti jednu vzpomínku, jenom jednu, ale plytký, chatrný, špínou zanesený mozek nevydá nic.

Kdyby jenom mohla otevřít oči…

„…Stýská se nám…"

Těmto slovům rozumí, působí bolest. Stesk. To je něco jako být sám a bát se… ano, tomu rozumí.

Bože, prosím, modlí se, pomoz mi…

Nemůže si vzpomenout, jestli má něco odpovědět, ale když tu nikoho není, cítí, jako by klesala do rozbouřené vody. Je tak strašně unavená, aby se mohla udržet nad hladinou, a chybí jim… tak moc se jim stýská…

„Ona pláče, Ježíši Kriste." Liam se natáhl pro kapesník a jemně Mikaele osušil oči. „Miki, zlato, slyšíš mě?"

Nereagovala, jen ty veliké, hrozitánské, lesklé slzy se dál řinuly. Na polštáři se objevila malá šedá skvrnka. Stiskl zvonek na sestru a běžel ke dveřím. Když spatřil Sarah, zařval, aby sehnala doktora Penna.

Pak se vrátil do pokoje a sklonil se nad svou manželku, hladil jí zvlhlé tváře, šeptal znovu a znovu stejná slova. „No pojď, děťátko, vrať se k nám."

Ve dveřích se objevil zadýchaný Stephen Penn. „Co se děje, Liame?"

Liam vzhlédl ke svému příteli. „Ona pláče, Steve."

Steve došel k posteli a pozorně pohlédl na Mikaelu. Stále sice ležela nehnutě jako mrtvola, tváře bledé, avšak vlhký pramínek se v tom mdlém osvětlení slibně třpytil. Stephen vytáhl odněkud z kapsy špendlík. Jemně vzal bosou nohu do dlaně a udělal jeden ostrý vpich do citlivého místa.

Mikaela prudce odtáhla nohu dozadu. Mezi rty jí unikl kratičký sten.

Steven položil nohu zpátky na postel, přikryl ji dekou. Poté se podíval na Liama. „Koma je povrchnější. To neznamená ovšem nutně…" Zarazil se. „Ty víš, co to může a nemůže znamenat. Ale možná… možná k ní něco proniklo. Ať jsi udělal cokoliv – dělej to dál."

V čase, kdy už měl spát, Bret uslyšel ťukání na dveře svého pokoje. Seděl právě na podlaze a hrál na Nintendu 64 hru Diddy Kong.

Myslel si, že řekl: „Dál," ale nebyl si tím jistý, tak moc se soustředil, aby chytil Diddyho.

Dveře se otevřely a táta strčil hlavu dovnitř. „Ahoj, Bretstere."

Bret jen na chviličku vzhlédl. Padouch právě narazil na zeď a tělo se mu začalo hroutit a hrát všemi barvami. „Ahoj, tati. Nechceš si zahrát?“

Táta si přisedl a vzal do ruky druhé ovládací zařízení. „Víš, že jsem na tu hru úplně levý. To se mi víc líbí Hvězdné války.“

Bret se zachechtal. Rád pozoroval tátu při hře Diddy Kong. Vůbec totiž nedokázal sledovat svého chlapíka a Bret mu *pokaždé* kopl do zadku. Nastartoval tedy novou hru a následující půlhodinu hráli jako o život.

Nakonec táta řízení odhodil. „A je to, Mario. Jsi vítěz. Já to vzdávám.“

„Mario je jiná hra, tati.“

Táta se trochu neohrabaně stavěl na nohy, zachytil se bočnice Bretovy postele, jako by měl každou chvíli upadnout. „Pojď, hochu. Je čas jít spát. Zavři hru a jdi si umýt ty své tesáky.“

Bret vypnul televizor a běžel na chodbu. V koupelně si opravdu pořádně umyl zuby (tatík byl znám tím, že ho posílal zpátky, když práci neodvedl, jak se patří) a taky se vyčural. Pak se vrátil do svého pokoje.

Táta už ležel pohodlně v posteli pod přikrývkami, otevřenou knihu na klíně. Lampička u postele svítila.

Bret miloval chvíle, kdy ležel táta v jeho posteli. Tehdy ho aspoň nic neděsilo. Odrazil se a skočil do postele.

„Zadrž, kamaráde. Obleč si pyžamo.“

Bret udělal náležitý obličej. „Uf, tati –“

„Žádné takové.“ Liam se usmíval. „Já tě znám. Klidně budeš v tom oblečení spát, potom zítra vstaneš a vezmeš si to samé zase do školy. A hele, kdy ses naposledy sprchoval?“

„Babička mě sprchovala včera.“

„Dobrá. Ale žádné džíny do postele.“

Bret si stáhl špinavé kalhoty a mrštil s nimi do rohu na hromadu – odkud, jak moc dobře věděl, je zítra jenom sebere a hodí zase na sebe, až půjde do školy. Potom přelezl přes tátu do postele a těsně se k němu pritulil. „To je ta knížka o lvech?“

„To víš, že jo.“

Bret se svinul do klubíčka vedle táty a poslouchal. Příběh ho uklidňoval, stejně jako tátův hluboký, pevný hlas.

Zdálo se, že to trvalo jenom chviličku a tatík už zavřel knihu a položil ji na stolek vedle lampy.

Silnýma rukama si Breta těsně k sobě přitiskl. „Myslím, že bys měl navštívit maminku. Je to… teď důležité.“

Táta ještě nikdy předtím neřekl – že je to *důležité,* aby Bret viděl maminku. Celou dobu si Bret myslel, že na něm nezáleží…

Cítil, jak se mu tlačí do očí slzy. Vyhrkly mu jako vodopád, až ho začaly pálit tváře. Přitiskl se k tátovi co nejtěsněji.

Táta ustoupil, otřel slzy Bretovi z obličeje. „Myslím, že jí chybí tvoje návštěva…“ Dotkl se Bretových vlasů. „To není žádné místo, které by ti mělo

nahánět hrůzu. Je to obyčejný pokoj s obyčejnou postelí. Nechci ti lhát, Brete. Tvoje maminka vypadá úplně stejně jako vždycky… akorát spí.“

„Proč jsi nechtěl, abych ji viděl hned?“

„Chceš slyšet pravdu? Kvůli modřinám a boulím na obličeji. Nevypadala právě moc hezky a navíc ty přístroje docela nahánějí hrůzu. Teď už je všechno v pořádku. Nic tě nebude děsit, Brete. To ti slibuji. Možná tě to rozesmutní, možná tě to dokonce rozpláče, ale často když se malí chlapci mění ve velké kluky, si mohou sami povolit pláč.“

„*Přísaháš*, že žije?“

„Přísahám.“

Bret chtěl tátovi věřit.

„Maminka potřebuje slyšet tvůj hlas, Bretstere. Jsem přesvědčený, že jí ze všeho nejvíc chybí její milovaný chlapeček.“

Poprvé Bret přemýšlel, jestli by mohl být *on*, kdo maminku probudí. Přece byl její oblíbenec, milovala ho nejvíc ze všech lidí na světě. Třeba celou tu dobu čeká, až ho uslyší. Bret si otřel nos do rukávu a přes slzy upřeně hleděl na tátu. „Moh bysem jí zazpívat,“ prohlásil tiše. „Třebas tu písničku od Annie… vzpomínáš, jak mě vzala na to představení? Ta písnička se jmenuje ‚Zítra‘. Maminka mi ji vždycky zpívala, když jsem nemoh usnout.“

Táta tiše spustil: „Slunce se objeví… zítra –“

„Vsaď svůj poslední haléř, že zítra…“

Bret se přidal. Zpívali celou písničku společně, a když skončili, Bret měl dojem, že se mu už vůbec nechce plakat. „Moh bych se jít podívat na mamku hned zítra – ještě před školou.“

Tátův hlas byl teď klidný, to jenom Bretův zněl trochu rozechvěle. „To je skvělé. Hele, nechceš dneska spát v mé posteli?“

Pořádně popotáhl nosem. „Moh bysem?“

„To se ví.“

Spolu ruku v ruce se vysoukali z postele a vyšli ven z pokojíku. Po celou dobu musel Bret myslet na tu písničku; táhla se mu pořád hlavou, až se nevědomky začal usmívat.

Následujícího rána vstal Bret hodně brzy a rychle se šel osprchovat – aniž by ho o to někdo žádal. Pečlivě se nastrojil do svého nejlepšího oblečení – černé levisky a kostkovaná flanelová košile. Potom se vrátil do tátovy ložnice a postavil se k jeho posteli.

„Tati,“ šťouchal ho do ruky. „Tati, vstávej.“

Táta se otočil na bok a otevřel oči. „Hele, Bretstere,“ začal ochraptělým hlasem, „co –“

„Jdeme přece navštívit mamku.“

Tatínek se usmál. „Dobrá, hochu, dej mi pět minut a jsem připraven.“

Bret nervózně přešlapoval z nohy na nohu. Seběhl dolů po schodišti a rozsvítil všechna světla. Sebral si baťůžek v šatně a hodil si jej na záda.

Přesně jak řekl, byl táta dole do pěti minut, připravený k odchodu. Naskočili do exploreru a zamířili k městu.

Bret se na svém sedadle celou cestu do nemocnice vrtěl. Pořád myslel na to, co má říkat, ale nakonec neříkal nic. Byl příliš rozrušený. V noci se mu poprvé zdálo o mamince. V jeho snu se mamka probudila, když jí dával Maminkovskou hubičku. *Takovou*, na kterou pokaždé čekala. Jednoduše Maminkovská hubička.

V nemocnici se pak držel táty za ruku, když šli po chodbě až k jejímu pokoji. Ale před zavřenými dveřmi Bret cítil, jak se mu sebedůvěra vytrácí. Náhle dostal strach.

„To je v pořádku, Bretstere. Pamatuj si, že je normální být smutný. Maminka tomu bude rozumět. Jenom na ni mluv."

Bret se cpal do dveří. První, co viděl, byla dětská postýlka se stříbrným bočním zábradlím. Vůbec ne postel pro dospěláka. Nikde nesvítilo žádné světlo; pokoj byl plný šedivých stínů.

A tady leží v posteli jeho maminka. Pomalu došel až k ní.

Vypadala moc hezká, vůbec ne zraněná. Dokázal si představit, že se probudí… jenom tak, posadí se na posteli, otevře oči a uvidí Breta.

Jak se má můj ze všech nejmilejší chlapeček? řekne a rozevře náruč.

„Můžeš na ni mluvit, Brete."

Bret se pustil tátovy ruky a došel těsně k posteli, vyšplhal se po zábradlí, až byl celý nakloněný nad mámou. Pak jí dal, velice pomalu, Maminkovskou hubičku, přesně tak, jak mu ji vždycky dávala ona. Hubičku na čelo, na každou tvář a pak ještě lehounké políbení na bradu. Nakonec zašeptal: „Samé pěkné sny," a dal jí pusu někam na stranu nosu.

Ležela nehybně.

„Tak dělej, mami, otevři oči. To jsem já, Bret." Pořádně se nadechl, aby začal zpívat, jak to sám sobě sliboval. Zazpíval „Zítra" třikrát.

Pořád nic.

Slzy mu vyhrkly do očí.

Sjel dolů z postele a uslzenýma očima pohlédl na tátu. „Ona se neprobudila, tati."

Tatínek vypadal, že v nejbližší chvíli taky začne brečet. To Breta vyděsilo. „Já vím," řekl, „ale my to musíme pořád zkoušet."

11.KAPITOLA

To poměřování s jiným člověkem účinkovalo ve chvílích závažného rozhodování. Vytanulo na povrch jako barevné tečky na malířském plátně života. Vše, čím jsi byl, vše, čím jednoho dne budeš, spočívá jenom v takové malé, zdánlivě obyčejné každodenní volbě. Nevyrovnaný závod v rozhodování začíná hodně brzy. Neměl bych vyzkoušet školní ligu, mám se učit na tuto zkoušku, mám si zapnout bezpečnostní pás, mám si dát tento drink?

Každé rozhodování je zdánlivě bezvýznamné jako na neznámé silnici zabočení doleva, kdy neznáte přesný cíl cesty. Jenže rozhodování se hromadí, až si jednoho dne uvědomíte, že z vás v podstatě udělala takového člověka, jakým teď jste.

Liam se tlačil do pozadí před svým otcem.

Rozhodování.

Odešel za každou cenu na Harvard, poznal, kolik cest se před ním rozevírá jako vějíř… a on se vrátil domů do Last Bendu, kde našel jistotu.

Rozhodování.

Zamiloval se do Mikaely a všechno obětoval tomu vetchému, základnímu citu. Věděl, že jejich láska je měřená v nestejném podílu, avšak den za dnem, hodinu po hodině podle toho, jak se jejich život odvíjel v malých i velkých chvílích – narozeniny, výročí, rodinná dovolená, společně trávené večery u televizoru na těsné pohovce – upadal do sladce opojného jezírka zapomnětlivosti.

Rozhodování.

Dnes stojí Liam tváří v tvář jiné velmi důležité volbě. Pral se s tím od té chvíle, kdy Miki poprvé zamrkala. Nepochyboval, že je to rozhodnutí, které položí základy pro zbytek jeho dalšího života.

Odsunul se od svého pracovního stolu. Ležela na něm hromada různých diagramů a lékařských zpráv, vše vyžadovalo okamžitou pozornost. Liam neměl zájem. Teď ne. Místo toho sebral z věšáku v rohu pracovny kabát a bílý pracovní plášť odhodil přes opěradlo židle.

Za chůze si oblékal kabát, když vycházel z pracovny. Právě v tu chvíli u přepážky příjmu vystřelila Carol z rentgenové místnosti a vrazila do Liama.

„Ach, doktore!“ hihňala se.

Také se usmál. Byla to jejich první normální chvíle po několika týdnech. „Asi bych měl být rád, že jste právě nenesla vzorky moče.“

Carolino hihňání stouplo. Smála se hlasitě. „Nebo skalpely.“

„Dneska se vypařím trochu dřív,“ oznamoval Liam. „Jedd Markovič zrušil svoji návštěvu.“

„To se vám bude hodit. Před pár minutami volala vaše tchyně. V základní škole nejde dneska elektřina, tak zrušili vyučování. Říkala, že budou bruslit nahoře u rybníka, kdybyste se chtěl k nim přidat.“ Carol zvedla sklenice výš a kradmým pohledem se na Liama podívala.

Liam ztuhl, věděl moc dobře, co bude následovat.

„Jak jí je?“ zeptala se Carol.

Liam doufal, že není vidět podráždění, jaké v sobě cítil. „Pořád stejně.“ Bože, jak ta slova nenávidí. Až jednou tomu všemu bude konec, nikdy je už nevezme do úst. Stejně jako *Je mi líto.*

„Vyřiďte jí moje pozdravy.“

„Jistě, Carol. Díky.“ Usmál se co nejvlídněji, ale to už šel dlouhým krokem přes prázdnou čekárnu. Proběhlo mu myslí, že i tuto malou místnost upravila Mikaela. *Nemůžeš přece svoje pacienty nutit, aby seděli na plastu… a co je to za barvu na stěnách – hnědá jak dětský průjem?*

Nyní v čekárně vládla veselá směsice základních barev – žluté stěny plné slunečnic, které tam namalovala paní Dreilingová se svými druháky, kobaltově modré polstrované židle a ostře červený berberský koberec.

Liam si připomněl Mikaelu, jak stála nahoře na žebříku, žlutou barvu ve vlasech i na tváři a křičela na něho. *Hele, klavíristo, tvoje ruce jsou příliš ušlechtilé na to, aby držely malířskou štětku?* Přišel k ní, sundal ji ze žebříku, vzal do náruče a dlouze líbal její měkké, žluté rty…

Několika kroky přešel místnost.

Náhlý pokles teploty venku bylo přesně to, co Liam potřeboval na vyčištění mozku. Pohlédl na zápěstí. Hodinky ukazovaly 2:38.

Najednou se mu nechtělo jet do nemocnice a sednout si k manželčině lůžku. Čtyři dny už tak seděl vedle ní, držel ji za ruku, stále dokola vyslovoval Julianovo jméno. Ani jednou nijak nezareagovala.

Zvedl si vlněný límec a zamířil dolů po silnici. Teď koncem roku začíná být obloha stále pošmourná. Každou minutu pouliční lampy ožijí a začnou vrhat nádhernou zlatou síť přes čerstvě napadaný sníh.

Liam zapadl do Beánovy kavárničky a objednal si bezkofeinovou kávu s mlékem, Irma s ním nezávazně promluvila, když šlehala mléko do bílé pěny, ale pak si ho při pití už dál nevšímala. Ani výstřel z děla by ji nepřinutil, aby si vzala od něho peníze. Nakonec poděkoval a vyšel zase ven.

Vůně pečených skořicových bochánků se nesla z otevřených dveří pekárny Lazy Susan. Cítil pokušení vzít si něco na zítřejší snídani, ale to pomyšlení, že uslyší slova „Jak se jí vede“, a odpovídá „pořád stejně“, by asi neunesl.

Hlasy rozesmátých dětí protínaly shora jinak tichý, čistý horský vzduch. Liam šel za hlasy až k lamí farmě pana Robbinse. Jeho žabinec, původně nerovnou vlhkou pastvinu, přeměnila teď matka příroda v krásné stříbřité kluziště. Po obvodu rybníka již parkovalo několik aut, a tak když se začalo stmívat, využívalo se reflektorů k osvětlení ledu. Dunivé reproduktory byly v akci. Garth Brooks vyřvával „Mí přátelé jsou z tichých míst“. Suzi Sanmanová měla stanoviště u stolku s pohoštěním, horké šálky s mlékem ohřívaným na kempinkovém vařiči a starosta Comfort opékal párky v rohlíku na otevřeném ohništi.

Liam uviděl Breta. Bruslil se skupinkou svých kamarádů. Rosa seděla sama na lavičce poblíž rybníka.

Liam se zdravil s přáteli a sousedy, když se prodíral davem, ale předstíral, že si nevšímá jejich překvapených pohledů, že ho tady vidí. Sedl si vedle Rosy. Beze slov si poposedla, aby mu udělala více místa.

„Tati, tati, podívej na mě!“ Bret mával pažemi. Když se Liam díval, Bret začal divoce bruslit dozadu – až narazil do Sharie Lindleyové a oba se za hurónského smíchu svalili na hromadu.

„Život jde dál, že, Roso?“ Liam promluvil tiše a přitom pozoroval svého syna, jak se snaží zvládat umění jízdy dozadu. Minulou zimu tentýž hoch měl co dělat, aby zvládl bruslení *dopředu.*

„Sí.“

Obtočil oběma rukama kelímek s kávou; vlhké horko dělalo dobře prochladlým rtům. Vlastně si uvědomil, jaká je mu zima, až ve chvíli, kdy se začal zahřívat. Na druhé straně si aspoň stačil zrekapitulovat své životní zkušenosti. „Moc dobře se nám Miki nezotavuje, Roso.“

„*Sí. Yo sé.*“ Souhlasila.

„Teď jsme do Mikaely mluvili tolik dní. Vyslovil jsem Julianovo jméno snad tisíckrát, až mám obavy, abych se nepřeřekl i při večeři. Myslel jsem, že by mohl být tím klíčem třeba Bret, ale byl u ní denně po škole a… nic.“

„Ještě potřebuje trochu času, možná.“

„Právě už není čas její kamarád. Myslím –“

Najednou mu za páskem pípal pager.

Pohlédl rychle, plný úzkosti na Rosu a vytáhl malý černý přístroj.

Byla to urgentní zpráva od Stephena Penna. Číslo 911. To znamenalo okamžitě telefonovat. „Oh, Ježíši,“ řekl. „To je Miki.“

Rosa mu strčila do ruky své klíčky. „Vemte si moje auto. Stojí přímo tady.“

Popadl klíče. „Moje auto je na parkovišti před ordinací. Klíče jsou na štítku. Vezměte Breta a Jacey a dopravte se do nemocnice. Mohlo by to být –“

„Vím, co by to mohlo být. Pojedeme hned za vámi.“

„Srdeční zástava.“

Liam klesl na židli. Cítil, jako by mu změkly všechny kosti v těle. Sotva našel sílu zvednout bradu.

Stephen se nedíval nikam bokem. „Nevím, co ti mám říct, Liame. Její srdce se prostě zastavilo. Podařilo se nám je sice velice rychle znovu nastartovat, ale může to být i jakýsi ukazatel. Její tělo může něco oznamovat. Myslím… myslím, že je čas připravit sebe i děti na konec.“

Konec. Liam si kdysi přál, aby to nikdy nemusel říct žádnému svému pacientovi, ale věděl, že to nejde.

Steve vzdychl. „Zdálo se, že už je pár dnů na tom lépe.“

Liam věděl, že Steve teď myslí na svou ženu Margaretu, která je nejspíš v tuto chvíli doma a staví s dětmi sněhuláka. Viděl v očích svého přítele to strašné poznání, co znamená ztráta milované manželky. „Měl bych to říct Rose a dětem.“

„Co řekneš dětem?“

„Nevím. Jak sakra mám vysvětlit devítiletému klukovi, že je čas říct mámě sbohem? A co když mu to nepovím – jak mu proboha potom zítra vysvětlím, že je pozdě říct cokoliv?“

„Ježíši, Li,“ Steve se naklonil dopředu, opřel si předloktí o stůl.

Liam viděl, že Steve hledá vhodná slova, která by mohla upřímně povzbudit více než otřepané fráze. Viděl také, že Steve zůstává bezmocný. Samozřejmě věří. Nadešel čas víry, Boha a náboženství; věda byla bezradně nedostatečná.

Dřív než mohl Steve říct cokoliv, Liam se vzchopil, vstal a vyšel z ordinace.

Chodba byla příliš jasná; světlo bodalo do vlhkých, lesklých očí. V čekárně stála Jacey u okna. Mark vedle ní. Rosa seděla na kraji pohovky. Bret – stále v bundě na bruslení a v šusťákové kombinéze – se tlačil na zeď u televizoru. Jeho tvářičky byly jako sladká červená jablíčka. Voda mu kapala z namrzlých chráničů, jak sebou párkrát plácl na svůj malý pršák.

Jacey uviděla Liama, pustila Markovu ruku a udělala pár váhavých kroků. „Tati?“

Nemůže jim to říct. Alespoň tady ne, ne pod tím chladným osvětlením. Měl by říct dětem pravdu až zítra. Třeba se najde nějaký zázrak mezi teď a potom. A jestli Mikaela nepřežije tuto noc… pak bude muset Liam žít se svým rozhodnutím. Přibude mu další z mnoha možností výběru, které formovaly hranice jeho lidské duše.

Nepodíval se na Rosu, když promluvil. „Je v pořádku. Maminka je v pořádku. Měla trochu potíže se srdíčkem, to je všechno. Vynechalo jí pár tepů, ale teď už je všechno zase v pořádku."

„Můžu ji vidět?" zeptala se Jacey.

„Ovšem, ale jenom na minutku nebo dvě. Paradoxně teď potřebuje klid."

Jacey přikývla a zamířila ke dveřím. Když procházela okolo Liama, natáhl se a chytil ji za zápěstí. Zastavila se.

„Moc dobře nevypadá, broučku."

Jacey zbledla. „Dobře, tati. Já-já jsem za chvilku zpátky."

Přinutil se k úsměvu a nechal ji odejít. Co jiného mohl udělat? Byla dost stará na to, aby našla svoji vlastní cestu na této zoufale špatné stezce.

Bret k němu vzhlédl. Kapky vodu mu stékaly po tváři a přistávaly na modré bundě. Ústa se mu nejisté chvěla a slzy se zračily v očích. „Je vzhůru?"

Liam pohladil synovu studenou, hodně studenou tvář. „Ne, miláčku, není vzhůru." Ubránil se naléhavému pocitu říct *ještě ne;* nedokáže totiž zahodit naději jako levný bonbon. Už nikdy.

Bret narazil do zdi. „Já ji teď nechci vidět. Ne… takovou." Liam nevěděl, co dělat.

„Hele, Bretstere," ozval se Mark a pohnul se k nim. „Slíbil jsem ti nějakou oranžovou limonádu a gumové medvídky. Co ty na to?"

Bretovu tvář vystřídal úsměv. „To je výborné. Můžu, tati?"

Liam se cítil jako zbabělec, který si vybral snadnou cestu, ale souhlasně přikývl. Nedokázal předstírat, že by se mu neulevilo. Vstal, sáhl do kapsy a vytáhl pár drobných. „Hele, tady máte, jděte, ale nebuďte tam moc dlouho. Musíme jet domů."

Bret shrábl peníze do pěsti. „Jasný." Pak vyšel za Markem z čekárny.

Nakonec se Liam otočil k Rose. Podle ostražitého výrazu v očích nejspíš čekala na tuto chvíli.

Seděla rovně, ztuhlá jako pravítko, ruce v klíně stočila do kuličky. „Je to špatné, *sí*?"

Posadil se vedle ní na vinylovou pohovku. Koleny narazil do umakartového konferenčního stolku. Staré číslo časopisu *Lidé* sjelo jako vějíř na zem. Liam potřeboval chvíli, aby zformuloval myšlenky do slov. Nakonec řekl jednoduše: „Její srdce se zastavilo."

Rosa se prudce nadechla a pokřižovala se. „*Dios mío.*"

„Oživili ji celkem snadno – a rychle, což je důležité –"

„Přece musí být něco, co můžete dělat. Nějaká medicína –"

Smutně se usmál. „Víra v medicínu, Roso?"

Nedokázala se ani usmát. „Co máme udělat?"

Věděl, že krouží kolem té otázky, která byla koneckonců začátkem. Následovat může tragédie tak jistě, jako že úsvit střídá noc. Stejně jako jsou osudová slova: *Promiň,* při vzbuzené úzkosti.

Už o tom přemýšlel – více, než si přál. „Jediná chvilka naděje v celé té zatracené šlamastice přišla, když jsme vyslovili Julianovo jméno.“ Byl překvapený, jak obyčejně teď zněl jeho hlas.

„*Sí.* Třeba to je jenom shoda okolností.“

„Jednou možná. Dvakrát – v žádném případě. Pláč byla taky odezva. Tím jsem si jistý.“

„Ale říkali jsme jeho jméno tolikrát. Já jsem jí vyprávěla příběh manželství s tím mužem tolikrát, že bych to už mohla říkat i ze spaní. A pořád nic, *nada.*“

Liam si vzdychl. To byly otázky, které ho mučily celou noc, když se přehazoval a nemohl usnout ve své osamělé posteli. Neopustily ho ani s příchodem světla a trápily celý den.

Změřit se s jiným mužem. To byla podstata problému. Přinejmenším to vypadalo jako slepá ulička na konci usilovného přemýšlení. „Musíme se pokusit o něco jiného, Roso. Potřebujeme něco drastičtějšího. Ona nereaguje na naše hlasy. A já si nemyslím, že máme nějak moc času.“

Cítil, jak se k němu Rosa natočila, ale nepodíval se na ni. Místo toho upřeně pozoroval svoje ruce v klíně, upřeně hleděl na malý zlatý kroužek snubního prstenu, který nosil na prstu už deset roků.

„Co chcete udělat?“

Slyšel v jejím hlasem úzkost, slabé, neurčité zadrhnutí uprostřed věty, a věděl, že pochopila, co se chystá říct. „Zavolám Julianovi a požádám ho, aby se přijel na Miki podívat. Aby na ni promluvil.“

Zalapala po dechu. „To nemůžete!“

Konečně se k ní obrátil. Měl průhledně bledé tváře, temné oči vypadaly jako dvě propálené díry na archu papíru. „Víte moc dobře, že nemám jinou volbu.“

Zasmála se. Byl to pronikavý zvuk, jako když se rozbije starobylá skleněná vánoční ozdoba. „On je… nebezpečný.“

„Myslíte, že by jí mohl způsobit fyzickou bolest?“

„Ne, ne. Ovšem že ne. To nebezpečí je v tom, jak moc ho Mikaela miluje – *milovala.*“

Liam dělal, že se ho její malé přeřeknutí nedotklo. „Myslíte, že on ji ještě stále miluje?“

„Ten ji nikdy nemiloval, aspoň podle mě.“ Otočila se kolem své osy, až seděli proti sobě tváří v tvář. „Vy to ale nesmíte udělat. Bůh probudí Mikaelu, jestli tak On sám míní. Vy se musíte starat o *su familia.* Ten člověk dokáže zničit všecko. Mikaela se rozhodovala, ale to už je hodně dávno. Opravdu to nesmíš udělat, Liame.“

Liam přemýšlel, jestli si Rosa uvědomila, že mu poprvé řekla jménem a začala mu dokonce v rozčilení tykat. Zvláštní, tato malá důvěrnost ho potěšila víc než cokoliv jiného. „My dva, Roso, nejsme žádné malé děti. Víme, jak lehké je udělat chybu. To je teď pravděpodobně ten nejjasnější moment za celých mých padesát

let života. Můžu zavolat Julianovi a dát své ženě šanci na život. Nebo nemusím zavolat Julianovi, protože se budu bát, že bych ztratil Mikaelinu lásku, a nechám ji umřít.“ Rosiny oči se zaplnily slzami.

„Nedokázal bych se podívat sám sobě – ani svým dětem – do očí, kdyby mi strach bránil udělat, co je správné. Zavolám Juliana Truea. V povlaku na polštář bylo telefonní číslo jeho agenta.“

Rosa položila své dlaně na Liamovy ruce. „Ona to ví? Tak jenom přemýšlím,“ promluvila jemně a upřeně pozorovala Liama uslzenýma očima. „Ví moje *Mikita*, jak je šťastná, že má tebe?“

Liam věděl, že by se asi neměl ptát, ale nemohl si pomoci. „Milovala mě, Roso?“ Stiskla mu ruce. „Ovšem.“

„Tak, jako milovala jeho?“

Rosa se jen na chviličku zarazila, jako by váhala. Liam vyčetl mučivou pravdu. „*Sí,*“ odpověděla nakonec s úsměvem, který byl až příliš veselý, až příliš rychlý.

Povzdechl si. „V tom případě si myslím, že se nemáme čeho bát.“

ČÁST TŘETÍ

Osudová láska je to,
čeho se zdá být příliš málo,
nebo příliš mnoho.

AMELIA BARR: „THE BELLE OF BOWLING GREEN“

12.KAPITOLA

Beverly Hills. Dvě slova – žádné z nich samo o sobě není ničím pozoruhodné – avšak podobně jako šampaňské a kaviár smísí se společně v jedinečný výraz pro dobré živobytí. V pestrobarevném losangeleském měšci je všechno o iluzích; hvězdný prach nedalekého Hollywoodu pozemské věci pozlacuje. Beverly Hills je světoznámý pojem: růžové hotely s telefony po stranách bazénů, sluhové u parkingu před poštovními úřady, stoly v restauracích, jejichž rezervaci nelze koupit za žádnou finanční částku – ale jakmile se rozkřikne, že je člověk slavný, rázem může dostat místo okamžitě. Je to město, kde některá jména jsou nadbytečná v záplavě vybraných celebrit. Harrison. Goldie. Brad. Julian.

Dokonce i mezi těmi nejúžasnějšími, nejelegantnějšími a ve městě nejvíce oslavovanými byl Julian True zvláštností. Nebyl totiž jenom hvězda, nýbrž přímo supernova filmového nebe a podle všeho jeho sláva nikdy nevyhoří.

Přišel do Hollywoodu jako před ním mnoho jiných mladých mužů. Neměl nic, jen pěknou tvář a velké sny. Chtěl se stát známou, důležitou osobou a věděl, že se mu to podaří. Všeho se mu vždy lehce dostávalo – péče, laskavosti, žen, pozvání – a on si také cokoliv bezstarostně bral.

Dnes řídil své auto ve vysoké rychlosti. Ze slávy nejvíc miloval rychlou jízdu: dávala mu křídla. Lehce ubral plyn. Ferrari okamžitě zareagovalo, nepatrně zpomalilo. Zabrzdil před známou novou restaurací. Dřív než sáhl po klice u dveří, objevil se sluha.

„Dobré odpoledne, pane True," pozdravil mladík – bezpochyby nějaký neznámý herec.

Julian ho obdařil úsměvem. „Díky, chlapče." Ani na okamžik se neohlédl dozadu, rovnou mířil k hlavním dveřím, které se před ním automaticky otevřely. „Dobré odpoledne, pane True."

Vrchní číšník už stál na místě a široce se usmíval. „Dobré odpoledne, pane True. Dáma už je u vašeho stolku."

„Díky, Jean Paule. Až přijde na placení, přidejte padesát lu penů pro obsluhu auta a portýra a taky stovku pro vás. Časopis *Lidé* si to může dovolit."

„*Merci.*"

Julian následoval Jean Paula k určenému stolu. Věděl, že jde pozdě, ale nijak se tím netrápil. Lidé – zvláště novináři – byli zvyklí na něho čekat.

Zastavil se, rozhlédl se kolem sebe, hledal známé tváře, makléře, šéfy filmových studií.

Bohužel byl právě ten zatracený venkovský čas, po obědě sice, ale ještě hodně daleko do večeře. Restaurace zela téměř prázdnotou.

To nebylo moc dobré.

Neměl náladu na nějaké klábosení. Zatraceně, ale zaslouží si to. Dneska je promítán jeho nový film „Divocí společníci", a vede si lépe, než doufal. Lépe, než všichni doufali. Julian už na něm vydělal dvacet miliónů. Dal filmovému studiu spolehlivý hit.

Hit. Nejsladší slovo na světě.

Teď pohlédl na redaktorku magazínu *Lidé* – žena /výborně!/ seděla u nejlepšího stolu restaurace. Nepochybně řekla vrchnímu, že má tady schůzku s Julianem.

Julian se nenucené pohyboval po restauraci, přitom slyšel rozptýlený šepot, který svědčil o tom, že byl poznán. U stolu se pak zastavil: „Zdravím vás, Sáro Sandlerová."

Ztratila na chvíli dech, pak se zhluboka nadechla jako nově narozené mimino. Červeň se jí vehnala do tváří. „Buďte zdráv, pane True," odpověděla a snažila se uklidnit. Párkrát si urovnala pramínky rozevlátých vlasů, bezděčně si sundala a pak znovu nasadila brýle. „Děkuji za setkání."

Vykouzlil svůj Úsměv. „Říkají mi Julian," poznamenal a posadil se proti novinářce. Natáhl jednu nohu a botou brnkal z boku o lavici. Bleskově si projel rukou ve vlasech a pak si zapálil cigaretu, přitom dívku přes opar kouře pozoroval. „Tak, Sáro, po čem Amerika prahne? Co se chce o mně dovědět?"

„Ne-Nebude vám svádět… *vadit,* když si to budu nahrávat?"

Zasmál se. „Ovšem že ne, drahoušku. Ale ocenil bych, kdybyste se nezmiňovala vo tomhle kouření. Vobyčejně bejvali kuřáci velice vzrušující a nebezpeční, jenomže v těchhle puritánských devadesátých letech vypadáme my kuřáci jenom jako pitomci. Jako bysme se neuměli ovládnout a skoncovat se zlozvykem, kterej už zabil miliony lidí."

Usmíval se jenom pro ni, pomalu a důvěrně, s přesně vypočítanou mírou k odzbrojení protivníka. Už je to hodně dávno, co se naučil, jak hodit na ženu udičku a pak si ji přitáhnout jak letního pstruha v potoku. Teď už mu to jde hladce a lehce jako obyčejné dýchání. „Měla jste možnost vidět ‚Společníky'?"

„Byli *skvělí.*" Naklonila se dopředu se vší upřímností seriózní školačky.

„No jo, díky. To má pro mě vopravdu velkej význam."

Dívka sváděla boj, jak zadusit smích, a tak se natáhla pro svou aktovku. Vzala si nějaké papíry, blok a pero. Pak se zhluboka nadechla. „Kdy jste poznal, že chcete být hercem?"

Julian se trochu zasmál. Notoricky známá otázka, na kterou odpovídá pokaždé. Rozhovor by mohl proběhnout docela hladce. Naklonil se k dívce a vrhl na ni konspirační pohled. „Řeknu vám jedno tajemství, Sáro. Já jsem *nikdy* nechtěl být hercem. Hrát – je sloveso. A znamená pracovat. Herec tráví lepší část života pomlkami kolem Broadwaye, učí se svý řemeslo a baští makaróny se sýrem v krabicích. Ale filmová hvězda…" Uložil se pohodlně na sedačku a hleděl na dívku, jako by byla nejkrásnější ženou světa. „To je něco. Opojné jako stará whisky v láhvi. Sláva je největší droga na světě. Každej chce bejt vaším přítelem. A to jsem chtěl. Věděl jsem to vod prvního okamžiku, kdy jsem viděl, jak se zachází s filmovou hvězdou."

Nezdálo se, že by se dívce odpověď líbila. „Ale vy jste vynikající herec. Všichni recenzenti to tvrdí."

Na chvíli byl zticha, zhluboka zatáhl cigaretu a pomalu dým vypouštěl. „Já vím, co jsem, drahoušku, hercem určitě ne. Ale jste úžasně milá, že mi to říkáte."

Pohlédla do svého zápisníku. „Julian True je vaše pravé jméno?"

Další důvěrně známá otázka. Odměnil děvče úsměvem hodným hollywoodské hvězdy. „Na filmovém plátně není nic pravého, Sáro," promluvil tiše a oslovil ji jménem, aby ji zmátl. „Ale zároveň je tam i skutečnej život. Všechno, co jsem, a všechno, co jsem kdy byl, je jenom v tom barevným technikolorovým celuloidovým pásku. Nic jiného nemá cenu."

„To je vlastně slušně řečeno ‚no comment'."

„Myslíte?"

Dívka si něco zapsala, pak k němu znovu vzhlédla. „A co láska – ta má cenu?"

„Byl jsem ženatej čtyřikrát. Řekl bych, že na tom mi záleží."

„A čtyřikrát byl i rozvedený," udržela pevný, soustředěný pohled.

Vyletělo z něj jako horká voda z kotle. „Nejspíš jsem nevyléčitelnej romantik. Prostě jsem dosud nenašel tu pravou. Možná bude číst tento článek. A teď, co byste řekla, kdybysme mluvili vo mým filmu? K vosobním záležitostem se můžem vrátit později… třeba někdy při skleničce?" Usmál se, věděl, že žádné později nebude, žádné dvě příjemné skleničky koktejlu. Pravda, o skutečném životě neměl ani moc co povídat. To nebyl svět, kvůli kterému žil.

Julian jel opět příliš rychle. Když se blížil k impozantnímu vstupu do Bel Air, spatřil u kraje chodníku nějakou dvojici.

Žena se zajíkla a ukázala prstem. „Ach, bože, Sidney, to je –"

Obdaroval dámu svým neocenitelným širokým úsměvem, pak šlápl na plyn, zatočil a za stopkou na křižovatce zamířil do Century City. Tam zastavil před velikánskou, vysokou budovou a zaparkoval na parkovacím místě s měřidly.

Portýr přispěchal ven a držel otevřené dveře. „Dobrý večer, pane True."

Julian si klepl do kapsy, zjistil, že je prázdná. *Hergot.* Byl tak zvyklý, že účty táhnou za něho jiní, že už pravidelně nechával peněženku doma. „Nemám u sebe žádný prachy, chlapče. Řeknu Valovi, aby ti potom dal nějaký spropitný, dobře?"

„J-Jistě, pane True… a děkuji vám." Julian šel za portýrem k výtahu květy zdobenou mramorovou halou.

Dveře exkluzivního ateliérového bytu byly otevřené. Julianův agent Val Lightner si hověl mezi dveřmi.

Nebylo pochyb, že čekal na svého nejpopulárnějšího klienta, který pro změnu očekával vystřelující šampaňské.

„Hej, Juli," Val zvedl sklenici martini na pozdrav. Tento pohyb lehce zvrátil jeho nejistou rovnováhu. Zavrávoral proti rámu dveří. „Jak se poved rozhovor? Slyšel jsem, že ti poslali nějakou holčinu, co ještě hodinu potom v redakci nebyla schopná promluvit."

Julian se zašklebil. „Myslím, že chce rodit mý děti."

„Telefony jsou vyvěšené vod zahájení promítání. Jestli jsi rozpálenej, tak potřebuješ azbestový spoďáry."

Julian a Val byli přáteli; oba si žili dobře a byli na sobě závislí. Val se kdysi dávno pustil do podniku se světově proslulým Angelem De Marco, hercem, kterému se roky říkalo mladý Robert De Niro a který – na vrcholu své herecké kariéry – najednou od všeho odešel a vytvořil si v nepřítomnosti ještě větší pověst, než jaké by dosáhl na filmovém plátně. Val využil moci Angela De Marco k vytvoření světové kariéry Juliana Truea.

Teď se líně usmál a odhodil si z tváře dlouhou blonďatou kadeř. „Tak pojď dál, ty eso. Nechme to mimčo s tvým jménem pěkně na ní."

Julian vešel za Valem do bytu, kde už nevázaná zábava běžela v plném proudu. Filmové hvězdy se tu mísily s houževnatými snaživci; na pohled je člověk lehce rozeznal. Hvězdy se dívaly sebevědomě; rádoby umělci vypadali jako zoufalci a hladově postávali u bohatě prostřeného stolu. Zdálo se, že snad nikdy nebudou dost dokrmeni.

Byt byl zařízený ve stylu studentského bydlení. Žádné obrazy, nikde žádné tretky ani suvenýry, žádné koberce. Val nakoupil sektorový nábytek, schrastil pár židlí, aby bylo na čem sedět, a říkal tomu domov. Vlastně žádné zařízení ani nepotřeboval. V tomto městě za známku prestiže a dobrého postavení platilo, když člověk nepředváděl, co by si mohl lehce dovolit.

„Potřebuju panáka," oznámil Julian a za vteřinu už mu někdo podával skleničku. Nezáleží na tom, jaké pití je ve sklenici, pokud má jiskru. Julian hodil obsah do sebe a přešel do pokoje. Věděl, že všechny páry očí ho sledují. Muži se mu chtěli podobat a ženy s ním zase chtěly spát. A proč taky ne? Je přece nejlepší na světě. Nic nevoní krásněji než úspěch. Julian si klestil cestu houfem lidí, smál se a žvanil, pozorným pohledem neustále zkoumal celou místnost.

Až ji spatřil na pohovce v obývacím pokoji. Fantastická blondýna v odvážných bílých šatech. Dokonalá. Udělal dlouhý krok a posadil se vedle ní.

Ruka ihned důvěrně sjela kolem dívčiných boků a, krucinál, přijala to dobře. „Jak se vede, zlatíčko? Jsi tady nejkrásnější ženská, ale to ty určitě víš."

Chichotala se a rozehrála svá grapefruitová ňadra – krásnější, než lze za peníze koupit – až hrozilo nebezpečí, že vypadnou z hlubokého výstřihu.

„Já jsem Margot," vrněla štěstím. „Margot LaMere. Líbí se vám mé jméno? Val ho pro mě vymyslel." Popotáhla, otřela si červenou špičku nosu, ze kterého jí teklo, pak se předklonila a popadla svou skleničku tak rychle, až jí jantarově žlutá tekutina stříkla na šaty. „V Našem městě psali *velké* články o mém výkonu při školním představení."

Julian ucítil nečekaný – a nevhodný – záblesk lítosti nad tím děvčetem. Takových jako ona je v Los Angeles moc.

Když se podíval pozorněji, zjistil, že dívka ani tak krásná není. Vlasy měla tolikrát odbarvené, že už připomínaly slámu, a taky byla až nebezpečně hubená. Klíční kosti plasticky vystupovaly do popředí na opáleném, vyhublém těle. A pod několika vrstvami maskary vypovídaly hnědé oči o životní beznaději. Dívky jako ona přijíždějí do tajuplného Hollywoodu dnes a denně, jako motýlci se snaží najít pověstný zlatý květ. Za pár let bude dívka nepochybně na dně, zůstane sama, zesláblá drogami.

Takovou realitu Julian nepovažoval právě za nejlepší. Prudce odtáhl ruku a vstal. „Za chviličku jsem zpátky, kotě."

Dívka si vzdychla a v té tíži vzdechu Julian slyšel, že pochopila. Už se nevrátí.

Odešel pryč a hledal si cestu davem. Minul dvojici, která spolu souložila na chodbě.

Vala našel v ložnici. U nočního stolku šňupal kokain. Vedle něho seděla nějaká ženská, na sobě neměla nic než červené krajkové kalhotky. Val se otočil a ospale cenil zuby. „Hele, Jule, seznam se tady s May Sharonou. Chtěla si s tebou promluvit vo roli v –" Chytil do ruky ženino krásné pravé ňadro. „Vo jakej film se to zajímáš, kočko?"

Žena okamžitě spustila. Julian viděl pohyb sytě červených rtů. Všechno už stejně mnohokrát předtím slyšel. Jedním dechem špitané, nervózně přednášené sny a představy.

„Vodcházím na jinej večírek. Tady je mrtvo." Vzápětí nato si Julian uvědomil, že právě těžce a neomaleně pošlapal litanii ženských pohádkových snů.

Val si snad ani nevšímal, jak May Sharona – co to je za jméno – kroutí nalíčenými rty a zhluboka se nadechuje. Otočil se na svém vratkém místě. „Co se děje? Mám ještě koks v koupelně."

„Ne, díky."

„Ne? *Ne?*" Val ženu od sebe lehce odstrčil a rychle popadl na kraji stolu sklenici. Nejistým krokem přešel přes celý pokoj. Položil paži kolem Juliana, lépe řečeno visel na něm, kymácel se a přihlouple se přitom usmíval přes chomáč blonďatých vlasů. „Hele, ještě než pudeš, mám pro tebe zprávu. Někdo volal do kanclu a hledal tě. Nějakej doktor. Prej, že s tebou potřebuje mluvit vo Mikaele

Luně. Co ty na *tenhle* závan minulosti?“ Dal si sklenici ke rtům, dlouze pil a cintal na sebe kapky martini.

„Děláš si srandu?“

„Ne.“ Val se zakabonil, jako by už zapomněl, o čem byla řeč.

„Doktor. Ježíši, stalo se jí něco, není zraněná?“

„To já nevím. Von jenom chtěl, abys mu volal.“

Julian ucítil zvláštní záchvěv na hrudi. *Kayla*. Ze všech žen, které poznal, miloval Kaylu nejvíc. „Kde máš to číslo?“

Val mávl rukou a málem upadl. „Řekl jsem Zuzaně, ať ti ho nechá na tvým záznamníku.“

„Dík,“ odpověděl Julian, rozrušený prudkým náporem vzpomínek. Jeho první láska. Kayla. Tak dlouho o ní neslyšel, že málem zapomněl. Málem.

Val se odpoutal od Juliana a zamířil k posteli, schváceně si sedl na okraj. „To bude fakticky vobjev. Pohřešovaná paní True. Novináři ji milovali.“ Zarazil se, kalným okem se podíval na Juliana. „A ty taky.“

Před vstupem do svého domu Julian nejprve promluvil do malého černého reproduktoru. Okamžitě se bohatě tepaná brána otevřela a odhalila krátkou příjezdovou cestu, která vedla k širokému španělskému bungalovu. Alespoň tak tomu přízemnímu domku říkal projektant. Mohlo by v něm bydlet pět rodin a stále, v tomto lesním sídle, by to byl bungalov.

Julian tu bydlel deset let; z toho žil dva roky s Priscilou – sladkou jako zmrzlina, čtyři roky s Doroteou – tou děvkou, a rok s Nasťou. Ale vůbec nikdy s Kaylou.

Ani jedna z jeho manželek do interiéru domu nic nepřidala, žádnou fotografii nebo lampu, či obraz. Každá přišla jen tak, nic nedala, ale zato všechny odešly s pár milióny Julianových dolarů. Prý to svědčí o jeho problému. Stará se více o domov než o ženy, se kterými se oženil a přivedl je sem, aby tu žily.

Nebyla to tak úplně pravda. Není to totiž domov, ale dům, který měl být domovem. Julian však nikdy nenašel na domov čas.

Kráčel teď po vydlážděném chodníku. Husté zelené stromy v ohromných hnědočervených květináčích lemovaly cestu a zároveň vydávaly – zvláště v této ospalé roční době – jemnou citrusovou vůni. Kužely světel vrhaly podél pěšiny zlatě mřížkované stíny. Rozmařilé pozdně kvetoucí buganvílie se klenuly do oblouku nad hlavním vchodem. Cestičku osvětlovaly desítky keramických svítilen v japonském stylu.

Otevřely se dveře a v nich stanula Teresa, Julianova hospodyně. Jako vždy byla její uniforma naškrobená a bílá jako čerstvě napadaný sníh. Ani jediný šedivý vlásek na hlavě hospodyně nikde nevyčníval. „B*uenas noches, seňor* True,“ pozdravila španělsky pána domu. „Jak dopadl film?“

Julian byl příliš zneklidněn, než aby se usmál. „Další úspěch.“ Zachmuřeně prošel kolem Teresy a vstoupil do úžasného, leč prázdného domu. Bylo to místo velkých kontrastů – bílé štukované stěny a ořechově hnědé táflování, potahy z bílé kvalitní látky, robustní židle a tmavé, těžké, vyřezávané dřevěné stoly. Podlaha

byla všude dlaždicová; velké hnědočervené čtverce a obdélníky promíjely majiteli jakékoliv cákance.

V úzkostlivě čisté kuchyni si Julian nalil do sklenky na vodu dvojitou tequilu. Vypil ji, aniž se obtěžoval sáhnout po slánce nebo limetě. S lahví pod paží zahájil pátrání. Někde v tomto domě *musí* být obrázek Kayly. Procházel z jednoho pokoje do druhého, nadzvedával fotografie, až konečně našel, co hledal. Zastrčená v hudebním salonu stála fotografie Kayly vysoko na horní polici.

Julian si pomalu klekl na hustý perský koberec, přitom nespustil zrak ze snímku. Byla to jejich svatební fotografie.

Žádná taková fotografie, jaké teď, po létech Julian produkuje. Ví, že teď vypadá pěkně – je krásnější ve čtyřiceti, než když mu bylo čtyřiadvacet – ale na tom snímku bylo ještě něco navíc. S hrůzou si uvědomil, že to byla upřímnost. Tady na této fotce zůstal poslední, opravdový záblesk člověka, jakým Julian kdysi chtěl být.

Přivřel oči a vzpomínal na Kaylu. Plavili se spolu na svatební cestě na jachtě Karibským mořem…

„Prozraď mi své opravdové jméno," šeptala mu s úsměvem.

Smál se také, ale byl to Hollywoodský úsměv a Julian věděl, že právě Kayle ubližuje. „Žádné takové, nikomu to neřeknu."

„Ale řekneš. Jednoho dne… v příhodný čas."

Pohladil ji po tváři, srovnal rozevláté vlasy, které jí padaly přes oči. „Ten kluk už je mrtvej, Kay. Už se nevrátí. Já *mám rád* Juliana Truea. A tím chci zůstat i pro tebe."

„Copak to nechápeš, Jule? Ať budeš kdokoliv a kdekoliv, já tě stejně budu milovat až do smrti."

Julian otevřel oči a upřeně hleděl na fotografii.

Kayla ho milovala jako žádná jiná, ani předtím, ani potom. Milovala *jeho*, ne tu jednorozměrnou celuloidovou podobu muže, kterým byl Julian True. I přes vybledlý odlesk života, který spolu prožili, a dlouhé období patnácti let, byl Julian přesvědčený, že se v tom nemýlí. Kayla ho milovala. Tvrdívala, kdykoliv se Julian třeba jen pořezal, že jí to může srdce utrhnout.

13. KAPITOLA

Liam seděl u stolu v ordinaci. Nedal si práci ani s rozsvícením světla nebo přerušením ticha některým z kompaktních disků na hromadě vedle stereopřehrávače.

Zvuk domácího telefonu. Pevný hlas Carol vycházel z černé krabičky. „Doktore? Jste tam?"

Stiskl knoflík. „Jsem tady, Carol. Máte zelenou a jděte domů. Pro dnešek jsme skončili."

„Tomu neuvěříte, doktore. Ale na drátě máme člověka, který tvrdí, že je Julian True.“

Liamovi vynechal tep. „Vezmu si ten hovor.“

„Myslíte, že je to opravdový –“

„Spojte ho se mnou, Carol. A jděte domů. Pro dnešek máte padla.“

„Ano, doktore.“

Červené světýlko jeho linky zablikalo. Liam se zhluboka nadechl, rychlým úderem zmáčkl knoflík a navázal spojení. „Tady doktor Campbell.“

Na druhém konci drátu bylo chvíli ticho, pak se ozvalo: „Doktor *Liam* Campbell?“

I přes neosobní médium telefonních linek Liam hlas poznal. „Ano, přesně tak.“

„Tady Julian True. Nechal jste mi vzkaz u mýho manažera Vala Lightnera. Týkal se Mikaely Lu –“

„Zranila se.“

„Ach, bože. Jak moc?“

„Je v bezvědomí.“

Další odmlka a praskání na lince. Liam pochopil, že Julian telefonuje z auta. „Bezvědomí. Ježíši… Co můžu udělat? Zaplatím za ni účet v nemocnici a ty nejlepší doktory – tím ovšem nechci naznačit, že byste vy, doktore Campbelle, byl jenom podprůměrnej, ale –“

„Nepotřebuje vaše peníze, pane True. Volal jsem vám, protože… no, projevila jakousi reakci na vaše jméno. Já… *my* tady jsme si mysleli, že kdyby třeba uslyšela váš hlas –“

„Myslíte jako, že by se kvůli mně probrala?“

Liam netušil, jak náhle zabolí taková obyčejná otázka. „Myslíme si, že je tu jistá šance.“

„Dneska vodpoledne mám nějakej rozhovor, ale moh bych tam bejt zejtra. Co? Letadlem poletím do Sea Tac a potom limuzínou do… kdeže to vlastně leží?“

„V Lékařském centru Iana Campbella v Last Bendu, stát Washington. Asi šedesát mil od Bellinghamu.“

„Okay, podplatím Antoinetu, ať mi to vybaví.“

„Až dorazíte do nemocnice, nechejte si mě zavolat. Budu tam ve své ordinaci.“

„Okay.“

Liam čekal, až Julian skončí hovor, ale ten visel dál na lince, i když nic neříkal. Nakonec promluvil Liam: „Ještě něco?“

„Jo. Hm… a jak vypadá? Chci říct, že potřebuju bejt připravenej.“

Naprosto lidská otázka, nic špatného na ní nebylo, tak proč Liam najednou cítí vztek? Odpověď byla sotva slyšitelná v praskotu na lince. „Vypadá stejně krásná, jak si na ni možná ještě vzpomínáte.“

Valovu kancelář tvořil obrovský prostor ve výškové budově na severovýchodním rohu hlavní tepny Wilshire. Ozdobná velká okna zachycovala výhled na další vysoké věžáky. Za nimi pak ležela tenká vrstva hnědého smogu.

Pár kožených křesel bylo v místnosti seskupeno okolo kulatého konferenčního stolku. Filmové plakáty a divadelní oznámení zdobily jinak holé stěny, každý reprezentoval klientelu. Jednomu rohu dominovala obrovská televize a po jejích stranách stálo patnáct menších televizorů. Na každé obrazovce běžel současně nějaký hudební televizní záznam.

Valovi sloužila za pracovní desku obrovská obdélníková tabule ze zeleného skla. Skláněl se teď nad ní a hlavu si držel v dlaních.

Julianovi nebylo třeba připomínat, že má mluvit potichu. Flámoval s Valem už pěkných pár let, aby věděl, kdy se jeho nejlepší přítel léčí z těžké kocoviny. Julian přešel místnost, podpatky mokasínů od Gucciho cvakaly na lesklém bílém mramoru, pak si sedl proti stolu na pružnou židli z černé kůže. „Tišeji," zaúpěl Val.

„Heleď, Vale, vím, že se cejtíš jak posranej po čtyřech dávkách haše, ale fakt s tebou potřebuju mluvit."

„Šeptat, prosím."

„Mluvil jsem s tím doktorem v tom Zapadákově, ve státě Washington. *Bylo* to kvůli Kayle. Měla ňákou nehodu. Je v bezvědomí."

Val pomalu zvedal hlavu. Oči měl nateklé a krví podlité. „No a co, potřebujou prachy na zaplacení nemocnice?"

„Ne. Ten doktůrek naznačoval, že prej reagovala na mý jméno. Zřejmě si myslej, že by pomohlo, kdybych na ni promluvil."

Val si vjel rukou do vlasů. Mastné světlé kadeře spadly zpět na popelavě bledou tvář. V jednom koutku úst mu škubal pomalu narůstající úsměv. Julian tomu pohledu rozuměl – jako by Val řekl: „*Můžem na tom trhnout pěkný prachy.*" „To zní jak ta pohádka vo hladovejch kuřátkách. Polibek vopravdový lásky ji probudí – rozumím tomu dobře? *Vopravdová* láska ji probudí. To je jak na první stránku novin."

„To je ale vážné, Vale. Je na tom docela špatně. Mohla by umřít."

„No nazdar." Valův úsměv se vytratil.

Julian upřeně hleděl na svého přítele. Val je zatraceně upřímný. Teď určitě přemýšlel, že by nemuselo být zase tak moc dobré, kdyby se v novinách objevil titulek: TRUE NECHAL ZEMŘÍT LÁSKU.

„Takže, co uděláš?" přece jenom se nakonec Val zeptal.

Julian se prudce zaklonil. Židle zavrzala a posunula se o kousek dozadu. Vzpomínky projely Julianovi hlavou jako mraky za letního dne. „Byla to jednička, Vale. Vopravdu mě milovala."

„Všecky tě milujou, Juliane."

„Kay byla jiná. Já jsem ji taky miloval."

„Viděl jsem filmy, který trvaly dýl než tvoje láska."

To zabolelo. „Já tam pojedu. Hned, jak udělám rozhovor pro Rolling Stone."

„*Cože?* Ten zasranej film je velikej hit, Juli. Velikánskej. Máme do prdele předem určenejch fůru tiskovek –"

Julian se usmál. Měl vždycky největší radost, když Vala nějak doběhl; ale bylo to zatraceně těžké. „To neznamená, jako že zmizím. Akorát si na den nebo dva vyjedu z města. Platím ti dva a půl milionů ročně. Tak se snaž."

Val pokyvoval hlavou. „Okay, Jule. Jdi hrát kouzelnýho Prince. Ale do dvou dnů se vrať. To myslím vážně.“

„Ale žádný tiskovky. Ty si udělám jenom já sám.“

Val na něj vrhl nelítostný pohled. „Ježíši, Juli, nikdy nic neděláš sám.“

„Všechno je někdy poprvé.“

V kuchyni bylo zhasnuto, ale Liam viděl dva modré plamínky sporáku. Z hrnců vycházela úžasná vůně Rosiny speciality *arroz con pollo* neboli rýže s kuřetem. Až se sliny sbíhaly. V jídelně už byl stůl prostřený. Široká váza s vějířovitými listy kapradi a borovicovými větvemi vypadala úžasně elegantně.

V místnosti byly na každém okenním parapetu a stolečku zapáleny svíčky. Velký, několikaramenný svícen na pianu zářil mihotavým nazlátlým světlem.

Liam uslyšel lehké ťapkání Rosiných trepek po schodech.

„*Buenas noches,* Roso,“ pozdravil ji vstřícně španělsky.

Sáhla po vypínači u schodiště a otočila se k Julianovi. „B*uenas noches*, doktore Liame.“

„Co mají znamenat všechny ty svíčky, Roso?“

„Neobtěžují vás, doufám? Vím, že tu nejsem doma…“

„*Mi casa es su casa,*“ ujistil Rosu, že jeho dům je i její dům. „Já se jenom divím, proč… tak zčistajasna…“

Přikrčeně vstoupila do velkého pokoje a rychlým krokem došla ke klavíru. Na ebenově černý povrch dopadal odraz tchyně spolu se světlem svící.

Liam se zastavil za Rosou. „To je všechno kvůli Miki?“

Zavrtěla hlavou. Konec copu jí obloukem narážel do boků. Pomalu se otočila a pohlédla Liamovi do očí.

Viděl smutek, který se jí vryl do tváře. „Taky kvůli vám jsem ty svíčky zapálila, doktore Liame. Pro vás a pro vaše děti. Mluvila jsem dneska s Carol. Říkala mi, že vám volal Julian True. Nadšeně si o tom povídá celé město.“

„Vášnivě,“ reagoval téměř šílený úzkostí. „Vášnivě se drbe. A Julian tu bude zítra.“

Nesouhlasně stáhla ústa, ale neřekla nic.

„Myslíte, že jsem mu neměl volat.“

„Není důležité, co si myslí jedna stará ženská.“

Řekl jenom: „Pojďte,“ a dovedl ji k pohovce.

Rosa si prkenně sedla, kolena tiskla k sobě, pohled zavrtávala do klína.

Liam se posadil vedle ní, naklonil se dopředu v naději, že Rosu tak aspoň donutí, aby se na něho dívala. „Taky mám z něho strach, Roso. V životě jsem se ještě tolik nebál. Ale já mám Miki rád. Já ji miluji. Přece ji nemůžu nechat tak a nevyzkoušet všecko, co se dá.“

Rosa těžce vzdychla. „Nedokážete pochopit, co je to pochybná, ničemná láska. Chudinka moje *Mikita,* rostla v tom, že takovou lásku viděla… a myslím, že jsem jí… jak se to říká?… infikovala to moje utrpení.“

„Julian True se s Mikaelou oženil, Roso. Musel ji mít rád.“

„Je láska… a *láska.* Dobrá láska, jakou cítíte vy k Mikaele, by nedovolila samotnému mladému děvčeti utéct s malinkým miminem; ta by se nikde roky a roky neskrývala. Ta by nenechala člověka samotného mrznout v zimě v posteli."

Liam uhnul pohledem. Světlo svící blikalo, po celém pokoji i na večerem ztemnělých okenních tabulkách se vznášely tisíce drobných zlatých kapek. „Když jsem se ptal Miki, jestli si mě vezme," promluvil tiše, aniž by se díval na Rosu, „řekla mi, že už byla jednou vdaná… a že se bojí, že už nikdy nedokáže nikoho tak moc milovat."

„Vzpomínám si, když mi o vás vykládala. Představ si, doktor, *mama*, řekla tehdy. A on mě miluje hrozně moc a příšerně uctivě. Já jsem jí radila: ‚měj rozum a lásku mu opětuj.' A ona mi na to odpověděla, že zlomené srdce moc upřímně už milovat neumí. Já si to vždycky připomenu, protože jsem se tehdy rozplakala." Pohladila teď Liama po tváři svou upracovanou, mozolnatou rukou. „Ale mluvila jsem s ní mockrát, mockrát za ty roky. Když se Bret narodil… nikdy jsem neviděla moji *Mikitu* šťastnější. Myslím, že přestala myslet na věci, které už byly pryč. Miluje vás, doktore Liame. Já to vím, cítím to svým máminým srdcem."

„Myslíte si, že dost?" zeptal se.

Rosa uhnula pohledem. Vydala tichý vzdech, jako vzduch ucházející ze staré, opotřebované pneumatiky. „Slyšel jste hodně z příběhu Mikaely. Ale možná moje slova nevyvolaly správnou představu. Byla mladá, když potkala Juliana – jenom o pár let starší, než je teď Jacey. Ale ani zdaleka nebyla jako Jacey. Měla nerozhodnou a chudou matku. A otce, který by s ní nikdy na veřejnosti nemluvil. Bydlela v bídné části města, v domě, jaký si snad nikdo ani nedokáže představit. A jednoho dne spatřila boha. Zamilovala se do něho tak, jak se jenom mladé holky dokážou zamilovat. Vzali se… jenomže on nebyl žádný bůh. Byl jenom mladý, sobecký muž, který vyžadoval od života jedině, aby se mohl bavit a užívat legrace. Chtěl jenom brát, ale láska, to není snadná cesta, *si?* A to čisté srdce, které kdysi naplnil láskou, pak zničil a rozbil na kusy." Rosa se dotkla Liamovy ruky. „Až sem přijede, nemůžete říct Jacey, kdo to je. To je *muy importante*, moc důležité. Nemůžeme mu dovolit, aby zničil naši drahou holčičku."

Liam věděl, že je to příliš jednoduché řešení, neříct Jacey pravdu, ale zároveň sám sebe ujišťoval, že to právě Mikaela měla před Jacey tajnosti. „Máte pravdu, Roso. Neřekneme jí nic, zatím."

Jen co ta slova vyslovil, už věděl, že se nezachoval správně.

Šel po schodech pomalu nahoru. Věděl, že hned teď nic Jacey nepoví. Došel k závěru, že říct jí pravdu, rovná se téměř odvaze šplhat s rychloměrem na Mont Everest. Ale musí si k ní sednout, držet ji za ruku a dívat se jí přitom do očí. Samozřejmě cítil vinu, ale bylo toho ve hře mnohem víc. Poprvé v životě se bál, že ztratí dceřinu lásku.

Zastavil se u dveří její ložnice, pak tiše zaťukal.

„Volno."

Otevřel dveře a našel Jacey, přesně jak očekával: u telefonu. Rozloučila se a zavěsila. „Ahoj, tati." *Tati.*

„Nazdar, holčičko."

„Jak je mámě?“

„Pořád stejně.“ Posadil se vedle Jacey a něžně ji chytil za ruku. „Jak se máš?“

Na bledé tváři vykouzlila nádherný úsměv. „Dobře.“

Nevěděl, co má říkat. Myslel jenom na to, co se jim všem může přihodit, až Julian True vstoupí do jejich života. Jacey, stejně jako Liam, věděla pouze tolik, že se Miki jako velice mladá vdala za nějakého muže, který se nedokázal smířit s tím, že by měl vést spořádaný život. Vlastně sami ještě děti… a manželství, které se nevydařilo. To byl obyčejný příběh, Mikaelou vymyšlený. Nebylo v něm místa pro Juliana Truea.

Liam byl přesvědčený, že všechny dny, týdny a roky, které jsou před nimi, rozdělí jeho život na dvě části. Před komatem a po něm.

Tragédie projela časem jako žiletka, ostře oddělila přítomnost od minulosti a odřízla nejistotu od skutečnosti stejně čistě jako ostrý skalpel chirurgův. I kdyby se Mikaela uzdravila, jejich život se už změní. Liam měl strach, že nepravdy, které Miki všem napovídala, zůstanou mezi nimi navždy a jako ošklivý, zhoubný nádor mu uvíznou někde poblíž srdce a zvrátí jeho životní rytmus. A třebaže vše bude nakonec daleko, pryč, odstraněno, jizvy nezmizí nikdy; zůstanou drobné zbytky, budou mu kolovat v krvi a různě škodit, a kdyby se pak náhodou řízl, tryskala by z něho krev černá jako tuš a v podstatě by ho ani nenapadlo, že by měla být červená.

Když se teď podíval do smutných hnědých očí Jacey, tušil, že by jí měl říct pravdu o Julianovi. Zároveň však věděl, že to nedokáže. Raději by položil svůj vlastní život, než by jí měl způsobit takovou bolest. „Je ti dobře, tati?“

Usmívat se bylo nad jeho síly. „Jsem v pořádku jako déšť v Seattlu.“ Naklonil se k Jacey a objal ji. Přitiskla se k němu a na krátkou, vzácnou chviličku Liam na vše zapomněl, kromě toho, že má Jacey rád… a že ona má na oplátku ráda jeho.

Odsunul se kousek dozadu a viděl v dívčiných očích směs smutku a strachu. Výraz jejích očí se úplně změnil. „Tati?“

Náhle se cítil zranitelný; jeden dotyk a roztříští se na tisíc kousků. „Mám tě rád, Jacey. Jenom to jsem ti chtěl říct.“

Částečně uklidněná se usmála. „Já tě mám taky ráda, tati. Ta… Pamatuješ, kdy jsem tě poprvé potkala?“

Pohladil Jacey po vlasech. „Ovšem. Měla jsi zanícené slepé střevo.“

„Dal jsi mi lízátko a slíbil, že mi zaženeš bolest… a taky jsi to udělal.“

„Moc bych si přál, aby to bylo tak jednoduché i teď.“ Úsměv se vytratil. „A já bych si přála být zase malá.“ Chytil ji do náruče ještě jednou.

Pokud se divila, proč ji objímá a tak silně, neřekla ani slovo.

14.KAPITOLA

Městečko vypadalo úplně jako by bylo postavené pro nějaký film. Noční Pleasantville.

Julian civěl přes kouřová skla limuzíny. Nevzpomínal si, že by kdy viděl místo tak ohromně… roztomilé. Každou chvíli čekal, že se tu objeví nějaká disneyovská

postavička. Stáhl dolů plentu pro zachování soukromí, a tak se mohl bavit s řidičem. „Hledáme nějaký venkovský sídlo, kde nabízej nocleh i se snídani. Možná je to tady vpravo, ten vedlejší vchod.“

„Mám adresu, pane.“

„Díky bohu. V takhle velikým městě to můžem minout vo kolik, vo jeden blok? Vo dva?“

Řidič zahnul z Hlavní třídy na Glacier. V polovině silnice dojeli k zátarasu. Několik automobilů parkovalo uprostřed cesty za oranžovými zábranami. Šofér zastavil a začal se s vozem otáčet.

„Počkejte.“ Julian stiskl páčku pro otevírání oken. Sklo tiše klesalo dolů. Julian vystrčil hlavu, aby viděl, co tam zatraceně ten zátaras dělá. Chlad ho štípal do očí a do nosu.

Mimo cestu napravo bylo obrovské zasněžené bílé pole. Uprostřed velikánský zamrzlý rybník. Auta se stavěla do kruhu po obvodu provizorně upraveného kluziště; jejich zlaté světlomety měnily prostor na nezastřešený Madison Square Gardens. Všude bylo plno lidí, dětí i dospělých, a všichni bruslili jedním směrem.

Julian si všiml malého stánku, stál prakticky pár kroků od automobilu. Nějaká žena tam připravovala na kempinkovém vařiči horkou čokoládu. Jiní muži zase vedle opékali párky nad otevřeným ohněm.

„Ježíši, tady snad už chybí jenom Jimmy Steward.“ Julian zasunul hlavu zpátky dovnitř a zavřel okénko. „Jeďte dál, zavezte mě do toho hotelu.“

Limuzína se vytočila a vyjela zpátky na Hlavní třídu. „Takových městeček, jako je tohle, už člověk nikde moc nevidí,“ poznamenal řidič a letmo se podíval do zpětného zrcátka.

Zastavili až u obrovského domu ve viktoriánském stylu.

Stál až v rohu parcely. Střechu měl zakrytou vrstvou napadaného sněhu. Plot z bílých latěk rozdělil velikánský prostor a vytvářel trochu zmenšující dojem. Vedle otevřené brány visel do dřeva vyleptaný nápis: *Vítáme vás v našem Horském domově.*

Julian vystoupil z auta. Dech mu před obličejem vytvářel mračný opar. Kristepane, je tu pořádná zima. Julian jenom doufal, že mu Teresa přibalila i kabát. Vytáhl si z kapsy u košile svoje značkové rukavice a natáhl si je na ruce. „Vezměte mi zavazadla dovnitř,“ dal příkaz šoférovi ve chvíli, kdy už v teniskách lámal křupavými zvuky namrzlý povrch sněhu.

Dveře se otevřely dřív, než došel ke krytému přístřešku. Na zápraží stála šedovlasá, silná žena v šatech s květinovými vzory a v kostkované zástěře. „Tak *jste* to vy! Děvčata ani já jsme se neodvažovaly věřit. V tom malém městě, jako je tohle…“ přerušila se vlastním hihňáním.

Při zmínce „děvčata“ si Julian okamžitě představil stádo kobyl v kytičkované bavlně. I přesto, že byl unavený, vyslal ženě úsměv. Nikdy neuškodí poklábosit si s fanynkami. „Zdravím vás, miláčku.“

Žena spráskla ruce; vystoupal oblak mouky. „Miláčku – ach, eéh, hmm. Počkat, až to povykládám Gertrudě. Udělala jsem vám linecké sušenky, jenom tak pro případ. Četla jsem v Enquirer, že jsou vaše oblíbené.“

„Jste přímo anděl spadlý z nebe," prohlásil, i když po pravdě řečeno, neměl ani páru o tom, co jsou nějaké linecké sušenky. „Teď, jestli vám to nevadí, jsem po tý dlouhý cestě děsně unavenej. Byl bych vám vděčnej, kdybyste mi mohla ukázat můj pokoj."

„Ale *jistě.*" Rychle se drobnými krůčky točila jako nějaký chrobák a cupitavě hopkala nahoru po úzkém schodišti. Julian slyšel řidiče, jak spěchá za nimi s vakem na obleky.

V prvním patře došla žena kolébavou chůzí na konec chodby a otevřela jedny dveře. Objevila se veliká, dobře větraná ložnice, překonala i nejvyšší hranice možného řasení a plizování.

„To je apartmá pro novomanžele na svatební cestě," žena zářila. Nabídla baculatou ruku. „Mimochodem, já jsem Elizabeth, ale všichni mi říkají Lizbet."

„Liz… bet. Jak okouzlující jméno." Julian strčil hlavu do pokoje a zamračil se. „Promiňte, Lizbet, ale kde mám koupelnu?"

„Tady na chodbě. Třetí dveře vlevo."

Pomalu se k ní otočil tváří v tvář. „Chcete říct, že se musím *dělit* vo koupelnu s jinými?"

„Za normálních okolností by to tak bylo, ale zatím ještě nezačala lyžařská sezóna. Jste tady jediný host. Vlastně je to jenom vaše koupelna."

„Až na to, že bych si měl přibalit s sebou svačinku, než tam dojdu."

Nafoukla tváře. „No, tohle –"

„Promiňte. To byl jenom vtip. Pokoj je vynikající. Dáte nějakej pokoj i mýmu řidiči, že jo? Nejlíp v jiným poschodí. Já vám zaplatím celej zbytek. Potěšilo by mě, kdybych to tady měl sám pro sebe."

„Jistě." Lizbeth zčervenala a naklonila hlavu na stranu. Odcházela od Juliana a celou dobu, než zmizela z dohledu, se usmívala.

Julian si sedl na kraj postele. Pružiny pod jeho tíhou zavrzaly. „Vybalíte mi zavazadla, že ano?" obrátil se na šoféra a pak si lehl naznak do postele.

Menší mimořádné případy zdržely Liama v ordinaci téměř do pěti hodin. Pak zavřel budovu a zamířil do nemocnice. Byla úplná tma. Slyšel vysoké hlásky dětského smíchu. Dneska večer se opět bruslilo.

Liam nastoupil do auta a projížděl vylidněným městem. V nemocnici pak šel do malé ordinace, kterou sdílel s Tomem Granato, všeobecným lékařem z Demingu.

Okamžitě poznal, že Julian True už dorazil. Ze dveří totiž vycházely vzrušené hlasy, rychlé kroky a hlasité šeptání. Čekal, až zabzučí domácí telefon.

Tentokrát se ve dveřích objevila Sarah. Otevřela, aniž by klepala. Byla pořádně červená ve tvářích a smála se na celé kolo. „Doktore Campbelle, je tady nějaký muž, aby –"

„Julian True."

Překvapeně vypískla. „Jak to víte?"

„Kouzelná magie."

„Tvrdí, že se přijel podívat na Mikaelu."

„Pošlete ho dál.“

Sarah udělala malé pukrle, přikývla a beze slova zmizela.

A pak to začalo. Liam zkoušel své pevné nervy. Věnoval se sobě už od rána. Oblékl si nejlepší černé kalhoty a modrou flanelovou košili, kterou mu darovala Miki o loňských Vánocích, ale to všechno považoval za zbytečné. Stejně bílý plášť, který si dá na sebe, ukáže jenom tu nejmizernější modř.

Dveře se otevřely.

Liam cítil závrať.

Muž ve dveřích se usmíval – nenuceně – a Liamovi se dělalo zle. Fotografie nebyla k Julianovi spravedlivá; žádný objektiv nezachytí magneticky silnou přitažlivost jeho tváře.

„Jsem Julian True,“ prohlásil příjemně a Liam stačil říct, že je rád, že ho poznává, jako by mohl být na této planetě člověk, který by nevěděl, kdo je Julian True.

Liam se pomalu postavil. Sundal si brýle – copak mu *tohle* může pomoct? – a vložil si je do kapsy laboratorního pláště. „Zdravím vás, Juliane. Jsem rád, že jste mohl přijet. Já jsem Liam Campbell. Chtěl jsem –“

„Můžu ji hned teď vidět?“

Liam si povzdychl. Nevěděl, proč dostal chuť všechno odložit; nezdálo se však, že by se Julian chystal odejít. Jenom při pomyšlení, že půjdou spolu, se dělalo Liamovi nevolno. „Pojďte za mnou.“

Vedl Juliana chodbou k pokoji Mikaely. Pomalu otevřel dveře.

Julian prošel kolem něho a zamířil k posteli. Dlouho hleděl na Mikaelu. „Co se stalo?“

„Spadla z koně a narazila hlavou do sloupu ohrady.“

„Jak dlouho už je v takovým stavu?“

„Skoro čtyři týdny.“

Julian jí odhodil pramínek vlasů z očí. „Haló, Kaylo. Tady je Jule.“ Pak zvedl zrak. „Slyší mě vůbec?“ Liam pohlédl dolů na Mikaelu. „Proto jste přece tady.“

„Co mám dělat?“

Liam se cítil jako děda Walton, když radí Robertu Redfordovi, jak se bavit s ženou. „Jenom na ni mluvte, Juliane.“ Hlas přešel v šepot. „Občas reaguje na… vzpomínky… na vyprávění z minulosti.“

„A na mý jméno. Reagovala na mý jméno, že jo?“

Odpověď‘ vyžadovala nesmírné úsilí. „Ano.“

Julian si přitáhl židli k lůžku a posadil se. „Nechejte nás chvíli vo samotě, jo, doktore? Haló, Kaylo. To jsem já, Jule.“

Nereagovala.

Liam si roztřeseně oddychl. Vlastně měl strach, že Miki jednoduše vstane, prostě jen tak, až uslyší Julianův hlas.

Julian si vzal její ruku do své. „Kaylo, drahoušku?“

Liam nemohl déle vydržet pohled na Juliana, jak hladí Mikaelu, a tak se raději otočil a vyšel z místnosti ven. Na chodbě zůstal stát a opřel o stěnu.

Neuplynula ani minuta a už si uvědomil, co udělal… nebo spíš neudělal.

Neřekl Julianovi, že je manželem Miki.

Julian nikdy nebyl dobrý v psaní veršů a vlastních rolí.

Přemýšlel, že by měl zazvonit na sestru, aby mu přinesla něco příjemného, na čem se dá trochu sedět a lovit nápady. Není úplný idiot; věděl, že teď jenom zaměřuje myšlenky na něco jiného než na ženu, která tu leží před ním.

Vypadala krásně, jako spící princezna. Dalo se čekat, že by se klidně posadila, usmála a řekla: *Nazdar, Jule, cože sis dával tak na čas?*

To vše Juliana napadalo i s představou jejího hlasu. Třebaže uběhla řada let, Julian se zase cítil mlád. Celou dobu na Kaylu ani nepomyslel, ale teď, když se na ni díval, vybavoval si naprosto jasně, jaké to bylo a co cítil, když Kaylu miloval… a byl jí milován. Ze všech žen, které v životě poznal, jenom ona mu vytvářela bezpečné útočiště, prostředí, kde se cítil jako doma.

Přivřel oči a dovolil vzpomínkám vyplouvat na povrch. „Vzpomínáš ty začátky, Kay? Když jsem tě poprvé políbil, myslel jsem, že umřu. Ne tak, jak to říkají puberťáci: *Myslel jsem, že umřu*, ale vopravdově jsem se vyděsil. Srdce se mi rozbušilo, že jsem se nemoh ani nadechnout, a tak jsem měl dojem, že umřu.“

„Chutnala jsi jako déšť, vědělas vo tom?

Tak moc jsem se do tebe zamiloval, že jsem se v tom málem utopil. Vzpomínáš, kdy jsme se spolu poprvé milovali? Byli jsme někde venku, v nějakým sadě, leželi na vlněný dece. Poslal jsem svýho asistenta až do Yakimy pro láhev značkovýho sektu Dom Perignon. Chtěl jsem bejt první muž, kterej ti ukáže, jak chutná světlo hvězd. Nevěděl jsem, že budu i tvůj první milenec.

Když jsi šampaňské vochutnala, rozesmála ses. Dala sis ruce pod hlavu, hledělas nahoru na oblohu a chtělas, abych ti povídal vo sobě.

Snažil jsem se ti napovídat ten předem vybájenej úžasnej příběh, kterej vymyslel Val, ale tys řekla: „Bavíme se spolu výborně, náš čas je ale vzácný. Já nechci… skončit nakonec tak, že bych o tobě nevěděla nic víc, než to, co se píše v Enquireru. Chci vědět, že jsem ležela vedle *tebe.*“

Julian si stále vzpomínal, co cítil. Byla to zvláštní starostlivost a zájem.

Chtěl si vzpomenout, co se to stalo, že přestali být zamilovaní. Byla přece hluboká ta studna jejich emocí, jak by se mohly dostat na povrch? Sice se tomu sám divil, ale tušil příčinu.

Kayla chtěla po něm, aby dospěl. Zní to až trapně jednoduše, ale když se podívá pravdě tvrdě do očí, bylo to opravdu jádro všeho. Kayla vyžadovala, aby se kvůli rodině něčeho vzdal. Jenže Julian měl tehdy jenom třiadvacet let. Stěží byl připravený na manželství, naprosto nepřipravený na roli otce. Toužil jenom po zábavě… a tak vycouval, vydal se bezstarostnou cestou, kterou tak dobře znal, cestou lemovanou ženami, jejichž jména si nikdy ani moc nepamatoval, a nikdy nekončícími večírky.

Měl pocit, jako kdyby se v něm otevíraly dveře. Za nimi nahlížel sám do sebe, minul zlatého chlapce, minul populární hvězdu a viděl, že cesta vede až k jednomu osamělému klukovi, kterým kdysi býval. Za ta léta až do současnosti nikdy nikoho

opravdově nemiloval. Jenom tu ženu, Kaylu, ta mu byla nejbližší. Miloval ji, jak nejvíc a nejlíp uměl, a přesto se k ní otočil zády.

Teď pozoroval její tvář, studoval něžné obloučky řas spočívající na tvářích i bledé nateklé rty. Co by měl říct, aby to bylo důležité pro ženu, kterou dobře znal, a přesto ve skutečnosti vlastně vůbec neznal. Co říct ženě, jejíž srdce dokázal zlomit s lehkostí dítěte, které si rozbije svoji oblíbenou hračku?

Slzy ho pálily v očích. Nemohl tomu uvěřit. Roky už neplakal. Jedině, když mu za to platili, samozřejmě.

„To jsi měla ráda, Kay. Mělas ráda *mě*, když jsem brečel." Klesl na židli a naklonil se k Mikaele, bradu opřel o stříbrnou zábranu. „Vzpomínáš na naši první hádku? Bylo to při jednom z Valových večírků po promítání. Řekl mi, že má pro mě roli – v malým filmu, kterej se jmenoval *Rota*. Já se tehdy bránil: ‚Kdo se kruci zajímá o válku?' a tys mě zasáhla – rovnou před všemi. Řeklas mi, abych přestal ze sebe dělat zatracenou *hvězdu* a zkusil dovopravdy hrát."

Tam to asi začalo – ten konec, který všecko sbalil zase na začátek – a Julian byl příliš sobecký, aby si toho všímal. „Tys ode mě vždycky vyžadovala příliš moc, Kaylo," řekl měkce a pokyvoval hlavou. „Ale já nikdy neměl dost talentu… proč jsi to nechápala? Tys… mi naháněla hrůzu."

Upřel pohled na Kaylu a poprvé si všiml obyčejného zlatého kroužku na prsteníku její levé ruky.

„Ježíši Kriste," zašeptal. „Ty jsi *vdaná?"*

Liam projížděl Last Bend. Městečko blikalo jako vzácný diadém, umístěný na bílém sametu. Daleko vzadu se modré špičky hor dotýkaly oblohy plné hvězd.

Zaparkoval před Horským hotelem. Velebné ticho přerušovalo toliko důvěrné bručení topení v autě. Liam měl teď chvilku, aby si dal myšlenky trochu dohromady.

Poslední věc, na kterou měl právě teď chuť, byl rozhovor s Julianem Truem. Ale neměl na vybranou. Podíval se nahoru, Julian už stál u auta. Ten idiot měl na sobě černé triko a džíny. Musel být úplně zmrzlý.

Liam se natáhl a odemkl dveře u spolujezdce. Julian vklouzl dovnitř a opřel se dozadu o sedadlo. „Ježíši Kriste, venku je zima." S úsměvem se obrátil na Liama. „Jsem rád, že jste mi zavolal. Pomyšlení, že strávím večer v pokoji bez koupelny, kde můžu tak nanejvejš sledovat tři kanály na zrnícím televizoru, by mě zabilo. Co říkáte, nezajdem na skleničku?"

Ruce od toho pryč, Liama napadne nejméně 3 200 milejších věcí. „Jistě." Znovu nastartoval. V trapném tichu projížděli městem.

Liam zaparkoval před Lou Bowling Rama a vystoupil z auta. „Pojďte za mnou."

U Loua v restauraci s kuželkami byl teď, hodinu před večeří, klid. Nikdo neházel ani na jedné ze čtyř bowlingových drah. Jako vždycky tu byl cítit přepálený tuk a kouř z cigaret. Majitel Lou Padinský stál za pultem a otíral ho vlhkým šedivým hadrem. Když viděl Liama, zasmál se a zrudl, což způsobila jeho svěšená cigareta v ústech. Popel dopadl na výčepní pult a bleskově byl setřen.

„‚Brý den, doktore.“

Liam kývl hlavou. „Lou, dejte nám dvě piva, jo?“

„Jasňačka, doktore.“ Lou si hodil hadr přes rameno a otočil se k pípám.

Liam a Julian zamířili k nevzhledným červeným sedačkám za kuželkářským prostorem.

Když se posadili proti sobě, Liam byl rád, že přišli právě sem. Za prvé tu bylo velice sporé světlo, bůhví že nemusí koukat na krásnou tvář toho mladšího muže v plném osvětlení. Za druhé by tu neměl být ani žádný houf zvědavých čumilů, typu – hele, dívej, nebo o něco přijdeš – kteří by se nebavili o ničem jiném než o opravdové filmové hvězdě v Last Bendu. A samozřejmě, pokud se Julian cítí být zaskočen, že sedí v takovém lokále, tím lépe.

Liam věděl, že to je od něho dětinské, ale ať. Měl potřebu cítit nějakou výhodu; a jedna z nich byla aspoň v nuzném osvětlení.

Díval se upřeně na toho mladšího chlapíka a vzpomínal, co všechno se o Julianovi dozvěděl. Internet je vynikající věc pro takové záležitosti. Zjistil například, že Kayla True jednoho dne „zmizela“. Dozvěděl se také, že Julian a Miki byli zpočátku velebeni jako opravdový hvězdný pár Hollywoodu, avšak něco – některé zprávy se zmiňovaly o drogách, jiné hovořily o ženách, další o krutosti – zkalilo jejich štěstí. A tenhleten čtyřikrát ženatý Julian True je jeden z nejlépe placených herců na světě.

Lou došel kolébavou chůzí ke stolu a postavil tam dvě vysoké sklenice. Pivo teklo přes okraje pohárů.

Julian vrhl na muže zářivý úsměv. „Díky.“

Lou se chystal k odpovědi, ale pak se zarazil. „Hele, vy vypadáte, jak ten chlapík…“

Julian zářil, až dostal Liam chuť vytáhnout si sluneční brýle. „Hm, hmm.“

„Ano, Julian True. Slyšel jste hodně vo něm?“

„Pořád je nejlepší.“

Lou strčil loktem do herce. „Prej pomáhá mladejm zajdám, co?“ Pak se otočil k Liamovi. „A jak se daří vaší krásný ženušce?“

„Má se dobře. Díky, Lou.“

Lou přikývl a zamířil k servírovacímu pultu, přitom si cestou broukal *Silou proti zdi, matko skákavá*. Liam se napil piva.

Julian se opřel dozadu, paže si složil okolo sedačky. Vypadalo to, jako by se zlatý lev pohodlně roztahoval na slunci. „Nečekal jsem… že bude tak…“ Nedokončil.

„Teď je na tom líp, než byla předtím.“

„Ježíši.“ Julian přimhouřil oči. Poprvé se na Liama podíval.

„Před dvěma dny zamrkala.“

„A zamrkání, to je dobrý, jo?“

„Je to lepší než nic.“

„Tak to bylo strašně dobrý, že jste mi zavolal. My v Cedrovým háji rozhodně nemáme takový doktory, jako jste vy – jedině možná Liz a Michael mají, ale z nás vostatních nikdo.“

„Já jsem její manžel.“

„*Vy?*“

Liam nedal na sobě znát, jak ho umělcův tón rozrušil. „Jsme svoji už deset let. Určitě jste si všiml snubního prstenu…“ Julian zakroutil očima. „Do prdele.“

Liam se ho *tím* nechtěl nijak nešetrně dotknout.

Julianova ruka prudce vystřelila do vzduchu. „Hej, Lou. Přines mi paklík Marlboro, jo?“

Lou se zakřenil a sáhl po krabičce. Spěchal ke stolu a položil cigarety před Juliana i s krabičkou zápalek. „Je prima vidět v Last Bendu taky nějakýho kuřáka. Pomalu vymíráme.“

„Pěkná představa, Lou. Díky.“ Julian otevřel balíček, vytáhl cigaretu a zapálil si. Kouř se mu zavlnil přes tvář, ale i skrze ten opar Liam viděl, jak ho modré oči důkladně studují. Julian se natáhl po sklenici a mohutným, dlouhým lokem upil piva, pak sklenici postavil zpátky na stůl. „Vy ji asi musíte fakt milovat. Když jste mi zavolal.“

„Ano, miluji,“ odpověděl Liam tiše.

Julian se znovu opřel o židli. „To místo mi trochu připomíná zapadlou hospodu, kde kdysi Kayla pracovala.“

„Opravdu?“

Julian se usmál. „Bože, ta byla krásná. A ti dobří křesťani v Sunville s ní zacházeli jak s nějakým póvlem.

Komu na tom sakra záleželo? To městečko bylo pořádnej infekční zánět spojivek na oční bulvě pánaboha. Ale vona tím trpěla, to víte. Nakonec byla tak vyplašená jak její máma. Kay byla vochotná udělat *cokoliv*, jenom aby někam patřila.“

„Myslíte jako třeba vzít si vás?“

Julian se tentokrát neusmál. „Nebo vás. Rozumím, proč přišla sem do tohoto městečka. Potřebovala někoho, jako jste vy, po… po mně.“

Liam se nedokázal ubránit otázce; pálila ho na jazyku, chutnala hořce. „Co se stalo mezi vámi dvěma?“

Julian si povzdechl. „Víte, jak to chodí. Byli jsme zamilovaní… a pak už jsme nebyli zamilovaní. Hergot, měl jsem tenkrát jenom třiadvacet roků. Nevěděl jsem ani pořádně, čím chci bejt, ale rozhodně jsem věděl, že ze mě nebude žádnej pan Důvěryhodnej.“ Podíval se stranou, znovu silně potáhl z cigarety, pak kouř vypustil. „Já to ani nezkoušel. Než vodešla, říkala, že bude na mě čekat, až si pro ni přijdu. Navždy – tak dlouho prej bude na mě čekat.“

Liam by dal přednost, kdyby mu raději nerozuměl. Usrkl si piva a pozoroval Juliana přes orosený okraj sklenice. „A co vaše dcera? Proč jste se s ní vůbec nekontaktoval?“

Julian sebou trhl. Liam si pomyslel: *Můj Bože, on vůbec nemyslel na Jacey*. Sebral letadlo, přihnal se sem, ani jedinkrát si ale nevzpomněl, že tu má vlastně dítě.

„Byla strašně malinká, když jsem ji viděl naposled. Abych byl upřímnej, ani nevím, co k ní cejtím. Ale určitě bysme to už nějak vyřešili, kdybych se s ní potkal."

Liam sice věděl, že bohatí jsou jiní, a bohatí a zároveň slavní ještě víc, ale nedovedl si představit člověka, který by byl tak lhostejný k citům mladého děvčete. Nestáhl upřený pohled z Juliana. Přinejmenším by ten chlap měl aspoň *vypadat*, že se stydí. „Ona neví, že jste její otec."

„Cože? Kay jí to nikdy neřekla? Myslel jsem, že bude nato pyšná…"

„Ublížil jste jí, Juliane."

„Ale, hovno."

„Chcete si s ní sám promluvit?"

„*Já?* Ne."

Bůh buď Liamovi milostiv, ale ulevilo se mu. „Je to malé město. Nechci, aby zjistila –"

„Já jí nic nepovím. Kdyby se šířily nějaký řeči, tak budu tvrdit, že jsem tu za nadaci Naděje. Prosím, Liame, počkejme… až uvidíme, co se stane s Kaylou, jo? To znamená, pokud se neprobere…"

„Dobrá," souhlasil Liam a zblízka pozoroval Juliana. „Počkáme."

Rosa byla ještě vzhůru. Čekala na Liama, až přijde domů. Odložila pletení, vstala a přešla pokoj až k němu. Jako by chtěla něco říct.

„Promiňte, Roso, teď ne," zarazil ji Liam a šel dál. Ať se chystala říct cokoli, nechtěl to slyšet.

Raději šel nahoru po schodech a tiše vešel do Jaceiny ložnice.

Spala tvrdě, jednu ruku měla položenou na stranu, jako by se i ve spánku natahovala k nočnímu stolku po telefonu. „Ty budeš vždycky moje dcera," zašeptal.

Následujícího rána vstal Liam hodně brzy. Tiše a opatrně se skoulel z postele, aby nevzbudil Breta, který ještě pokojně vedle něho spal. Rychle se osprchoval, ve spěchu popadl z šatníku nějaké oblečení, natlačil do látkového pytle a sešel dolů po schodech. Na stole v prázdné kuchyni nechal papírek s přáním pěkného dne pro Rosu a děti.

Táhl se pomalu Last Bendem jako bez cíle. Úzké, načervenalé prstýnky světla zdobily impozantní stromy. Všechna světla ve výkladech obchodů byla zhasnutá.

Liam dojel k nemocnici, zastavil ve svém parkovacím boxu a pak šel rovnou do Mikaelina pokoje. Rozsvítil světla a okamžitě odhrnul závěsy.

Potom se pomalu otočil.

Mikaela se jako obvykle nepohnula. Byla bledá, ochablá ve tváři, ruce klidně ležely podél těla. Na pokrývce nebyl jediný záhyb.

Až po chvilce, když váhavě vypustil dech, si Liam uvědomil, že vlastně přestal dýchat. Obával se totiž, jestli Julian Mikaelu neprobudil.

Dnes mu poprvé připadlo důležité – stejně jako nutné – aby Liam byl ten, koho Mikaela uslyší.

„Ahoj, Miki," šeptal a zároveň se sklonil, aby rozsvítil svíčku a pustil hudbu. Na dnešek vybral něco od Andrey Bocelliho, aby jí připomněl smutek a bolestivou něhu života. Vedle postele postavil pytel a otevřel uzávěr. Vytáhl modrý kašmírový svetr, ten, který mu koupila na posledním výletě ve Vancouveru. Velice něžněji ho položil na prsa.

„Cítíš mě, Miki? *Mě?"* Věděl, že kdyby přivřel oči, vzpomněl by si na poslední den jejich výletu. Přejeli hranici s Kanadou, aby zhlédli pohostinské divadelní představení *Roztržka*, a tam v setmělém divadle, uprostřed spousty cizích lidí, se drželi spolu za ruce jako párek zamilovaných studentů.

„Následující den jsi mi koupila tenhle svetr, pamatuješ? Snažil jsem se ti vysvětlit, že je moc drahý, že ten bavlněný od Pennyho je pro mě dost dobrý." Hlas se mu zlomil. „A tys řekla, že pro mě není nic dost dobré."

Vzal ji za ruku. „Ale to jsem ti sem nepřišel vyprávět, víš?"

Stáhl zábradlí u postele. Pomalu se natáhl vedle Mikaely. „Nevím, proč jsem ti ještě nikdy nepřinesl nějaký svůj svetr. V noci jsem se probudil zpocený s jasným nápadem. Myslel jsem na každého, jenom ne na sebe… na každého, kdo tě má rád, s výjimkou sebe sama. Tys vždycky tvrdila, že moje největší síla je v tom, že dokážu myslet nejdříve na všechny a teprve až naposledy na sebe. Ale v tom je i moje slabost, a to my oba dva víme."

Zvedl jí paži – těžko se smiřoval s nedostatkem sebemenšího v odporu v jejím stavu bezvědomí – a políbil jí hřbet ruky. „Nechal jsem každého, aby živil tvé vzpomínky, protože jsem se bál síly, jakou se drží. Bál jsem se… změny i toho, co vyjde najevo. Asi mám pořád ještě strach, ale už nemůžu nechat uběhnout další den, abych se toho strachu nezbavil. Zdá se mi, že myslím jenom na tebe a na Juliana. Zamiloval se do mladé dívky, která měla velké sny a učarovala všem. Já se zamiloval do ošetřovatelky s vystrašenýma očima a srdíčkem, které bylo příliš křehké a rozbolavělé, aby mu mohlo být ubližováno."

„Existuje kus tebe, o němž jsem nic nevěděl. A když jsem se to dozvěděl, cítím se bezradný. Jako by náš společný život ve skutečnosti neexistoval."

Zhluboka se nadechl. „Když o nás přemýšlím, myslím na maličkosti. Třeba na poslední Vánoce, kdy jsme všichni jeli lyžovat do Švýcarských Alp a tys řekla jedinou věc, že se nemůžeš dočkat sportu, při kterém ti umrznou i chloupky v nose."

Usmál se při té vzpomínce. Poprvé mu slova přiblížila Miki. Ne ženu strnule spící, ale tu rozesmátou, energickou Miki, se kterou se oženil.

„Když jsme se vrátili domů, nadešel zrovna čas Dnů ledovce a ty jsi byla ten velký tahoun, co všechny organizoval."

Nečekaná vzpomínka Liama zasáhla, až se hlasitě zasmál. „Pamatuješ, co se stalo v tělocvičně? Já tam byl jediný, kdo těžko chápal, jak se má nacpat do

příšerně chlupatého kostýmu. Všichni už byli venku, připraveni k závodům na saních.“

Zakřenil se. „Přišlas tam, protože jsi mě už hledala. Měla jsi na sobě takový legrační kostým ledové princezny, co měla jet na alegorickém voze pro pomoc koním, a říkala jsi: ‚Odjakživa jsem milovala kostým chlapa s velkou tlapou.‘ Já tě popadl za ruku a zatáhl do chlapecké šatny. Tys potom zamkla dveře.“

A smála se zároveň s ním. *Liame, ne tady…*

Snadno si ji tehdy vzal do náruče, zvedl, až se nedotýkala nohama podlahy. Polibek, který mu dala, byl mocný a náruživý, až se zdálo, že mu vysál všechen vzduch z plic.

Strhal z ní vzdušné šaty z bílého polyesteru i bílé hedvábné spodní kalhotky s nohavičkou… „Byla jsi stejně zblázněná jako já. Rozepnula jsi mi zip a stáhla jsi ze mě…“

Liam se teď smál hrdelním hlasem, který celé týdny nepoznal. „Pamatuješ, co se stalo potom, Miki? Vzpomínáš?“

My, důstojný manželský pár se dvěma dětmi, a venku na nás čekalo celé město. A přesně v tom nejlepším Myrtle bušila na zamčené dveře.

Tam jsme byli my dva. Leželi jsme spolu na podlaze chlapecké šatny. Nazí, zpocení, s těly dohromady propletenými jako lékořicové výhonky. Musel jsem ti rukou zakrýt pusu, abys byla zticha. Ale ty ses smála, až se ti ramena třásla a slzy stoupaly do očí.“

Vzdychl si. „Ježíši, tys byla krásná. Nikdy nezapomenu, jak krásná jsi byla hned potom a jaké to bylo držet tě nahou v náručí.

Když Myrtle odešla, začala ses hlasitě chechtat, a já se bál, že tě všichni ve městě uslyší. Tys řekla: ‚Jde o naši pověst.‘ A já se chechtal zároveň s tebou. ‚Mluv sama za sebe,‘ odporoval jsem ti. „Toto mi udělá pověst, kterou jsem už dávno potřeboval.‘“

Liam pohladil Miki a všiml si, že se mu třese ruka. „Takoví jsme byli, Miki. A takoví zase budeme, jenom jestli otevřeš oči a podíváš se na mě. Miluji tě. Pořád. Miluji.“

Pomalinku se sklonil. Políbil ji na čelo a přitom šeptal: „Navěky.“

16.KAPITOLA

Julian se probudil s těžkou kocovinou. Byla to nevyhnutelná věc, pochopitelně. V tomto normálním skalnatém městečku, kde kromě sezení na pokoji u televize se třemi kanály a pití, se vlastně nedalo nic dělat. Minulou noc strávil nejméně dvě hodiny tím, že se pokoušel dovolat Valovi. Pokaždé když slyšel obsazený tón, dal si pořádný doušek skotské.

Nejisté se otočil na bok, aby dosáhl k telefonu. Ostře vyťukával číslo Valový kanceláře. Po druhém zazvonění se ozvala Susan. „Lightner a spol.“

Konečně. Julian se snažil posadit. „Je tam Val?“

„Ahoj, Juliane. Momentíček.“

Dorazil Val. „Juli, jak se vede na tom velikánským bílým Severu?“

„Kde sakra vězíš? Celou noc jsem se tě snažil dovolat.“

„Koukejme na našeho chlapíka. Kdybych chtěl poslouchat takový řečičky, tak jsem se moh rovnou voženit.“ Zasmál se sobě, jak je vtipný. „Minulou noc jsme promítali *Na mystickém jezeře* – ten novej doják Annety Beningové a Richarda Gera. Potom jsme všichni… no, však víš, jak to chodí. Dorazil jsem domů až někdy vokolo čtvrtý. Tak, co se děje?“

„Viděl jsem včera Kaylu.“

„To si dovedu představit. Jak se jí vede?“

Julian se snažil vyjádřit slovy včerejší pocity, ale jako vždy měl problém být upřímný. „Bylo to zvláštní, Vale. Vona je v bezvědomí. Nevěděl jsem, co mám dělat. Tvrdili, že prej reagovala na vzpomínky, a tak jsem jí začal povídat vo nás.“ Zasmál se. „Znáš mě, nevzpomenu si, co bylo včera, ale najednou jsem si vzpomněl i na to, kdy jsem ji poprvé políbil. Cítil jsem… něco.“

„Juli, já se zase cejtím bejt zavázán, abych ti vytkl jakejsi náznak nekrofilický poruchy.“

„Velice vtipný.“

„Tak co, jak se dohodnem? Chceš tam zůstat dýl, je to tak?“ Julian byl trochu zklamán. Přál si, aby mluvili, aspoň jednou jedenkrát, o něčem podstatném, o něčem, co má význam.

„Vona mě fakt milovala, Vale. Řek bych, že to je něco, na co si vzpomínám úplně nejvíc. Jaké to je, když tě někdo miluje.“

„Všecky ženské tě milujou.“

„To není totéž, co?“ zeptal se měkce.

Val byl zticha a Juliana zajímalo, jestli ho tentokrát agent skutečně poslouchal. „Ne, řek bych, že není. Takže, co budeš dělat s těma svejma nezřízenejma emocema?“

O tom Julian zatím nepřemýšlel. Zaneprázdňovaly ho *city*, takže se přemýšlením příliš netrápil. „No, asi nic. Vona je totiž vdaná.“

„*Cože* je vona?“

Julian odtrhl sluchátko dál od ucha. Val pištěl, že by se za ním rozštěkali všichni psi ve městě. „Slyšels mě. Je vdaná… za toho doktora, kterej mi volal.“

Po linkách přicházel bezpochyby zvuk zapalované cigarety, následovalo prudké vyfouknutí kouře přímo do sluchátka. „A von ji má rád?“

„Jo. Její nemocniční pokoj je jak svatyně, aby mohli bejt spolu. A sestra mi včera tvrdila, že prej celý hodiny vysedává u ní – každej den vod tý nehody. Někdy s ní dokonce i spí.“

„Takže von je takovej slušňák, férovej a vůbec. Pitoměj super hrdina, kerej miluje svoji manželku tak moc, že zavolá *tobě* – jejímu prvnímu manželovi – aby mu ji pomohl probudit. Ježíši, to budou mít novináři velkej den.“ Val zůstal na chvíli zticha, docela neobvyklý úkaz. „Měl bys bejt tady v tom dost vopatrnej, Jule.“

Julian věděl, že má Val pravdu. Kayla patří do minulosti. Teď už si založila nový život – kam sice on už nepatří, ale když se jí dotkl, vzpomínal na jejich lásku… a při těch vzpomínkách se cítil… trochu osamělý.

„Juliane? Teď se vracíš, že jo? Myslím, že zejtra máš termín na Leno –“

Julian zavěsil. Hollywood a jeho kariéra se mu najednou zdály být daleko, jako stará, zažloutlá fotografie vedle barevných vzpomínek na první lásku.

Přivřel oči. I když si to vůbec nepřál, zjistil, že se probírá útrapami a bolestmi svého mládí…

Jeho matka, Margaret Jameson Atwood Coddingtonová říkala od samého začátku, že je Julian prokletý, a to se také ukázalo pravdivé. Osm měsíců po narození mu zemřel otec. Margaret neztrácela zbytečně čas a brzy synovi připomněla, že vlastně nikdy děcko nechtěla. Nutila ho, aby jí říkal madam a aby ho bylo vidět, ne slyšet. Jakmile dosáhl patřičného věku, poslala Juliana do internátní školy ve Švýcarsku, kde pobýval, zatímco máma si razila cestu přes manžely, plastické operace a večírky s honosnými bankety. Posílala mu šeky, ale nikdy žádný dopis.

V šestnácti si sbalil do batohu vše potřebné a zamířil do Ameriky, kde si našel nějaké bezvýznamné místo v texaském Lubbocku.

V devatenácti náhle pochopil svoji budoucnost. Samozřejmě že v tom hrála roli ženská. Ještě teď si vzpomínal na její fantastickou krásu. Vybrala si ho, jako kdyby byl kabelka, kolem které nedokázala projít bez povšimnutí. *Vezmu si ho*, řekla. Až teprve později Julian zjistil, že známá filmová herečka natáčela ve městě nějaký film. Zanedlouho po seznámení byl už Julian v Hollywoodu a u filmu. Během jedné noci vyvolal senzaci. Změnil si jméno a přetvořil život. Val ho přijal za svého klienta a zkonstruoval pečlivě vymyšlenou minulost, včetně úmrtí obou rodičů. Byl to Val, kdo mu dal jméno Julian True.

Julian celá léta čekal na někoho, kdo odhalí pravdu, ale nikdo takový se nenašel.

Kayla jako jediná naléhala, že ho chce poznat. Že prý chce poznat muže, který se ukrývá za krásným balicím papírem slávy. Prozradil jí všechno, jenom ne své pravé jméno.

„Ježíši, teď myslím na svoji *matku.* Stačí.“ Zhoupl se a švihem nohou vstal z postele, trochu nejistým krokem šel po chodbě až do koupelny.

Osprchoval se v nejmenším sprchovacím koutě na světě - mohl by sloužit klidně jako rakev, pak si oblékl vyšisované levisky a černé triko. Popadl kabát, který si včera koupil – v obchodě s módou pro mladé u Zeka. Natáhl si ho na sebe, zvedl límec a vyšel z pokoje. O poschodí níž zabušil na dveře pokoje řidiče. „Pospěšte si, jdem!“

Když scházel po schodech dolů, Lizbet vyběhla z kuchyně a střetla se s Julianem ve vstupní hale. Vypadala, jako by se právě vykoupala v mouce a byla připravená ke smažení. „Sbohem, pane True. Uvidíme se v poledne na oběd?“

„To nevím. Nashle, Lizbet.“ Otevřel hlavní vchod – a spatřil spoustu mladých děvčat. Postávaly na chodníku za bílým laťkovým plotem. Ve chvíli, kdy se objevil ve dveřích, začaly vykřikovat jeho jméno.

Zdá se, že se drby šíří v Pleasantville zatraceně rychle.

Usmál se trochu lenivě. „Hleďme, tak vás zdravím, dámy. Rád vás tu všecky vidím.“

Tlačily se dohromady, byly takovou stonožkou v krátkých šatech a s holýma nohama. Houf hihňavých holek.

Pružně seskakoval ze schodů. „Co to tady máme? Uvítací výbor Last Bendu? A taky pěkný holky. Jaká čest.“

Šofér vyklonil hlavu z okna v přízemí. „Hned jsem dole, pane True.“

Julian zvedl ruku. „Nemusíte pospíchat.“

„Podepíšete se mi do mého památníku, pane True?“ zeptalo se jedno z děvčat. Kulaté tvářičky jí radostně plály.

„Je to pro mne velká čest.“ Vytáhl pero z kapsy a začal dávat autogramy. Dívky mlely jedna přes druhou, chichotaly se, tlačily se na sebe, jen aby byly Julianovi co nejblíž.

„Dneska večer je u nás zimní školní ples, pane True… co kdybyste se tam zastavil?“ zeptalo se jedno děvče a zmizelo v záchvatu smíchu dřív, než dokončilo větu.

Julian si dal ruku na srdce. Bože, jak to miloval. „Proč? Vsadím se, že takový pěkný děvče jako ty, už má partnera.“

„Jo, Sereno,“ zapištěla neznámá. „Ty už máš partnera. Co kdybyste šel se mnou, pane True?“

Už se chystal odpovědět na hloupou otázku, když vtom ji spatřil. Vzadu, trochu stranou od skupiny, smála se, ale ne hihňala, nežádala si ani autogram.

Vyčerpané srdce vynechalo jeden tep. Možná dva.

Byla krásná – přímo Hollywoodská kráska – vysoká, štíhlá, černovlasá, s očima něžnýma jako rozpuštěná mléčná čokoláda. Půlnočně černé vlasy vypadaly jako vodopád z temného inkoustu rozlévající se po jejích zádech. To musí být…

Napsal své nepravé jméno a vrátil kus papíru rusovlásce, která se na něj zubila a odhalila pestrobarevné rovnátko.

Snadno si proklestil cestu davem a přitočil se k neznámé černovlásce. Srdce mu bušilo jako na poplach. „A kdo jsi ty, zlato?“

„Já jsem Jacey.“

Juliana Celeste. J.C.

Jeho dcera. Ohromením nebyl schopen promluvit. Poprvé byla skutečná; žádná pohaslá představa mimina v kolébce, nýbrž mladá dívka, která vyrostla bez něho.

Nechtěl zavírat oči, ale nějak se mu samy přivřely. V té lehké zaslepenosti spatřil výjev odehrávající se před dávnými časy. On s Kaylou spolu v posteli a uvřeštěný uzlíček mimina vsunutý mezi nimi.

Není úžasná? Promluvila Kayla…

Julian otevřel oči a upřeně zíral na svoji dceru.

„Pane True?“ Krásně zčervenala. „C-Co děláte v Last Bendu?“

„Já jsem… hm… tady… za nadaci Naděje, vykonávám vizity u nemocných ve zdejší nemocnici.“

„Moje máma je nemocná. Leží v bezvědomí. Možná… možná byste ji mohl navštívit.“

„Rád to udělám. No, udělám to hned.“

„Už jsem tady, pane True!“ Optimistický hlas řidiče se vznášel nad chichotajícím se davem.

Děvčata se okamžitě stáhla dozadu a předvedla tak úctu, jakou už Liam dávno v Hollywoodu nezažil. Jenom Jacey zůstala stát na místě a vzhlížela k němu přesmutnýma očima.

Julian se na ni podíval, jako by se snažil zapamatovat si její tvář na dlouho, pak odešel k limuzíně. Netroufl si otáčet se dozadu, ale jakmile byl v autě, upřeně ji přes kouřová skla pozoroval.

Nová, dosud neznámá emoce zatížila Julianovu hruď a působila problémy s dýcháním. Hanba a stud.

Večer padl náhle jako slepota. Odstranil ty nejposlednější růžové paprsky zacházejícího slunce. Liam se odtrhl od okna a pohlédl na svoji dceru.

Jacey stála před velkým zrcadlem a prohlížela si vlastní odraz. Vlasy z obličeje měla stažené. Hustou černou masu svinutou dozadu zvýrazňovaly čtyři narůžovělé křišťálové sponky ve tvaru motýlků. Elegantní, levandulově modré šaty seděly naprosto perfektně.

Vypadala dospěle. Liam si nemohl pomoci, ale pocítil závan smutku, jako by skutečně ztrácel svoji malou holčičku.

Oči Jacey dostaly skelný lesk a Liam věděl, že myslí na svoji mámu.

„Byla by na tebe moc pyšná,“ prohlásil, „vypadáš úžasně.“

„Díky, tati.“

„Víš, na co jsem si teď vzpomněl? Na tvůj první Halloween v Last Bendu. Bylo ti tenkrát pět a byla jsi za bezzubou pohádkovou vílu. Miki jela až do Bellinghamu pro ten nejlepší růžový satén. Přišila ti pak na šaty spousty růžových flitrů.“ Liam přistoupil k Jacey; na chviličku ji viděl takovou, jaká tenkrát byla, malá princezna v třpytivém diadému z obchodu s levným zbožím. „Miki a já jsme ještě tehdy nebyli svoji, ale bylo to ten večer…“ Těžce polkl. „Zeptala ses mě, jestli mi můžeš říkat tati.“

„Vzpomínám si na to.“

„Kdyby teď byla tvoje máma v pořádku…“

Jacey vzala Liama za ruku a stiskla ji. „Já vím.“

Donutil se k úsměvu. „Dobrá, elegantní dámo, je čas.“

Drželi se za ruce a scházeli dolů po schodech. Pár minut nato Rosa uvedla Marka do obývacího pokoje. Měl na sobě tmavě modrý smoking s plizovanou bílou košilí a levandulově modrým motýlkem. Jindy rozčepýřené černé vlasy měl nyní pečlivě sčesané z obličeje dozadu.

„Ach, Jacey,“ řekl jenom Mark a přistoupil k ní blíž, „vypadáš nádherně.“ Usmála se. „Díky, Marku.“

Nahoře Bret strkal hlavu mezi zábradlí a začal zpívat z plných plic: „Přichází k vám nevěsta, ta je přece široká, ta je přece tlustá –“

„Brete,“ křikl Liam a polkl smích. „Nechej toho.“

Rozchechtaný Bret pelášil dolů ze schodů a zabrzdil těsně u sestry. Ta ho loktem píchla do ramene. „Díky moc, mizero.“

Bret k ní vzhlédl. Rosa mu drhla tvářičky snad kartáčem, aby se leskly. „Fakt vypadáš hezky.“

„Díky, hochu.“

Mark podával Jacey průsvitnou krabici. Uvnitř byla bílá orchidej zdobená tenkou levandulově modrou stuhou. „To je pro tebe. Norma ze zahradnictví říkala, že prý je to ten nejlepší druh.“ Klopýtl, jak se snažil krabici otevřít, pak to ale vzdal a podal ji celou Jacey.

Ta rozbalila květinu a ozdobnou stuhu si ovázala kolem zápěstí. „Díky. Babičko – byla bys tak hodná a vytáhla z ledničky Markovu kytičku do klopy?“

Rosa sklonila hlavu a rychle cupitala do kuchyně. Vrátila se za chvilku s drobným bílým karafiátem, okraje květu byly levandulově modré. „Tak, a je to tady.“

Poté nastalo nebezpečné ticho. Liam měl v úmyslu trapnost něčím přerušit, ale vyschlo mu v krku. Jako by se chtěl otočit k manželce a říct jí *podívej na ni, miláčku,* ale bohužel nikdo vedle něho nestál. Doufal jen, že Jacey nepostřehla trochu ostrý hlas, když zaskřehotal: „Výborně, dětičky, to chce vyblejsknout.“

Mark zaúpěl.

Jacey ho strčila do ramene. „To je legrace.“ Vzala Marka za ruku a dovedla ho ke klavíru. Mark pak Jacey chytil okolo ramen a přitiskl si ji blíž.

„Mysli na sex!“ Vykřikl Bret a jako šipka se schoval za pohovku. Chichotání z jeho úkrytu narůstalo.

Liam udělal dost obrázků i pro grafika z magazínu Město a vesnice. Věděl, že tu chvíli záměrně prodlužuje – jako by ještě mohla Mikaela zázračně projít dveřmi, kdyby jen maličko tuto scénu prodloužil.

„Stačí, tati,“ smála se Jacey. „Hudba už nejspíš hraje druhou sérii.“ Uvolnila se z držení Marka a šla k Liamovi.

„Já vím,“ prohlásila měkce, „maminka bude chtít vidět všechny ty fotky. Proto si beru kabelku. Všecko tam vyfotím.“

Liam ji chytil kolem ramen a přitiskl k sobě. Pak ustoupil a usmál se. „Teď už jděte a dobře se pobavte.“

Jacey políbila na rozloučenou Rosu a Breta a pak už vyběhli ze dveří.

Liam stál u kuchyňského okna a pozoroval Jacey. *Tamhle jede, Miki.* Za normální situace by se teď otočil ke své ženě a chytil ji okolo ramen. Určitě by plakala. Liam by sedl ke klavíru a zahrál nějakou sladkobolnou melodii, něco, co by ji posílilo v zármutku, že její malá holčička právě překročila most do dospělosti a stala se z ní mladá žena.

Teď však to byl on, komu se chtělo plakat, kdo zahlédl opuštěné hnízdo v budoucnu, a uvědomil si, oč jednou bude dům tišší, až ho Jacey opustí.

Na to nemůže být člověk sám, aby to zvládl.

Liam si vzdychl, odešel do obývacího pokoje a pustil televizi.

Julian věděl, že nedělá dobře. Bylo to dost nebezpečné, ale nemohl si pomoct. Po pravdě řečeno, ani se o to příliš nesnažil. Pevná vůle nebyla jeho silnou stránkou. Nedokázal by přesně vysvětlit, proč chce jít na školní ples, ale nikdy nepatřil k těm, kteří by potřebovali pro své skutky logické zdůvodnění. Prostě chce jít. A to je vlastně nejdůležitější.

Ve svém přespříliš vyzdobeném pokoji se oblékal pečlivě, jako by měl namířeno na udělování Oskara, a ne na nějaký školní ples v Zapadákově, kde lišky dávají dobrou noc. Černá hedvábná polokošile a k tomu řasené černé kalhoty od Armaniho. Nechtěl obtěžovat řidiče, raději šel pěšky přes tři bloky ke Střední škole u Andělských vodopádů. Než tam dorazil, zčervenaly mu tváře chladem a oči mu začaly slzet. A zoufale potřeboval kouřit.

Procházel prázdnými školními chodbami, občas se zastavil, aby si prohlédl trofeje vystavené v zasklených skříňkách s šedými kovovými zámky.

U sálu se zastavil. Zhluboka se nadechl a otevřel dvojité dveře. Chvíli trvalo, než oči přivykly šeru, ale za chvíli viděl tělocvičnu, která se proměnila v nevkusný, ošuntělý tropický ráj. Umělé palmy stály pohromadě na huňatém vyspravovaném koberci; hned vedle se skupina mládenců ve smokingu a děvčata v dlouhých večerních róbách řadili k fotografování. Na druhém konci sálu u protější zdi živá hudba hrála nějakou docela známou odpalovačku.

Julian věděl bezpečně, ve kterém okamžiku ho poznali. V sálu nastalo hrobové ticho. Přestalo se i tančit. Mládež trochu ustoupila a vytvořila Julianovi jakýsi ševelící trychtýř směrem k tanečnímu parketu.

Julian se rozhlížel kolem sebe, rozdával dobře nacvičený úsměv, až náhle spatřil tu, kterou hledal. Stála se svým partnerem na tanečním parketu. I na větší vzdálenost si Julian stačil všimnout, jak si ho pozorně prohlížejí.

Protáhl se davem způsobem, který se už dávno naučil; hlavu vzhůru, nasadit správný úsměv, s nikým nenavazovat přímý kontakt očima.

Písnička dohrála a začala další. Milostný nápěv z filmu Titanic. To prokleté srdce dál dělalo neplechu.

Julian se zastavil před Julianou. J.C., jak si dobře vzpomínal, a nabídl jí galantně rámě. „Smím prosit?“

Dav zalapal po dechu. Její přítel – statný, dobře vypadající mladík v nemožně laciném smokingu – hleděl dosti zmateně.

Jacey se otočila ke kamarádovi: „Nebude ti to vadit?“

„Hm… ne.“

Julian ji chytil do náruče a začali spolu tančit. Ostatní se k nim přiblížili, šeptali si a hovořili tak hlasitě, že sotva bylo slyšet hudbu.

„Proč já?“ zašeptala.

Julian se usmál. „A proč ne? Takže, J.C., s půlnočními vlasy, povídej mi teď o sobě. Učíš se dobře? Máš hodně přátel? Praktikuješ bezpečný sex?“

Zasmála se hrdelním, barovým smíchem, úplně stejně jako Kayla. „Připomínáte mi mého tátu – ten se mě akorát neptá na sexuální život.“

Když pronesla slovo – *táta* – a mile se přitom na Juliana usmála… no, pořádně ho píchlo u srdce.

Bylo s podivem, ale až do dnešního dne o tomto slovu nikdy nepřemýšlel. *Táta*. Tak vážné, spolehlivé slovo pro dospělého člověka. Dokonce ani teď, se svou dcerou v náručí, si Julian nedokázal opravdu představit, že je něčí táta.

„Pane True? Poslouchal jste mě?“

Nenucené se usmál. „Promiň, trochu jsem se zamyslel. Tak co, jak se v takovém městě baví mládež?“

Pohodila ramenem. „Tak, obyčejně. Lyžuje se, bruslí, hrají se kuželky, jezdí na koních. V létě jsme pořád u Andělského jezera. Máme tam zavěšené horolezecké lano mezi velkou Madronou až k hranici Currigan.“

Rozhodně to „tak, obyčejně“ neplatilo pro Los Angeles, stejně jako pro mládež známých celebrit. Kdyby J.C. vyrůstala s Julianem, trávila by život za železnými vraty a s osobní ochrankou. Neměla by ani ponětí o tom, co to je zajet si sama na kole do města pro nějakou pleťovou vodu.

Poprvé Julian pochopil, o co ho před lety Kayla žádala. Měla sice ve zvyku opakovat stále dokola slova jako náprava a spolehlivost, ale to nebylo přesné. Žádala normální život pro jejich dceru.

Jenom to. Normální život.

Po něčem takovém Julian nikdy netoužil. Bodejť. Ale teď, kdy měl tak blízko dceru, co byla a zároveň nebyla jeho, náhle si uvědomil cenu, kterou za svoji slávu zaplatil.

Jako blesk ho zasáhlo pomyšlení, jak moc asi svoji dceru zklamal. Jako kdyby vešel do pokoje podobného jeho vlastnímu, ale náhle ho našel prázdný.

Pochopitelně to měl vědět celou dobu, ale až do této chvíle nikdy o něčem takovém nepřemýšlel.

Nebyl otcem J.C. Ta má doma člověka, který ji má rád, který ví, jestli nosila rovnátka nebo se budila ze spaní. Má člověka, který byl vždycky nablízku, aby ji zvedl, když upadla.

Julian poskytl sémě, ale nevychoval ji. Nikdy nebyl přitom, když vyrůstala v citlivou, krásnou květinu, kterou teď držel v náruči. Copak mohl pomáhat růst jiné osobě, když sám pro sebe potřeboval spousty slunečního svitu?

Třebaže byl dostatečně chytrý, aby pochopil pravdu – že není a nikdy nebude otcem této dívky – nemohl se zbavit pošetilého přání, aby bylo ještě všechno jinak.

Píseň spěla ke svému konci. Smutně se sklonil a políbil Jacey na tvář. Pak udělal to nejlepší, co mohl. Odešel.

Liam seděl v obývacím pokoji, doléval si skotskou, když tu uslyšel zastavit automobil.

Okamžitě ztuhl. Seděl tak už několik hodin při světle jediné lampičky a přemýšlel o rozhodnutí, které společně s Julianem domluvili. Čím více to zvažoval, tím zřetelněji viděl, jak unáhlené a nebezpečné je zatajovat pravdu. Last Bend je přece maloměsto; klepy se tu šíří rychle, jako když včely přelétají z květu jedné zahrady do jiné, přes ploty i po telefonních drátech. Trik s nadací Naděje může být účinný jenom krátce. Navíc Liam stoprocentně ani nevěřil Julianovi, že pochopil, co všechno je v sázce. Když vám někdo řekne: *Víte, jak to chodí – byli jsme*

zamilovaní a potom už jsme prostě nebyli –, má jenom mlhavé porozumění pro lásku a úzkost.

Jádro všeho bylo především v tom, že se Liamovi nezamlouvalo klamat Jacey. Nevěřil, že by klamání vůbec někdy bylo v něčí prospěch. Kdykoliv se teď na Jacey podíval, cítil, jako by lež postavila mezi ně těžkou, ošklivou oponu.

Přední dveře se najednou rozletěly a Jacey jako vítr vtrhla do pokoje. Tváře měla červené, oči jí jenom plály.

Liam věděl, že teď s ní mluvit nemůže. Ne tuto noc, která bude patřit mezi její nezapomenutelné, kouzelné vzpomínky.

„Ahoj, tati," řekla zasněně, kroužila po pokoji, rukama držela rovnováhu jako primabalerína.

Liam sáhl za sebe pro fotoaparát a udělal pár snímků – pro Miki. „Jaké to bylo?"

Proplula jako kolibřík až k pohovce a uštědřila Liamovi jako pírko lehké políbení na tvář. „Něco naprosto úžasného. Perfektní. Udělala jsem *tuny* fotek pro mámu." Ztuhla a zamyslela se.

Liam se na ni upřeně díval a zjistil, že ji má tak strašně moc rád, až ho z toho bolí u srdce. „Určitě si bude chtít každou fotku pořádně prohlédnout."

Usměvavá se vyhrnula z pokoje a vznášela se ke schodišti. Liam šel za ní, postupně za sebou zhasínal všechna světla.

U dveří svého pokoje se Jacey zastavila a zeširoka se na Liama usmála. „Hádej, co se stalo."

Sčesal jí pramínek vlasů z očí. „Co?"

„Julian True se objevil na našem plese. Požádal mě o tanec. *Mě.* Říkal mi Jacey s půlnočními vlasy. Na ten večer nikdy nezapomenu."

Liamovi ruka ztuhla na Jaceině čele. „Ale –"

„Dobrou noc, tati."

Než mohl cokoliv říct, vlepila mu pusu na tvář, vešla do svého pokoje a dveře za sebou zavřela.

Liam tam ještě dlouho, dlouho stál. Pak rozvážně zaťukal na dveře. Když odpověděla, pokusil se o úsměv. „Já… hm… já jsem měl jenom jeden naléhavý hovor – neboj, není to kvůli mamince – ale musím běžet do nemocnice. Brzo budu zpátky."

Zasněně se usmívala; mohl jí povídat cokoliv, sotva by ho slyšela. „Fajn. Dávej na sebe pozor."

Přikývl a zavřel dveře. Vztek postupně mizel, kamsi vylétl pryč. Liam šel do garáže a skočil do auta.

Našel Juliana, jak stojí a kouří před horským hotelem. Na sobě měl jenom džíny a triko, ten šílenec, celý se klepal zimou.

Liam smykem zabrzdil. Zhluboka se nadechl ledového vzduchu. „Co jste tím, zatraceně, myslel?"

Julian vzhlédl. Byla mu hrozná zima. „Musel jsem ji vidět."

Liam ztratil zlost. Spíš se teď cítil vyčerpaný. V Julianových modrých očích četl pořádný smutek a zklamání. *Samozřejmě,* že ji musel vidět.

„Je krásná, Liame. Věrná podoba Kayly, a když jsem se na ni podíval… byl jsem úplně hotovej.“

Liam nevěděl, jak reagovat. Mohl říct, že Julian nikdy nebral na Jacey ohledy, jako to dělají jiní otcové, kteří mají dítě.

Julian si vytáhl poslední cigaretu, pak krabičku vyhodil do bílého, čerstvě napadaného sněhu. Zapálil si, vtáhl do sebe náruživě první šluk, pak mohutný dým vyfoukl. „Nic jsem jí neřekl. Myslím, že bych to ani nikdy nedokázal.“ Liam udělal krok dopředu. „Proč ne?“

„Copak to může takovej člověk jako vy pochopit?“ Vzdychl; mrak páry z dechu kroužil okolo jeho úst. „Já… zničím všecko, na čem mi záleží.“ Pokusil se o úsměv. „Myslím, že akorát tohle jsem si uvědomil. Nechci zničit taky J.C.“

Liam měl dojem, jako by konečně v Julianovi zahlédl něco opravdového, ale nemohl se nad tím mladším mužem ustrnout.

Julian se pomalu narovnal. „Neříkejte jí to, Liame. Prosím, neříkejte…“

Později Liam přemýšlel, co ho dojalo více, zda lítost v Julianových očích, nebo strach z ublížení křehkému srdíčku Jacey. Ať už to bylo cokoliv, slyšel sám sebe, jak odpověděl: „V pořádku, Juliane. To je v pořádku.“

17.KAPITOLA

Julian seděl vedle Kayliny postele, hustil do ní příběhy z jejich společného života. Nakonec pochopil, jak významné by bylo mrknutí – právě teď, kdy se mu však nedostávalo jediného signálu o jejím životě.

Zdálo se, jako by kůže Kayly za uplynulých čtyřiadvacet hodin byla snad ještě bledší.

„Hele, Kay,“ volal jemně na ni. Nohy u židle vydávaly děsivé vrzání po linoleu, ale Julian byl i za ten rámus vděčný. Cokoliv bylo lepší než to hrůzné ticho.

Přivřel oči. Tak se lehčeji vracel do minulosti. Potmě si dokázal lépe připomenout děvče, do kterého se kdysi zamiloval. „Vzpomínám na ten den, kdy jsem tě požádal o ruku. Pamatuješ na to?“

Bylo to na sklonku podzimu. Vzduch v Sunville byl ostrý a chladný a v každém nadechnutí byla cítit pronikavá vůně zralých jablek. Julian se opravdu původně nemínil vrátit za Kaylou. Když odjížděl po ukončeném filmování, myslel si, že jednoduše byla jenom další zářez na sloupku jeho postele, podobně jako ta francouzská gymnastka, se kterou se vyspal po krátkém čase, když točil před lety v Paříži film *Daleko od těla.* Jenomže každou hodinu, kdy nebyl s Kaylou, cítil, jako by to byl den, a den bez ní, jako by trval měsíc. Ke svému velkému překvapení zjistil, že se mu po ní stýská.

A tak se tedy vrátil do toho zavšivenýho, mizernýho pajzlu. Čekal, až skončí čas večeře, až bude sama. Pak velmi tiše vstoupil dovnitř a postavil se vedle hrací skříně…

„Pořád si moc dobře vzpomínám na tvůj pohled, když jsi stála u servírovacího pultu, jak se ti lepila na tělo ta hnusná oranžová uniforma. Jakým stísněným hlasem jsi vykřikla moje jméno…

Nejspíš ses bála uvěřit tomu, že jsem si pro tebe vopravdu přišel. Věděl jsem, že myslíš na marku, kterou získáš, když vodejdeš s člověkem, jako jsem já. Řeklas jenom: ‚Těhotná nejsem, jestli sis tohle přišel ověřit.'"

Chtělo se mu smát. „Vzpomínám si, že jsem si moc přál bejt takovým chlapíkem, kterej by se fakt přišel zeptat. Věděl jsem, že se můžu votočit na podpatku a vodejít, jenomže já znovu cejtil mezi námi to jiskření, vášeň a náruživost. Nikdy předtím jsem tak vyděšenej nebyl, a tys to nějak poznala.

Snažil jsem se ti povědět pravdu vo sobě. Řek jsem ti, že nejsem dost dobrej pro tebe, že jsem nikdy v životě nebyl ženě věrnej, ale ty ses jenom usmívala, nic víc. Tak jsem ti pověděl všechno, jak jsem vodjel do Hollywoodu a začal se učit nový texty rolí, dával rozhovory do časopisů, mluvil s různejma lidma… jenomže každý ráno jsem vstal a myslel na tebe. Šel jsem v noci do postele a myslel na tebe. Miloval jsem se s jinejma ženskejma a myslel na tebe.

Já vím, žes to dost těžko nesla, ale já ti to přesto řekl. Možná jsem si myslel, že když ti všechno na sebe vybalím, ty mě třeba vyhodíš a já tě aspoň budu muset vopustit. Ale tys tam jenom takhle stála, usmívala ses na mě a čekala."

„Pamatuješ, co jsem ti potom řek?"

Nechci tě milovat, Kaylo.

„Věděl jsem, že sice slyšíš to závažný slovo – nechci – ale vedle slova milovat úplně zaniklo. Vytáhl jsem z kapsy malou sametovou krabičku a dal ti ji. Když jsi uviděla prsten s diamantem, rozplakala ses.

Klekl jsem si před tebou – vzpomínáš na to? To bylo jednou jedinkrát v mým životě, kdy jsem něco takovýho udělal. Klekl jsem si a prosil tě, aby sis mě vzala. Ty sis ten prsten vzala do ruky a nasadila na prst.

Měl jsem v úmyslu říkat něco romantickýho, ale vypravil jsem ze sebe akorát tohle: „Kdybys byla chytrá, tak řekneš ne.'"

Julian se teď dotkl Kayliny ruky. „Věděl jsem, že ti můžu ublížit, Kay. Dříve, nebo později. A je mi to hrozně moc líto…"

Dveře se s vrzáním otevřely.

Julian uslyšel známou kadenci Liamových kroků. „Jak jí dneskaje?" Julian pokrčil ramenem. „Pořád stejně." Jako pravidelně vyměnil Liam kazetu v přehrávači – Air Supply „Ztraceni pro lásku" – poté si přitáhl židli a posadil se po druhém boku Kaylina lůžka. „Ahoj, Miki."

Julian záviděl Liamovi, že tu dokázal sedět hodiny, povídat si se svojí ženou, držet ji za ruku a věřit ve šťastný konec, byť všichni kolem viděli, jak se pomalu ztrácí pod přikrývkami.

Julian upřel pohled na Kaylu, myšlenky mu znovu zabloudily k tomu dni, kdy ji prosil, aby si ho vzala. „Ublížil jsem jí," zašeptal a teprve po chvíli si uvědomil, že mluvil nahlas.

„Proč?"

Po posledním večeru cítil Julian zvláštní spřízněnost duší mezi ním a Kayliným manželem. Jedině Liam věděl, jaké to je sedět tady a hodinu co hodinu se modlit, aby se stal zázrak. „Něco se mnou je. Já nikdy nemiluju na dlouhej čas. Ale tehdy jsem chtěl Kaylu, chtěl jsem ji jako ještě nikdy žádnou jinou ženskou, ani předtím, ani potom. Byl jsem do ní hrozně zamilovanej…“

„Myslím, že *zamilovanost* je v životě jako celý regál šlehačky. Bez ohledu na to, jak s ní zacházíte, začne mít jednou nepříjemnou chuť. Ale máte-li štěstí a dostanete se za „zamilovanost“, pak jenom někoho prostě milujete.“

„Taková je vaše láska ke Kayle.“

„Ano.“

Julian věděl, že následná otázka může Liama urazit, ale musel se zeptat. „A ona vás taky tak milovala?“

Julian viděl, že mu chce Liam zalhat, říct samozřejmě, jednoznačně, z celého srdce, upřímně; viděl však také tu chvilku, kdy Liam přestal bojovat v předem prohrané bitvě.

Trochu pokřiveně, na půl úst se usmál. „Paradoxně si myslím, že mě miluje… ale teď nevím, jestli byla někdy do mě zamilovaná.“ Liam se nahnul k Julianovi. „Měl jste někdy rodinu, Juliane? Myslím jako skutečnou rodinu, která překoná dobré i špatné časy… nedovolí vám padnout až na samé dno?“

Otázka nepříjemně zabolela. Julian vždycky chtěl mít rodinu, jenomže rodina, to znamená dávat a brát. A on se soustředil jenom na to brát a brát. Jedinou jeho šancí byla Kayla; kdyby si ji udržel, mohl poznat, jaké to je náležet k nějaké skupině lidí, kteří mají člověka nezištně rádi a pláčou, když upadne, a volají sláva, když vítězí.

Julian si poklepal po kapse, hledal krabičku s cigaretami, pak si uvědomil, že je v nemocnici. Liam ho upřeně pozoroval, opravdu ho *viděl.* A Julian měl pocit, jako by se mu otevíraly vnitřnosti na operačním stole. A Liam je vidí, a jak už to u kuřáka bývá, jsou jeho černé plíce úplně rozpadlé.

Seděli tak dosti dlouho, tiše promlouvali ke Kayle.

Nakonec se Liam podíval na hodinky. „No, já musím jít. Děcka dneska přijdou domů brzy.“ Postavil se a pohladil Kaylu po tváři. „Ahoj, kotě. Zítra přijdu zas.“ Pak se sklonil a políbil ji na čelo, přitom šeptal slova, která Julian nezaslechl.

Liam už byl téměř u dveří, když se ho Julian zeptal: „Jak to děláte?“

Liam na něho upřel tázavý pohled, ruku na klice. „Dělám co?“

„Jak to, že pořád věříte, že se probere?“

„Mám ji rád.“

Julian se zachmuřil. „To vím. Ale jak to děláte?“

Liam přesunul pohled k manželce. „Já prostě musím. Je to úplně jednoduché.“

Julian pozoroval Liama, když opouštěl místnost. Ticho sem znovu padlo se vší razancí. Přisunul se blíž k lůžku, zvedl Kaylinu bezvládnou ruku a pořádněji stiskl. „Proč si tak dobře pamatuju, kdy jsem se do tebe zamiloval, a tak málo mi zůstal v paměti konec? Náš zamilovanej příběh je čirej jako sklo, ale naše manželství, náš *život.*.. pryč. Jediný, co si pamatuju je ten den, kdys vodešla. Ani mi na mysl nepřišlo, abych ti v tom bránil. Že jo? Myslíš, že jsem ti vůbec řekl: ‚Nevopouštěj

mě?‘ Copak jsem moh vědět, co ze mě bez tebe bude?“ Vzdychl si. „Ježíši, Kaylo, copak jsem měl vo to vůbec někdy zájem?“

Slyší ho, jak volá její jméno.

Snaží se k němu dosáhnout, ale nemá vedle sebe nic… nic.

Cítí, jak se jí znovu zmocňuje panika, obtáčí ji, stahuje. Bojí se.

Obrazy se jí v hlavě rychle otáčejí, jako představy v hledáčku dětského fotoaparátu, a když se všechno zastaví, ocitá se někde jinde. V nějakém domě.

Snaží se něco říct, zavolat na Juliana, ale má něco s krkem. Zdálky slyší sténání. To je ona… nebo možná není…

Teď je právě v Hollywoodu, u nich doma a čeká na Juliana. Dívá se ven z okna; všechno, co vidí, je jenom šedé. Šedivé stromy, šedivé květy, šedivá obloha; jinou barvu má jenom černá vrána, která sedí dole na větvi.

Ne, není to vrána. To pláče malé děťátko. Instinktivně se otáčí, aby šla za svou dcerkou, ale slyší kroky chůvy. Váhá, nechce obtěžovat tu starší, zatrpklou ženu, která vypadá, že ví nejlépe, jak se postarat o malou holčičku.

Je unavená z toho života plného smíchu, drog a sexu, ze života, který se odehrává v postelích jiných lidí. Je unavená i z těch hubených, krásných žen s nepřítomnýma očima, které nikdy v kabelce nenosí fotografie svých dětí. Cítí se opuštěná, sama, víc než kdykoli jindy. Od narozenin Jacey se Julian chová hodně odměřeně. Nikdy si holčičku nepochová ani na ni nepromluví. Místo toho najímá jiné ženy, aby dělaly práce, které moc touží dělat Kayla sama.

Jak by ho nemělo změnit, když do jejich života přibylo děcko? Jí změnilo každou buňku v těle.

Stojí v setmělém obývacím pokoji, vedle ornátového krbu, který sice vydává zvuky a barevné plameny, ale nehřeje.

Když Julian přijde domů – pozdě, jako obvykle, a voní parfémem jiné ženy – vidí, že vypadá staře a unaveně, napadá ji myšlenka, jak dlouho už takto vypadá, jak dlouho má ten jeho zdraví škodlivý život ještě tolerovat. Drogy a alkohol už mu zanechaly stopy na kůži, dokonce se odrážejí i ve zpomalených pohybech. „Jule?“ šeptá.

Otočí se k ní, usmívá se dřív, než ji uvidí. „Ahoj, děvče.“ A když se pak k ní přiblíží, vidí v jeho očích červené žilky, z předávkování kokainem mu teče z nosu. Pohnul se trochu nejisté, jako marioneta s přetrhanými dráty, a ji z toho bolí u srdce.

Bere si jeho ruce do svých dlaní, snaží se nevidět, jak se mu ruce třesou a jak jsou vlhké. Vzhlíží k němu přes proud horkých slz. „Musíme si spolu promluvit, Jule.“

Čte v jeho očích silné podráždění. Přestože se zlost snaží zakrýt, jejímu zraku neujde. „Nezačínej zase, Kay. Ježíši, nezačínej zase… Já vím, zapomněl jsem na oslavu narozenin našeho děcka. Tak to nevomílej pořád dokola,“ odstupuje od ní a míří k baru, namíchá si drink a příliš rychle ho vypije. Pak sáhne do kapsy a vytáhne pytlík s kokainem.

Pozoruje ho, jak šňupe drogu. Nikdo nedokáže popsat její hluboký žal. Odvrací se od něho. „Musíme změnit náš život, Juliane.“

„Já vím, holčičko,“ šeptá a políbí ji na obě líce a na víčka a pak si bere její tvář do dlaní. „A taky že to uděláme.“

Slzy jí vyhrknou do očí; nedokáže jim zabránit. Takovou odpověď jí už dal tisíckrát, ale všecko to bylo málo platné.

„Nemůžu se dívat na to, jak se sám zabíjíš, Jule. Na to tě já… až příliš moc miluju. A taky nemůžu nechat Julianu růst v takovém světě. Chci, aby poznala, co je jistota a bezpečí.“

Zamračeně se k ní obrátil. „To jako myslíš hned teď?“

Vrátila se zpátky k velkému výjevu v okně. Zvláštní, projde jí hlavou, jak rychle se může život změnit. Během jedné minuty, po slovech, která ve skutečnosti nemají vůbec žádnou hodnotu, člověk náhle vidí, co předtím neviděl.

Cítí, že Julian jde k ní. V okně se odráží jeho povadlý profil. „Myslel jsi to asi vážně, cos mi řekl v Sunville,“ uznává sklesle. „Tys sis mě ve skutečnosti nechtěl vzít.“

„Nechtěl jsem tě ztratit.“

Napadá ji, jestli si vůbec uvědomuje rozdíl mezi její otázkou a jeho odpovědí.

V takovém světě přece nemůže vychovávat Jacey. Bez ohledu na to, jak moc miluje Juliana, nemůže to udělat své dcerce. Jednu věc Kayla moc dobře zná, a to je problém otce, který se neobtěžuje trávit čas s vlastním dítětem „Je mi líto, Juliane,“ šeptá a cítí, jak jí slzy tečou po tvářích.

Obejme ji kolem krku a pevně tiskne k sobě. „Miluji tě, Kaylo, ale já s tím prostě nemůžu přestat. Jsem už takovej.“

Hladí ho po tváři, cítí mezi prsty slzy. „Miluji tě, Juliane, víc než…“ Nedokončí větu. Nic není dost veliké, aby se dalo porovnávat s její láskou k tomuto muži. „Kéž bysme už byli staří, prošedivělí a to všechno už měli za sebou,“ prohlásila nakonec. „Kdyby nám tak už bylo šedesát a my mohli spolu sedět u krbu, prohlížet si fotky našich vnoučat a těmto časům se už jenom usmívat. Přála bych si…“ Hlas jí bolestně zrazuje, víc neřekne.

Vzpomínek je na ni až příliš. Zavírá oči a opět se propadá, klesá do sladké, požehnané temnoty…

Při večeři téhož dne se Liam snažil usmívat, povídal si se svými milovanými dětmi, ale kdo by opravdu chtěl, ten by slyšel malé, tiché pauzy, které do svých vět vkládal. Když nabíral rýži, vrhl letmý pohled na svůj odlesk ve vyduté stříbrné naběračce.

Zmocnil se ho strach; bylo to jako ponořit hlavu do Andělského jezera uprostřed nejhlubší zimní noci.

Ruka se mu roztřásla, až stříbrná lžíce začala cvakat o cínovou mísu.

„Tati?“ ptal se Bret s očima na vrch hlavy, „je ti dobře?“

Liam odložil naběračku a natáhl ruce. Jestli byl někdo překvapený jeho nenadálým jednáním, nedal na sobě nic znát. „Tak se chytneme za ruce,“ vydal pokyn.

Každý kolem stolu se natáhl k tomu druhému. Liam ucítil ve své dlani Bretovu ručku; pak z druhé strany se ho chytila Jacey. Rosa se natahovala na protilehlém konci.

V tomto tichém dotyku, plném očekávání a naděje Liam cítil, že se vrátili k potřebné víře.

„Modleme se. Roso, můžete se ujmout role hostitele?“

Rosa ho pozorovala z druhé strany stolu. Řekl by, že mu rozuměla. Rychle přikývla a zavřela oči, sklonila hlavu. Její příjemný, lyrický hlas zněl tichem jako hudba. „Nebeský Otče, děkujeme ti za nás čtyři, kteří jsme tady u stolu, za lásku, na které máme podíl, a za sílu, kterou nacházíme jeden ve druhém. Děkujeme ti za Mikaelin život, byť velmi tichý. Víme, že dáváš na ni pozor, chráníš ji a obdaruješ ji svou přítomností v temnotě jejího spánku. Ještě jednou Ti nabízíme naše modlitby, aby se k nám brzy vrátila, aby byla zpátky v milované náručí své rodiny. Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, Amen.“

Liam otevřel oči a podíval se na děti. „Mám vás rád,“ řekl měkce.

A bylo to, jak už to v těch dnech bývalo. Nejkrásnějšími byly právě momenty ticha, ukládající do kouta zkoušky každodenního života. Učili se jeden od druhého všímat si věcí, které by občas považovali za samozřejmé.

A být vděční za život, který se nabízel…

ČÁST ČTVRTÁ

Život lze pochopit toliko zpětně,
ale žít ho musíme kupředu.

SOREN KIERKEGAARD

18.KAPITOLA

Voda je teď krásně modrá. Ocitla se na dně plaveckého bazénu a hledí vzhůru. Těžknou jí ramena; voda jí brání v pohybu. Ale může se pohybovat. To se kdysi naučila. Když se soustředí, zaměří pozornost na vlastní vůli, zvedne i prst a pohne špičkou nohy.

Plave v té nekonečně modré vodě nahoru, stoupá výš a výš, tělo nic neváží. Voda je příjemná a krásněji nadnáší.

Když se dostane na hladinu, voda jí stéká z obličeje. Zajíkne se, nadechne sladký, borovicemi provoněný vzduch a pak dál nenasytně vdechuje. Prsty krátce ucuknou, když sahá po něčem… po stínu před sebou.

Otevře oči a okamžitě vykřikne. Světlo je tak ostré, že se jí ten jas zdá k nevydržení.

„Otevřela oči, Ježíši Kriste, Miki… my jsme tady…“

Zhluboka a tiše se nadechne a znovu otevírá oči. V prvním okamžiku je svět jako zamlžená, nepříjemná směsice doběla rozžhaveného světla s černými, šikmo nakloněnými stíny. Cítí v ruce něco teplého. Snaží se to sevřít, ale prsty už má zase těžké, nereagují.

Mrká; soustředí se jenom na to, aby otočila hlavu. Něco jí v tom pohybu brání, nějaká nafouklá látka, snad bavlna.

Stíny se před ní otáčejí, vlní se jako kouzelná fata morgana na cestě pouští, pak pomalu, pomalinku začínají dostávat určitý tvar.

Jsou tu okolo ní tři, muži.

Julian. Vidí ho, vidí milované modré oči, které ji pozorují. Natáhne se k němu, chce tu tvář co nejjemněji pohladit, ale nedokáže nějak ovládnout vůli, a tak mu dává na tvář políček. Chce se jí smát nad jeho překvapeným výrazem, ale místo toho se rozpláče. Voda jí teče po tvářích, chutná slaně jako to tmavé moře, které ji drželo v zajetí, a ona se bojí. Nemůže zastavit pláč.

Snaží se promluvit. Bolí to, pálí. Přesto svým rozbitým hrdlem vypustí slovo, a když to slovo vyjde ven k nepoznání zkomolené, rozpláče se ještě víc. „Ju… li… an.“

„Jsem tady, miláčku,“ odpovídá hlasem, na který si moc dobře vzpomíná, hlasem, který je s jejím srdcem bolestivě svázán.

„Kaylo, holčičko, vidíš mě? Stiskni mi ruku.“

Znovu otevírá oči, pomalu zamrká. S velkým úsilím vydává nějaké zvuky, každá slabika jí řeže v krku jako rozbitý střep, ale ona se nechce vzdát.

Zdálo se jí, že trvalo celé hodiny, než se dokázala soustředit, ale nakonec to zvládla a uviděla ho. Stál vedle ní, upřeně ji pozoroval, cítila velikou radost. „Ty ses… vrátil.“

Naklonil se k ní další muž. Vpředu na bílém plášti měl cedulku: MUDr. Liam Campbell. „Ahoj, Miki.“

Zamračila se a chtěla otočit hlavu, jako by tu Miki hledala. Hodně se tím unavila, a tak to raději vzdala. Chtěla si vzpomenout, jak se sem dostala, ale nic. Pamatuje si na každý moment v životě do chvíle, než se rozloučila s Julianem. Potom je jenom totální, naprosté prázdno. To ji děsí. „Já… ne… kde…“

„Jsi v nemocnici,“ řekl kdosi.

„Juliana,“ zaskřehotala. „Kde je moje děťátko?“

„Děťátko?“ Julian se otočil k tomu druhému muži. „Co se to sakra děje?“

Něco je špatně. Měla úraz, uvědomila si náhle. Úraz. A oni jí nechtějí odpovědět, když se ptá na Julianu. Ach, Bože…

Druhý muž ji hladil tvář a bylo to tak něžné pohlazení, že se uklidnila. Zamrkala a uviděla jeho zvlhlou, trochu nesoustředěnou tvář. Otíral jí slzy kapesníkem. „Neplač, Miki. Tvoje dcera se má skvěle. Je v pořádku.“

Věřila mu. *Juliana je v pořádku.* „Kdo…“

„Nespěchej, miláčku. Nepřepínej se.“

„Kdo… jste vy?“ zeptala se konečně.

Nestačil ani odpovědět, okamžitě ztratila zájem. Hlavu měla nějak těžkou, jako by polámanou. Nejdůležitější je, že je děťátko v pořádku.

Ta otázka měla takovou váhu, že ji nutila vrátit se zpátky do té chladné, temné vody, zpátky na místo, kde bylo ticho, teplo a kde se ničeho nebála.

„Retrográdní amnézie.“

Liam s Julianem seděli před masivním dubovým stolem Stevena Penna. Steven vypadal vyčerpaně a unaveně.

Liam se nakláněl dopředu, ruce měl položené na stehnech. „V posttraumatickém –“

„Zatraceně, počkejte chvilku.“ Julian se postavil. Chodil po malé pracovně jako lev v kleci, opakovaně si nervózně vjížděl rukou do vlasů. „Já jsem nechodil dvacet let na vysokou, tak nevím, vo čem si tu vy dva špitáte. Co je to sakra retrográdní amnézie?“

Steven si sundal malé, kulaté obroučky, opatrně je položil na přecpaný pracovní stůl. Nedíval se na Liama, když mluvil. „V případě vážného poranění přestává mozek shromažďovat vzpomínky. Proto si oběti vážných poranění mozku málokdy pamatují samotnou vlastní nehodu. Daleko častěji bývá poslední jasnou vzpomínkou něco, co se stalo o nějaké dny nebo týdny… nebo dokonce i roky dříve. Bývají to často silné, signifikantní, to znamená závažné vzpomínky. Svatby, narození nebo něco podobného. Zdá se, že Mikaelino vědomí se… zadrhlo, chcete-li, v době před mnoha lety. Patrně věří, že je Jacey ještě miminko.“ Udělal pomlku. „Zřetelně si vůbec nepamatuje na svůj život s Liamem.“

„Jak dlouho může podle tebe amnézie trvat?“ zeptal se Liam, třebaže znal odpověď.

„To nikdo neví,“ Steven hovořil pomalu. „I když je možné, že si *bude* postupně vzpomínat. Dlouhodobá retrográdní amnézie se vyskytuje málokdy.“ Hlas se ztišil. „Ale i to se stává.“

„Jak jí můžeme pomoct?“ ptal se Liam tiše.

„V této chvíli je celá vystrašená a popletená. Je třeba zacházet s ní velice, velice opatrně. Myšlení je křehká věc, mnohem citlivější a choulostivější než mozek. Nesmíme Mikaelu zahltit informacemi, které by ji mohly vyděsit.“ Konečně Steven pohlédl na Liama. „Myslím, že bude nejlíp, když ji necháme, ať se vrátí zpátky přirozenou cestou.“

Liam si unaveně vzdychl. „Říkáš, že děti i já bychom měli stát stranou.“

„Je mi líto, Liame. Dokážu si představit, jak je to pro tebe těžké. Ale jsem přesvědčený, že Mikaela potřebuje nějaký čas, aby se jí mysl zahojila. Umíš si představit, že bys ztratil šestnáct roků života?“

„Jo,“ konstatoval Liam, „dovedu si to představit.“ Naklonil se dopředu a svěsil hlavu a v té poloze dlouho pozoroval orientální koberec, až mu barvy splynuly v jednu velikou skvrnu.

Co proboha řekne dětem?

Julian šel k telefonnímu automatu a volal Valovi, „Dneska se probrala,“ oznámil, když se Val ozval. „Neříkej. Jak jí je?“

„Má amnézii. Nevzpomene si na nic za posledních šestnáct roků. Myslí si, že jsme ještě pořád manželé.“

„To znamená –“

„Že je ještě pořád do mě zamilovaná, Vale. Bez jediný špatný vzpomínky na náš rozchod.“

Val hlasitě hvízdl. „Ježíšikriste, co s tím uděláš – napíšeš scénář? To je sakra pohádka a ty v ní hraješ prince. Novináři se radostí zblázní.“

Julian se opřel o zeď. „Ty to nechápeš. Jak jí mám říct, že jsem se pro ni vůbec nevrátil? Vale? Vale?“

Odpověděl mu vyzváněcí tón.

S jadrnou nadávkou Julian zavěsil. Poprvé, co sem přijel, se začal bát.

Při jízdě domů si Liam namlouval, že všechno bude v pořádku. Věděl, že retrográdní amnézie bývá obvykle krátkodobým vedlejším následkem vážného poranění mozku. Krátkodobé trvání je nejdůležitější; ta dvě slova před ním čněla jako skála, které se chtěl zachytit, ale drolila se váhou jeho strachu.

Co když si nikdy nevzpomene na něho a na děti?

Soustředěně dýchal; neliboval si v tom příliš, ale kdyby bez přípravy vešel dovnitř, měl by zděšení vepsáno na tváři. Musel zhluboka dýchat jenom proto, aby to vydržel.

Kdo jste vy?

Podaří se mu někdy na ta slova zapomenout? Zapomenout na bolest, která jím jako nůž projela ve chvíli plné děsu a hrůzy, kdy vyslovila Julianovo jméno… a pak se Liama zeptala, kdože je.

Její stav je čistě z medicínského hlediska přirozený, prostě zpomalená funkce poraněného mozku. Jenže Liam je taky muž, nejenom lékař, a ten muž v něm měl tytéž pocity, jaké by měl každý jiný muž. Že by za dvanáct let společného života, v

těch velkých i malých okamžicích, v lásce, která žila v návštěvách, večeřích a povídání před spaním, že by Liam na Mikaele nezanechal vůbec žádnou stopu?

Že by jeho láska byla jako vlny, které sice tvarují a uvolňují, ale nikdy opravdově nemění břeh?

Začínal si připadat směšný. Přece tolik milovala svoje děti – a taky na ně zapomněla.

To není pravda. Zapomněla na Breta; na Liamova syna. Vzpomínala si na Jacey. A na Juliana.

Liam jen stěží zvládal narůstající paniku, že by jeho láska nebyla ničím. Co má říct dětem? Už tak si prožily dost bolestí, dost strachu. Chudáček Bret, den po dni hledal odvahu k návštěvě a pak mámě zazpíval její oblíbené písničky a čekal na úsměv. Zničilo by ho to, kdyby zjistil, že si maminka na něho vůbec nepamatuje. Jeden rozpačitý pohled, a Bret by se zhroutil.

A Jacey? Ta by se snažila chovat jako dospělá, ale uvnitř, což je nejdůležitější, by byla zaražená jako malá holčička. Věděla by, že všechno, co s Miki společného prožily, je nenávratně pryč. Na všechno povídání, na všechny vzpomínky, proplétající se v jejich životech, by teď byla Jacey sama.

Liam nedokázal ani pomyslet, jaký právě dostal strach; všechno bylo přímo zdrcující. „Prosím, Bože," šeptal, „tohle už nemusíme. To už je příliš…"

Stěrače předního skla pravidelně bouchaly, a tím více zdůrazňovaly ticho v automobilu. Začal padat sníh. Pleskal na okenní skla, a hromadil se v místech, kam ramena stěračů nedosáhla.

Liam zapnul rádio. Barbra Streisand halasně vřískala z reproduktorů *Vzpomínky*.

Naštvaně rádio vypnul. Krucifix, co je tam dál – *Jak čas plyne?*

Sněžení zesílilo. Liam neviděl vůbec svoji příjezdovou cestu nahoru.

Nastavil řízení na všechna čtyři kola a snížil rychlost. Opatrně manévroval po nerovné vyštěrkované cestě až do garáže.

U dveří v předsíni se zastavil, chvíli se dával do hromady, pak vešel do domu. „Ahoj, všichni" volal. „Už jsem doma."

Slyšel rychle cupitání domácích střevíců po dřevěné podlaze. Objevila se Rosa. Přes černé šaty měla oblečenou Mikinu starou zástěru. *„Buenas noches,"* přála mu pěkný večer, přejela si rukou obočí a zanechávala na kůži bílý pramínek mouky. „Právě dělám… vdolky k večeři. Dáte si šálek kávy, *sí?* Nebo skleničku vína?"

„Kde jsou děti?"

Musela něco cítit z tónu jeho hlasu. Ztuhla, upřeně se na Liama podívala. „Jacey bude doma každou chvíli. Bret je nahoře ve sprše. Chtěl byste –"

„Miki se dneska probrala."

Vyjekla. Ruka vylétla k ústům. *„Dios mío,* to je zázrak. Jak se cítí?"

Liam nevěděl, jak zvládnout všechny informace toho dne a jak je převést do obyčejných vět. Nakonec řekl jednoduše: „Nepoznala mě, Roso." Slyšel bolestné zakončení věty; jako by to ani nemluvil on. „Julian… poznala Juliana."

Rose pomalu ruka padala na stranu, tam si tiskla prsty pevně dohromady. „Co to znamená?“

„Mohl bych vám dát spoustu odborných vysvětlení, ale v podstatě jde o to, že její paměť selhává. Myslí si, že má čtyřiadvacet roků a že je ještě pořád vdaná za Juliana. Myslí si taky, že je Jacey ještě miminko.“

Rosa zírala tím známým pohledem; byl to pohled pacienta, který právě obdržel zničující novinu. Zoufale mu chtěla poskytnout svou naději. „Ale to se zlepší. *Sí?*“

„*Doufejme*, že je to dočasné.“ Lehce dal důraz na slovo doufejme. „Obvykle se lidem paměť vrací.“

„Takže ona si nepamatuje na vás nebo na děti, na nic, co bylo po něm.“

Každé slovo bylo jako kostka dětské stavebnice, které vršili jednu na druhou. Liam se hroutil. Celé týdny se toho momentu bál – bál se chvíle, kdy rozum a srdce řeknou jednoduše *dost* – a když to teď přišlo, jako by se nic nedělo. Žádná vzrušená bolest, žádný záchvat pláče, který by se nedal zastavit. Nic. Jenom opojná únava, omamná prázdnota, které ho prožíraly až na kost. „Ne.“

Rosa přivřela oči a sklonila hlavu dopředu. Vypadalo to, jako by se modlila. „Ta bolest pro vás… sotva si to dokážu představit.“

Stáhlo se mu hrdlo. „Ano.“

Nakonec zvedla své hnědé oči – tolik podobné Mikiným – objevily se v nich slzy. „Co řeknete dětem?“

A je to tady. Liam si vzdychl. „To nevím, Roso.“

„Si‘. Tak dlouho se modlily. Může je zničit, až se dozví, že si na ně máma nepamatuje.“

„Já vím. Ale žijeme na malém městě. Tady se žádné tajemství neudrží.“

Tajemství. Třeba to, že děvče nic neví o svém populárním otci.

Rosa přistoupila k Liamovi. „Neříkejte to ještě dětem. Aspoň ne dneska večer. Dejte *Mikitě* čas do zítřka. Třeba nebudeme muset nikdy říct dětem tu hroznou věc, *sí?*“ Upřela na Liama tázavý pohled. „Věřil jste v Mikaelu, doktore Liame, od první chvíle, kdy se to stalo, věřil jste v Boha a v ni. Nesmíte přestat. Ona vás stále potřebuje… teď možná ještě víc.“

„Vždycky mě potřebovala, Roso. Proto si mě taky vzala. Ale až ta věc skončí, potom to bude o něčem jiném.“ Rosa sebou trhla.

Liam věděl, že pochopila dřív, než promluvil. „Bude to už o lásce.“

19. KAPITOLA

Celý večer se Liam snažil myslet na něco, co by odvedlo jeho mysl od Mikaely. Všichni, děti i Rosa, zůstali v obývacím pokoji a předstírali, že sledují film, ale zdálo se, že nikdo televizi příliš pozornost nevěnuje.

Při reklamě sáhla Jacey po dálkovém ovládači a vypnula zvuk. „Tak co,“ ozvala se nečekaně, „Jak je mamince?“

Liam odložil lékařský časopis. „Hm… pořád stejně," odpověděl do tíživého, nečekaného ticha. „Heleďte, dostal jsem nápad. Co kdybychom si udělali takový náš tábornický večer?"

Jacey se zamračila. „Venku mrzne."

Liam se smál až příliš pronikavě. „Já vím, já vím. Myslel jsem jenom jako. Tak jsme to dělávali, když byl Bret ještě malinký. Vypnuli jsme telefony, přinesli spacáky a roztáhli je pěkně v obýváku. Opečeme si kořeny ibišku místo tureckého medu a bůhvíco všechno. A já vám budu vyprávět pověst o Samu McGee."

„To by bylo *vynikající!"* ozval se Bret.

Jacey se dívala vyplašeně. „Už jsme to tolik roků nedělali. A potřebujeme telefon. Kdyby mamka –"

„Mám svůj pager. Kdyby se něco… stalo, můžeme potom zase telefon zapnout."

Zdálo se, že Jacey ještě pořád není úplně přesvědčená. „Řekla jsem Markovi, že mu dneska večer zavolám."

Liam se na ni usmál. „Snad přežiješ, když s ním nebudeš pár hodin mluvit."

„To ona ne," pípnul Bret. Spojil si ruce na hrudi a významně koulel očima. „Ona *umře,* když nebude mluvit se svým miláčkem."

Jacey plácla bratra z legrace po hlavě. „Velice vtipné. Jen počkej, až si přestaneš myslet, že mají holky vši."

„Pojďte," smál se Liam, „bude aspoň legrace. A babička to vůbec nikdy neviděla."

Bret se zkroutil, aby byl přímo proti Rose. „To je bezva, babi. Táta je ten nejlepší vypravovatel básniček."

Rosa se usmívala. „Je dobrý ve vypravování příběhů, *sí?"*

Liam pleskl do dlaní. „Tak, jdem na to." O hodinu později byli připraveni.

Večer změnil obývací pokoj v obrovskou obdélníkovou jeskyni. Oheň praskal v kamenném krbu, po celém pokoji vrhal roztančenou zlatavou zář. Nábytek byl přikrytý zelenými a hnědými bavlněnými pokrývkami. Přestrojení jak se sluší a patří. Klavír zakryli modrým dvojitým prostěradlem a ten se rázem změnil v tajemné Pianinové jezero, ve kterém se často plavci ztrácejí, zvláště v parných letních dnech.

Jacey vyprávěla klidným hlasem rodinnou legendu, vytvořenou před dávnými lety: „A lidé z města přísahali, že o takové noci, jako je dneska – v té nejzasněženější a nejtemnější zimě, kdy na bezmračné obloze vychází úplněk – je slyšet volání duší těch, kteří se tam kdysi utopili."

Bret udělal náležitý obličej. „Neříká to přesně –"

Jacey vydala strašidelný smích a rozsvítila baterku, kterou držela pod bradou. „Aha, ale tady je víc… o tom malém klukovi, který odešel z tábora a skončil až na svahu Pianinového jezera…"

Bret se naklonil dopředu. To byl nějaký nový zajímavý detail. „A co se mu stalo?"

Liam přivřel oči. Pokoj voněl praženou kukuřicí, doutnajícím dřevem, rozměklou čokoládou a pronikavým kořenem ibišku. Představoval si, že je mezi nimi Miki. Položila si hlavu na jeho rameno a ruku si ovinula kolem jeho pasu.

Smutek ho neopouštěl. Občas se celé minuty ocital v blaženém pocitu štěstí – táta, který má radost, když slyší hlasy svých dětí – pak si ale zase vzpomněl, *kdo jste vy,* a bolest ho udeřila tak silně, že nemohl ani dýchat. V takových chvílích se mu před očima promítal celý život, ta nekonečná cesta osamělosti. Na jejím konci stál strach, třebaže absurdní, že by mohl kvůli Julianovi Miki ztratit.

Strach se vznášel nad vodou; ale žádným způsobem se nedal utopit.

„Tati. *Tati.*“ Bret ječel jako pominutý, když tahal Liama za rukáv flanelového pyžama.

Liam opustil své myšlenky a podíval se vzhůru – rovnou do Rosiných hnědých, všímavých očí.

„Tati, vyprávěj o té honičce a střelbě na Dana McGrewa. To mám nejradši.“

Liam skočil dozadu a opřel se o pohovku /nyní nečinná sopka Mont Mikaela/ a rozevřel náruč. Bret prolezl mezi drobky z polámaných grahamových sušenek, rozsypanou kukuřicí a zmuchlanými spacáky, až se konečně přitulil k Liamovi. Jacey i Rosa se přisunuly blíž a posadily se vedle sebe proti teplému ohništi.

Báseň, třebaže ji roky nepřednášel, se mu s nevídanou lehkostí v hlavě vybavila. Byl to příběh o mužích na Zlatých polích u řeky Yukon, kteří –

Vedli boj o ženu.

Liam se trochu pootočil. „Hele, Bretstere, nemám místo toho udělat radši Sama Magee?“

„V žádném případě. Dana McGrewa.“

Liam si povzdychl. Zavřel oči a tiše začal: „Skupina chlapců se hlučně veselila v krčmě u Malamuta byla…“

Musel se plně soustředit, aby neztratil nit. Když dokončil poslední větu, usmál se.

„No, to není moc dobrý příběh,“ mračila se Rosa.

Liam si jí nevšímal. „Jděte si, děcka, umýt zuby. Je půlnoc.“

„Při táboření? Neexistuje, že bych si někdy umýval zuby,“ kňučel Bret.

„Odchod, smrdutče,“ pravila Jacey a popadla bratra za ruku.

Za chvilku byly děti zpátky a zalézaly do spacích pytlů. Liam jim dal každému pusu na dobrou noc, pak se postavil. Bret vztyčil velkou kudlu. „Kam jdeš?“

„Jdu doprovodit babičku do chatky. Hned jsem zpátky.“

„Ty budeš spát tady dole, že jo?“

„Jasně.“

Bret se zašklebil. „Dobrou noc, babi.“

„Dobrou, babi,“ přidala se Jacey.

Rosa je oba políbila a pak vyšla z pokoje za Liamem. V šatně si dali na sebe kabáty a obuli si boty. Liam zmáčknutím knoflíku otevřel dveře garáže a pak společně vyšli ven.

Nádherný měsíc potáhl stříbrným leskem zasněžené pastviny a odrážel se v černých stínech stromů. Celá farma byla v té modré, černé a bílé až nadpozemsky krásně ozářena.

„Miki by se dnešní večer líbil," poznamenal Liam. „Kdyby tu teď byla, určitě by hopsala před námi a chystala sněhové koule… nebo by bez varování padla dozadu, jako že dělá andělíčky. Doufám, že bude ještě sníh, až ji pustí z nemocnice."

Došli k brance u chatky. Při čerstvě napadaném sněhu si člověk jen stěží dokáže představit krásné popínavé růže v létě.

Brána v tichu zavrzala vysokým tónem. Rosa šla dál, otevřela hlavní dveře a klepla po vypínači v kuchyni. Sundala si kabát a pověsila jej na starodávné brnění u dveří. Liam si postavil židli, která byla nohama vzhůru kuchyňském stole.

Rosa se k němu otočila. „Co říkala moje *Mikita*, když jste jí pověděl o vašem manželství?"

Cítil se zaskočen. „To jsme jí neříkali."

„Cože? To je přece bláznovství jí to neříct –"

„Stephen si myslí, že by ji pravda mohla vyděsit. Nechceme, aby znovu upadla do bezvědomí."

Rosa chvíli přemýšlela, pak zavrtěla hlavou. „Vy muži – vy doktoři – vy opravdu přemýšlíte o tom, co je nejlepší. Ale já jsem její máma, ne? Já jsem odjakživa pečovala o moji Mikaelu. A nechci ani teď přestat. Budu potřebovat ty *fotografie*, které jste našel."

Liam přemýšlel, jaké to musí být mít takovou mámu, jako je Rosa. Kolik síly k životu musí prokázat osoba, která má místo, kde může kdykoliv jemně přistát, i při tom nejtvrdším zásahu. „Roso," ozval se tiše a přitom jí stiskl ruku. „Jsem moc rád, že jste tady. Nevím, jak bych to bez vás zvládl."

Rosa mu na oplátku stiskla ruku ještě pevněji. „Jste silnější, než si myslíte, Liame. To jsem na vás poznala za těch pár týdnů. Teď jste sice přesvědčený, že už vás Mikaela nepotřebuje, že na vás zapomněla, protože vás nemiluje, ale mýlíte se. Její oči jsou možná otevřené, ale *mi hija* pořád spí. Dejte jí čas."

Tentokrát se vzbudila docela dobře. Neplavala na dně plaveckého bazénu, žádné černé a rozbouřené moře okolo ní. Prostě jenom tak… otevřela oči.

Cizí lidé obklopovali její lůžko. Některé viděla již dříve, některé ne. Mluvili na ni i vzájemně na sebe. Viděla, jak se ústa otevírají a zavírají, otevírají a zavírají, avšak nic nedávalo smysl.

Víte, kde jste… kdo jste… co se přihodilo…

Kdyby tak zmlkli. Jejich tváře se pomalu zaostřovaly a otázky dostávaly smysl. Doktor Penn – to je ten hezký muž s prošedivělými vlasy a v bílém plášti – se na ni usmál.

„Dobré ráno, Mikaelo. Pamatujete se na mě?"

„Penn," odpověděla hlasem stejně nakřáplým i křehkým jako starý porcelán. Hrdlo ji ještě pořád bolelo. „Co se… mi stalo?"

„Spadla jste ze svého koně a narazila na hlavu. Utrpěla jste poranění hlavy. Byla jste v komatu."

Chtěla mu položit nějaké další otázky, ale nemohla si vzpomenout jediné vhodné slovo.

„Nebojte se, Mikaelo. To všechno se vám vybaví.“ Stephen se otočil k neznámým lidem. „Pojďme. Potřebuje si odpočinout.“

Počkat. Pokoušela se posadit. Šlo to ztěžka, převážila se na pravou stranu, byla moc slabá. Těžko se obracela. Srdce se jí rozbušilo, dýchala přerývaně. Než si dokázala vzpomenout na ta správná slova, kterými by je zastavila, byli neznámí muži pryč.

Dveře pokoje se s vrznutím otevřely a objevil se v nich další cizí člověk. Byla to silnější žena v modrém kalhotovém kostýmu z polyesteru. Oválný obličej se jí zvlnil příjemným úsměvem. „Dobré ráno, Mikaelo. Jak se cítíme dneska?“

Zakabonila se. Její jméno je teď přece Kayla. Každý to ví. *Každý.* Tak proč jí teď všichni pořád říkají Mikaela? To jméno už neužívá několik let – naposledy v Sunville.

Pokoušela se vyslovit otázku i přes neposlušný jazyk. To slovo, které hledala – *ahoj*- jí vytanulo na mysli, ale ztratilo se dřív, než se dostalo do úst.

„Minulou noc jsme odstranili katétr – vzpomínáte si na to? Myslela jsem, že byste třeba ráda zkusila zajít sama do koupelny. Doktor tu bude za chviličku.“

Kayla zírala na ženu a snažila se přimět ústa k činnosti. „Kdo… Kde…?“

„Já jsem Sarah Fieldingová, zlatíčko,“ odpověděla na nevyslovenou otázku. Sestra se pohybovala kolem lůžka a zručně stáhla z pacientky přikrývky.

Kayla zírala na své vychrtlé, neoholené nohy. *Vypadají* celkem v pořádku. Tak proč nemůžou pořádně fungovat?

Sarah nacpala svou baculatou ruku Kayle pod hlavu a jemně ji naklonila nahoru. Několika ohleduplnými pohyby dokázala Kaylu posadit a pak jí pomohla, aby se vratce postavila na zem. Kayla se držela pevně Sarah a pokoušela se udělat krok. Musela za sebou dost těžce vléct pravou nohu, ale pomaličku došly ke dveřím.

„Myslíte, že můžete sama použít toaletu, zlatíčko?“

Toaleta. To slovo vylétlo z úst jako druhé, pak přistálo na bílé porcelánové sedačce vedle ní. *Toaleta.* „Ano,“ odpověděla a nejisté se chytila rukojeti. Třásla se a těžce dýchala, ale dokázala stát sama na vlastních nohou. „Budu tady venku, kdybyste mě potřebovala.“ Sarah odešla a nechala za sebou pootevřené dveře.

Kayla klesla na chladné sedátko. Když močila, pálilo ji to tak moc, že si musela ruku přitisknout na ústa, aby nekřičela. Když skončila, předklonila se a chytila se opět držadla, aby zvedla své tělo, které se zdráhalo vstát.

V tu chvíli spatřila samu sebe v zrcadle. Měla křídově bílou tvář. Vlasy ostříhané nakrátko; vypadaly, jako by je někdo stříhal dětskými nůžkami.

Jenomže ona má přece dlouhé vlasy – až do pasu. Julian jí nechtěl dovolit, aby se ostříhala.

Roztřesená se naklonila blíž k zrcadlu, zpocené dlaně tlačila do chladného skla. Kolem očí a kolem úst měla drobné rýhy. Vrásky, jaké dřív neviděla… takové mívala Rosa. A kolik má šedivých vlasů, co překrývají ty zbývající černé… Hlasitě vykřikla.

Dveře se rozletěly a v nich se objevila Sarah. „Co se stalo?“

Kayla vrávorala s rukama na obličeji. „Já jsem… stará. Ach, Bože… co se mi stalo?“

„Zavolám doktora.“

Popadla ženu za rukáv. „Já jsem stará… co se stalo?“

Sarah se jí vykroutila. „Hned se vrátím.“ Vyběhla z pokoje. Dveře se zaklaply.

Kayla si chytila hrst svých vlasů – teď tak krátkých – a třeštila oči na šedivé prameny. Nemohla popadnout dech; kolena se jí podlamovala. „Ach… Bože…“

Jak dlouho tady v té posteli ležela? Jak dlouho –

Doktor Penn se přihnal do pokoje. A schvácená Sarah za ním.

Kayla se na něho podívala a začala křičet. „Kolik mám roků?“ To jenom ve své představě křičela, ve skutečnosti otázku zašeptala.

Doktor Perm ji chytil za ruku a nepustil. „Uklidněte se, Miki.“

„Já jsem *Kayla.*“ Tentokrát už vykřikla.

„Nechcete nějaké sedativum, doktore?“ ptala se Sarah.

„Ne! Nedávejte mě znovu spát. Já budu… zticha.“ Kayla hlasitě lapala po dechu. Tiskla se doktorovi na ruku, upřeně na něho hleděla přes pálivé slzy. „Já mám… jizvy…“

Pohladil ji po tváři tak jemně, jako by to byl kamarád. Kayla přemýšlela, jak je možné, že člověk spí tak dlouho, až se vzbudí a je starý. „Vzpomínáte, co jsem vám říkal? Byla jste v komatu, Miki. Myslel jsem, že se svým vzděláním zdravotní sestry, si vzpomenete. Zapomněl jsem, že… no, nevadí.“

Tentokrát si zapamatovala to slovo – *koma* – patřilo k obrázku jednoho děvčete, Karen Ann Quinlan, ležela svinutá do klubíčka, nevážila skoro nic…

Doktor Penn stále mluvil. Nevěděl, že jí v hlavě začínají burácet nežádoucí zvuky, takový bílý šum. „To se vám vybaví… Kaylo. Jenom se uklidněte.“

Ústa se jí chvěla. Slzy si našly cestu do koutků úst a svlažovaly slanou chutí vyprahlý jazyk. „Jak dlouho… jsem spala?“

„Necelý měsíc.“

Ucítila úlevu a to ji tak omráčilo, že se začala hlasitě smát. Chtěla si osušit oči, ale ztratila vládu nad sebou. Udeřila se do nosu – a smála se ještě víc.

„To je v pořádku,“ oznámil doktor Penn příjemným hlasem, „vaše emoce se právě uvolňují a s nimi i vaše motorické svaly. Ale to není žádná trvalá porucha. To se všechno vrátí do normálu.“

Pořád se smála, až jí slzy stékaly po tvářích a padaly na holé paže. Připadala si jako nějaký idiot; směje se a brečí v jedné chvíli. Jsou jí ukradené nějaké motorické svaly; důležitý je teď její *život.*

„Jak stará… jsem?“

Doktor se pohlédl na Sarah a pak znovu na Kaylu.

Chtěli jí lhát, viděla jim to na očích. „Ne… prosím… nelžete mi,“ šeptala.

Doktor Penn si vzdychl. „Je vám třicet devět let.“

Nemohla se nadechnout. Upřeně hleděla do šedých očí a vrtěla nevěřícně hlavou. „Ne… ne… mám přece teprve čtyřiadvacet. Před půldruhým rokem jsem se vdávala. Juliana oslavila právě svoje první narozeniny. Přesně si to pamatuji.“

„Existují ještě i jiné věci… jiný čas… na které si zatím nevzpomínáte. Ale to všechno se vám vybaví. Nejlepší bude, když tomu necháte přirozený průchod. Jenom dejte sama sobě trochu času.“

Vzalo jí všechnu sílu, aby zformulovala jedinou krátkou větu. „Chci… teď vidět svého manžela.“

Doktor Penn zase pohlédl na Sarah, pak přikývl. „Chviličku prosím.“

Kayla se pokoušela o pravidelný dech, když opustili pokoj. Došla zpátky k posteli. Tady se cítila v bezpečí. Julian jí určitě řekne pravdu. Určitěji řekne…

Dveře se otevřely. Jenomže v nich nebyl Julian; stál tam další neznámý muž. Zavrtěla hlavou. „To… ne…“ Muž pomalu kráčel k lůžku.

Kayla se mračila. Nemohla si uspořádat myšlenky do kloudné věty. Chtěla mu říct, aby odešel.

Dotkl se jí, chytil ji za ramena a jemně si ji přitáhl k sobě. Cítila se jako hadrová panenka zavěšená v jeho náruči.

Upřeně se na ni díval. Měl krásně zelené oči. Nikdy neviděla takové oči plné útěchy. Uklidnilo ji, jak se na ni díval. „Navěky,“ šeptal.

To slovo se dotklo struny někde hluboko v Kayle. Cítila, že tělo zůstává zticha, srdce také. Jenom vzduch v plicích jako by se sám naplnil. To slovo – *navěky* – se do ní zavrtalo, znamenalo něco, co nedokázala uchopit, ale nakonec nenašlo nic, na co by usedlo, tak zatřepetalo křídly a zmizelo.

„Vzpomeň si na mě,“ jemně s ní zatřásl.

A najednou si vzpomněla. „Ano… vzpomínám si na vás,“ odpověděla klidně. „Vy jste ten druhý doktor.“

Odstoupil od ní; udělal to tak nečekaně, že se svalila dozadu na hromadu polštářů. Měla divný pocit, že mu nějak ublížila. Zelené oči se dívaly tak smutně…

„Promiňte…“ zašeptala, i když neměla nejmenší tušení, co udělala, že by tomu muži ublížila. „Já jsem jenom… chtěla vidět svého manžela.“

Když odcházel, málem ho zavolala zpátky. Chtěla, aby se na ni znovu díval, dotýkal se jí a dodával jí pocit jistoty, jenže věděla, že je směšná.

„Dobrá,“ řekla si tiše. „Půjdu si pro Juliana.“

20.KAPITOLA

Julian seděl v čekárně. Snažil se být v klidu, ale s poklepáváním nohy nemohl přestat. V místnosti byli jenom dvě osoby – on a Stephen – ale jako by tu chyběl vzduch a bylo přeplněno. Liam se šel před pár minutami podívat na Kaylu.

Julian téměř celou noc nespal a přemýšlel, jak a kdy říct Kayle pravdu o jejich minulosti. A teď bude za chvíli poledne a k odpovědi není o nic blíž.

Do místnosti vstoupil Liam. Vypadal… vyčerpaně. Vjel si rukou do vlasů a těžce vzdychl. I na tu dálku Julian viděl, jak se Liamovi třese ruka.

Pohlédl na Juliana. „Chce vidět svého manžela.“

Julian se otočil k doktoru Pennovi. „Co teď? Řekl jste jí, že má třicet devět let, a pak jste utekl. Co jí mám asi tak říct, až se mě zeptá, kde jsem byl těch patnáct roků?“

„Řekněte jí, kde jste byl.“ To byl Liamův hlas.

Julian se otočil, aby mu viděl do tváře. „Jo, to by se vám líbilo.“

„*Líbilo* tohle? Náhodou mě vůbec netěší, když jste s ní v jedné místnosti.“ Popošel k Julianovi. „Jestliže se vás přímo zeptá, chci, abyste jí odpověděl po pravdě. Můžete uhnout – ale nesmíte lhát. Steve tvrdil, že by dneska ráno z pokoje neodešla, kdyby se nesnažil vy kroutit před jejími otázkami.“

„Možná bych vůbec neměl jít za ní.“

„Jak můžou takového zbabělce nechat hrát Lizarda?“

„Byl jsem náhodou Green Menace,“ odpověděl automaticky, „osoba, která je všem jenom na obtíž.“ Julianův úsměv opadl. Hlas přešel do šepotu, až ho Liam málem ani neslyšel. „Mám… strach, že jí ublížím.“

„To je ta nejlepší novina, kterou jsem dneska slyšel.“

Julian počkal, ale Liam už nic víc nedodal. „Dobrá,“ pravil konečně, „jdu se na ni kouknout.“

Vykroutil se z místnosti a pomalu šel chodbou. Opravdu pomalu.

U dveří se zastavil. Přinutil se k veselému úsměvu a otevřel dveře.

Kayla spala.

Julian tiše zavřel a došel k lůžku. Vypadala tak klidná, tak krásná…

Pomalu se začala budit, zamrkala. „Jule? Jsi to ty?“

Naklonil se nad ni. Povinně se usmál. „Ahoj, Kay.“

Snažila se posadit, a když se jí to konečně podařilo, ztěžka dýchala. Na čele měla jemné kapičky potu. „Kde je Juliana? Chci vidět svoje děťátko –“

„Brzy tady bude, to si piš.“

„Stýská se mi po ní,“ řekla s úsměvem a snažila se na Juliana dosáhnout nejistým, nekoordinovaným pohybem. „Já jsem věděla, že se pro nás vrátíš.“

Vzal ji za ruku a pevně stiskl. „Taky jsi mi chyběla.“ Překvapila ho pravda toho jednoduchého tvrzení. *Skutečně* postrádal Kaylu; postrádal i toho muže, kterým kdysi býval – muže, kterým býval, když měl Kaylu po svém boku.

Upřela pohled na jeho tvář a nezakrývala údiv a zmatek. „Ty taky vypadáš starší.“

„To je pěkné od tebe, že sis toho všimla. Hele, pamatuješ –“

„Jak jsme staří?“

Znepokojeně se usmál. „Ty ještě nemáš čtyřicet. Jsi mládě.“

„Juliane, nikdo mi tady nechce říct pravdu. Ale já vím, že ty mi nebudeš lhát. Prosím tě… potřebuji tomu rozumět.“

Chtěl jí lhát, chtěl to dohnat téměř až k zoufalství, ale nebyla cesta ven.

„Máš ve své paměti pár mezer, to je všechno. Doktoři tvrdí, že se tím není třeba znepokojovat.“

„Šestnáct roků je skoro jako nic.“

„To se ti zase vybaví. Nespěchej s tím.“ Sklonil se a políbil ji. Poznal přesně tu chuť, pamatoval si ji, všechnu tu sladkou harmonii a návrat domů. Když ji líbal, cítil se… dokonale, jako hotový člověk.

„Jak jsem mohla jenom zapomenout na šestnáct let lásky k tobě a k Julianě? Vyprávěj mi o tom, Jule. Pomoz mi vzpomínat.“

„Ale, holka…“ Udělal by cokoliv, aby smazal smutek v jejích očích. „Je krásná, Kay. Jako by ti z oka vypadla.“

Upřeně ho pozorovala s vážnou, bledou tváří. „Vzpomínám si, kdy jsem odešla. Pamatuješ si na to, Jule?“

„Pamatuji.“

„Já si vzpomínám, jak jsem si sbalila tašky, koupila auto – tu zelenou dodávku s dřevěnými bočnicemi – a nakládala. Nebrala jsem vůbec nic, co jsme si pořídili za společného života, dokonce ani tvoje peníze. Tak jsem si byla jistá, že si pro nás brzy přijedeš… ještě si taky pamatuji, jak jsem čekala a čekala, ale nemůžu si vzpomenout, jestli jsem tě ještě znovu viděla.“

Skutečně měl pocit, že by se mohl rozbrečet; tak děsně špatně se cítil. „To mě mrzí, holčičko. Ježíši, to mě mrzí.“

„Jak dlouho, Jule?“

„J-Jak dlouho co?“

„Jak dlouho, Jule?“

Pohladil ji po hebké tváři. Byl zahnán do rohu; nebylo úniku, jenom lhát – a to nemělo smysl. Může si ve vteřině na všechno vzpomenout. „Až teď,“ odpověděl unaveným, zlomeným hlasem. „Až teď.“

Zamračila se. „Až teď? Co až teď? Mám třicet devět roků, to znamená, že moje – *naše* holčička má šestnáct. Nechceš říct…“

„Až teď,“ opakoval tiše.

Slzy naplnily její oči, zvýšily bolest, až se jí zdálo, že z pokoje mizí veškerý vzduch. „Chceš říct… že ses *nikdy* pro mě nevrátil? Za celé ty roky, nikdy?“

Jako by ho začínaly pálit slzy v očích. „Byl jsem mladej a pitoměj. Neuvědomoval jsem si, jak jedinečnej vztah byl mezi náma. Trvalo mi hodně dlouho, než jsem dorostl.“

„Nikdy.“ To jediné slovo vyklouzlo lhostejně a bezbarvě z jejích úst. „Ach, můj Bože.“

„Kaylo, mrzí mě to.“

„Není divu, že jsem zapomněla.“

„Nedívej se tak na mě.“

„Jak tak?“

„Jako… kdybych ti zlomil srdce.“

Snažila se otřít si oči, ale její úsilí se nezdařilo; pleskla se po tváři. „Myslím, že jsi to udělal už hodně dávno – a já, šťastný člověk, jsem získala jednu zkušenost dvakrát.“ „Ach, Jule.“ Klesla do polštářů. Teď už plakala. „Tolik jsem tě milovala. Ale to nebylo dost, že ne?“ Pootočila hlavu a zavřela oči. „Přála bych si na tebe zapomenout.“

„Nemluv tak. Prosím…“ Julian jí chtěl slíbat slzy, ale neměl právo. Znovu jí ublížil, jako by věděl, že to udělá, a teď ho to mrzelo víc, než by si kdy pomyslel. Když se díval do těch uslzených očí, spatřil všechny šance, které propásl. Poprvé si přál vrátit roky zpět, chtěl být zase tím člověkem, který umí mít rád.

Otočila se nemotorně na druhou stranu. „Jdi pryč.“

„Kaylo, nemůžeš –“

„Odejdi, Juliane. *Prosím*“

Kdyby měl Liamovu odvahu, věděl by co říct, jenže takto se cítil opuštěný a prázdný. Otočil se od Kayly a zamířil ke dveřím.

„Chci vidět svoji dcerku,“ ozvala se. Julian beze slova přikývl. Ani nevěděl, jestli viděla jeho odpověď. Odešel.

Měla chuť svinout se do malé, bezpečné ulity a znovu se uzavřít před světem. *Nikdy se nevrátil.*

Nemohla to pochopit. Doslova ji to rozlomilo. Dlouho, hodně dlouho ležela v posteli a snažila se sevřít ruce kolem pravdy, ta však byla příliš veliká, než aby se dala uchopit.

Co vlastně celá ta léta dělala? Kdyby bylo všechno normální, kdyby aspoň *ona* byla normální, vysmála by se mu a řekla by, ať pádí pěkně rychle pryč, protože její láska k němu už dávno umřela.

Bylo to hotové peklo. Nevěděla, co se s ní dělo během let po jejich rozchodu. Všechno, co zažila, čeho se dotýkala nebo čemu věřila, bylo pryč, i s důležitými vzpomínkami. Ty bude třeba sešívat dohromady, kousek po kousku domýšlet život.

A co její dcerka, její malinká holčička, která byla v té době mimino? Pamatuje si na to zavalité, hnědooké batole s kudrnatými černými vlásky. Děvčátko, které mělo odejít z hysterického pláče do upřímného láskyplného smíchu. Kayla si pamatovala na ten pocit, kdy držela holčičku v náručí, ale pak už nic. Žádná vzpomínka na ni nebo na barevné velikonoční klobouky či na krabičky se svačinkou, nebo na ztracený zub. Šestnáct prázdných let, stejně neznámých jako zítřejší den.

Mít tak zlost; to by bylo mnohem lepší než ten bolestný, zničující smutek.

V podstatě je čtyřiadvacetiletá a hluboce zamilovaná do svého manžela. Až na to, že on už není její manžel a ona měla šestnáct let na to, aby si vyléčila rány, které jí způsobil.

Šestnáct let je vymazaných z paměti.

Bez vzpomínek, žádný proud času, žádná změna, žádný výsledek. Zbyla tu jen láska k Julianovi, ten překotný vlak emocí, se kterým neudělala nic, jen se jím nechala unášet.

Málem ji určitě zabil svou proradností. Věděla to bezpečně, protože když řekl slovo *nikdy*, ucítila to v srdci a někde ještě dál, hluboko v duši. Příliš ho milovala – a to ji zničilo, ta pochybná, nebezpečná láska.

Otevřely se dveře. „*Mikito*, už ses probudila?“

„Mami!“

Rosa stála ve dveřích a vesele se usmívala. Mikaela vyjekla a roztřesenou ruku si přiložila k ústům. „Mami…“

Ty roky musely být pro Rosu kruté. Vlasy měla bílé jako sníh, tmavou pleť plnou vrásek, zvlášť okolo očí a úst. Mikaela se chtěla zeptat, *co se stalo?*, ale dřív než dokázala cokoliv zformulovat, znala odpověď. Pochybná, proradná láska.

Rosa došla až k lůžku. Pohladila Mikaelu po tváři a řekla měkce: „*Milagro.*“ Pak se sehnula a Mikaelu pevně objala. „Už jsem si nemyslela, že tě uvidím někdy se smát, *hija.*“ Ustoupila dozadu. Slzy se jí vehnaly do očí, ale netekly.

Mikaele se sevřelo hrdlo. „*Hola, mama.*“

„Moc jsi mi chyběla.“ Rosa držela Mikaelu za ruku.

„Co se mi stalo, mami? Nikdo mi to nechce říct.“

Rosa vzala z nočního stolku kartáč a začala Mikaele česat její krátké vlasy. „Spadla jsi z koně.“

„Tak to mi povídej. Co jsem hergot dělala na koni?“

Rosa se usmívala. „Zapamatovala sis nadávky, to mě moc netěší. V posledních letech se z tebe stala docela dobrá jezdkyně. Jízdu na koni jsi měla moc ráda.“

Mikaela chytila matku za tenké zápěstí. „Vyprávěj mi o Julianě, mami.“

Rosa opatrně uložila kartáč. Kostnaté prsty obtočila kolem zábradlí u postele. „My jí teď říkáme Jacey a je vším, co si jenom u dcery můžeš přát.“ Podívala se dolů na Mikaelu, oči se jí leskly. „Je krásná a nadaná a něžná a moc inteligentní. A oblíbená – ještě nikdy jsem neslyšela tak často zvonit telefon. Rozhlédni se tady po pokoji, *Mikito,* a řekni mi, co vidíš.“

Poprvé se Mikaela doopravdy dívala. Všude byly květiny a nafukovací balónky; pohledy a přání ležely rozložené po stolech a na parapetu. „To je všechno od Juliana?“

Rosa udělala rukou rozmáchlé gesto. „Od něho ne. To všechno je od tvých přátel. To je teď tvůj domov, Mikaelo. Je to krásné místo, ne jako Sunville. V každém obchodě, kde jsem byla, se mě vždycky někdo ptal na tebe. Ženy nosily do domu jídlo každý den. Tady, *mi hija*, tady tě mají moc rádi.“

Mikaela si neuměla představit, že našla skutečný domov, místo, kam patří, a není fér, že si na to nepamatuje…

Hleděla na matku přes proud slz, které ji pálily. „On pro mě nikdy nepřišel, mami.“

„Já vím. To bylo pro tebe těžké, tenkrát. A možná je to ještě těžší teď. Takže si už pamatuješ, proč jsi od něho odešla. Teď už snad zapomeneš.“

„Chci vidět svoji dcerku.“

Rosa nějakou chvíli neodpovídala. Pak měkce dodala: „To zasadí… ránu do jejího srdce… ta tvoje zapomnětlivost. Doktor Liam si přeje, aby se ti dal ještě jeden den na vzpomínání, *si?* Určitěji nechceš ublížit.“

Mikaela nevěděla, jak překoná obrovskou touhu vidět své dítě. „Vzpomínám si, jaké to je, když tě rodič nezná. Pamatuji si to od… svého otce.“

„Nikdy jsi mu tak neřekla.“

„Já vím.“ Unaveně povzdechla. „Ale říkat mu nějak jinak ještě neznamená, že je jiný, ne?“

„Ne.“ Rosa sáhla do kapsy a vytáhla fotografii. „Na.“

Mikaelu prsty moc neposlouchaly. Několikrát se pokusila obrázek uchopit, až nakonec Rosa jemně vedla dceřiny prsty. Podívala se na obrázek – byla na něm Mikaela s Rosou a s nimi krásná holčička. Stály v nějakém neznámém pokoji u nádherného vánočního stromku.

Mikaela lačně hltala každý detail děvčátka – hnědé oči, nenucený úsměv, černé vlasy, dlouhé až do pasu. „To je moje Juliana…? Ne, moje Jacey?“

„*Si.* Vzpomínky máš v sobě, Mikaelo. Dej si tu fotografii na srdíčko a pěkně se vyspi. Tvoje srdce si bude pamatovat, co tvoje mysl zapomněla.“

Mikaela hleděla do očí, které se podobaly jejím. Ať se snažila sebevíc, nemohla se upamatovat, že by držela tuto holčičku v náruči, nebo ji pohladila po vlasech, či políbila na tvář. „Ach, mami,“ zašeptala a přece jenom se rozplakala.

21.KAPITOLA

Nedlouho po obědě Mikaela usnula.

Věděla, že se jí teď zdají sny. Byl to první sen od chvíle, kdy se probrala, v tom pocitu byla povzbuzující familiérnost. V jejím snu byl svět nejasně zamžený do modrých a zelených barev. Jemný letní větřík profukoval vysokými jehličnatými stromy.

Mikaela šla podél opuštěné silnice. Tělo jí fungovalo dokonale, pravou nohu netáhla za sebou, všemi prsty mohla lehce hýbat. Dostala se až k zatáčce na štěrkovou cestu a tam spatřila na hřebenu kopce řadu impozantních dřevěných stájí. Na polích v okolí stáli koně v houfu, spokojeně žvýkali sladkou zelenou trávu, která jim dosahovala až ke kolenům.

Mikaela šla dál, téměř se vznášela, přešla chlévy a mířila ke krásnému domu ze dřeva.

Náhle se přiblížily šedé mraky, zakryly citrónově žluté slunce a vrhaly stíny na dřevěné obydlí. Začalo pršet, chladivé kapky dopadaly na tvář jako slzy samého Boha.

Přední dveře se jí otevřely.

Zakopla o schod verandy. Vykřikla, zachytila se zábradlí a do dlaně se jí hluboko zadřela tříska. Jakmile zvedla ruku, viděla jasný, rubínově červený pramínek krve, který stékal dolů k zápěstí.

„Ne,“ pokusila se volat, jenže vítr a déšť jí trhal slova od úst. Šla tedy dál přes verandu do domu.

Dveře se za ní zabouchly. Měla pocit, jako by tu cestu ke schodišti kolem stěn z hladkého dřeva už někdy viděla.

Zastavila se a naslouchala. V chladném, temném domě někde plakalo dítě.

Už jdu. Ta slova projela Mikaele myslí, ale nedosáhla k ústům. Znovu se pohnula, tentokrát už běžela.

Pláč začínal být hlasitější a naléhavější. Mikaele se mihla před očima srdcervoucí podoba malého rusovlasého chlapečka s palečkem v puse. Zastrčený kdesi vzadu v koutě čekal na svoji mámu, až si pro něho přijde.

Jenomže před Mikaelou byla spousta dveří a chodba se táhla daleko, že nebylo možno konce dohlédnout. Utíkala chodbou, prudce otevírala každé dveře. Za nimi nebylo nic, jen černá díra, posetá světlem hvězd a zavánějící chladem a zimou.

Náhle pláč ustal. To ticho jí nahánělo hrůzu. Přišla moc pozdě… příliš pozdě…

Probudila se do plného vědomí a věděla, kde je. Strop nad ní byl z akustických obkladů a na rozdíl od mlhavého snu mělo vše ostré a jasné obrysy.

Nemocnice.

U okna stál nějaký člověk. První její myšlenka byla *Julian* – pak si ale všimla, že muž má na sobě bílý plášť.

Otočil se k ní a Mikaela poznala, že to není ani doktor Penn. Byl to ten druhý – jakže se jmenoval? Vysoký muž, poněkud delší blond vlasy, hezký ve tváři. Připomínal jí starší verzi toho herce z „Bouřliváka a lehkonožky“. Jeff Bridges, tak se jmenoval. Zklamalo ji, že si dokáže vzpomenout, jak se jmenoval nějaký herec, a prakticky vůbec nic si nepamatuje z vlastního života. „Potřeboval byste ostříhat.“ Slova jí jen tak vylétla z úst, až se zalekla. Co jí proboha dalo právo říkat tomu muži něco takového?

Projel si rukou přerostlými vlasy a usmál se, ale byl to smutný úsměv a Mikaelu zajímalo, proč vypadá tak… zanedbaně. „Jo, asi ano. Moje… manželka mi vždycky stříhá vlasy.“

Když promluvil, Mikaele naskočila husí kůže. Zamračeně si ho prohlížela a pokoušela si vzpomenout. Pak jí to došlo. „Vy jste ten hlas,“ řekla pomalu.

Přisunul si židli a posadil se z boku k posteli. Díval se na ni drze, bez nějaké omluvy a v očích měl něco… jako touhu… až dostala chuť ho pohladit. Ale to je šílenství; vždyť ho vůbec nezná.

„Jaký hlas?“ konečně promluvil.

„Když jsem spala, slyšela jsem vás.“

Znovu se usmál. „Nevěděl jsem, jestli mě slyšíte. Zdálo se mi, jako bych tu mluvil navěky.“

Navěky. Zase to slovo. Dráždí ji a lechtá na nějakou zapomenutou strunu. „Kdo jste?“ zeptala se.

Chvíli ji pozorně sledoval. „Doktor Liam Campbell.“

Tušila, že to není přesně tak, jak říká. Rozhlížela se po pokoji – těch fotografií podél okna, ještě se ani neobtěžovala si je prohlédnout, lahvička voňavého koření a malé jezírko s hladkými černými kamínky. Byla vnitřně přesvědčená, že to byl právě tento člověk, kdo jí vyhrával nekonečný proud oblíbených melodií. Byl to určitě on, kdo jí podával něco, čeho se mohla v té veliké temnotě přidržet.

A byl to nepochybně tento člověk – tento neznámý muž se smutnýma, důvěrně známýma očima – který celé dny vysedával tady vedle jejího lůžka a mluvil, hladil, čekal. *Vybavuje* si teď ten pocit, když ji hladil po vlasech, zatímco spala, dokonce i

jeho smích. Zkrátka, nějak ví i tohle. Má dunivý, hrdelní smích, kterým zaplňoval místnost a prosil, aby se k němu přidala.

„Pamatuji si, jak se smějete," prohlásila v úžasu.

Zdálo se, že ho potěšila. Usmál se. „Vzpomínky budou takhle kousek po kousku postupně přicházet."

„Kdo jste?"

„Doktor Li –"

„Ne. Kdo jste vůči mně?"

Celé tělo se mu jaksi vyfouklo, aby zapadlo do ošklivé židle. Pomalu chytil Mikaelu za levou ruku. Hladil jí prsty něžně, až se jí dech tajil. Nemohla si vzpomenout, jestli ji někdy někdo takto laskal, ale pak se jí vybavila nějaká nejasná vzpomínka, kterou nemohla úplně dohlédnout. „Ten prsten," mluvil tiše, „ten jsem ti nasadil na ruku před deseti lety."

Vytřeštila oči na prsten. Snubní prsten. „Ty jsi…" Zdálo se, že to slovo nevytvoří.

„Jsem tvůj manžel."

Bylo to nepochopitelné. „Ale… Julian…"

„Julian byl tvůj první manžel."

Vyděsila se. Nejdříve dítě, teď manžel. Kolik toho zapomněla? Co ještě existuje, a nemá o tom ani potuchy? Zírala na něho a odmítavě vrtěla hlavou. Chtělo se jí říct, *to není možné*, ale během posledních dnů pochopila, že je možné cokoliv. „Jak jsem mohla zapomenout na něco takového? Jak jsem mohla… vůbec nic k tobě necítit?"

Trhl sebou a z toho nepatrného bolestivého výrazu Mikaela poznala, že je to pravda. „Netrap se tím, holčičko," řekl. „To je v pořádku nepamatovat si."

„Já-já nevím, co ti mám říct… Liame." Zkusila vyslovit to jméno, ale nic se jí nevybavilo. Byl to jenom nějaký shluk samohlásek a souhlásek, které neměly konkrétní význam.

Pohladil ji po tváři. „To je v pořádku."

Ale nebylo to v pořádku. Mělo to hodně, hodně daleko k pořádku. Tento muž je její manžel, její *manžel*, a ona k němu necítí vůbec nic. Je součástí její rodiny, kterou asi budovali uplynulých deset let. Kdysi tedy musela přestat milovat Juliana a začala mít ráda tohoto laskavého, tichého muže. Ale co se stane teď, když si vzpomněla jenom na Juliana?

Pokusila se usmát se na Liama, ale její úsilí uboze selhalo. „Vyprávěj mi o našem společném životě." Ta slova jí vyklouzla z úst, ale spíš chtěla říct, *udělej něco se mnou, ať tě mám zase ráda…*

Usmál se a Mikaela věděla, že si právě vyvolal vzpomínku, na kterou je teď ovšem sám. „Byla jsi zdravotní sestrou. Poprvé jsem se s tebou setkal, když jsi pečovala o mého otce…" Podíval se na ni. „Nevadí ti, že tě budu držet za ruku?"

Ta žádost ji překvapila. Bylo v tom něco… laskavého a staromódního. Nemohla si pomoci, ale musela myslet na obrovský rozdíl mezi ním a Julianem. Jule by se nikdy neptal; jemu se asi nikdy nestalo, že by jeho dotyk nemusel být vítán. „V pořádku," odpověděla.

Liam si přisunul židli blíž a vzal Mikaelu za ruku.

Přes zábradlí u postele se setkaly i jejich pohledy. Najednou si připadala nemotorná, celá popletená před tímto člověkem, který byl jak neznámý muž, tak také její manžel.

Manžel.

„Tak trochu zvláštní, co?“ řekl podrážděně a nervózně se usmál.

Mikaela se usmála na oplátku také a naklonila se k Liamovi. Upřeně pozorovala jeho obličej, ve kterém hledala *něco*, nějakou zatoulanou vzpomínku. Ale neviděla tam nic. Nicméně měl určitě ty nejmilejší oči. „To musí být pro tebe dost těžké,“ prohlásila soucitně. „Bezvědomí bylo těžší.“

Nějak na to nemyslela. „To ty jsi… zavolal Juliana?“

„Ano, zavolal jsem mu.“

„To nechápu. Jestliže ty a já jsme manželé, proč jsi to dělal?“

Čekal dlouho s odpovědí, už si myslela, že vůbec neodpoví. Pak vysvětloval: „Já jsem tě nemohl… probudit. Seděl jsem tady každý den, držel tě za ruku, mluvil na tebe, vyhrával tvoje oblíbené písničky. Dělal jsem všechno, o čem jsem si myslel, že se tím můžu k tobě přiblížit, ale… den co den, ty jsi tady jenom ležela.“ Hlas mu zaskřípal. „Byl jsem přesvědčený, že tě ztrácím.“

„Proč Julián?“

Dlouze si vzdychl. „Protože jsem to, Mikaelo, věděl.“

Cítila, jak jí vynechal tep. „Věděl, co?“

„Že jsi ho nikdy úplně nepřestala… milovat.“

Málem zapomněla dýchat. „Tys mě moc miloval.“ Nedokázala zabránit údivu v hlase. Vůbec si nevzpomíná na nějaké takové city, na hrůzu nahánějící směs radosti a smutku, takový pocit bytí… milovat hluboce a naprosto oddaně. Julianova láska taková nebyla. Přilétla jako prudký náraz žhavého ohňostroje, který kolem člověka vybuchoval v sytých barvách, ale když pak zhasl, zůstala po něm jenom chladná, umazaná, černá obloha.

„A stále miluji,“ usmál se na Mikaelu smutně, až ji zabolelo u srdce.

„Já jsem tě musela určitě taky milovat.“

Udělal příliš dlouhou pomlku, než odpověděl. „Ano.“

A Mikaela pochopila. „Dál jsem byla do Juliana zamilovaná, že jo?“ Nějak bolela ta představa. „Celý život.“

Pohled, kterým ji obdařil, byl srdcervoucí. „Myslím, že jsi ho nikdy nepřestala úplně milovat.“

„Ublížila jsem ti,“ řekla něžně a smutně. „Vědomě?“

„Doufám, že ne.“

Dlouze se na něj podívala. „Promiň.“

Bylo toho víc, co by měla říct, ale nevěděla, jak všechno vypovědět. Jak se může člověk omlouvat za něco, co si nepamatuje?

Nebo ještě hůř, nemůže se třeba člověk bát, že něco podobného udělá znovu?

Začalo to docela jednoduše tichým zvukem elektricky otevíraných dveří. Julian seděl v hale a upřeně pozoroval nástěnné hodiny. Zdálo se mu, že úzké černé ručičky se snad přilepily na 2:45. Liam byl u Kayly a požádal Juliana, aby na něho počkal.

„Ahoj, Juli."

Julian vzhlédl a viděl, že k němu míří volným procházkovým krokem Val. Místo obvyklých vyšisovaných džínů a filmového trika měl jeho agent na sobě černý oblek od Hilfigera s hedvábnou košilí a vázankou. Světlé vlasy měl čerstvě upravené a zkrácené; jen pár centimetrů sahaly po ramena. Ani se nenamáhal, aby si sundal značkové sluneční brýle, které mu zakrývaly oči.

Julian by se určitě smál, kdyby se necítil tak špatně. „To je Last Bend, ty idiote, a ne Cannes. Jedinej návrhář, kterýho tu znají, je nějakej L. L. Bean." Julian vstal.

V *tu* chvíli to spatřil. Venku za skleněnými dveřmi u hlavního vchodu stály v řadě obytné přívěsy a auta z půjčovny, Lidi ve zmačkaných černých oblecích vyskakovali z automobilů jako kobylky a shromažďovali se do půlkruhu.

Julian to viděl už mnohokrát a znal následující scénu zpaměti. Cirkus pro sdělovací prostředky dorazil do města. „Ježíši, Vale, cos to proved?"

Val zvedl ruce jako Kristus. „Jsi doběla rozžhavenej, Juli. Pár slov se pošeptá pár uším a pohádka se šíří rychlostí blesku. Musím uznat, že jsem takový shromáždění neočekával."

„Krucinál, Vale. *Říkal jsem* ti, abys ne –" Přerušil svoji litanii. Bylo už pozdě. Viděli ho.

Novináři se hrnuli dovnitř, mikrofony připravené, kamery na ramenou. Během vteřiny byli Julian a Val pohlceni davem. Val zamrkal na Juliana. „Příliš pozdě se teď skrývat, Juli."

Julian je musí dostat pryč odsud. Prodral se davem a zamířil ven, na mráz. Kobylky za ním. Začala palba zvědavých otázek.

„Juliane? Je to pravda? Našel jste svoji Popelku?"

„Jak moc je zraněná?"

„Je pořád tak krásná?"

„Jakpak to, že není Kayla True registrována v této nemocnici? Není to kanadský žertík?"

Julian zvedl ruce a nutil se do svého značkového úsměvu. Blesky fotoaparátů vystřelovaly jak žvýkací guma v puse děvky, kabely se mu plazily po nohou. „Tady nejde o žádnou pohádku, chlapci a děvčata. Jsem tu za nadaci Naděje. To je všechno."

Val ho bouchl do zad. Tvrdě. „Příliš se vostýchá povědět vám pravdu. Všichni víte, že Julianova první manželka Kayla byla jediná jeho životní láska. Bohužel byli příliš mladí…" Odmlčel se a rozhlédl se kolem dokola.

Val už je měl na udičce. Julian viděl, jak se horečnaté oči reportérů náhle vtáhly do sebe.

Julianovy nejlepší úmysly se hroutily. Bůh mu pomáhej, ale přece nemůže nechat na Valovi, aby zabral hlavní aktualitu pro sebe. „Dovedete si představit, jak

jsem se cítil, když jsem uslyšel, že měla nehodu. Okamžitě jsem spěchal, abych tu seděl u jejího lůžka –“

„Proč volali vám?“ vykřikl někdo.

„Bylo mi řečeno, že Kayla utrpěla vážné zranění hlavy –“

„Má poraněný mozek?“

„Možná že právě proto se ptala po Julianovi!“

Val se lehce dotkl Julianova ramene a znovu se ujal příběhu. „Byla v komatu skoro měsíc. Chvílemi to vypadalo dost beznadějně…“ Zaváhal, smutně vrtěl hlavou. „Pak doktoři přišli na to, že Kayla reaguje jenom na jedinou věc – na jméno Julian.“

V davu to zašumělo; novináři se nechali navnadit na *pohádku*, která jim byla předhozena. Někteří se podívali na hodinky, nejspíš si vypočítávali, jak se dostat ke svým editorům dříve než zbytek davu.

„Přirozeně, že Julian vyrazil až sem,“ řekl Val. „Seděl u ní den co den, mluvil na ni, držel ji za ruku, připomínal jí, že je ten muž, který ji miluje a čeká, až se probudí.“ Věnoval publiku brilantní úsměv. „Včera se konečně probrala. Julian byl u ní. Byl první osobou, kterou viděla.“

Jedna novinářka vzdychla. „Jaké bylo její první slovo –“

Julian se chystal odpovědět; nikdo ho však neposlouchal. „Ona –“

„– Má poškozený mozek –“

„– Stále je do vás zamilovaná, Juliane –“

Julian si povzdechl. Vůbec nikoho nezajímal zázrak probuzení Kayly. Všichni chtějí jenom „pohádku“, s prvotřídním obsazením – nebo ještě lépe, skandál. Smrt. Něco vzrušujícího.

Julian se rozhlédl kolem sebe, pozoroval všechny tváře. Některé dokonce poznával. Přecházeli sem a tam ti ubozí pisálkové z bulváru. To není práce, kterou by normální člověk dlouho zvládal se zdravým žaludkem.

Byli vlastně odrazem jeho života. Zvláštní, že si to nikdy dříve neuvědomoval. Vždycky odmítal považovat média za nutné zlo; člověk bez nich nemohl získat slávu. Ale nyní viděl jenom prázdný, černý prostor, který obklopuje bodové světlo reflektorů. Nic, co je zachyceno skleněným objektivem, není opravdové.

Julian vlastně nežil jiný život než ten, který byl nafilmován. Nechal ze sebe udělat toho nejvyprahlejšího člověka. Vyměnil to nejlepší za chvilkový záblesk fotoaparátu.

„To stačí pro dnešek,“ řekl a moc si přál, aby se už s nimi nemusel nikdy bavit.

Val se radostně zubil. „Máte velkou senzaci, dětičky. Polibení opravdové lásky Truea probudil Šípkovou Růženku.“

Když Liam vycházel ze Stephenovy ordinace, slyšel své jméno v nemocničním telefonním zařízení. Popadl nejbližší telefon a vyťukal svůj kód. Zprávu mu poslala Rosa. Čekala na něho ve vestibulu. Bylo to mimořádné volání.

Uviděl Rosu dřív než ona jeho. Seděla uprostřed haly – neobvyklé pro ženu, která se vždycky krčila někde v koutě s hlavou skloněnou – teď však měla paže přes sebe překřížené a už na tu dálku bylo vidět, jak vztekle tiskne rty.

Něco se stalo.

Liam došel blíž a viděl hluboko vyryté starostlivé vrásky kolem očí a kolem úst. „Roso?“

„Vidíte, co udělal?“

„O čem mluvíte?“

Zhluboka se nadechla. „Já jsem *muy* rozčilená. Poslouchám doma rádio a přitom chystám tortillas dneska na večeři, *sí?* A slyším místní zprávy.“ Bojovně zvedla hlavu směrem k hlavnímu vchodu, kde se dav shromáždil okolo Juliana. „To je velká pohádka, doktore Liame. Říkají, že prý Julian vyvedl svoji opravdovou lásku z komatu.“

„Hergot.“ Liam vyběhl z haly do vestibulu. Viděl, že se dav shromáždil venku, a tak zamířil ke vchodu.

Reportéři kroužili kolem Juliana, usilovali o něj jako prosebníci, a v napřažených rukou místo modlitebních knih třímali mikrofony. Všichni mluvili najednou, otázky vykřikovali jeden přes druhého v horečné posedlosti a ohlušujícím hluku.

„– Kdy můžeme udělat rozhovor s Kaylou –“

„– Kdy můžeme udělat nějaký záběr vás dvou –“

„– Co dělala celé ty roky –“

„– Budete se znovu brát –“

Liam chytil Juliana za paži a prudce ho otočil. Snažil se nevidět reportéry, promluvil klidným hlasem: „Potřebuji s vámi mluvit. Hned teď.“

Julian měl ještě tolik slušnosti, že vypadal trochu zaraženě. „Jasnačka doktůrku.“ Hodil do davu falešný úsměv. „Toto je Liam Campbell. Je to Kaylin… lékař.“

Zástup vykřikoval simultánně spoustu otázek. Liam je ignoroval. Držel Juliana pod paží a táhl ho do vestibulu, minuli Rosu a vešli do prázdné testovací místnosti.

O chvíli později se otevřely dveře a dovnitř vešla Rosa.

„Nazdar, Roso,“ řekl Julian a otočil se k Liamovi. „Promiňte, Liame. Říkal jsem svýmu agentovi, ať se vyhýbá tisku, ale von mě nebral na vědomí. Fakt mě to mrzí. A věřte mi, voni jsou jak termiti – jak jednou zaplaví váš dům, musíte s něma jednat. Kdybych se s něma nebavil, bůhví, s jakou story by vyrukovali oni. Přinejmenším to je aspoň pravda.“

Liam se na něho podíval. „*Vaše* pravda, možná.“

„Co tím jako myslíte?“

„Balamutíte lidi milostným románkem, že jo – hrajete roli hrdiny, rytíře bez bázně a hany, co přijel v černé limuzíně a stáhl princeznu zpět, když už byla jednou nohou v hrobě.“

„Neslyšel jste to nejhorší, doktore Liame,“ vsunula se Rosa mezi oba muže. „Když jsem šla do nemocnice, vyslechla jsem nějaké otázky. Novináři se ptali na jeho dceru.“

„Ježíšikriste,“ Liam popadl Juliana za rameno a začal s ním třást. „Říkal jste, že ji budete chránit. Tvrdil jste, že neřeknete ani jediné mizerné slovo o své dceři.“

Julian se cukal. „Já ji chránil – čestně, ale Val… ten jim řekl vo ní, že vede skupinu děvčat – roztleskávaček – na střední škole.“

Poprvé v životě udeřil Liam člověka. Zaťal pěst, kousek ustoupil a pak udeřil do Julianovy pěkné, chlapecké čelisti. Bolest mu vyšlehla do všech stran ruky. „Ve škole mají na povzbuzování jenom osm děvčat.“

Otočil se ke tchyni. „Zůstanete tady s Miki. Držte ji daleko od novinářů. Já vezmu děti a vrátím se co nejdřív zpátky. Půjdeme pak dovnitř zadním vchodem.“

22.KAPITOLA

Prosím ať se k ní dostanu včas.

Liam vrhl letmý pohled na hodiny v přístrojové desce. 3:05. Nacvičování děvčat skončilo před pěti minutami…

Ubral plyn. Věděl, že ke škole přijíždí moc rychle. Zatočil volantem a pneumatiky sklouzly do boku. Na okamžik ztratil vládu nad vozidlem. Pak pneumatiky zahrabaly. Auto se řítilo po příjezdové cestě až na parkovací plochu.

Přijel pozdě. Před hlavním vchodem školy stály spousty novinářů. Stojany se světly po obvodu vypadaly jako nějaký černý hmyz. Všichni mluvili najednou; směs hlasů zněla jako spuštěná cirkulárka.

Liam se vypotácel z auta a rozběhl se k nim. Na zemi byla kluzká kaše starého sněhu, a tak dvakrát málem upadl. Než se dostal na chodník, srdce mu divoce bušilo.

„Jacey!“ Jeho hlas se ztrácel v hluku.

Novináři kroužili okolo malé skupinky pěkných děvčat jako smečka divokých vlků, pohybovali kamerami sem a tam, tím znemožňovali Liamovi prodrat se mezi nimi. Jeden přes druhého také vykřikovali různé otázky.

„Která z vás je Juliana?“

Liam slyšel paní Kůrkovou, poradkyni skupinky děvčat, jak odpovídá: „Tady není žádná Juliana, a teď už jděte.“

Liam se snažil vyhlédnout nad hlavami davu, ale všude byla jenom světla a kamery, novináři věděli, jak se přistupuje co nejblíž.

Vykřikl jméno své dcery a pokoušel se prodrat těly, namačkanými jako sardinky v plechovce. Zdálo se to neproveditelné.

„Která z vás má matku v komatu?“ Věděl, že se každý podívá na Jacey… „Tady je!“

Dav se obrátil a všichni společně obstoupili Jacey. Jednoduše a zkušeně ji separovali od ostatních děvčat. Vlci oddělili jehňátko od stáda.

„– Jste dcera Kayly?“

„– Jste Juliana?“

Liam viděl, že Jacey těžce dýchá. Měla strach. „Já jsem Jacey,“ odpovídala pomalu. „Moje maminka je v komatu…“

Mikrofon jí přistál až těsně u nosu. „Jaký to je pocit být jeho dcerou?“

Liam znovu vykřikl její jméno. Chytil kameramana před sebou za rameno a vší silou do něho vrazil. Kamera spadla na zem, muž skončil na chodníku.

Liam proklouzl vzniklou mezerou. „Jace – pojď sem!“

Nad hlavami davu se jejich pohledy setkaly. Liam viděl v očích své dcery strach. Poznal, kdy se jí zmocňuje panika; nikdy ne najednou, nýbrž po malých závanech. Prokousával se davem těl. Jacey k němu napřáhla ruce.

Protlačoval si namáhavě cestu vpřed, natahoval ruce, napínal prsty, aby se konečně dotkly Jacey.

„Jaký je to pocit být dcerou Juliana Truea?“ vykřikl kdosi.

Náhle všichni ztichli. Jacey se podívala na Liama, s pusou otevřenou a očima vykulenýma zůstala v šoku.

„– Ježíšikriste, ona neví –“

„Dělej, Berte, toč její výraz – *teď* –“

„JDĚTE OD NÍ PRYČ!“ Vyrazil ze sebe Liam. Vrhl se dopředu, strkal do lidí vedle sebe, vrážel do nich loktem.

Konečně stál vedle Jacey. Chytil ji okolo ramen a přitiskl si ji k sobě. Cítil, jak se třese po celém těle. „Už je to dobrý, miláčku,“ šeptal jí do ucha, i když věděl, že to není pravda.

„– A kdo jste vy?“

„– To je ten doktor. Co tady vy –“

„Bez komentáře.“ Liam slyšel ve svém hlase vztek; byl to cizí zvuk, který vycházel až z hloubi jeho duše. Prodíral se s omráčenou Jacey davem a pak jí pomohl nasednout do jejich Exploreru.

Novináři šli celou cestu za nimi, stále vykřikovali nějaké otázky, šlehaly blesky fotografů. Poslední, co ještě Liam zaslechl, než zabouchl dveře automobilu, bylo: „Máš tabulku s poznávací značkou.“

Liam nastartoval a přidal plyn. Auto se zavlnilo a vyrazilo vpřed, pneumatiky odhodily rozbředlý sníh a smykem vyjely z parkoviště.

Liamovi bušilo srdce jako o závod a v ústech měl nepříjemnou kovovou pachuť. Ještě nikdy v životě se tak nestyděl a necítil takové zklamání jako teď. Selhal ve chvíli, kdy měl chránit Jacey. Byla to jeho chyba. Dceři, kterou miloval víc než vlastní život, způsobili bolest.

Jacey se otáčela na sedadle a pozorovala, co se za nimi děje. „Nejedou za námi,“ hlas jí vibroval rozrušením.

Liam zabočil doleva na zasněženou, neodhrabanou cestu, která vedla ke Státnímu parku Andělské vodopády. Vybral si tuto cestu především proto, že je zaznačená pouze na nejpodrobnější oblastní mapě. Nikdo by tudy za nimi jet neměl.

Když dojeli na konec cesty, bylo prázdné parkoviště čisté jako nový arch bílého papíru. Ale v pozdním odpoledni už byla v hlubokém lese tma.

Zaparkovali poblíž informační tabule z neotesaného dřeva ve tvaru pyramidy. Na ní byl popsán příběh Vodopádů – objevených a pojmenovaných Ianem Campbellem na počest jeho milované ženy.

Liam se zhluboka nadechl a konečně se otočil k dceři. „Nemohl jsem pro tebe dojet rychleji.“

Podívala se na něho zmatenýma a ustrašenýma očima.

„Je to pravda, tati?“

Chtěl by se v tuto chvíli umět zlobit na Miki, ale ucítil jenom chlad a prázdnotu. „Je to pravda. Tvoje maminka se vdala za Juliana Truea.“

Zbledla. Vypadala neskutečně mladinká a bezbranná. „On je můj otec?“

Otec. To slovo udeřilo Liama do hlavy. Na chvíli nemohl ani promluvit, a když se mu vrátil hlas, cítil se otupělý a naprosto zničený. „Ano.“

Oči se jí zakulatily. „Ach, *Bože…*“,

Čekal, že Jacey ještě něco řekne, ale zůstala zticha. Měl pocit, jako by se mezi nimi zvedla mořská hladina a stoupala vysoko, až vytvořila zeď, která pokroutila všechny jejich představy. Usilovně přemýšlel, co by měl říct, jenomže nenašel v sobě nic než do ticha vytékající prázdnotu. „Měl bych ti říct –“

„Opravdu přijel k nám do našeho města, aby viděl mamku?“

„Ano.“

„A ty jsi věděl, že je mým otcem?“ Liam rozuměl otázce. Jacey nemohla uvěřit, že by jí celé roky lhal, a třebaže chtěl chránit také trochu Miki, Jacey klamat nedokázal. Proto teď tak trpěl. „Vyslechl jsem stejný příběh jako ty. Miki mi vyprávěla, že se vdala příliš mladá za nějakého muže, který toužil jenom po večírcích a zábavě. Nevěděl jsem, že to byl Julian. Zjistil jsem pravdu, až když jsem hledal pro tebe ty plesové šaty.“

„Podle toho, že vůbec nechtěla o mém dalším tátovi mluvit… jsem si myslela, že to byl asi nějaký pobuda nebo mizera. Ztroskotanec, se kterým se seznámila na škole.“ Odmlčela se, podívala se na Liama. „Když jsem byla malinká, mamka pokaždé plakala, když jsem se na něho ptala, a tak jsem se přestala ptát. Pane na nebi …Julian True.“

Liam předstíral, že se ho nedotkl malinký závan úsměvu, který jí prohrával kolem úst. Kterépak dospívající děvče by nebylo nadšené zjištěním, že slavná filmová hvězda je jejím otcem? To ovšem ještě neznamená, že se odvrátí od otce, který u ní vždycky stál, držel za ruku a ústy stíral holčičí slzy. Alespoň tak si to namlouval, když ticho mezi nimi narůstalo.

„Kdy mi to chtěla asi tak říct? Až se usadíme na Marsu?“

Zlost přišla rychleji, než by Liam očekával, teď nevěděl, jak to všechno utlumit. Bylo to sobecké a škodlivé. Až teď, o tolik let později zaplatí všichni daň za lež, která ležela mezi nimi, pěkně schovaná v povlaku na polštář.

„Nevím, kdy ti to chtěla říct,“ odpověděl nakonec.

Poznal, že má Jacey na krajíčku pláč. „Tak proto přišel na školní ples – aby se mnou tančil – ale vůbec nic důležitého mi neřekl. Jak se dozvěděl, že je mamka po úraze?“

„Já jsem mu volal. Já… zjistil jsem, že maminka reagovala na jeho jméno. Myslel jsem si, že když na ni promluví on, třeba se probere, a taky se tak nakonec stalo. Maminka se včera probrala.“

„Julian ji probudil – potom, co jsme se do ní já a ty tolik namluvili?“

Liam sebou trhl. Ocitl se v bludném kruhu. Celou dobu tvrdil Jacey, že by Mikaelinu temnotu mohla prorazit láska.

„Ach bože, co když…“ Tentokrát už neudržela slzy. Vystartovala k Liamovi a přistála v jeho náruči, jako když bývala malá holčička. Plakala mu na rameni. Horké slzy prosakovaly přes flanelovou košili. Když nakonec ustoupila, měla už trochu jiný pohled, jako by slzy smyly poslední, sentimentální stopy po děvčátku a přeměnily Jacey v mladou ženou.

„Právě ji nenávidím, tati.“ Po tom přiznání se znovu rozplakala.

Pohladil ji po tváři. „Ne. Bolí tě to a máš vztek – a máš plné právo taková být. Ale nikdy nemůžeš nenávidět svoji mámu. Ona tě přece miluje, Jace –“

„A co ty? Celé roky lhala i tobě.“

Vzdychl. „Někdy lidi lžou, aby ochránili své blízké. Třeba si myslela… že bychom tu pravdu neunesli.“

Jacey odfrkla, hřbetem ruky si otřela nos. Oči měla plné slz, když se na Liama podívala, ústa se jí chvěla. „On neměl o mě nikdy zájem, že ne? Nikdy ani nezavolal, ani nenapsal.“

Liam by jí rád zalhal, ale byly to právě lži, které do jejich životů přinesly smutek a bolest. „Neznám Juliana dost dobře, abych ti na to mohl odpovědět.“

Byla otřesená, zmatená a naštvaná. Pravda ji přivedla na spletitou úzkou cestu a jenom ona si najde svůj vlastní směr. „Je mi to líto, Jacey. Všeho.“

Upřeně na něho pohlédla, slzy jí stékaly dolů po tvářích. „Mám tě ráda… tati.“

Liam slyšel nepatrné zaváhání, hlas se jí zadrhl o drápek nové informace, než mu řekla tati. „Mám tě taky rád, Jace.“

„Pořád jsme rodina,“ zašeptal, „pamatuj si to. Tvoje maminka miluje tebe a Breta – ach, do prdele, *Bret.*“ Liam sebou trhl tak mocně, že hlavou narazil do okénka.

„Novináři.“ Jacey se zasunula na sedadlo a okamžitě si zapnula pás. „Je 3:30. Bret má hudebku.“

Bret začínal být rozmrzelý. Už více jak hodinu nacvičovali na vánoční besídku a on, stejně jako ostatní kluci, nesnáší, když musí nehybně stát. Všichni pěkně v řadě, všichni ze čtvrté a páté třídy stáli jeden vedle druhého na třech stupíncích. Učitelka hudební výchovy paní Barnettová je seřadila podle výšky, což znamenalo děvčata vedle kluků, a to je *vždycky* problém.

Paní B. poklepávala dřevěným ukazovátkem na kovový stojan. „Nechte toho, děti, dávejte pozor. Teď zkuste ještě jednou poslední sloku.“ Paní B. zvedla své žezlo a kývla na pana Robbinse, který seděl v rohu u piana. Na její pokyn začal tedy pan Robbins hrát píseň „Tichá noc“.

Bret si nedokázal vzpomenout jediné slovo.

Katie do něho vrazila loktem. „Zpívej.“

Na oplátku ji taky uhodil. „Sklapni.“

Štípla ho rovnou do paže. „Já to řeknu.“

„Jdi se bodnout.“

Katie švihla rukama dolů a dupla si nohou tak silně, že se celý stupínek zachvěl. „Paní Barnettová,“ pištěla pronikavým, škodolibým hláskem. „Bret Campbell nezpívá.“

Panu Robbinsovi ztuhly prsty na klávesnici. Nejdříve se mu popletly noty, pak nastalo ticho.

Katie šlehla po Bretovi spokojeným úsměvem.

Bret vykulil oči. *Jako kdyby to nebylo jedno.*

Paní B. pomalu sklopila ukazovátko. „Heleď, Kateřino, to opravdu není tvoje starost, je to tak?“

„Ona si myslí, že se musí o všecko starat,“ zachechtal se kdosi.

Katie zrudla. Bylo to úplně úžasné, jak jí celý obličej zčervenal. „A-Ale vy jste říkala, že všichni –“

Paní B. se usmála na Breta, ale byl to zvláštní úsměv, takový nejistý a smutný. „Nenapadejte Breta. Všichni víme –“

Bret vyplázl na Katie jazyk.

„– Že se jeho maminka právě probrala z bezvědomí a že to byly pro celou rodinu těžké chvíle.“

Všichni víme, že se jeho maminka probrala.

Bret zalapal po dechu. To přece nemůže být pravda. Táta by mu řekl, kdyby se mamka probrala. Ale paní B. říkala…

Stiskl ruku Katie, aby se uklidnil.

Slabě vypískla, otevřela ústa, chtěla znovu žalovat. Ale neřekla nic. Místo toho se na Breta zamračila. „Vypadáš hrozně. Nebudeš zvracet?“

Bret přivřel násilím oči, aby náhodou nezahlédla slzy. „Můj tatík by to neudělal.“ řekl ke Katii.

Najednou se rozrazily dveře hudebný a v nich se objevila Jacey. Byla v obličeji celá červená a flekatá, jako kdyby plakala, „Paní Barnettová,“ omlouvala se. „Potřebuji vzít Breta domů.“

Paní B. souhlasně přikývla. „Tak jdi, Brete.“

Bret odstrčil Katii tak mocně, že ještě další čtyři děti upadly dozadu ze stupínku. Slyšel, jak si všichni šeptají, a věděl, že mluví o něm. To mu může být úplně jedno.

Prošel okolo zvědavého hloučku kamarádů. Teď mu bylo úplně jedno, i kdyby každý viděl, že málem brečí. Chtěl jediné, aby paní B. řekla, že se zmýlila. Táta by to *určitě* Bretovi přišel říct, kdyby se máma probudila.

Šel za sestrou. Najednou se cítil malinký – jako některá z jeho akčních figurek s ulomenou nohou – srdce mu bušilo divoce a cítil, jak se mu točí hlava. „Je maminka –“

„No tak, Bretstere.“ Jacey ho popadla za ruku a vyvedla ze zkušebny na chodbu. Venku už parkoval Explorer na místě obvyklém pro školní autobus – všechno je úplně jinak.

To je špatné.

Bret se nechal naložit na zadní sedadlo jako pytel brambor. Jacey ho připoutala bezpečnostním pásem a pak sama skočila na přední sedadlo. Ještě dřív, než začal

Bret přemýšlet, co má říkat, ujížděli už ohromnou rychlostí městem. Všude na cestách bylo plno lidí, chystala se výzdoba na festival Dnů ledovce, který bude probíhat tento víkend, ale táta vůbec nikomu ani nepokynul, ani nezamával. A jel až moc rychle.

Bret se chtěl něco zeptat, něco vykřiknout, ale najednou měl pocit, že mu snad Superman mačká hrdlo.

Táta zastavil auto u zadního vchodu do nemocnice. Ani se na Breta nepodíval, mluvil jenom s Jacey. „Zůstaň s bráškou. Buďte *mimo* vestibul. Já si musím promluvit se Samem na ředitelství. Setkáme se v restauračce tak za deset minut, dobře?“

Jacey přikývla.

Potom táta odběhl a Bret s Jacey vešli do prázdné chodby zadního traktu nemocnice. Jejich kroky se ozývaly, až to budilo hrůzu. Při každém ošklivém zvuku to s Bretem trhlo.

Mamka umřela. Bret si tím už byl přímo jistý. Kdyby teď přišel do mámina pokoje, určitě by byla její postel prázdná, je pozdě, aby ji ještě mohl vidět…

Vytrhl se sestře a utíkal k pokoji, kde by měla maminka ležet.

„Brete – vrať se!“

Nevšímal si volání a běžel dál. U maminčina pokoje se zarazil. Otevřel dveře.

Maminka ležela v posteli jako vždycky. Spala.

Bret klopýtl. To proto, že ještě stále držel a nepustil kliku zvenčí.

Teď nevěděl, co je lepší; jestli úleva, že mu táta nelhal, nebo zklamání z toho, že se máma ještě pořád neprobudila.

Tiše zabouchl dveře a šel až k maminčině posteli.

Ještě pořád mu trochu nahánělа hrůzu. I když byla hezká a táta mu předtím ukázal hlavní věci – jako třeba narůžovělé tváře i to, jak se jí zvedá a zase klesá hrudník při každém nádechu –

To všechno jsou dobré známky, že žije, tvrdil taťka.

Ale pro Breta to bylo pořád stejné, jako kdyby byla mrtvá. Musel si jenom namlouvat, že je maminka naživu.

To je stále tvoje maminka, Bretstere. Pamatuj si to.

Snažil se brát sílu z tátových slov. Táta neumí lhát a říká, že maminka žije… někde.

Bret došel až těsně k posteli, vyšplhal se po zábradlí a naklonil se nad maminku. Byl jí teď tak blízko, že cítil na řasách její jemný dech. Přivřel oči a snažil se vybavit si nějaké veselé vzpomínky na maminku.

No, řekla bych, že dítě, které je už tak veliké, že osedlá dospělého koně, by už mohlo být připravené i na noční stezku… jsem na tebe hrdá, Bretstere.

Věděl, že ho ta vzpomínka rozbrečí, a taky se stalo. Nemohl však myslet na nic jiného, jenom na to, jak si k němu klekla na studenou betonovou podlahu a chovala ho v náruči. Nejvíc se mu stýská po jejím objetí… možná ještě víc než po jejích polibcích.

Bret uslyšel, jak se za ním otevírají dveře, a pak zaznamenal tiché sestřiny kroky. „Neblázni, Brete. Tatínek říkal, že se sejdeme v restauraci.“

„Jenom chvilku.“ Naklonil se ještě blíž a uštědřil mamce Maminkovskou hubičku, přesně tak, jako to dělávala ona jemu. Rychlé políbení na čelo, jedna pusa na každou tvář a lehounký polibek na bradu a pak ještě jedna pusa přímo na nos. Právě když se rty dotýkal nosu, zašeptal kouzelná slovíčka „Pěkné sny.“

Srdce se mu rozbušilo, slzy mu stékaly po tvářích a potřísnily i máminy rty. A tu maminka pomalu otevřela oči. Bret málem spadl z postele.

Sedla si a podívala se na Breta. Bret čekal a čekal, ale maminka se neusmála. „Nazdar, chlapče.“ Konečně se usmála, ale všechno bylo nějak špatně. To není jeho maminka.

Bret otevřel pusu; nic z ní nevyšlo. Celou dobu čekal a modlil se, v každém jeho snu maminka pokaždé, když se probudila, říkala to samé. *Jak se má můj ze všech nejmilejší chlapeček?* A vždycky ho potom vzala do náruče a objímala, jako to dělala ve skutečnosti…

Slzy mu vhrkly do očí.

Ta paní, co byla podobná na maminku, se zachmuřila. „Něco je špatně?“

Všechno je špatně. Bretova opravdová maminka by řekla: *Slzičky v očích mého velkého chlapce, to nejde…*

Ne, chtěl odpovědět, i kdyby to byla lež, ale když otevřel ústa, vyšel z nich jen jakýsi vzdech.

Imitace maminky se rozhlédla po pokoji. Pohled upřela na Jacey, která se tiskla u dveří a plakala. „Jak se má moje ze všech nejmilejší holčička?“

Bret se neudržel. To byla *jeho* slova, *jeho,* protože maminka by je určitě řekla Jacey.

UTEČ.

To jediné ho napadlo. Utekl ven z budovy a hnal se setmělým pozdním odpolednem.

Než se dostal k hlavní silnici, byl už pořádně zmrzlý, ale to mu nevadilo. Utíkal pořád dál a pryč.

23.KAPITOLA

Teď jí říkáme Jacey.

Bylo to, jako kdyby se dívala do zrcadla minulosti. Instinktivně se po něm natáhla. Přemýšlela, všechno asi zapomněla. První slovíčko dcerky – jaké bylo? Co dělala první den ve školce – nastoupila do velkého žlutého autobusu úplně sama a zamávala na pozdrav, nebo se držela máminy sukně a plakala, že zůstane doma, ještě aspoň jeden den?

„Mami?“

Plný, krásný rozsah tohoto slova jen potvrzoval nesnesitelnou tíhu ztráty paměti. Že by se mohla svému dítěti odcizit?…

„Jacey,“ zašeptala a napřáhla ruce.

Dcera se pomalu posunula k lůžku. Mikaela cítila jistý odpor, ale nakonec se Jacey přece jen naklonila přes zábradlí u postele. Mikaela si omotala paže okolo

Jacey a přitáhla si ji blíž. Vdechovala sladkou, zapomenutou vůni své holčičky – žádný dětský zásyp, na který si pamatovala – ale svěží citrusová dívčí vůně.

Když se odtáhla, Jacey plakala.

Mikaela ji pohladila. „Neplač. To bude dobré."

Slzy jí stékaly po tváři. „Jak? Jak to bude dobré?"

„Vrátí se mi paměť. Uvidíš."

Jacey vykulila oči. „Ty jsi ztratila paměť? Tak proto…" Pohlédla na otevřené dveře. „Je mi to líto. Mám nějaké mezery, všechno je –"

„Proč mi to táta neřekl?"

„Myslím, že požádali Juliana, aby to ještě odložil."

„Juli – Ty si nepamatuješ tátu?" Hlas Jacey byl sotva slyšitelný.

„Vzpomínám si na Juliana… vlastně jenom do jisté doby. Všechno po mém odchodu od něho je pro mě jako nepopsaná stránka. Myslím –"

„No teda, to je *výborné.*" Jacey teď křičela. Ustoupila od lůžka a pozorovala Mikaelu, jako by jí snad narostly rohy. „Nemůžu uvěřit svým očím."

Mikaela se zachmuřila. „Ty se na mě zlobíš."

„Liam Campbell je můj *táta.*" Jacey burácela na Mikaelu a křečovitě ji držela za tenký nemocniční župánek. „Kdysi dávno jsme se do něho zamilovaly. Deset rokuje tvým manželem. A ty si pamatuješ jedině Juliana, který mi nikdy ani nezatelefonoval, ani mi pohled k narozeninám neposlal, vůbec mě nepotřeboval vidět."

Mikaela byla zmatená. „Ale Julian je tvůj otec…"

Jacey ustoupila. Zdálo se, že její vyrovnanost visí na tom nejtenčím vlásku. „No, je mým otcem, to je pravda. A díky tvým lžím jsem to až do dneška nevěděla."

Mikaela měla pocit, jako by dostala pěstí do žaludku. „Já jsem ti to nikdy neřekla?"

„Ne."

„Ale, Jacey…" Mikaela teď nevěděla, co má říct. Co to muselo být za ženskou, která něco takové provedla své dceři. „Jacey, já –"

Dveře se rázně otevřely. Udýchaná Sarah se přihnala do pokoje. „Jacey, doufala jsem, že tě tady najdu. Právě volala sestra od příjmu. Viděla Breta, jak utíkal pryč z nemocnice. Nenechal se zastavit –"

„Bret! Ach, bože. To je moje chyba!" Jacey oběhla korpulentní sestřičku a vyběhla z místnosti.

Mikaela se podívala bezradně na Sarah. „Kdo je to Bret?"

Sarah jí věnovala jenom chápavý, smutný pohled. „Teď odpočívej, zlatíčko."

Mikaele srdce v těle bušilo jako o závod. Čekala, že v nejbližší chvíli uslyší alarmující zvuk přístrojů. Pokoj se s ní zatočil, dělalo se jí nevolno. Chytila Sarah za ruku s takovou silou, až sestra narazila o zábradlí postele. „Sarah… znala jste mě… předtím?"

„Samozřejmě. Zaměstnala jsem tě, jenom co ses stala diplomovanou sestrou."

Mikaela pustila Sarah a klesla do polštářů. Taková fakta o jejím životě ji nezajímají; chtěla znát skutečně pravdu. „Byla jsem dobrý člověk?"

Sarah na ni překvapeně pohlédla, lehce se pousmála. „Měla jsi srdce čisté jako anděl, Mikaelo. Byla jsi – a pořád jsi – dobrý člověk. Věř mi.“

Mikaela tomu chtěla věřit, ale moc se jí to nedařilo. Tolik let asi lhala své dceři a určitě ublížila také Liamovi. Poprvé ji napadlo, zda její amnézie není třeba dar od Boha. Dočasná úleva, která dovolí hříšníkovi, aby se cítil jako světec.

Julian seděl v příjemném ochranném zámotku své limuzíny a přitom si prohlížel dav novinářů, kteří se shromažďovali za okny kouřových skel.

Dneska to fakt zpackal. Poslal ty mizerné lovce senzací na svoji vlastní dceru. Ještě ten šot z tělocvičny nebyl ani ve vysílání, a on už slyšel o všech mučivých detailech, i o tom, jak ji přistihli nepřipravenou, když měla čelit dotěrným otázkám.

Jaký to je pocit být dcerou Juliana Truea? Podle toho, jak odpověděla, novináři vyčenichali drsnou pravdu: *Nic nevěděla.*

Julian viděl Liama, jak se prodírá davem novinářů.

Klesl ještě hlouběji do sedadla a bezděky si třel bolavou sanici. Liam Campbell byl v tu chvíli posledním člověkem, se kterým by měl chuť mluvit.

Hluboce se styděl za to, co provedl. Obvykle když něco zpackal, tak za to platil. Doslova. Lidi, co pro něho pracují a jsou mu stále v patách, házejí peníze po každém, jehož život nebo majetek se při srážce s Julianem Truem poškodí.

Nyní poprvé chtěl být lepším člověkem. Chtěl udělal správnou věc.

Rychle si urovnal rozcuchané vlasy a vystoupil z limuzíny. Sněžilo. Opět. „Tady je!“

Novináři se k němu hrnuli s připravenými mikrofony. Vypadali stejně špatně, jak špatně se Julian cítil. Bylo strašná zima. Julian věděl, že jestli mají stát venku kvůli nějakému příběhu, pak by určitě dali přednost Los Angeles, kde příroda může člověku způsobit rakovinu, ale ne omrzliny.

Stěží slyšel otázky, které na něho chrlili. Beze slova, bez úsměvu se prodíral davem. Věděl, že za ním až do nemocnice nepůjdou. Byli jako upíři – dovnitř museli být zváni.

Šel za Kaylou, když tu uviděl svoji dceru. Byla v čekárně, stála tam nehnuté zády k němu.

„Juliano,“ vyslovil jemně její jméno, avšak pozdě si uvědomil, že to už vlastně není její jméno. „Ahoj, Jacey.“

Pomalu udělala čelem vzad. Pro chvilkovou dezorientaci splynula minulost se současností. Jacey měla oči červené, ústa se jí chvěla. Vypadala úplně jako Kayla v den, kdy od něho odcházela. „Ahoj,“ to bylo vše, co mu dcera řekla.

„Já… doufal jsem, že si můžeme promluvit. Já vím… víš, tu pravdu o mně… o nás.“

„Teď ne.“ Udělala krok k Julianovi jakoby celá schoulená do sebe. „Můj bratr utekl.“

Julian se zamračil. „Co tím myslíš? Já přece nemám žádný další děti.“

„No dobře, tak můj *nevlastní* bratr utekl.“

„Ježíši,“ zašeptal. „Nikdo mi neřekl, že existuje ještě někdo další. To je Kayly… a Liama?“

Přikývla. „Jmenuje se Bret. Viděli jsme maminku dneska poprvé od chvíle, kdy se probrala. Nepoznala nás. Bylo to zlé. Bret… utekl.“

Julian jí chtěl nějak pomoci, říct něco, co by odlehčilo jejímu smutku, ale protože ji vůbec neznal, nemohl ani chápat, co Jacey potřebuje. Ne, to není pravda. Julian věděl, že Jacey potřebuje otce.

Liam by věděl, co dělat. V podobných chvílích už mnohokrát plnil úlohu otce tohoto děvčete. Nebylo možné, aby se Julian najednou proměnil v někoho, kým nikdy nebyl. „Ty za to nemůžeš. Neboj, tvůj táta ho najde.“

„Jo…“ Pohlédla na Juliana bez dalších slov.

Kéž by viděl v očích Jacey svoji budoucnost, jenže v nich vyčetl jediné – zvoranou minulost. „Tvůj táta je správnej chlap. Ten tvýho brášku najde. To mi můžeš věřit.“

„Věřit vám?“ Pomalu se k němu otočila. „Copak vy jste na mě někdy myslel?“

Julian věděl, kdy je lež žádoucí, a přestože věděl, že lepší muži jezdí po hlavní silnici, on prostě klame a kličkuje. „Celou dobu.“ Blýskl po Jacey nervózním úsměvem. „Vypadáš přesně jako tvoje máma, když jsem ji poznal. Vy dvě jste prostě nejkrásnější ženské, jaké jsem kdy viděl.“

Jacey mu určitě nevěří, ba co hůř, ta lež ji uráží, a tak jí dá jediný dárek, který jí dát může. Za prvé jí řekne pravdu: „Ne, opravdu. Když mě tvoje máma vopouštěla, já jsem… právě postupoval dopředu. Miloval jsem ji – a mohl jsem milovat i tebe – ale místo toho jsem šel dál. Je mi líto, ale tvoje máma… a tvůj táta tě milují. A páni, když Kayla miluje, tak to je záležitost vobrovská jak baseballový stadion.“

Jacey se odvrátila od Juliana a šla se posadit k oknu.

Julian šel za ní. Měl chuť chytnout ji kolem ramen, ale netroufl si. Raději porovnával v odrazu okenních tabulek jejich podoby. Viděl, že Jacey pláče. Stříbrně lesklé slzy zanechávaly vlhkou stopu na tvářích. „Omlouvám se ti. Za všecko. Za novináře, za ty roky, co jsem se s tebou nestýkal a ani dopis ti nenapsal. Promiň.“

A v tu chvíli, kdy zahlédl v okenním skle tiché slzy své dcery, Julian uviděl také svoji prázdnou duši. Byl to krátký okamžik, přišel a hned zase zmizel, ne delší než jedno nadechnutí, ale Julian pochopil, že na to nikdy nezapomene.

Liam se snažil myslet na všechno, co zlého by se mohlo v ten prosincový večer stát, kdyby Bůh považoval za správné a nechal třeba během třiceti minut klesnout teplotu o patnáct stupňů. A že by tam někde zůstal Bret, jeho milovaný devítiletý syn, ještě pořád spíš dítě než mladý muž, v tom studeném večeru úplně sám. Uvědomoval si Bret, jak je nebezpečné jít pěšky podél vozovky, když jsou silnice tak zledovatělé… a kdy je viditelnost značně omezená kvůli padajícímu sněhu?

To všechno byly lekce, které nejspíš nikdy svému synovi ani nedal. Tak si teď za své nedostatky aspoň ničil slabou nervovou soustavu.

Co chvíli se podíval na měřič venkovní teploty, který měl připevněný na palubní desce. Venku je nula, zima pro tuto roční dobu typická. A kluk je tam venku – *Nechej toho.*

Je v *pořádku. Někde sedí* v *teple a suchu* –

A přemýšlí o tom, proč ho máma nepoznala, a láme si hlavu, proč mu táta neřekl pravdu.

„Počkej, Bretstere," šeptal Liam nahlas. Svíral tak pevně volant, že by se nedivil, kdyby tam pak zůstalo deset důlků. Seděl nakloněný dopředu, upřeně hleděl skrze matné přední sklo. V tuto chvíli silně sněžilo a stěrače měly problém, aby stačily udržovat sklo jakž takž čisté.

Hlavní silnice byla prázdná, stejně jako parkoviště u nemocnice. Liam zbytečně ztratil vzácné minuty hledáním v nemocnici – nemohl uvěřit, že Bret skutečně utekl – ale nakonec byl přinucen přijmout fakt, že vystrašený chlapec volil útěk. Nepřemýšlel, nejspíš ani necítil zimu, když vyběhl z budovy ven.

Teď bude mrznout. Je totiž bez kabátu.

V autě zvonil telefon.

Liamovi se rozbušilo srdce, když tlačil na knoflík „příjem". „Našli jste ho?" zeptal se kohosi, kdo volal.

„Ne." Byl to tichý, rozechvělý hlas Jacey. „I když ho hledají všichni. Rosa je doma a čeká na zavolání. Já čekám v nemocnici, pro případ, že by se vrátil. Myslela jsem –"

„Já vím, zlato. Teď bude líp, když nebudeme zbytečně blokovat linku."

„Tati?" Zmlkla a Liam moc dobře rozuměl tomu, co cítí. „Promiň."

„To není tvoje chyba, zlato. Chybu jsem udělal já. Měl jsem svým dětem říct pravdu. Popovídáme si o tom později, ano? Až… ho budeme mít zase doma v bezpečí."

„Jo. Až bude doma."

Spojení přerušeno, Liam se znovu zaměřil na cestu. Musí se soustředit na obyčejné věci – na cesta, na pouliční osvětlení, skrytá místa podél cesty – poněvadž jenom tak sám sebe udrží pohromadě.

Rozdrobil obludnost strachu na malé kousíčky. Na detaily. Ty zvládá.

Snížil rychlost auta z patnácti na deset kilometrů za hodinu. Nebyl dál než půl kilometru od nemocnice. Před sebou měl cestu do města po nekonečně dlouhé, klikaté, málo osvětlené silnici.

Detaily.

Intenzivně pozoroval pravou stranu vozovky, díval se i do černých polí podél hlavní cesty. Bret by silnici sám nepřešel. Tím si může být Liam jistý. Jeho syn by nikdy sám večer nepřešel přes cestu… ale co třeba s někým cizím?

Liam potlačil hrůzostrašné představy. *Prosím, kéž si zapamatoval to pravidlo.*

Měřidlo ukázalo, že se venku ochladilo o další stupeň.

Liam se opět soustředil na detaily; noha na plynu, ruce na volantu, pohled k okraji vozovky, kde nebylo jediné stopy po lidské šlápotě. Úplně nová vrstva sněhu.

Vpředu, na pravé straně silnice se objevilo velké prostranství pro trhy a zábavní lunapark. Stojí tam několik velkých železných budov, stáje pro dobytek a výstavní pavilony. Stáj byla plně osvětlená; zářila jako maják uprostřed okolní tmy.

Světla svítí… večer… zima.

Liamovi svitla naděje. Stáje byly jedním z Mikiných oblíbených míst. Kolikrát sem v létě zašla s Jacey na přehlídku koní, na místní trhy nebo na semináře o jezdectví. Před pár měsíci tady Bret získal svoji první stuhu 4-H.

U odbočky Liam zpomalil. Na čele cítil kapky potu, ruce měl ledové.

Špatná volba může všechno zhatit. Mrknul okem po teploměru; mínus dva stupně. Zabočil na tu cestu a šlápl na plyn. Kola nejdříve podjela, pak ale zahrábla. Liam snížil rychlost na nerovné vozovce, obličej měl téměř přilepený na předním skle. Na parkovišti pak prudce brzdil. Auto smykem zastavilo.

Nechal motor běžet a vyskočil z auta. Sněhu tu bylo po kotníky. „Brete?“ zavolal. Hlasité volání se neslo mezi neviditelnými horami a zase se vrátilo zpátky tenké jako plátek ledu.

Rázně otevřel železná vrata. Plně osvětlená veliká stáj měla řadu prázdných stání. *„Brete?“* volal.

Přebíhal z jednoho boxu do druhého, do každého nakoukl.

Breta našel hodně vzadu, ve stání, které měla Miki pro sebe loni v létě na Klasické výstavě koní v Last Bendu. Schoulený do klubíčka si tam Bret cumlal palec.

Liam nepoznal větší úlevu; těžko se hýbal, těžko hledal slova. Sehnul se a vzal hocha do náruče. „No, Brete,“ šeptal zničeně, „tys mě vyděsil.“

Bret se odtáhl. Tvářičky měl zčervenalé a vlhké od slzí, oči krví podlité. „Věděl jsem, že mě najdeš, tati. Já jsem –“ Znovu vytryskl proud slz.

„To je v pořádku, miláčku,“ Liam hladil synka po vlasech.

Bret na Liama zamžikal. „Ta-ta-tati, ona mě ani ne-neobe-jmula.“

Pohladil Breta po tváři. „Promiň, Brete. Měl jsem ti říct pravdu.“

„T-To ne-není moje ma-maminka, že?“

„Ale ano,“ odpovídal klidně. „Je to tvoje maminka, ale ta nehoda… při ní se mamince zlomilo něco v mozku a ona si teď nedokáže vybavit některé důležité věci.“

„Ja-jako třeba mě?“

„Nebo mě, nebo Jacey.“

„Jacey si pamatovala!“

„Ne. Jenom o Jacey slyšela, a tak si dokázala představit, že tam v nemocničním pokoji stojí ona. Ale ve skutečnosti si ji nepamatuje.“

Bret si utřel oči. „Tak proč jí nikdo neřekl o mně? Já jsem přece stejně důležitý jako Jacey.“

Liam si vzdychl. „Ty jsi její *všecko*, Brete. Ty a Jacey jste celý její svět. A moc ji bolelo, když slyšela o Jacey. Plakala a plakala. Já jsem prostě – no, nemohl jsem jí říct ještě taky o tobě. Doufal jsem, že si sama vzpomene a potom… bude všecko v pořádku.“

Bret se rozechvěle nadechl. „Uzdraví se její paměť?“

Liamovi se chtělo říct *samozřejmě*, ale v posledních týdnech u svých dětí i u sebe poznal jednu nebo dvě věci. Všichni byli dost silní na to, aby se vypořádali s pravdou. Jedinou hnisající ránou byla lež. „Doktoři předpokládají, že si maminka

na většinu věcí vzpomene. Ne třeba na každou maličkost, ale na ty velké věci – jako jsme například my – na to si určitě zase vzpomene.“

„Ale víš to určitě?“

„Ne. Nevím. Ale něco vím.“

„Co?“

„Láska, Brete… já věřím, že si na lásku vzpomene.“ Zdálo se, že Bret o tom dlouho uvažuje. „Dobře, tati.“ Liam se usmál. Díky Bohu za tu pružnost chlapcova srdíčka. „Tati? Mám tě rád.“

Slova spadla na Liama jako tichý letní déšť. „Já tebe taky, Brete,“ přitiskl si ho pevně k sobě. „A jsem na tebe hrdý. Pro malého chlapce je to docela těžké na pochopení.“

Pomalu se spolu zvedli. Liam držel Breta na rukách a vynesl ho ven ze stáje. Zhasl světla a ve tmě pak šli sněhem za světly Exploreru. Jakmile byli v autě, Liam okamžitě zavolal dobrou zprávu Rose a Jacey. Rosa se nabídla, že dojede pro Jacey do nemocnice, a pak že se všichni sejdou doma.

Bret se opřel dozadu o sedadlo. I přes spuštěné topení se celý třásl. „Promiň, tati.“

„To je v pořádku. Někdy mužský musí odejít, aby si věci promyslel.“ Mrkl na Breta. „Ale pro příště, až budeš odcházet z pokoje, co kdybys za sebou zavřel dveře?“

Bret se pousmál. „Dobrá. Ale to s nima potom *opravdu* bouchnu.“

Liam celou cestu až domů držel v dlani Bretovy studené prstíky.

Když dojeli do garáže, vypnul motor a otočil se na syna. Kdyby tak už měl ta záležitost za sebou. *Kdyby jsou chyby.*

To bylo jedno z Mikiných oblíbených úsloví, kterým si ji teď připomněl. Věděl, co by mu teď asi řekla: *No no, klavíristo, jen si sněz, co sis nadrobil.*

To mu dodalo potřebnou sílu.

„Brete, je tu ještě něco, o čem si musíme spolu promluvit.“

Bret se k němu otočil, tváře měl ještě pořád z chladu červené. „Opravdu musíme?“

Syn se už naučil očekávat nejhorší. Naučil se být ostražitý. „Pojď, připravím horkou čokoládu a u ohně si popovídáme.“

„Čokoládu, a s cukrem. To bude dobré.“

Liam se usmál. „Hejbni sebou, Jime Carrey.“

Bret zamrkal na táta jako mudrlant. „To mi říkala i mamka… v ten den… však víš… předtím, než spadla.“

Liam vjel zlehka synovi do stále ještě provlhlých vlasů. „Vzpomínky už jsou takové. Z ničeho nic se najednou objeví. Tobě, a stejně tak i mamince. A je snadnější nechat je přijít i s různými pocity, které s sebou přinášejí. Brete, nemusíš se bát toho, co cítíš. Nikdy.“

„Okay, tati.“ Bret se vysoukal z auta, vešel do domu a cestou rozsvěcel všechna světla. Liam šel za ním a nepotřebné žárovky zase zhasínal. Ve velkém pokoji přiklekl ke krbu a nachystal papír a dřevo. Jakmile dřevo zapraskalo, šel do

kuchyně připravit dva šálky instantního kakaa. Bretovi přidal hodně mléka a opatrně nesl dva velké hrnky do obývacího pokoje. Tam si už syn hrál s nějakou akční figurkou a vydával přitom patřičné zvukové efekty.

Liam se zastavil, zhluboka se nadechl… a šel do toho. Tak to přece rodiče dělají. Tato rozmluva se musí odehrát. Zítra přijde Bret do školy a nějaké děcko ve třídě se ho může zeptat na Juliana Truea. Bret si zaslouží vědět pravdu od svého táty.

„Hele, brácho," podával Bretovi hrnek.

Bret nakoukl do hrnku a protáhl obličej. „Tys dal do toho mlíko. Teď to vypadá, jak kdyby mi tam plaval kus toaletního papíru."

„Maminka snad nedává mléko – aby se kakao zchladilo?"

„Kostky ledu do instantního kakaa; a mléko, když je to opravdová čokoláda. Ale to je dobrý, tati." Odvážně se napil. „Mňam."

Liam se pousmál. „Mám tě rád, Brete." Bret hrnek odsunul. Určitě kvůli tomu kakau. „Já tě mám taky rád, tati."

„Pojď sem."

Liam si sedl do obrovského křesla vedle pohovky, do toho, které si přinesli z garážového výprodeje LaConner. Miki pak utratila na renovaci víc peněz, než by stálo křeslo nové, ale ona vždycky říkala, že je to aspoň křeslo pohodlné jako celá padesátá léta. Snadno přijalo do své náruče muže a jeho devítiletého synka.

Bret se mu vysoukal na klín.

Liam se dotkl chlapcovy tváře. Letos v létě se mu na malém nosíku objevily pihy. „Je to ještě něco o mamince?"

„Vzpomínáš, už je to dávno, když jsme ti říkali, že už maminka byla jednou vdaná?"

„Jo. To je další táta od Jacey."

Liam těžce polkl. „A víš, že přijel do města Julian True?"

„Ten Lizard? No, sakr – samozřejmě, to ví přece každý."

Liam potlačil úsměv. „Dal by přednost, kdyby byl spojován s Green Menace, ale to není teď podstatné. Důležité je, že přijel do města, aby navštívil naši maminku."

„Lizard zná mamku?"

Liam se teď pořádně nadechl a skočil do toho rovnýma nohama. „Nejenom že ji zná. Maminka byla za něho vdaná." Bret nevěřícně odfrkl. „Jo, to určitě."

„Je to tak, Bretstere."

Bret se zamračil. „Ale ty jsi můj táta a ona je moje máma, že jo?"

„Přesně tak."

Bret teď pravděpodobně všechno probíral ve své hlavince. Občas se zakabonil. Nakonec prohlásil: „Okay."

„Okay?" Liam čekal slzy, zlost, prostě něco víc… traumatizujícího než jenom poklidné „okay". Možná mu Bret nerozuměl –

„Jo, okay. Mamka Sally Kramerové byla vdaná za Lonie Harrise, z toho obchodu, kde prodávají semena, a táta Bullyho McAllistera byl zase předtím ženatý s Gertrudou, tou prodavačkou v Sunny and Shears. Bývalý manžel *mojí*

maminky je akorát hezčí než on. Hele, myslíš, že by mi moh dát plakát Lizarda do mého pokojíku?“

„Ty mě ohromuješ, Brete,“ divil se Liam.

Dveře v šatně se otevřely a do domu se přihnaly Rosa s Jacey. Jacey volala bratrovo jméno už od dveří. Přihnala se k nim a hned si klekla vedle křesla.

„Ach, Brete…“ Plakala a rukama tápala po Bretově tváři, jako by si potřebovala zapamatovat jeho profil. „Už to nesmíš *nikdy* udělat.“

Bret si odstrčil sestřiny ruce z obličeje. „Žádné pusinkování. Jsem velký. Hele, Jacey, tys věděla, že mamka byla vdaná za Juliana Truea – a že to je tvůj další táta?“

Jacey si otřela oči, ústa zavřít zapomněla. „To jsem vůbec nevěděla!“

Bret roztáhl pusu od ucha k uchu. Naklonil se k Liamovi a zašeptal mu do ucha. „Já jsem byl první, komu jsi to řekl?“

Liam potlačil úsměv. „Teď jsi velký kluk.“

Bret se zahihňal. „Jo,“ řekl směrem k sestře a nafoukl svůj úzký hrudníček, „ale pořád jsme rodina.“

Jacey objala oba mužské. Pláčem nateklé rty si položila bratrovi zezadu na krk. „Rodina,“ řekla měkce. „Teď už potřebujeme akorát maminku.“

Ten večer udělal tečku za celým případem. Fotografie „Kayly“ a Juliana se objevily přes celou televizní obrazovku, každá byla bedlivě zkoumána a komentována, jejich společný život byl z velké části masmédií sestříhán. V osm hodin – jen co skončil tento zábavný večerní program – zazvonil první telefon. Liam udělal chybu, že se ohlásil. Nějaká žena z jezdeckého klubu vřeštěla, jako že to snad nemůže být pravda.

Pak telefon vyzváněl každou čtvrthodinku. Liam nakonec vyškubl šňůru ze zásuvky.

Dělal to, co obvykle – snědl večeři, umyl nádobí, díval se s dětmi na televizi, pak uložil Breta do postele a přečetl mu pohádku.

Snažil se předstírat, že je všechno v normálu, ale co chvíli si na ty fotografie, které viděli v televizi, vzpomněl.

Když Bret konečně usnul, Liam se opatrně vyhrabal z postele a po špičkách vyšel z pokoje. Už chtěl zamířit po schodech dolů, když spatřil proužek světla u prahu dceřiny ložnice. Vzdychl si a šel k jejímu pokoji.

Zarazil se na chvíli, pak zaťukal. „Haló, zlato, to jsem já.“

„No, pojď dál.“

Otevřel dveře a našel ji, přesně jak předpokládal: seděla na posteli se sluchátky na uších a brečela. Televize byla zapnutá.

„Hele, holka.“

Jacey si stáhla sluchátka z uší a odhodila je k sobě na hromadu prostěradel a přikrývek.

Liam si vzal její růžovou židli, přitáhl si ji blíž k posteli a pak se do toho příjemně měkkého polstrování posadil.

„Křičela jsem na ni,“ prohlásila Jacey. „Maminka se po měsíci probere z komatu a já na ni řvu.“

„Netrap se tím, zlato. Zítra se tam vrátíš a řekneš jí, že ji máš ráda.“

„Však já ji taky *mám* ráda. A šíleně se bojím, že si na nás už nikdy nevzpomene. Že jediný, koho si bude pamatovat… bude on.“

„Přál bych si, abys teď byla malá holčička,“ odpověděl jí klidným hlasem. „Řekl bych ti nějakou pohádku, nebo bych tě polechtal, nebo ti třeba nabídl zmrzlinu v kornoutu.“

Jacey se usmála. „Něco, abys přešel na jiné téma.“

„Přesně tak. Jenomže ty už jsi skoro dospělá a já už tě nemůžu chránit před ranami života. Je pravda, že život má různé barvy a odstíny. Něco je jasné a čiré, průhledné; a něco zase temné jako černá tuha.“ Zarazil se, nedokázal nic vymyslet, aby nezněla jeho slova málo přesvědčivě nebo příliš pateticky. Zhluboka se nadechl a řekl, čemu sám věřil. „Jacey, nevím, co udělá maminčina minulost s naší rodinou. Ale jedno vím určitě: *vždycky* budeme rodina, my čtyři. Nějak to musíme překonat a mít jeden pro druhého pochopení. To je vlastně na rodině to nejlepší.“

„Mám tě ráda, tatínku.“

Srdce se mu sevřelo. Oslovení malého děvčátka: *tatínku*, připomnělo Liamovi, čím vším si prošli. Co všechno ještě společně prožijí, a až to všechno budou mít za sebou, pak budou vědět, kde je a jak chutná láska, která mezi nimi zůstala. „Mám tě taky rád, Jacey. Teď pojď sem a pořádně starouška obejmi.“

Sjela z postele, skočila mu na klín a ruce mu ovinula kolem krku.

Liam si neuvědomil, že židle je pro oba malá, a tak sjeli z jejího hladkého povrchu a přistáli na podlaze. Se smíchem se hrabali na nohy.

„Dobrou noc, tati.“

„Dobrou noc, Jacey.“

Opustil pokoj a zavřel za sebou dveře. Pak šel po schodech dolů. Bez cíle přecházel z jedné místnosti do druhé. Až zjistil, že vlastně stojí v obývacím pokoji vedle velkého křídla.

Posadil se ke klavíru. Ve tmě nebyly vidět klávesy. K hraní světlo nepotřeboval; nepotřeboval vůbec nic – žádné noty, žádné světlo, žádné posluchače. Potřeboval jenom Mikaelu…

Ťuknu prstem na jednu klávesu. Tón – nízké B – se šířil pokojem a připomněl časy, kdy tady sedával, rodinu kolem sebe, ženu nejblíž, a hrával zpaměti. Osamělý tón zmizel.

Liam stáhl ruku z klaviatury. Ještě se nedokáže přinutit k hraní.

Julian seděl v zadním boxu restaurace Loun Bol a upřeně hleděl na svoji v pořadí už čtvrtou sklenici piva. Bylo skoro deset hodin – v Pleasanville patrně hlavní čas pro hraní kuželek.

Slyšel za sebou rozruch – lidi se shlukli, ukazovali si na něho a šeptali. Slovo, které nejčastěji hučelo v neklidném davu, bylo „Mikaela“.

Nejlepší je si jich nevšímat. Slavná hvězda se naučí, jak být sám v davu lidí, co nejdál od všech, kteří ho pozorují. Člověk se naučí dívat se a nic nevidět, pečlivě studovat spoustu lidí, a nikomu se nepodívat do očí. Úsměv celebrity číslo 101.

Bohužel v určité chvíli si člověk uvědomí, že být sám uprostřed davu je těžké řemeslo, které je třeba dovést k dokonalosti.

Pořádně si lokl piva.

Na prázdnotu, kterou dneska sám v sobě spatřil, nikdy nezapomene. Měl vědět, že je to průvodní jev, ale copak někdy bral podobné záležitosti vážně?

Láska byla jenom slovo, které používal bezstarostně celá léta. Často říkal lidem – novinářům, přátelům, nebo i jiným ženám – že Kayla byla jeho opravdová láska.

Nemůže říct, že teď, když poznal Liama, náhle pochopil, co to je, když muž opravdu miluje.

Julianovi se líbila jenom *myšlenka* na lásku. Proto byl tolikrát ženatý. Ve skutečnosti však toužil po něčem jiném – podobně jako v tom filmu /nebyla to nejdříve kniha?/ „Madisonské mosty".

Úžasná mužská obrazotvornost; pár dnů vášně, bezstarostného sexu, který ti žádným zásadním způsobem život nezmění, a vše končí ve sladkobolné lítosti. Jistěže můžeš ztratit jedinou opravdovou lásku, ale i v té ztrátě se dá najít něco nedozírně romantického. A proč ne? Taková láska aspoň neprošla zkouškou času, nudy nebo nevěry. Zůstává v jasné síti věčnosti a postupem let se stává stále jasnější a jasnější.

Bohužel, jak nyní Julian pochopil, z manželství s Kaylou si zapamatoval jenom ty opravdové city. Chutnaly jako jemné portské; časem se však i z toho sladkého, plného vína člověk opije.

Bylo by to lepší než tahle pravda: že Kaylu miloval, oženil se s ní, přihlížel tomu, jak ho opouští, a pak šel dál. Protože lásku k ní vnímal jenom jako povrchní emoce.

Nebo je to ještě horší, má v duši prázdnou díru, která se nikdy nezaplní, protože opravdovou lásku už minul.

Někdo mu poklepal na rameno. „Ahoj, Juli, hledám tě po celým městě. Ty hraješ *kuželky?"*

Julian se neusmál. „Znáš mě, Vale. Miluji sport, kde si člověk obouvá boty jinejch…"

Val se zasmál a přisedl si k Julianovi.

Julian se k němu obrátil s vážnou tváří. „Vale, přemýšlel jsi někdy vo tom, co se stane s takovýma chlapíkama, jako jsme my, až začnou stárnout?"

„Můj osobní model je Sean Connery. Šedesát vosům roků a holčičky vo mě usilujou pořád. Ty bys moh bejt Jack nebo Warren, ale ten bůh – Connery – je můj."

Julian upřeně hleděl do piva. „Myslím, že skončíme o samotě, budem sedět v nějakým drahým křesle, v drahým domě a prohlížet si fotky, čím jsme kdy byli, ale nikdo za náma na návštěvu nepřijde."

Val zvedl ruku. „Přineste mi jednu skotskou, jo?" zahulákal na Loua a pak se otočil k Julianovi. „Jsi veselej jak absťák."

Copak mu Val může rozumět? Julian vždycky toužil po eleganci a půvabu Hollywoodu; myslel si, že by umřel, kdyby nebyl *důležitou* osobou a nedostal to,

co si právě umane. Ale roky se smotaly různě dohromady jako žárovky na vánoční stromek a teprve tady – v Last Bendu – mu došlo, čeho se kvůli své slávě vzdal. Viděl naprosto jasně, jak skončí – přestárlá, arogantní filmová hvězda, která se předvádí na každém večírku, moc pije, moc kouří a opíchá každou ženskou, co se s k němu dostane trochu blíž. Vyhledáván, stále bude vyhledáván a žádán…

Až do toho dne, kdy zjistí, že se vzdává hledání, a že ta bolest u srdce už je trvalá.

Kayla milovala Juliana tolik, že viděla i tu prázdnotu v jeho srdci. Pochopila, že věčná, opravdová láska nemůže vyrůst v tak mělké, kamenité půdě. Určitě doufala, že se k ní Julian vrátí jako jiný, lepší člověk, ale někde v podvědomí musela znát pravdu. Proto nikdy neřekla Jacey pravdu o Julianovi. Nač spřádat romantické pohádky o muži, kterého už stejně nikdy neuvidíš?

Lou postavil před Vala sklenici skotské.

„Tu máte. Ještě něco pro vás, Juliane?“

„Ne, díky, Lou,“ odpověděl Julian.

„Ty někomu *děkuješ?* Ježíši, Juliane, co se sakra s tebou děje?“

Julian se obrátil k příteli. „Kayla způsobila… že jsem uviděl svůj život, Vale. A můžu ti říct, není to nic moc.“

Val vypadal zamyšleně. „Jsi, jak ty puberťačky, co vzhlížej k supermodelkám v časopisech a myslí si, že všecko je vopravdu tak, jak to viděj. A přitom ty i já, oba moc dobře víme vo stříkacích pistolích a dlouhejch flámech, vo drogách a umělých ňadrech. Možná si myslíš, že bys chtěl jinej život, naplněnej radostí z krásně posečenýho trávníku, ze sousedských večírků a baseballových zápasů svýho kluka. Ale takovej ty nejsi. Nevíš, že bejt vopravdu takovým normálním chlapíkem, co maká vod sedmi do sedmi, aby zajistil svý usmrkaný haranty a těžce pracující manželku, by tě zabilo během jediný ho dne?“

„Ale oni tak žijou.“

Val vypadal smutně. „Juliane, vona je vdaná.“

„Já vím,“ namítl. „Ale co když já ji miluju?“

Rozpad života jednoho člověka by měl probíhat hlučně. Měl by překvapovat kolemjdoucí svou Bouří a vzdorem. Měl by znít jako výstřel na rozloučenou. A ne být tak obyčejný, nenápadný a tichý.

Jeho manželka byla zamilovaná do jiného muže. Neexistuje prostě žádný způsob, jak se tomu faktu vyhnout; ať zkoušel zatlačit tu myšlenku co nejdál, stejně se přikradla zase zpátky.

Liam ležel v posteli na zádech a upřeně pozoroval hedvábnou síť nad postelemi. Byla už téměř půlnoc, a on nemohl usnout.

Kolem sebe měl rozházené noviny. Ani špatná kvalita papíru nemohla snížit zdrcující účinek fotografií vytištěných na dvoustraně.

Po letech opravdová láska.

Pod tímto titulkem následovala věta: *Šípková Růženka se probouzí polibkem krásného prince.*

Liam ani nevěděl, jak to všechno dokázal sledovat. Četl článek v *USA Today;* sledoval reportáže v televizi.

Ať se podíval kamkoliv, všude viděl fotografie mladé, vzrušující ženy, která byla nepochybně zamilovaná.

Byla to žena, kterou nikdy neviděl. Proto všechno četl a sledoval. Až do dnešního dne – do této vteřiny – choval v sobě naději, že by mohl, třeba jen zběžně, zahlédnout svoji ženu. Ale viděl stále jenom a jenom podobu *Kayly.*

Teď však neexistuje ani Kayla, ani Mikaela. Bez vzpomínek je jako list uvízlý ve víru snění, ale brzy přistane na zemi. Vzpomene si na těch dvanáct let, které spolu prožili. Liam tomu musí věřit.

A co pak?

Mikaela bude chtít dosáhnout na něco pevného. A tou pevnou kotvou bude pro ni láska k jejím dětem. Tato láska je úhelným kamenem a nic – dokonce ani Julian – ji neodtrhne od Jacey a Breta.

Až bude Miki zase sama sebou, bude nejprve naplňovat potřeby svých dětí. Vždycky to tak dělala. Opustila Juliana kvůli Jacey a vzala si Liama kvůli Bretovi.

Nakonec bude chtít zůstat v manželství s Liamem. Tím si byl jistý. Když by to bylo třeba, znovu by obětovala vášeň pro blaho svých dětí.

Takové zjištění nepřinášelo útěchu; naopak, ještě více Liama sklíčilo.

Julian nebyl žádnou hrozbou pro jejich manželství; to Liam věděl. Byla to Mikaelina láska k Julianovi, která ohrožovala všechno. Dříve by si Liam mohl namlouvat, že ho Mikaela dostatečně miluje. Ale teď, když viděl, jak se dívá na Juliana…

Zavřel oči.

V tichosti mu odcházel život, jako ticho při posledním úderu srdce starého muže. Ticho, opakované ozvy a pak… nic.

25. KAPITOLA

Mikaele se zdál sen, že se opět ocitla ve tom velkém srubovém domě.

Zase slyšela plakat dítě, ale tentokrát měla větší strach. Sešla ze schodů a minula prázdnou verandu. Vedle sebe viděla rozvrzanou houpací židli. Rozhoupaly ji neviditelné ruce.

Spěšně sáhla na kouli u dveří a otočila. Dveře se otevřely a narazily do zdi uvnitř domu.

„Haló?“ Slabě šeptala, jen stěží překonávala těžký dech.

Znovu se ozýval pláč, tentokrát hlasitější.

Šmátrala rukou po zdi; věděla s jistotou, že je někde vypínač, a když ho nahmatala, úlevou vykřikla. Světlo se rozsvítilo – lustr nad hlavou, vyrobený ze srnčího paroží, zaléval měkkými zlatými paprsky prázdný jídelní stůl. Náhle si představila sebe samu, jak sedí u tohoto stolu, na té určité židli; slyšela dokonce svůj hlas, který říkal: *Tak děti, povídejte mi, co jste dneska prožili…*

Ale tam vůbec nikdo nebyl, jen trojice jakýchsi obrazů připomínajících duchy, zvuky příborů dotýkajících se porcelánu a sklenic stavěných na stůl. *Ty mě nikdy nenecháš nic udělat.*

„Kdo jste?“ vykřikla znovu.

Opět se ozval pláč. Cítila, jak jde podél stolu, pak stoupá nahoru po širokém schodišti z otesaných kmenů. Měla pocit, že snad za ní někde vzadu jsou nějací lidé, tisknou se k sobě, šeptají si mezi sebou a tlačí ji hlouběji a hlouběji do té tmy nahoře, ale kdykoliv se rychle otočila, byla sama. Jen vlastní stín ji doprovázel, když vyšla do prvního patra.

„Ma… mmmi… Ma… mmminko…“

„Kde jsi?“ vykřikla.

Ticho.

Dala se do běhu, ale tentokrát už tu nebyly žádné dveře, žádná okna… jenom dětský pláč. Utíkala, utíkala až na konec chodby. Doběhla k bílé zdi. „Kde jsi?“

Rychle se otočila dozadu. Už za sebou neměla žádnou chodbu. Podívala se dolů a viděla, že stojí na malém, záplatovaném koberečku. Náhle se před ní objevily dveře.

Ruce se jí třásly, když sahala po mosazné kouli. Lehce jí otočila. Pomalu otevřela dveře. Za nimi se objevila hluboká tma.

A tichý dětský pláč.

Dotkla se drsné zdi a rozsvítila světlo.

Děťátko se tlačilo do rohu místnosti, bylo hubené, bílé nožky mělo překřížené a divně stočené do strany. Chlapeček měl na sobě flanelové boxerky – *jako po tátovi* – a triko s nápisem Seattle Super Sonic.

Vzhlédl k ní, bledý obličej zkropený stříbrnými slzičkami, veliké hnědé oči se topily v slzavém, bolavém údolí.

To je přece ten chlapec z *nemocnice.*

„Maminko?“ ozval se.

„Brete,“ vykřikla. Ihned si klekla a chlapce objala. Pak se probudila. Vzpomínky se přelévaly jedna přes druhou.

Bret. Bret. Bret. Nevšímala si toho dítěte, nic mu neřekla, když se nad ní nakláněl a dal na čelo políbení jemné jako motýlí křídla.

To byl přece její chlapeček.

Sáhla po telefonu, ale dřív, než vyťukala číslo, si všimla nástěnných hodin. Byly tři hodiny ráno.

Teď ještě nemůže nikomu volat. Zavřela oči a lehla si zpátky na polštář. Dovolila vzpomínkám, aby přišly.

Mikaela se náhlým trhnutím probudila. Podívala se na hodiny. 9:30. „Sakra.“ Děti už jsou ve škole.

Vedle postele spatřila podnos s jídlem. Vypadalo dost nevábně. Mikaela si nedovedla představit, jak se může někdo zotavit, když má jíst takové svinstvo.

Vzdychla a odsunula tácek od sebe.

Přivřela oči a přemýšlela o všem, na co si v noci vzpomněla.

Bret. Jacey. Její drahé děti. Nedokázala si vzpomenout na jednotlivosti, většinu si pamatovala.

Julian. Zapamatovala si všechny dny a noci, kdy čekala u telefonu, až zavolá, a jak nesčetněkrát plakala před spaním a čekala. Čekala…

Liam. Vzpomněla si na svoje důvody, „Jak“ a „proč“ ho měla ráda… a jak to bylo svým způsobem pořád málo.

Roky čekala, že se k ní Julian vrátí, ale v určité chvíli musela žít dál. Zapsala se do školy, stala se zdravotní sestrou a přijala místo právě v této budově.

Poprvé potkala Liama v nemocničním pokoji, kde ležel jeho otec. Tenkrát se cítila tak osamělá a ztracená. Četla o Julianově novém manželství a to ji úplně zlomilo. Když ji Liam nakonec pozval do města, řekla ano.

Věděla, že se do ní téměř okamžitě zamiloval, a třebaže k němu necítila totéž, potřebovala někoho, kdo by ji měl rád, někoho, kdo by se o ni zajímal. Den co den, kdy sedávali společně vedle Ianova lůžka, jí Liam předváděl, jaké to je, když ji někdo opravdu potřebuje.

Nicméně když pak zjistila, že je těhotná, cítila se jako chycená do pasti. Vzpomněla si na každý detail toho dne, kdy mu to řekla.

Leželi spolu na dece u Andělských vodopádů, jejich nejoblíbenějším místě. Když mu řekla o miminku, hlasitě se zasmál a pak se jí tiše zeptal, jestli se za něho vdá.

Odpověděla mu, že už byla jednou vdaná, těmito slovy: *Byla jsem už vdaná. Milovala jsem toho muže z celého srdce. Mám obavy, že ho budu milovat až do smrti.*

Chápu, prohlásil. Ale chápat měla ona. Hluboce zarmoutila toho laskavého, starostlivého muže, který ji miloval tak, jako ona milovala Juliana. Chtěla uvěřit, že by mohli být spolu šťastní. A v mnoha ohledech také byli. Časem se naučila mít ráda Liama, ale nikdy se už tak hlava nehlava nezamilovala. Po pravdě řečeno, sama si to zakázala.

Tajně totiž stále čekala na Juliana. Někde v koutku duše si to idealistické děvčátko vyhradilo místo pro opravdovou lásku a udržovalo zapálenou svíčku za jeho návrat. Právě proto byla její láska k Liamovi nepřesvědčivá a křehká, jako tenká vrstva ledu v bezedném jezeře. Mohlo být něco víc, když Julian už zabral většinu místa v jejím srdci?

Nevěděla, zda toho pak litovala. Jak to tak vypadá, nepamatuje si to. Není jisté, jestli se na to vůbec kdy podívala zblízka. Ale teď toho lituje. Se vší zuřivostí, která nemá daleko k zoufalství.

Její minulost je jako ohromná, zamotaná rybářská síť, plná odpadu a hlušiny. Jenom jestli se jí podaří síť rozmotat a najít v ní perly, ukryté někde v tom nepořádku.

Kdykoliv zavřela oči – občas i bez toho – viděla blikající kotouč celého svého života. Byl všude, ve spoustě květin, které naplnily tuto malou místnost, ve skládačce podobné dobře rozdaným kartám na parapetu, v bločku telefonních vzkazů, které jí sestry nosí každý den.

V Last Bendu tedy našla místo, kam *patří.* A nejsmutnější na tom všem je, že to určitě včas nedala ani najevo. Celá léta si myslela, že je jenom outsider, černá ovce. Dokonce když dobrovolně pomáhala ve spoustě charitativních akcí a organizovala různé soutěže jezdeckého klubu, když seděla u večeře s přáteli nebo popíjela s ostatními punč po sváteční mši, vždy byla přesvědčená, že mezi ostatní nepatří. Cítila to a uvědomovala jako nepříjemné břemeno, které za sebou vleče už od mládí. Držela se ho tak pevně, že si ani neuvědomila, kdy už v těch zavazadlech vůbec nic nezbylo.

Mikaela ležela pohlcená do svých myšlenek, ani neslyšela zaklepání.

Ve dveřích se objevila Rosa. Vypadala stará a unavená, ale poprvé neměla své bílé vlasy stažené do drdolu. Přišla ve výrazných řasených kalhotech a pěkném červeném roláku. V ruce nesla něco hranatého.

Mikaela se pokoušela sama posadit. „*Recuerdo mi vida, mama,*“ oznamovala tiše, že se probírá životem, ani se nenamáhala pozdravit.

Rosa ztuhla, pak své hnědé oči upřela na Mikaelinu. „Vzpomněla sis? Na všecko?“

„Co dělá Bret… po tom včerejšku?“

„*Milagro.*“ Rosa se konečně pohnula a došla až k posteli. Vlídně se usmívala. „Je v pořádku. Ten tvůj chlapec má odvážné srdce. A samozřejmě, že doktor Liam byl u toho.“

Mikaela polkla naprázdno. „Můžu už teď vidět svoje děti?“

„Bret je dneska na exkurzi – jejich třída se jela podívat na orly do Rockportu – je čas jejich migrace. Jacey má v poledne přednášku ze sociologie.“

Mikaela se zklamaně opřela do polštářů. „Ach, jo. Řekla bych, že život jde dál, co, mami?“

„To je jenom chvilka. Přivedu ti je sem hned odpoledne, *si?“* Podala jí velkou knihu v kůži. „To je pro tebe.“

Mikaela se dotkla příjemné kůže. *„Muy caro, eh mama?“*

„Někdy je příjemné utrácet peníze. Myrtle – ta tvoje kamarádka z obchodu – mi tvrdila, že prý jsi po tom už dlouho toužila.“

Na to si Mikaela sice nevzpomínala, ale věděla s jistotou, že chtěla už dávno dát dohromady rodinné album. Další věc z nekonečné řady, čekající na „někdy“. *„Gracias,* mami. To je nádherné.“

„Ale nebývalas tak *stupido.* Otevři to.“

Mikaela zůstala s otevřenou pusou. „Stupido? Stupido?“ Matka tak přece nikdy nemluvila. „Trochu úcty k nedávno poraněnému mozku, když dovolíš.“

Rosa pokrčila ramenem. *„Lo siento.* Pozdě, trávím teď hodně času s chlapečkem a ten mě trochu změnil. Včera jsem dokonce řekla, že byl kreslený film *baštovní.* “

„To je celý můj Bretster. Loni bylo všechno děsné nebo k blití. Teď je zase baštovní.“ Mikaela otevřela album. Na úvodní straně byl pavučinově hedvábný plizovaný kapesníček a v něm vložené sušené fialky. Uprostřed bylo Rosou vlastnoručně vyšito: Mikaela Conchita Luna-True-Campbellová.

Znělo to, jako pro by náležela k nějakému královskému trůnu. Pomalu otočila stránku, našla na druhé bílé stránce přilepenou ošuntělou černobílou fotografii.

Byla tam na ní Mikaela se svou matkou. V pozadí stála chatrč, ve které bydlely v době sklizně jablek, dvanáct lidí v jedné místnosti, bez koupelny.

Ty vzpomínky měla Mikaela stále vryté do paměti, pálily ostře u srdce jako skleněné střepy. Byly to dny, které formovaly Mikaelinu odvahu dát život svým snům.

Rosa na vybranou neměla. Bez vzdělání, chudá hispánka, která neznala ani moc dobře anglicky, neměla jinou možnost, než –

Mikaela vzhlédla k matce. „Taky bych to udělala, mami."

„Udělala co?"

„William… ten dům… živý plot. Kdyby se ke mně Jacey přitulila a dívala se na mě smutnýma, hladovýma očima, udělala bych to taky."

Poprvé v životě Mikaela viděla svoji matku plakat. „Dala bych nevím co za to, kdybych méně milovala jeho a více sebe, ale nelituji. Můj hřích dal tobě příležitost k něčemu lepšímu."

„Lituji, že mi trvalo tak dlouho, než jsem ti to řekla."

Rosa si netrpělivě otřela oči. „Dívej se dál."

Mikaela otočila další stranu a uviděla fotografie z dětství. Hrála si na nich a za sebou měla živý plot, kterým stále více a více dům obrůstal.

Následovala svatební fotografie. Julian a Kayla.

Mikaela vyjekla překvapením. *To* přece bylo schované. Přesně si vzpomíná; ano, tato fotka byla v povlaku na polštář, v její…

„Liam to našel, když jsem ležela v bezvědomí," konstatovala chmurným hlasem. Tiché, smutné: „*Sí.*"

Mikaela si těžko dokázala představit bolest, kterou musel Liam prožít, když viděl její život v tak živých barvách. Držela to v tajnosti před Liamem ze dvou důvodů. Jednak by žádný muž nedokázal žít v takovém soupeření, a jednak – má-li být k sobě upřímná – nedokázala se vzdát tajné posedlosti, které říkala opravdová láska. Chtěla, aby ten kousek jejího já, kdy milovala Juliana, patřil jenom jí. Dokonce ani Jacey to s Mikaelou nesměla sdílet.

Možná se bála, že když odhalí své skutečné city, když o něm bude mluvit jako o úplně obyčejném muži, prostě jako o svém prvním manželovi, pak by se mohla její zamilovanost vytratit. A jenom pomyšlení, že by už nemilovala Juliana, by stěží unesla. To bylo pro ni dlouho typické.

Mikaela obracela stránky pomalu, fascinovaná představou života, jaký vedla.

Už zapomněla, jak mladinká byla, když si brala Juliana.

Nejdříve byla na fotkách veselá, krásná a vždycky usměvavá, ale na dalších fotografiích bylo postupně vidět, jak už byla hubená a strhaná.

Na všech fotkách byla Miky a Jacey, jenom ony dvě. Žádný usměvavý otec. A mimochodem, všechno fotili nějací cizí lidé.

Vzdychla. „No, mami."

Rosa přešla rychle pár stránek, až našla první obrázek s Liamem. „Vidíš to?"

„Co mám vidět?"

„Svůj úsměv. Tady se ti konečně zase vrátil. Uvědomila jsem si to poprvé, když jsi mi poslala fotky sebe a Liama.“

Bolestivý smutek se rozprostřel před Mikaelou. „Proč jsem ho nemilovala, mami? Co je na mně špatného?“

„Ty znáš odpověď.“

„Zbabrala jsem si život.“

Rosa se zasmála. „Jsi mladá. Potřebovala bys moc roků na to, aby sis zbabrala život. O tom něco vím.“

Mikaela se k ní otočila. „Co mám udělat?“

Rosa zvážněla. „Dovol mi, ať ti ještě řeknu něco, co vím. Když jsi ty věci schovala a držela je v tajnosti, měly… sílu. Rozeber si svůj život, *Míkito,* jednou se na něj pořádně podívej… a možná budeš překvapená tím, co uvidíš.“

26.KAPITOLA

Mikaela počítala čas, než spatří svoje děti. Když Rosa odešla, strávila Miki hodinu s fyzioterapeutem; znovu se učila elegantně držet lžíci. Kdo by si pomyslel, jak strašně *komplikované* je ponořit lžíci do misky s ovesnými vločkami a vpravit pak řídkou kaši do vlastních úst. Jednu chvíli měla sto chutí mrsknout s celou tou snídaní o zeď. Pak si ale vzpomněla, proč muži dostávají výbuchy vzteku, a ženy nikoliv: kvůli úklidu.

Bylo skoro poledne. Stála teď u malého okna svého pokoje a pozorovala parkoviště. Venku se už objevila vánoční výzdoba. Pestrobarevné žárovky byly obtočeny okolo pouličních lamp. Večer pak světýlka promění obyčejné parkoviště v zimní pohádkovou říši.

Trochu ji ten důkaz přicházejících svátků rozesmutnil. Zbožňovala Vánoce, i to horečné shánění a šílené zdobení, snahu o svolání dětí, aby se tradičně koukaly s ní na film *Život je krásný*. Letos vnímala tak akorát bolestný pocit ztráty. Ani si neuvědomovala krásný pocit, že někam náleží, když pocit zmaru byl teď mnohem horší.

Ozvalo se klepání.

Mikaela se otočila tak rychle, že málem klopýtla. Pravá noha byla ještě stále slabá a nestačila rychlým pohybům. Zachytila se o parapet, aby nespadla na to ošklivé, poďobané linoleum.

Ve dveřích stál Liam. Vypadal trochu neohrabaně a nejisté. Vysoké hubené tělo měl nakloněné na jednu stranu, přerostlé vlasy mu padaly přes oko. Tiše za sebou zavřel dveře. Šel dál, ale těsně před Mikaelou se zastavil.

Viděla nejistotu v jeho očích; nevěděl, jak se má k ní zachovat. A jak by taky mohl, když vše, co před ním skrývala, už ví? Cítila neskonalý stud. Moc mu ublížila…

„Nazdar, Liame.“ Chtěla říct více, ale nevěděla, čím začít; nevěděla, jestli to vůbec *je* nějaký začátek, který by je dovedl tam, kam se potřebují dostat.

Podíval se na ni, stále bez úsměvu. „Rosa mi říkala, že se ti vrátil pořádný kus paměti.“

Mikaela se odtrhla od okenní římsy a belhala se k Liamovi, přitom si držela pravou ruku na znervóznělém žaludku. „Ano. Ještě mám sice pár bílých míst, ale spousta vzpomínek se mi už vrátila.“

„To je skvělé.“ Hlasu chybělo nadšení, monotónní zvuk jako by ani Liamovi nepatřil.

Mikaela se na něho upřeně podívala. Všimla si spousty vrásek, které se mu objevily okolo očí. Byly to nové vrásky, vryté do kůže starostmi po jejím úraze.

Miluji tě, Liame. To potřeboval slyšet. Ve skutečnosti by ta slova dokázala říct docela snadno. Opravdu ho miluje; a vždycky milovala. Ale byla to jenom slabá verze, která má něco do činění spíše s útěchou a přátelstvím než s opravdu vášnivým citem.

První láska je jako sladká píseň, která z vás udělá plačtivou, nostalgickou ženskou.

Je to však i posedlost, jak viděla nyní; temná a tajná potřeba, která nikdy nevyzraje v něco hezkého. První láska může jednoho dne odejít. Posedlost, bála se Mikaela, ti svírá hrdlo až do smrti.

„Nechtěla jsem ti ublížit, Liame,“ prohlásila měkce.

Usmál se. Byl to úsměv smutného a unaveného muže. „Nevím, co bych ti měl říct, Miki. Je to jako… šlapat na místě, v tom nejhlubším bodě.“

„Liame –“

Zvedl ruku. „Nech mě to dokončit. Mám pár věcí, které ti musím říct. Měla jsi mi říct pravdu. Mohla jsi být ke mně upřímnější, však víš. Máme příležitost, jestli ty chceš.“

Mikaela od Liama odstoupila a doklopýtala k lůžku. Lehla si, přikryla se až po bradu – jako by ji ta vrstva bavlny a akrylu mohla chránit před dojemným náporem Liamových slov. „Já vím.“

Záblesk zlosti mu ztemnil zelené oči, ale ihned se vytratil a místo toho nastoupila rezignace, která mu rvala srdce. „Víš, co to pro mě je… když jsem tě celá léta miloval, přitom jsem *věděl*, že ti to nestačí, a tak moc jsem potřeboval, abys mě taky měla ráda?“ Vzdychl si. „Miluji tě, Miki. Miloval jsem tě od první chvíle, kdy jsem tě spatřil…“

„Udělala jsem to jenom proto, že tě znám,“ odpověděla. „Věděla jsem, co to pro tebe bylo vyrůstat v Ianově stínu. Nechtěla jsem, abys žil v pochybnostech kvůli Julianovi. Myslela jsem… že když nebudeš vědět, kdo je Julian, snadněji zapomeneš, že už jsem byla vdaná. Totéž bylo s Jacey. Myslela jsem, že Julian je příliš… veliká hvězda pro dítě, a že na ni stejně dávno zapomněl. A ona tolik potřebovala tebe jako tátu.“

„To všechno vím, Miki.“ Vyslovil její jméno měkce, zároveň i smutně. „Já chci říct jenom tohle: už nikdy žádné lži. O to jediné tě žádám. Zatímco jsi spala, já jsem se probudil. Dříve jsem dokázal žít v iluzi, že se to jednoho dne změní. Vždycky jsem si myslel, že tě miluji dost pro nás oba, ale nebylo to tak, že ne?“ jemně ji pohladil po tváři, až se jí chtělo plakat. „Možná jsi měla pravdu, že jsi

skrývala přede mnou svoji minulost. Kdybych nevěděl, co vím, mohl bych předstírat, že to jsou maličkosti. Nechal bych ti tvá tajemství, tvé mlčení a tvůj smutek. Dovedeš si představit, co by však to ticho pro mne znamenalo? Pořád bych se trápil a přemýšlel – nevzpomíná právě na *něho?*“

Cítila, jak jí to drásá srdce. Bolest byla horší, než si dovedla představit.

Sama si tu bolest zasela a teď sklízí úrodu za roky vlastní posedlosti.

Liam se k ní naklonil. Pevnými dlaněmi jí sevřel obličej a velice pomalu ji políbil. V tom něžném dotyku rtů byla všechna úzkost, zoufalství i radost z hluboké a trvalé lásky.

Zatímco se snažila nadechnout, Liam se otočil a odešel z pokoje.

Byla jedna hodina po poledni. Do hodiny by tu mohly být děti.

Mikaela teď ležela v posteli a bez zájmu hleděla na televizi, upevněnou v rohu u stropu. Dávali tradiční předvánoční černobílý film „*Život je krásný*“.

Už se blížil konec. George Bailey – Jimmy Steward – si náhle uvědomil, jaký je skutečně život, co všechno chtěl a po čem toužil, aby se změnilo. Vtrhnul do toho starého domu, zlomil zábradlí… –

Jako vždy si Mikaela poplakala, ale tentokrát neplakala kvůli hlavnímu představiteli Georgi Baileymu; plakala kvůli sobě. Když městští lidé začali dávat peníze do pokladničky, bezděčně se ohlížela po Liamovi, aby mu řekla, že teď přichází jeho oblíbená scéna.

Ale Liam není vedle ní, stejně jako žádný vánoční strom nestojí v rohu, nikde žádné děti, které si s rámusem balí dárky pod stromečkem a přitom kňourají, že už ten film viděly nejméně stokrát.

Mikaela odhrnula přikrývku a zamířila ke skříni. Tam se pod prázdnými ramínky krčil hnědý kožený kufřík. Sehnula se, zavazadlo vytáhla levou rukou – pravá byla stále ještě byla příliš slabá – a dovlekla je k posteli, položila na matraci. Uvolnila kovové západky a kufřík otevřela.

Přejela prsty po oblečení. To určitě chystal Liam, přímo umělecky naaranžoval její oblíbené věci. Černá vlněná sukně a bílý rolák s plstěnou vestou. Stříbrný pásek, který vždycky nosila k této sukni. Pár jezdeckých bot. Podprsenka a spodní kalhotky. Dokonce nezapomněl ani na její oblíbené kulaté zlaté náušnice, na nichž se houpal párek buclatých andělíčků. Nahoře ležela kosmetika, make-up a dokonce i kartáč a parfém.

Představovala si, jak mu asi bylo, když to všechno vybíral z jejího velkého šatníku a dával do kufříku, který také nemusela nikdy otevřít…

Ona by vzala ze skříně cokoli a bez ladu a skladu to naházela do velkého hnědého papírového sáčku.

Ale Liam takový nebyl. Bez ohledu na to, jak moc to bolelo, všechno pěkně s rozmyslem, až dojemně vybral a uložil. Kdyby se podívala do kufříku dřív, určitě by našla ještě pár slziček na bílém roláku…

Stáhla ze sebe nemocniční róbu a odhodila ji na skládací židli. Nebylo lehké obléct se sama, pravou rukou si nemohla pomáhat, ale Mikaela tak dlouho kousky oblečení různě natahovala, otáčela, zapínala, až nakonec všechno zvládla.

Odešla do koupelny, navlhčila si vlasy a sčesala si je dozadu. Nepřicházelo v úvahu, aby se levou rukou namalovala. Spokojila s málem, jen se párkrát jemně štípla do tváří.

Vyšla na chodbu. Neměla potuchy, kam vlastně jde. Až došla k nemocniční kapli, uvědomila si, že ji tam snad vedla nějaká vyšší moc.

Poklekla před oltář z umělé hmoty a vzhlédla k mosaznému kříži, zavřela oči a představovala si oltář v St. Michel.

„Bože, prosím, pomoz mi. Ukaž mi cestu domů."

Nejdříve byla jenom tma. Pak temnotou začaly pronikat drobné žluté sluneční paprsky. Mikaela slyšela hlasy odněkud zdálky, nějaké dětské pisklavé chichotání a mužský uklidňující hlas, který k ní promluvil.

Viděla sama sebe na pohřbu. Stála vzadu, stranou od skupiny truchlících pozůstalých u hrobu. *Ianův pohřeb.* Melancholické tóny osamělých dud zaplnily chladný zimní vzduch. Liam se otočil a uviděl Mikaelu. Sotva ho znala. Šla za ním. Vzala ho za ruku a dovedla zpátky k autu. Neřekli si jediného slova. Nastoupil do smuteční limuzíny a Mikaela pozorovala, jak odjíždí…

Vidina se začala vytrácet. Pak přicházely jiné vzpomínky, jedna za druhou, nesouvisely s časem ani s místem, jen náhodné výjevy ze života. Mikaela a Liam spolu tančí na vesnické tancovačce u texasko-mexické hranice… Liam utírá nádobí, ona umývá… veze ji v tom rozhrkaném červeném nákladňáku, kterému říkali „stará kraksna", do obchodu s krmivem.

Vzpomíná si i na svatbu, když si brala Liama, ale tentokrát poprvé Mikaela tu událost vnitřně *cítí.*

Měla strach otevřít oči. „Víc," prosila, „ukaž mi víc…"

Půlnoční mše. Loni o Vánocích. Seděli v přední řadě, všichni čtyři oblečeni ve svátečním. Bret měl pořád vlhké vlasy a celou mši si otíral kapičky z tváří. To ji rozesmálo, když si vzpomněla, že dokonce i na Štědrý večer ho donutili, aby se osprchoval. Nechal to na poslední chvíli, a tak šel potom do kostela s mokrou hlavou.

Viděla je teď všechny čtyři úplně jasně. Byli jednotlivými prameny silného provazu spletenými dohromady; tak se posilovali navzájem.

Pomalu otevřela oči. Kříž před sebou viděla rozmazaně; umělé květiny na oltáři začínaly ztrácet barvu. Mikaela pohlédla na snubní prsten na levé ruce.

„Ublížila jsem Liamovi," zašeptala, možná sama k sobě, možná k Bohu, to přesně nevěděla. Věděla jenom tolik, že je nesnesitelné poznání, jak moc mu za ty roky ublížila. Jak moc mu ubližuje právě v tuto chvíli.

Přivřela oči a sklopila hlavu. Nepřála si tentokrát žádnou vzpomínku – každý okamžik se jí vryl až do morku kosti – ale vzpomínka nakonec stejně přišla. Mikaela a Liam byli v nemocnici, tentokrát v čekárně. Bret byl na operačním sále. Lékaři se zmiňovali o šroubech a dlahách a o tom, že se ruka možná už nikdy nesevře v pěst.

Mikaela a Liam stáli každý jinde, on u okna, ona u pohovky. Strach byl tak veliký a nekonečný, že postavil mezi nimi zeď, všechno viděli černě. Mikaela zoufale hledala způsob, jak uklidnit svého manžela, toho klidného, milujícího

muže, který tak málo žádal. Pomalu vstala ze židle a šla k němu. Když se dotkla jeho ramene, zdálo se, že se úplně sesypal. Otočil se a řekl: *Neměl jsem mu dovolit, aby tam šel.* Vzala ho za ruku. Řekla mu jenom tolik: *To nebyla tvoje chyba.* Po těch slovech ten nejsilnější muž, jakého kdy znala, zabořil obličej do ohbí její šíje a rozplakal se jako malý chlapec.

Měla dojem, že se teď dívá na ten okamžik odněkud z dálky, s větším odstupem, očima jakési jiné ženy. Ta věděla naprosto jasně, co vidí. Lásku. Čistou a prostou lásku.

Zjištění jí projelo tělem, jako kdyby dostala elektrický šok. „Láska."

Chápeš? Víš, co je láska, Mikaelo.

Slyšela ta slova stejně jasně jako vyzvánění kostelního zvonu. Otevřela oči a rozhlédla se kolem sebe. Vůbec nikdo tam nebyl.

Začala se usmívat. Přece jenom Panna Marie na ni promluvila po letech modliteb.

Překvapivě měla požehnaná Matka hlas úplně stejný jako Rosa.

27.KAPITOLA

Mikaela byla už zase zpátky. Pomalými krůčky přecházela po pokoji, když se ozvalo zaklepání.

Najednou byla nervózní. Ublížila jim tak zoufale moc… co když jí to rodina neodpustí?

Odbelhala se od okna a postavila se k lůžku. Pravou rukou se chytila ohrádky u postele; v úzkosti si nestačila ani všimnout, že jí prsty fungují lépe.

Otevřely se dveře a v nich stála Jacey. Dívala se stejně nervózně, jak se Mikaela cítila.

Mikaela se dovlekla k dceři. Natáhla svou oslabenou pravačku a dotkla se Jaceiny tváře. „Nazdar, Jace."

„Promiň… promiň, mami. Nechtěla jsem na tebe křičet."

„Ale, dítě…" Mikaela ztěžka polkla. „Vůbec se neomlouvej za svoje city." Přibelhala se blíž. „Mám v paměti ještě pořád moc prázdných míst. Nepamatuji si například, kdy jsi šla poprvé do školy, nebo v kolika letech jsi ztratila první zub. Trápila jsem svůj mozek k zbláznění, jen abych si na ty okamžiky vzpomněla, ale marně. Zato si vzpomínám moc dobře, jak tě mám ráda. Miluji tě víc než samu sebe a těžko můžu uvěřit, že jsem ti mohla tak ublížit."

Jacey měla oči plné slz.

„Víš, co si opravdu pamatuji? Náš poslední holčičí výlet. Zajely jsme si do Guildského divadla v Seattlu na hru *Odváto větrem.* Vzpomínám si, jak jsme seděly ve tmě a já tě držela za ruku." Mikaela se ztěžka nadechla. Uvědomovala si, že zdržuje; to si Jacey nepřišla poslechnout, a taky to není to, co jí Mikaela potřebovala říct. „Ten večer jsme si zašly na večeři do Canlisu, vzpomínáš? Na Washingtonském jezeru byly vánoční lodě. Tenkrát to bylo už po několikáté, kdy jsem ti chtěla říct o Julianovi."

Jacey vypadala nepřesvědčená, trochu ustrašená, trochu naštvaná, trochu smutná. Mikaela si tolikrát v životě prohlížela dceřinu tvář, že nemohla nepostřehnout ani tu nejmenší citovou pohnutku. „Ale proč jsi mi to neřekla?“

Mikaela si v duchu odpovídala na tu otázku už tisíckrát.

Přesto si teď nebyla úplně jistá. Zvláště ne po tom, co se stalo. Nerada by říkala Jacey celou pravdu.

„Už žádné další lži, mami.“ varovala Jacey.

„Já vím, *querida.* Ale nechci ti ublížit. Vždyť to lhaní bylo právě a jenom kvůli tomu.“

„Řekni mi všecko.“

„Milovala jsem Juliana až moc. Když jsem se za něho vdala a odstěhovala se do Kalifornie, stal se ze mě úplně někdo jiný. Byla jsem gringa, co se jmenovala Kayla True, a byla jsem děvče bez minulosti. To jsem si vlastně vždycky přála. Tvoje *abuela* se snažila mi vysvětlit, že ten muž není dobrý, nehodí se ke mně, ale já ji neposlouchala. Tolik jsem ho milovala…

A v Hollywoodu, tam… jsem ztratila sebe samu. Nejenom tu hispánku, ale ještě mnohem víc. *Samu sebe.* Dělala jsem věci, za které se do dneška stydím.“ Pokusila se o chabý úsměv, pak zvážněla. „Jenomže pak jsem otěhotněla. A s tebou jsem našla i sebe. Věděla jsem, co chci pro tebe, i za takovou cenu, že ztratím cestu, kterou jsem chtěla pro sebe. Věděla jsem, jaký život ti chci připravit. A Julian… no, ten ještě nebyl připravený být otcem.“

Slzy se koulely Jacey z očí. „On mě nechtěl.“

Mikaela se zhluboka nadechla. Nedalo se nic jiného dělat, než jít dál. „Nechtěl.“ Chytila Jacey za ruce a pevně je stiskla. „Ale já jsem tě chtěla a chtěla jsem ti taky dát dětství, jaké jsem sama nepoznala. A tak jsem od Juliana odešla.“

„Ale měla jsi ho ráda.“

„Ano.“

Slzy tekly Jacey po tváři a Mikaela nenašla sílu, aby jí líce osušila. Jsou slzy, které když padají, musí dopadnout až na zem. To byla jedna z mnoha pravd, které v životě nezvládla.

„Víš, na co si zase já vzpomínám?“ ozvala se tiše Jacey. „Když jsem byla malá, často jsem se ptala na tátu. Pokaždé, když jsem se tě zeptala, ty ses rozplakala, a tak jsem se už potom přestala ptát. Ničila jsem tě, že jo?“

„*Ne.* To nikdy neříkej.“ Mikaela stiskla silně ruku své dcery. „Pokazila jsem si to sama… na nějaký čas. Pak jsem potkala Liama… a znovu jsem se našla. Vím, že jsem se k tobě a k Liamovi zachovala nepoctivě, a teď musím hledat cestu, jak to napravit. Ale jsme všichni rodina, a to si musíme pamatovat. Zvládneme ty těžké chvíle.“

„Vracíš se domů?“

Domů. To slovo vyvolává jasnou vzpomínku, Mikaela by si ji chtěla dát pod sklo a zarámovat.

Liam sedí u klavíru, na sobě má kraťasy a to komické triko, které dostal na loňské konferenci lékařů. Bylo na něm napsáno: Viagra – zvýší tvoje uspokojení.

Na lesklém černém křídle stojí dvě číše vína. Liam hraje Mikaelinu oblíbenou píseň: Čas pro nás.

Mikaela stojí nad ním a dotýká se jeho ramene. „Hele, klavíristo, vezmi manželku do postele, jinak zmeškáš svoji příležitost.“

Liam se otočil, usmál se na ni a v jeho očích byla láska, potěšení i touha, kterou již viděla mnohokrát, ale – dodneška – si toho dostatečně nevážila.

Mikaela se zasmála. Věděla, že je to nemístná reakce, ale nemohla si pomoci. Radost v ní byla tak veliká, tak závratně nepředvídatelná, že by se vůbec nedivila tomu, kdyby zjistila, že se právě vznáší. „Pojď sem, Jacey.“ Otevřela svou náruč.

Jacey se vrhla dopředu a přistála v Mikaelině náruči tak tvrdě, že obě spadly dozadu. Jenom postel je zachránila před pádem.

Mikaela se pevně držela dcery, Bože, to je nádherný pocit.

„Ach, mami… bylo mi tak smutno, tolik jsi mi chyběla. Bála jsem se –“

„Psst. Já vím.“ Urovnávala Jacey vlasy. „Já vím, děťátko…“

Cítila svěží vůni jejích vlasů a pak zachytila vlhké slzy. Mikaela se smála i plakala zároveň. „*Ach.*.. už je to tady! Právě jsem si vzpomněla na tvoji první cestu do školy. Měla jsi na sobě černé manšestrové sáčko a nesla sis velkou krabici se svačinou. Nechtěla jsi beze mě nastoupit do autobusu, a tak jsem jela s tebou. Byla jsem tam jediná máma.“

Jacey se kousek odtáhla a usmála se. „Mám tě ráda, mami.“

„Jace, já tě mám taky ráda, a je mi moc líto vše –“

Dveře se rozrazily a v nich se objevila Rosa s Bretem. Rosa pokrčila ramenem. „Bret si myslel, že už Jacey měla dost času.“

Mikaela políbila Jacey na vlhkou tvář a odsunula se.

Bret stál nehybně s rukama sevřenýma v pěst. Ústa se mu chvěla a v očích měl strach. Strachu a nejistotě se naučil v poslední době. Chlapec, kterého vychovávala, aby byl neohrožený a ničeho se nebál… žádné váhavé dítě.

Usmála se na něho slabě přes slzy a viděla, že ho tím ještě více vyděsila. To nebyl úsměv, na jaký byl zvyklý.

Dala se do pláče; nemohla přestat. Klekla si před Breta a otevřela náruč. „Tak, jak se má můj ze všech nejmilejší chlapeček?“

Zavolal *Maminko!* a skočil do toužebně očekávané náruče s takovou vervou, že se převrátili dozadu.

Ležela tam na tom nehezkém, poďobaném linoleu, tiskla syna k sobě, až málem ani jeden z nich nemohl dýchat.

„Mám tě ráda, Bretstere,“ šeptala do malého, rudého ouška. Schoval si hlavu do mámina ohybu u šíje. Spíše cítila, než slyšela, jak zlomeným hlasem šeptal: „Já tě mám taky rád, maminko.“

Konečně se od sebe oddělili a dostali se na kolena. Mikaelina oslabená pravá noha se tak třásla, že nedokázala vstát. Zůstala na kolenou, protože nebyla schopná pustit se Breta.

Přes jeho hlavu se podívala na Rosu. Taky plakala.

Mikaela popotáhla. „Škoda, že nemůžeme prodat všechnu tu vodu do Kalifornie.“

Bret se zahihňal. Tak to vždycky říkal Liam, když Mikaela plakala u nějakého stupidního filmu.

Usmála se na syna. „Tak, chlapče, co je nového u tebe?“

„Sally May Randlová do mě vrazila. Sice voní hrozně, ale jinak je pěkná.“

Mikaela se smála, fascinovaná všedností situace. Náhle cítila naději. Třeba časem najdou cestu, jak vyjít z toho pralesa, a vrátí se na hlavní silnici. „Kde je tatínek?“ položila otázku směrem k Bretovi.

Bret stiskl rty a neodpověděl.

Rosa pohlédla na Mikaelu. „Ještě nepřišel.“

„Je doma,“ ozval se Bret. „Myslím, že je smutný, protože si na něho nepamatuješ.“

Mikaela se chytila zábradlí u postele a sotva se udržela na nohou. Podívala se na Rosu. „Vezmi děti domů, mami. Já půjdu hledat ty pekelné díry a potom přijdu za vámi.“

Rosa se zamračila. „Doktoři říkají –“

„To mě nezajímá.“ Chystala se říct ještě něco, pak si to však rozmyslela. „Prosím tě, mami, vezmi je domů. Já tam budu brzo.“

Rosa těžce polkla. „Co chceš dělat, *Mikito?*“

„Prosím tě, mami.“

Rosa si vzdychla. „*Sí.* Ale, Mikaelo, vyhni se hlavnímu vchodu. Tam na tebe čekají novináři.“

Jacey udělala několik kroků k Mikaele. „Já nechci odejít od tebe, mami.“

„Není se čeho obávat, miláčku. Budu doma brzy.“

„Slibuješ?“

Mikaela se usmála. „Slibuji.“

Když odešli, Mikaela se rozhodla, že se nemíní obtěžovat nějakým odhlašováním z nemocnice. Pečlivě posbírala všechny fotografie z nočního stolku a z okenní římsy. Na poslední chvíli si ještě zabalila nemocniční oblečení a s něhou je položila na ostatní své věci – aby si navždy pamatovala tyto chvíle. Nechtěla nikdy zapomenout ani kousek z toho všeho. Bylo to bezvědomí, které jí zachránilo život. Měla jenom strach, jestli se už neprobudila příliš pozdě. Některé změny procházejí sem a tam, a jestli je mineš, potom můžeš až do konce života zůstat sama a čekat na příležitost, která už kolem tebe prošla.

Byla skoro měsíc v bezvědomí. Ve skutečnosti však prospala šestnáct let života.

Někdo zaklepal.

Ztuhla, srdce se jí rozbušilo. Pohledem přeskočila na zabalené zavazadlo a prázdný stůl. *Jenom ať to není sestřička* – Julian vešel do pokoje, jako by tam patřil odjakživa. „Začal jsem kýchat dneska ráno. Mám dojem, že jsem chytil tady v tom Zapadákově nějakou alergii.“ Zakřenil se. „Možná jsi viděla, co se chystá na Hlavní třídě. Dospělí chlapi se pohybujou davem v kostýmech Sněžnýho muže.“

Dny ledovce. Úplně na to zapomněla.

Normálně by se Liam rval do kostýmu s obrovskými tlapami. Mikaela by na kostýmu strávila hodiny, než by ho dala dohromady. Každý rok se durdil a

vyžadoval respekt vůči své osobě, ale nakonec se každý rok přihlásil do soutěže, kvůli charitě a dobrým skutkům.

„Kaylo?“

Belhala se k Julianovi. Když už na něj téměř dosáhla, zastavila se. Konečně ho viděla, muže, a ne mýtus. Byl ještě stále fantasticky pohledný, pořád hvězda padající na potemnělé obloze, která nebyla dost veliká, aby si udržela jeho kouzlo. Jenomže když se podívala blíž, viděla, co zbylo z toho, co tak ji strhlo a pak rozbilo na tisíc kousků. Nemusela mít Liama a Juliana vedle sebe, aby poznala rozdíl mezi staniolem a pravým mincovním stříbrem.

„Ale, Juliane,“ vyslovila jméno tichým, něžným hlasem s nádechem lítosti.

„Nelíbí se mi způsob, jakým mě pozoruješ.“

„Ovšem, že se ti nelíbí. Chceš, aby se ti věnovala pozornost, a ne aby tě člověk pozoroval.“ Uvědomovala si, že je to pravda. Jemu patřil kouzelný svět, svět plný iluzí a triků, kde nikdo nevidí, co se skrývá za oponou.

„Kaylo, hodně jsem o tom přemýšlel. Uvědomil jsem si, jak mi scházíš.“

„Ale, Jule.“ Vzdychla. Skličovalo ji pomyšlení, že věnovala tolik ze svého života čekáním na tento okamžik. Jako by mohli jednoduše vyjet do podzimní etapy společného života. Měla zapomenout, že už kdysi ztratili směr. Dojeli by do míst tak jasných a horkých, že tam je vše spálené na popel.

Obdařil ji úsměvem, který už viděla miliónkrát, úsměvem, při kterém vždycky ztrácela sílu a srdce jí divoce bušilo. „Vím, že se ti taky stýskalo.“

Podívala se a úsměv opadl.

„Co?“ ptal se hlasem neuvěřitelně nejistým. Jak říct muži, že jste konečně dorostli a pochopili, že opravdová láska není noc vášnivého sexu pod oblohou plnou hvězd, nýbrž obyčejné nedělní ráno, kdy vám manžel podá sklenici vody, dva aspiriny a zapojí elektrickou podušku, protože máte bolestivou menstruaci?

„Často se mi zdával jeden sen,“ začala a upřeně Juliana pozorovala. „Začínal přesně v tom místě, kdy jsem od tebe odešla. Za ty roky se trochu se měnil, ale smysl byl vždycky stejný. V tom snu jsem už stará s bílými vlasy. Moje děti jsou už dospělé. Odstěhovaly se, samy mají své vlastní děti. Liam je mrtvý; umřel před mnoha lety.

Vidím sebe na růžové písečné pláži. Za sebou mám nějakou bílou chatu a já vím, že to je můj domov, kde žiju sama. Sedávám na pláži v pojízdném křesle každý den, dennodenně. A jednoho dne se podívám a vidím přicházet nějakého starého muže. Jsi to ty, Jule. Uvědomuji si potom, že jsem padesát let čekala na tebe, aby ses mi ukázal. Říkáš mi, že ses kvůli mě všeho vzdal. Už nejsi Julian True. Jsi jiný člověk, obyčejný muž, člověk, jehož jméno jsem nikdy neznala.“

„Melvin,“ odpověděl tiše. „Jmenuji se Melvin Atwood Coddington třetí.“ Pokusil se o úsměv, jako by přišla velice směšná chvíle. „Kdo by uhodl, že takovej jeden Gibson s martini s ním skoncuje?“

Dotkla se jeho tváře. „Tys mohl být Melvin.“

„Co říkáš?“

„Minulou noc jsem měla opět sen - jenom jsem na té pláži už nebyla sama. Seděla jsem tam s Liamem a pozorovala vnoučata, jak si hrají ve vodě.“ Podívala

se na Juliana. „Miluji ho víc, než si dokážeš představit, Jule. Jenom doufám, že ještě není příliš pozdě, abych mu to mohla říct."

„Vím, že tě má rád, Kaylo."

Cítila bolest a smutek kvůli všemu, co mohlo být, co ztratila čekáním na něco, co nikdy být nemohlo. „Už není žádná Kayla, Jule. A nikdy ani nebyla. A ty jsi nikdy nebyl Melvin."

Hlas měl téměř neslyšný. „To zní jako loučení."

„Ale, Jule, my už jsme se rozloučili hodně dávno. Teď jsem jenom naprosto jednoznačně přesvědčená o svém odchodu." Pohladila ho lehce po tváři a pak pomalu ruku stáhla a zamířila ke dveřím.

„Počkej! Nemůžeš odsud jen tak vodejít. Novináři čekají u hlavního vchodu. Udělám oficiální prohlášení a potom si tě vyzvednu u zadního vchodu a zavezu tě…" Udělal malou pomlku, než tiše dodal: „… domů." Otočila se k němu. „Co jim chceš říct?" Díval se smutně. „Řeknu jim, že pohádka skončila. Že Šípková Růženka našla svého Prince. Možná tě budou… ještě nějakou chvíli sledovat."

Usmála se. „A mířit na můj krásný život? Za deset minut jim dojde, že takový obyčejný život manželky lékaře na malém městě se těžko dostává na přední strany deníků."

„Hned se vrátím s limuzínou. Sejdeme se vzadu." Naposledy se na ni ještě podíval, pak se otočil a odešel.

Mikaela si vzala kufřík, ale pak se rozhodla, že ho dá zpátky do skříně. Byl příliš těžký, aby ho sama unesla, a taky by jenom zvyšoval podezření. S prázdnýma rukama tedy opustila pokoj. Měla hlavu skloněnou a držela se při zdi, když pomalu kulhala nemocniční chodbou.

Otevřela dveře zadního vchodu. Udeřila ji vánoční vůně jehličnatých stromů. Zelené borovice a čerstvý sníh. Večerní obloha byla plná hvězd. Mikaela měla dojem, že je úplně malinká. Usmála se; to se přece od oblohy očekává. Celý život ráda vycházela po večerech ven a stávala pod sametově modrou tmou. Byla to její svatyně, opravdový chrám Boží, nikdy na to místo nezapomněla.

Ráda se cítila malinká. To jenom chuť být veliká jí přivedla k Julianovi.

Limuzína zastavila, otevřely se dveře a Mikaela vstoupila dovnitř.

28.KAPITOLA

Limuzína loudavým tempem projížděla městem. Za tohoto studeného večera bylo venku všude plno lidí, pohybovali se v šedých oblacích vydechované páry, procházeli pod transparentem s velkým nápisem: *Vítejte na Dnech ledovce.*

Julian nemohl odtrhnout od Mikaely oči, i když ona se na něho podívala jen výjimečně. Dala řidiči pokyn vyjet z města na nenápadnou cestu, kde stromy převyšovaly stavení v počtu tisíc ku jedné. Zabočili na příjezdovou cestu, minuli klenutý nápis: *Ranč u Andělských vodopádů.*

Rozsáhlá bílá pole a pastviny se rozprostíraly po obou stranách cesty, ohrazené ze všech stran železným plotem. Pod starým mohutným stromem stál tucet koní, jejich velké zadky se otáčely podle večerního větru.

Mikaela se dotkla prstem kouřového skla. „Ahoj, bejbinka," mumlala si ke koním, „stýskalo se mi po vás."

Konečně se objevil dům; bylo to nádherné dřevěné stavení, umístěné přímo proti zubatému, černému pohoří. Trsy bíle zářících vánočních světel visely pod okapy a vytvářely z domku vladařské sídlo.

Automobil dojel až před dům a zastavil. Řidič – Julian si nedokázal vzpomenout na jeho jméno – rychle spěchal ke dveřím.

„Děkuji vám," řekla Mikaela mladému muži, když vystoupila, a Julian si uvědomil, že v těchto dnech nevěnoval řidiči ani jedno takové prosté slovíčko. Vystoupil z auta a postavil se vedle Kayly. Zachvěla se zimou, a tak ji chytil okolo ramenou.

„Je to nádherné, že?" prohlásila a měla na mysli dům.

Julian se díval na ni, výhradně na ni. „To nejkrásnější, co jsem kdy viděl."

Řidič se vrátil zpátky do auta a zabouchl dveře, aby jim nechal soukromí.

Kayla se otočila k Julianovi. „Pojď dovnitř se mnou, Jule. Poznáš svoji dceru." Viděl bolest v jejích očích a věděl, že pochopila, co nebylo vyřčeno. Stále, jako vždy, čekala od něho něco lepšího. To byla, jak teď pochopil, jedna z věcí, které na ní nejvíc miloval. Ze všech lidí na světě jenom ona chtěla, aby se přiblížil muži, kterým se mohl stát.

Nerad jí znovu ubližoval a připomínal bolestivou pravdu. „Víš, že nemůžu."

„Ale, Juliane…" Vyslovila jeho jméno zklamaně.

„Kdybych prošel těmi dveřmi, byla by to lež. Oba to víme. A já nechci udělat Jacey to, co jsem provedl tobě."

Už to dál nezkoušela. Raději se na něho podívala a pokusila se o úsměv.

Pohled jejích nádherných očí ho vzal za srdce. „Řekni mi, že mě budeš vždycky milovat," zašeptal.

Dotkla se jeho tváře. Ve večerním chladu pálil její dotek jako žhavý uhlík.

„Vždycky budu milovat to, co jsme byli."

Cítil a slyšel. Umírněnost, která ležela mezi jeho otázkou a její odpovědí. Věděl to naprosto jistě, že tentokrát už mu bude chybět navěky. Až jeho fanynky odejdou a ženy už za ním nebudou běhat, pak bude sedět v koženém křesle ve svém opuštěném domě a snít o této ženě, která ho kdysi opravdově milovala.

Natáhl se po její levé ruce. Jednoduchá, zlatá obroučka odrážela perlu měsíčního svitu. „Máš ještě pořád ten snubní prsten, který jsem ti dal?"

„Ovšem."

„Dej ho Jacey. Řekni jí…"

„Co, Jule?"

„Řekni jí, že někde existuje muž, který si přál být jiný." „*Buď hodný*, Jule. Pojď se mnou dovnitř. Znáš Liama, přijme tě."

„Liam není problém. Přál bych si…" Nedokázal to vyslovit.

„Co by sis přál?"

Někde ve větru praskla větévka, znělo to až nebezpečně, jako by se právě zlomilo jeho křehké srdce. „Přál bych si, abych tě uměl milovat tak jako on.“

Nežádal po ní odpověď, a tak ji objal a naposledy políbil. „Sbohem… Mikaelo.“

Otočila se a pomalu se belhala sněhem. Ještě naposledy se zastavila a ohlédla. „Sbohem, Juliane True.“ Bylo to řečeno tak potichu, že později přemýšlela, zda si ta slova mohl domyslet.

Dům voněl jehličím a jablkovým koláčem. Mikaela se zastavila v kuchyni. Rosa s dětmi byla v obývacím pokoji, právě zdobili vánoční stromek.

Děti neslyšely, když vešla dovnitř, ale Rosa ano.

Matka se usmála a ukázala prstem nahoru.

Mikaela po špičkách přešla kuchyň a stoupala po schodišti. Když došla nahoru, nemohla téměř popadnout dech a pravá strana těla ji pálila, jako by spadla do kopřiv.

U ložnice se zastavila. Počkala před zavřenými dveřmi, až se jí srdce utiší. Nakonec si uvědomila, že to byla nervozita, ne námaha při stoupání do schodů, která způsobila, že jí srdce bušilo jako tympány.

Bože, prosím, nedovol, abych přišla příliš pozdě.

Otevřela dveře.

Liam stál u postele. Kostým Sněžného muže z loňského roku ležel na prošívané pokrývce. „Liame?“

Otočil se a uviděl ji. „Měla bys být v nemocnici,“ vypadal nemotorně a nejisté. „Řekni mi, že není příliš pozdě.“ Díval se popleteně. „Co myslíš?“

Přišla k němu blíž a položila ruku na jeho čelo. Potřebovala se ho dotýkat a ještě měla strach udělat více. „Kéž bych se chovala moudřeji. Vím že existují slova, která právě teď potřebuji, ale nemůžu je najít. Dvanáct roků jsi miloval ženu, kterou jsem chtěla být. Občas jsem se na tebe dívala, zvlášť když jsi byl s dětmi, a ta bolest v mém srdci… já jsem *chtěla být* takovou manželkou, jakou sis zasloužil. Já jsem prostě… nemohla.“

Pohladil ji po vlasech a Mikaela věděla, že něha toho dotyku je naprosto přirozená. „Já to vím, Miki, ale –“

„Miluji tě.“ Vyhrkla jako v zoufalství.

Prudce odtáhl ruku. „Miki, prosím…“

„Miluji tě,“ řekla teď tišeji. „Chci s tebou zestárnout, Liame Campbelle. Chci sedět na tvé verandě, usrkávat limonádu a pozorovat, jak rostou naše děti, dospívají a mají své vlastní děti. Chci připravovat večeře o prázdninách pro nás pro všechny, chci pozorovat, jak se naše vnoučata učí chodit a mluvit, a uspávat je ve své náruči.“ Přišla blíž a upřeně se na Liama dívala.

Poprvé věděla, že má napsány v očích všechny kapky, kousky a útržky lásky, kterou za roky sesbírala. Lásku čistou a čirou jako kapky deště a stejně složitou, jako jsou samotné vzpomínky. Vše tu bylo jenom pro něho, pro toho laskavého, vyrovnaného muže, který při ní vždycky stál a jehož srdce bylo tak bezstarostně rozbito na tisíc drobných kousíčků.

„A co Julian?“ zeptal se tiše.

Poprvé to jméno narazilo na tvrdou ulitu hrudního koše a s řinkotem upadlo. Ani kousíček nedospěl ke křehké stěně Mikaelina srdce. „Ten bude pořád hrát nějakou roli v mém životě… ale už ho umím zařadit tam, kam patří – do minulosti. Do té části mého vzpurného mládí, které žilo příliš krutě a příliš rychle, a navíc v nereálném světě.“ Pohladila Liama po tváři; byl to jenom něžný, letmý dotyk. Neměla odvahu snažit se o víc. „Reálné bylo to, co jsem k Julianovi cítila; to nebudu nikdy popírat. Už žádné nalhávání sobě nebo tobě, ani dětem. Milovala jsem Juliana Truea. Ale byla to křehká láska, která zkouškou času neprošla. Když se rozpadla, držela jsem její kousky v ruce a myslela si – že se dají ještě nějakým zázrakem slepit. To mě tolik zaměstnávalo, že jsem si ani nestačila všimnout, že mám v podstatě prázdné ruce.“ Vhrkly jí slzy do očí. „Byla jsem pitomá, Liame. A to mi bránilo vidět pravdu. *Ty jsi* ten, koho miluji, a jestli mi dáš ještě příležitost, tak tě budu milovat až do smrti. Už nikdy nebudeš v nejistotě.“

„Já tě pořád miluji, Miki,“ řekl prostě.

Teď už jí tekly slzy po tvářích proudem. „Já vím.“ Pomalu se začal usmívat. V očích měl souhlas. Láska je stmelovala na celá léta. Viděla to a cítila příjemné teplo. „Chyběla jsi mi. Bože, dvanáct let jsi mi chyběla.“

Jak to, že tak jednoduchá slova mají někdy sílu rozhoupat svět? Mikaela už nikdy nezapomene, co je důležité, ani na jeden den, na hodinu, na minutu. Od této chvíle bude jako poklad chovat každý okamžik života, protože poznala hlubokou pravdu, které se celý život vzpírala. Láska není velký, trýznivý stepní požár, který smete vaši duši a ožehne vás k nepoznání. Láska je jednoduchá a prostá. Jsou to dva, kteří stojí spolu v obývacím pokoji, strojí vánoční stromek ozdobami, jež jsou souhrnem toho, kým jsou, kde jsou a v co věří.

Jsou to prosté chvíle obyčejných dní, které se skládají jako cihly jedna na druhou, až vytvoří pevný základ, který nic nerozboří. Ani vítr, ani déšť… dokonce ani ty pohaslé, akvarelem namalované vzpomínky na jednu ohnivou, spalující vášeň. Nic.

Mikaela objala Liama kolem pasu a přes slzy na něj pohlédla. „Hele, klavíristo, vezmi svoji manželku do postele.“

Zasmál se. „Já vím, já vím, jinak zmeškám svoji příležitost.“

„Už jsi zmeškal svoji příležitost, Liame Campbelle. Měl jsi utéct, když jsem byla v komatu. Teď mě máš na krku a už se mě nezbavíš.“ Vytáhla se na špičky a políbila ho s náruživostí potlačovanou šestnáct let. Když ustoupila dozadu, zašeptala slovo, které jí pomohlo vyváznout z temnoty: „Navěky.“

Výborně laděný, vzrušující obraz lásky a manželství.

Román Andělské vodopády vypráví příběh obyčejného muže, který stoji před neuvěřitelně těžkým rozhodnutím: aby zachránil život své manželky, musí podstoupit riziko, že ji může navždy ztratit.

Mikaela Campbellová, milovaná manželka a matka dvou děti, leží po pádu z koně v komatu.

Aby jí pomohl v této situaci, vysedává její dokonalý manžel, doktor Liam, u jejího lůžka a začíná ji vyprávět o jejich společném životě. Přináší jí oblíbenou hudbu, voňavé potpourri a přes netečné tělo pokládá i svetry, které by ji mohly vonět domovem. Zároveň se snaží zajistit normální život pro jejich děti; Breta, devítiletého chlapce a Jacey, Mikiinu dospívající dceru z předešlého manželství.

Liam hledá v Mikiině skříni slavnostní šaty pro Jacey na školní ples a přitom narazí na suvenýry z manželčina předešlého manželství. Najde fotografii prvního manžela Juliana Truea, krásného, obdivovaného předního filmového herce, hrdiny ženských srdcí celé Ameriky.

Liam vždycky věděl, že pomohl Mikaele překonat velké zklamání; a ona upřímně potvrdila, že Liam není její životní láskou.

Jenomže ona je láskou jeho života, a když teď nereaguje na jeho hlas, rozhodne se kontaktovat Juliana v naději, že tento herec Mikaelu zachrání.

Julian přicestuje do Last Bendu, malebného městečka, které založil Liamův otec.

Když se Miki nakonec probírá z bezvědomí, začíná v rodině hotové pozdvižení…